

Veverky

Dětská science fiction

Václav Semerád

Veverky

Dětská science fiction

Václav Semerád

© Nová Ves 2015

Dědictví

Letošní prázdniny začínaly klasicky – zmatkem.

Matka původně zamýšlela sjednat dětem prázdninový pobyt v dětském táboře jako už loni, ale když přišlo nečekané pozvání od dědečka Čestmíra, otec rozhodl, že obě děti stráví prázdniny mimořádně u něho na vsi.

Neobešlo se to bez nadšení, ale i bez protestů.

Starší třináctiletá Věrka se na kamarádky z loňského tábora těšila, takže jí otcovo rozhodnutí udělalo pořádnou čáru přes rozpočet. Tvářila se jako by kousla do citrónu, ale nebylo jí to nic platné.

Vojta to naopak nadšeně přivítal. Minulý tábor se mu příliš nevyvedl, neboť si ho trojice největších táborových výtečníků Igor, #J01 a Kája vybrala za fackovacího panáka a celé prázdniny ho šikanovala. Když už si ke konci myslel, že to nevydrží a postěžoval si u vedoucích, okřikli ho jako žalobníčka a ještě ho před celým oddílem večer veřejně pranýřovali, což trojlístek výtečníků jen povzbudilo a Vojtovi to vyneslo přímo pekelný závěr tábora. Skončil s naštípnutou kostí v předloktí po pádu přes Kájovu nastraženou nohu a s přistrčením od zbývajících členů trojlístku. Rozbil si přitom brýle, což vyvolalo další vlnu posměšků.

Na zachmuřený dotaz otce při přebírání syna ale všichni vedoucí svorně tvrdili, že Vojta prostě nešikovně upadl bez přispění někoho jiného. Může si za to – a ovšem i za rozbité brýle – jen on sám. Tvrdili to všichni a Vojtovo slovo nemělo žádnou váhu.

Bylo to nespravedlivé, ale otec syna utěšoval, že život takový je a spravedlnosti se často ani dospělý člověk nedovolá. Na adresu vedoucích jen zamračeně podotkl, že syna neměli nechat běhat s oteklou rukou, ale měli ho poslat na ošetření.

„Na poplatky nemáme peníze!“ odsekl na to hlavní vedoucí.

„Neposkytnutí první pomoci byste mohli zaplatit mnohem víc,“ varoval ho otec, ale hlavní vedoucí si z toho očividně nic nedělal.

„Na pohotovost si teď s ním jistě skočíte sám,“ opáčil uštěpačně. Což Vojtův otec samozřejmě udělal, jako lékař zlomeninu samozřejmě rozpoznal na první pohled, ale tím se ta nespravedlnost nijak nezmenšila.

Vojta přišel do školy s rukou v sádře, ale mělo to aspoň jednu výhodu. Jakmile do něho Kája, z tábora značně odvázaný, poprvé nehorázně strčil, dostal sádkou přes záda, až se bolestí prohnul. Vojta také potají sykl bolestí, ale nedal to najevo, takže to dopadlo jednoznačně jako jeho vítězství. A protože Kája neměl ve třídě oporu svých kompliců jako na táboře, spolužáci mu prohru naopak přáli, netroufl si riskovat další herdu a raději s útoky přestal, i když Vojtovi sádku v nemocnici časem sundali.

Jenže na táboře mohl Kája opět počítat se svými kumpány a Vojtovi se tam proto vůbec nechtělo. Nebýt těch tří, měl by tábor spoustu výhod, zábavy tam přece bylo víc než dost, Věrka o tom pěla samou chválu, jenže Věrce se v dívčím oddíle nic zlého nedělo a prázdniny na vesnici by mohly být o ty tři chybějící grázlíky lepší.

Vojta byl tedy dědečkovi za pozvání vděčný a docela se na něho i na vesnici těšil. Doufal, že se tam nenajde nikdo, kdo by ho chtěl šikanovat a i kdyby, mohl by se snad před místními grázlíky schovat u dědečka.

Když si však všiml v obličeji sestry kyselého výrazu na jeho »Hurá!«, zarazil se. Nebylo dobré dávat sestře záminku, aby tu šikanu na vsi provozovala ona. Věrka byla přece jen starší a vzájemné potyčky zpravidla vyhrávala. Také si nebyl jistý, jestli by se ho dědeček zastal. Doufal, že vlastní dědeček nebude nespravedlivý ani lhostejný, jako vedoucí na táboře, ale jistotu neměl a raději jásání rychle ukončil.

Za dědečkem byli dosud s rodiči sotva dvakrát za rok a vždycky jen na otočku, nikdy se tam nezdrželi přes noc. V prvních letech dokonce Vojta dědečka ani babičku nepoznával a rodiče mu museli připomínat, že »to je přece ten dědeček s jahodami«, aby se upamatoval, odkud by je měl znát.

Pokaždé krátce před Vánoci si obě rodiny vyměnily vánoční dárky, ale dětem se málokdy podařilo objevit, které z nich byly od koho. Od dědečka je vždycky přebíral otec, zatímco matka s babičkou děti zabavovala v sednici, doma rodiče dárky stejně pečlivě ukryli. Ačkoliv děti už dávno nevěřily, že je vozí osobně Ježíšek, rodiče před nimi jejich skutečný původ vždy tajili. Babičky i dědečky měli po dvou a nedalo se tedy zjistit, z které strany který dárek přišel.

Nepatrné vodítko bylo v tom, že jen jedna babička vyšívala a vyšívané polštářky nejspíš pocházely od ní. Oba, Vojta i Věrka, je měli doma, krásně se jim na nich spalo. Věrka na něm měla vyšitého strakatého králíčka, schovávajícího se za lupeny odkvetlé pampelišky, zatímco Vojta měl na polštáři velkou hlavu tygra. Ale jen tyto rukodělné dárky dávaly tušit, kdo je asi vytvořil a daroval.

„Dárky jsou od Ježíška a basta!“ trvala na svém zejména maminka. „Důležité je, že jsou dané z lásky.“

Druhá příležitost k návštěvě byla obvykle v létě, ale ani pak se tam nikdy dlouho nezdrželi. Rodiče obvykle spěchali, aby za světla dojeli domů, takže po slavnostním obědě dědeček vždy vyhnal vnoučata za chalupu na zahrádku na jahody. To se nedalo považovat za trest, naopak. Věrka s Vojtou jahodové záhony každoročně zplundrovali, ale dědeček s babičkou je zřejmě pěstovali právě pro tuto návštěvu a na červené pusy od jahod se jen usmívali.

Letos na jaře ale babička zemřela. Bylo jí už přes pětadesát a v tom věku se odchod ze světa nepovažuje za předčasný. Táta občas říkal, že ho dojal současně až k smíchu i k pláči kameňák, údajně pocházející od kdysi oblíbeného herce Sováka.

„Zemřít v osmdesáti, to není tragédie, to je slušnost!“ pronesl prý při příležitosti jedné diskuse o důchodcích, kteří podle cyniků mladším jen překáží.

Pravda, sám Jiří Sovák se tím řídil a skutečně v osmdesáti zemřel. Ale babička měla podle dětí žít dál, nevypadala přece na stařenku nad hrobem.

Kdyby tak věděly, kolik babičce bylo doopravdy...

Buď jak buď, znamenalo to, že se o děti bude starat dědeček. A maminka měla oprávněné pochybnosti. Dědeček byl přece ještě starší! Jak ty dva díblíky zvládne? Nebude to na něho příliš náročné?

„Co tam budou jíst?“ starala se. „Předtím přece vždycky vařila tvá matka!“

„Nezval by je, kdyby to neměl nějak zajištěné!“ opáčil s jistotou otec.

„Jde o to, jestli budou takové blafy jíst!“ pochybovala matka.

Měla na mysli hlavně Věrčin chlupatý jazýček, neboť »rodinný všežravec neboli Žerýk« Vojta, jak ho sestra občas titulovala, nad žádným jídlem nos neohrnoval.

„Když nebudou, aspoň si udrží štíhlou linii,“ mávl rukou otec k další nelibosti Vojtovy sestry. Její nesmělý protest však opět vyzněl naplano, takže maminka dětem hned první den prázdnin zabalila kufry, opatřené seznamem věcí jako kdyby odjížděli na tábor, naložili je do rodinného přibližovadla značky audi a hned k ránu vyrazili za »dědečkem s jahodami«.

Audi patřilo tátovi, vážený lékař přece nebude jezdit do práce starým favoritem. Cesta byla proto, jak jinak, docela pohodlná. Věrka si cestou na mobilu hrála nějakou hru, Vojta raději sledoval, kudy jedou. Oba se těšili na dědečkovy jahody, ačkoliv oba ze zkušenosti dobře věděli, že po jejich nájezdu byly pokaždé záhonky jahod dočista prázdné, bez jediné červené jahody. Nechávali tam vždycky jen čistě zelené a kyselé. Jahody tedy budou jen prvního dne – a pak až jestli některé stihnou dozrát...

Ach, ty dědečkovy jahody...

I Věrka se přestala mračit...

Dědeček rodinu velice srdečně přivítal a k velkému údivu obou rodičů vystrojil návštěvě hostinu jako za babičky. Všichni si na jeho svíčkové pochutnávali, i když se zejména mamce zdálo, že omáčka není jak by měla být.

„To se tedy pleteš, Věrči!“ usmíval se dědeček a čechral si trochu prsty vousy, díky nimž se podobal trochu Hemingwayovi i Werichovi. Se snachou vycházel dobře a jen vzdálenost od bydliště bránila častějším návštěvám rodiny.

„Co je všechno v té omáčce?“ dívala se maminka pátravě na lžici.

„Obávám se, že pořádnou svíčkovou neznáte naopak vy,“ pokračoval dědeček. „Určitě vám v ní chybí lesní bylinky. Bez nich se tomu ani nedá říkat svíčková.“

„Jo – lesní bylinky?“ přijala to mamka. „Tak ty asi v restauracích nemají a v naší kuchaře o nich taky není ani zmínka.“

„Mně se to náhodou zdá úplně stejná jako za babičky,“ oponovala mamce Věrka. „Taky tam dávala bylinky?“

„Ne,“ přiznal dědeček. „Svíčkovou jsem vždycky dělal já. I předtím.“

„Ne babička?“ vyhrkl překvapeně Vojta.

„Vařil jsem vždycky já,“ řekl skromně dědeček. „Babička krásně vyšívala, na to jsem já nebyl. Takže na mě zbyly nákupy a vaření. Je to snadnější než vyšívání.“

Pravda, nikdo v příbuzenstvu tak krásně nevyšíval, jako babička Cecilka.

Tímto obědem ovšem padla poslední maminčina obava, co budou děti u dědečka jíst. Děda očividně vařit uměl. Rodiče se tedy mohli rozloučit mnohem klidnější, než se zdálo ještě ráno. Jistě bude spokojená i Věrka, když jí chutnalo už teď.

„Mám ještě něco na srdci,“ zvažněl děda, když se rodiče chystali k odjezdu.

„Povídej!“ vybídl ho tatínek.

„Když mi Cecilka umřela, měl jsem menší diškurs s českými advokáty,“ začal děda vážným tónem. „A protože se nechám poučit i od těch vydřiduchů, sepsal jsem svou poslední vůli, dokud to jde. Pro vaši informaci – je tady v tom prádelníku, ale kopii má ve městě advokát pan doktor Krása. Měl jsem sice podle něho odkázat všem dětem všechno rovným dílem, ale rozhodl jsem se jinak. Chalupa se přece dělit nedá, leda byste ji prodali a o stržený obnos se podělili, ale to je přesně to, co nechci. Chci, aby chalupa zůstala našemu rodu. Proto jsem ji odkázal rovným dílem vnoučatům – Vojtovi a Věrce. Pod podmínkou, že dědictví neprodají, dokud jim nebude osmnáct.“

„To bych ti přece mohl slíbit také,“ řekl vážně otec.

„Vy tu chalupu nepotřebujete,“ usmál se trochu smutně děda. „Jak tě už znám, prodal bys ji při první příležitosti. Takhle se rozhodnutí odkládá aspoň na vnoučata.“

„Co ale budou dělat děti s chátrající chalupou, navíc tak daleko od nás?“ mračila se maminka.

„Ty už jistě budou vědět, co s ní!“ usmál se děda. „Až trochu povyrostou, budou tady pečené vařené a řekl bych, že je nikdy nenapadne prodávat ji!“

„To by projezdili strašnou spoustu benzínu,“ namítala maminka.

„To už bude jejich věc,“ řekl děda. „Já jim to trochu usnadním, ale doufám, že tu podmínku dodrží i sami a rádi, vidíte!“

Děti ale na něho hleděly vážně a ani nepřikývly. Bylo znát, že je tak vážné věci ještě nepotkaly. Závěť – to zavánělo smrtí a o té se nežertuje.

„Jenže doktor Krása mě upozornil na další háček,“ pokračoval děda. „Nesmím při sepisování závěti opominout přímé dědice, jinak je od samého počátku neplatná. Proto jsem to pojistil jinak. U pana doktora Krásy jsem uložil balíček, jehož hodnota mnohonásobně převyšuje odhadní cenu chalupy.“

„Co se tím ale mění?“ otázal se s obavami otec.

„Všechno!“ ujistil ho děda. „Obsah balíčku mezi vás doktor Krása po mé smrti ouředně rozdělí, zákon bude spokojený a vy všichni jistě také.“

Děda s babičkou měli děti dvě, jenže jejich dcera se s bratrem kdysi rozkmotřila, takže se sourozenci už dlouho nenavštěvovali, ani spolu nemluvili. Dalo by se čekat, že se pohádají i o dědictví. Jestli to ale děda vymyslel tak, aby se hádat nemohli, byl by to od něho přímo geniální tah.

„Takže chalupa zůstane na krku Vojtovi s Věrkou?“ mračila se dál maminka.

„Nehubuj, Věrčí!“ usmíval se na ni děda. „Dostanete i tak víc než byste dostali za pár starých dřevěných trámů. Jenže pro ty děti to rozhodně nebude jen pár trámů. Však uvidíte, jak tady budou pečené vařené!“

„Jakou hodnotu jsi vlastně u toho advokáta uložil?“ zajímal se raději tatínek. „Víš – inflace je prevít a peníze rychle ztrácejí hodnotu...“

„Praktický jako vždycky!“ odfrkl si děda. „Tak abyste to věděli, uložil jsem vám do úschovy něco jiného než peníze. A rozdělíte si to jistě snadno. Na každého dědice připadá navlas stejná cihlička zlata. Podle současných cen má každá hodnotu chalupy, takže chalupa je vlastně v dědictví skoro zanedbatelnou položkou. Souhlasíte?“

„Ale – kde jsi, proboha, přišel ke zlatu?“ vytřeštil oči otec.

„To je mé tajemství, ale když to stihnu, vnoučatům to vypovím,“ usmál se opět dědeček. „Doktor Krása nemá ani tušení, co v tom balíčku je, přijal ho ode mne do advokátské úschovy zapečetěný. Balíček vám proto musí předat nepoškozený a jeho hodnotu se i on dozví až při předání, aby mu nezbylo nic jiného než potvrdit naplnění zákona. Nebudou s tím problémy, i všechny poplatky jsem zaplatil dopředu.“

„Našel jsi snad tady na vsi zlatý důl?“ chystal se za hlavu otec, neboť nemohl pochopit, kde k tomu stařec přišel.

„Dá se to tak nazvat,“ přikývl tajemně děda. „Tak – a teď už jedte, ať přijedete domů ještě za světla!“

Takové překvapení se ovšem nedalo jen tak strávit! Jenže dědeček si je schoval až na chvíli, kdy byl skutečně nejvyšší čas k odjezdu, pokud chtěli domů přijet ještě za světla. Rodičům tak nezbylo než se rozloučit a nasednout do tátovy audiny. Tím to bylo zpečetěné – děti budou mít prázdniny u dědečka a nikdo s tím už nehne.

Sotva auto s rodiči zmizelo za zatáčkou, obrátil se dědeček na vnoučata.

„Tak co, raubíři?“ oslovil je šibalsky.

„My nejsme žádní raubíři!“ protestoval Vojta.

„To není tak jisté,“ usmál se děda. „Než skončí prázdniny, raubíři z vás budou, to očekávám úplně dozajista. Nebo chcete, abych vám říkal jinak? Třeba »rošťáci«? Co by se vám líbilo víc?“

„Na táboře bysme si říkali »bratři« a »sestry«!“ vzdychla si Věrka.

„Možná,“ zvažněl trochu dědeček. „Jenže já vám tak říkat nebudu, nevypadalo by to dobře. Byl bych ale rád, kdybyste mi říkali »Česťo«. Oslovovat mě »dědku« by taky nebylo správné, necítíte to tak?“

„Tak nám říkej taky »Vojto« a »Věrko«!“ navrhla Věrka.

„To budu, když vás budu oslovovat jednotlivě,“ slíbil dědeček. „Ale když vás chci rychle oslovit oba, je jedno slovo, ať »rošťáci« nebo »raubíři« mnohem kratší!“

„V tom případě by se mi víc líbilo »rošťáci«!“ řekl opatrně Vojta. „Pokud se nepletu, raubíř je něco jako lupič, zločinec nebo kriminálník. Nebo je to jinak?“

„Máš pravdu, Cikáne, ale už nelži!“ zažertoval děda. „Leda bych vám říkal ještě jinak, co třeba »piráti«? Pirát je sice taky lupič, zločinec a kriminálník, ale děti si na ně obvykle hrají s radostí!“

„K pirátění nám ale chybí moře,“ připomněl mu Vojta.

„Netvrdil bych to tak jistě,“ zavrtěl hlavou děda. „Pirátství můžete provozovat i bez moře.“

„Myslíš – na nějakém rybníku?“ zamračil se Vojta.

„To ne, ale třeba na internetu je přece pirátů – jako máku!“ usmál se děda.

„Ty máš tady internet?“ ožil Vojta.

„Nemám,“ zklamal ho děda. „Ale mám něco mnohem lepšího.“

„Myslíš jahody, že?“ přidala se k jeho úsměvu Věrka.

„Taky,“ přikývl vážně děda. „Ale jahody, jak už vás znám, vám vystačí sotva na jedno odpoledne. Ale dobře jsi je připomněla. Takže teď se dva raubíři vydají plnit záhon jahod a až skončíte, hlaste se tady v sednici!“

„Hurá!“ zajásal Vojta.

Ani Věrka nebyla proti...

Po návratu z jahod je děda čekal se svačinkou – rohlíky se šlehaným tvarohem. Nejprve je ale poslal umýt se. V noci zřejmě přšelo, záhon jahod byl rozmoklý, takže byli nejen od jahod, ale i od hlíny. V chalupě byla naštěstí slušná koupelnička, sice jen s umyvadlem a sedací vanou, zato s teplou vodou z velkého boileru. Umytí rukou jim nezabralo mnoho času a šlehaný tvaroh byl stejně vynikající, jako jahody.

„Poslyš, dědo,“ začal Vojta, ale děda ho hned zarazil

„Česťo, dohodli jsme se tak snad!“ opravil vnuka.

„No dobře,“ přijal Vojta výtku. „Prosím tě, Čest’o, něco mi nejde do hlavy. Proč bys chalupu odkazoval zrovna nám dvěma, máš přece vnuků víc. A proč to nechceš odkázat někomu dospělému?“

„A to tě tak trápí?“ usmál se děda.

„Trochu,“ přiznal Vojta. „Nepřipadá mi to... normální.“

„No dobrá, řeknu vám to,“ svolil děda. „Ale nejprve se zeptám: máte mobily?“

Měli pochopitelně každý svůj.

„Tady je potřebovat nebudete,“ řekl děda. „Uložím vám je tady do té zásuvky!“

„Ale mobily se musí občas nabíjet!“ nesměle protestoval Vojta.

„Postačí jim to jednou za dva až tři dny?“ zeptal se děda.

„To snad jo, ale...“

„Tak si je jednou za dva dny vyndáte a dáte nabíjet,“ přikývl děda. „Ale u sebe je mít nebudete. Mohlo by se jim něco stát. Tady budou v bezpečí.“

„Co by se jim mohlo stát?“ zeptal se trochu přezíravě Vojta.

„Třeba by mohly vyhořet,“ pokrčil děda rameny. „Jsou tady taková místa, kde vám budou vstávat vlasy na hlavě.“

Odevzdali mu je trochu neochotně, ale hádat se nikdo nechtěl. Děda dal mobily do zásuvky velké kredence a pak si zase sedl k dětem.

„Proberme si tedy všechny naše nejbližší příbuzné!“ začal sám od sebe. „Začnu vašimi rodiči. Váš táta je lékař, má zaměstnání v Praze a o život na venkově nebude mít nikdy zájem. Chalupu by při nejbližší příležitosti výhodně prodal a tím by to pro něho skončilo. Nebo si myslíte, že ne?“

„Kdyby slíbil, že to neudělá do našich osmnácti let, tak by to splnil,“ řekla Věrka s jistotou v hlase.

„Pak by tu chalupu prodal v den Vojtových osmnáctin,“ opáčil děda.

„Jseš si tak jistý, že my dva to neuděláme?“ popichoval dědu Vojta.

„Úplně si tím jistý nejsem,“ pokrčil rameny děda. „Ale u vás mi vyšlo nejmenší riziko, že by to tak mohlo dopadnout. U vašich rodičů je to naopak jistota, stejně jako u vašeho strejdy s tetou. Teta – moje dcera – by snad brala na moje přání ohled, jenže v rodině má hlavní slovo váš strýc a ten slovo nedrží. Divím se, že si takového chlapa nechlapa dcera vzala, ale nic proti němu dělat nebudu, ani nemohu. Jenže ten by naši chalupu prodal dřív než by na mém hrobě zvadly pohřební kytky. Zlato mu jistě udělá tisíckrát větší radost, takže ani on nepřijde zkrátka.“

„Jsou tu ale i jejich děti, naši bratrance,“ namítla Věrka.

„A jsou to snad taky tvoje vnoučata, jako my,“ doplnil ji Vojta.

„Jsou,“ přikývl děda vážně. „Ale i když se mi to nechce dvakrát říkat, vychovali je k obrazu jejich otce. Ačkoliv jsou starší než Věrka, byli tu jen dvakrát a bohužel, jak jsem se i za tak krátkou dobu přesvědčil, jsou hamižnější a nedokáží držet dané slovo. Berte to tak, že jste mi z celého příbuzenstva zbyli jako nejlepší možnost, jak zabránit prodeji naší rodinné chalupy. Neříkám, že jste stoprocentně spolehliví, na to se přece jen dost dobře neznáme, ale ze všech příbuzných si vás cením nejvíc.“

„Takovou chválu si snad ani nezasloužíme!“ upejpala se Věrka.

„Tak se tedy snažte, abyste si ji zasloužili,“ řekl děda. „Usnadním vám to, ale k tomu se ještě dostaneme. Zatím mi stačí, že nejdete po mamonu a věřím, že držíte dané slovo, ne jako vaši bratrance.“

„Hodně ti, dědo, záleží na téhle chalupě?“ zeptal se Vojta.

„Víc než tušíte!“ ujistil ho děda. „Vám na ní taky začne brzy záležet. A kromě toho jsme se dohodli, že mi budeš říkat Čest' o, ne?“

„Promiň... Čest' o...!“ omluvil se hned Vojta.

„My to stejně nemůžeme prodat,“ řekla Věrka. „Osmnáct mi bude až za pět let, ale kdyby se nedejpámbu do té doby s tebou něco stalo, bude tu ta chalupa, jak říkala máma, doopravdy chátrat. A zboženinu už neprodáme, ani kdybysme chtěli. Na to jsi nepomyslel? Ostatně, já bych radši, abys byl s námi ještě dlouho...“

„To chátrání mě taky napadlo,“ řekl děda. „Ale to riziko není zase tak velké, aby vadilo. Není problém sjednat si s některým sousedem, aby se o chalupu v době vaší nepřítomnosti staral.“

„To máš tak nezištné sousedy?“ divila se Věrka.

„Proč nezištné?“ usmál se děda. „Světců je v našem světě jako šafránu, spíš ještě méně. Ale jak se říká, za peníze je i v Praze dům!“

„My ale peníze nemáme!“ namítl Vojta.

„Ani je nepotřebujete,“ ujistil oba děda. „To už jsem zařídil. Založil jsem konto, ze kterého bude banka každý měsíc posílat sousedovi Pecháčkovi dohodnutou částku, dokud se konto nevyčerpá a pak je prostě zruší. Peněz je tam na dvacet let, to postačí. Ke kontu budete mít přístup i vy dva, až vám bude osmnáct. Kdyby se Pecháček staral o chalupu špatně, můžete to konto zrušit předčasně. Zbytek peněz pak propadne bance, tak to stojí ve smlouvě.“

„Proboha, proč jsi to udělal zrovna takhle?“ vyhrkl Vojta.

„To fakt nebylo chytré!“ přidala se Věrka.

„To je proto, abyste ty peníze nemohli použít na nic jiného,“ přiznal děda. „Jak vidíš, moje důvěra ve vás není úplně stoprocentní, ale berte to jako nutnou pojistku.“

„Takže pro nás bude nejvýhodnější nechat chalupu tak, jak je,“ přikývla Věrka.

„Přesně tak,“ souhlasil děda. „Zařídil jsem to co nejvýhodněji pro vás, pro vaše rodiče, pro rodinu vašeho strejdy s tetou i vaše bratrance a konec konců i pro souseda Pecháčka. Kdyby šlo všechno podle mého plánu, budete spokojení všichni a chalupa bude i potom patřit našemu rodu.“

„Děláš, jako kdyby to byl nějaký hrad, nebo velký zámek!“ vrtěl hlavou Vojta. „My přece nejsme knížata ani hrabata!“

„Ta chalupa má větší cenu než kterýkoliv zámek v Čechách,“ ujistil je děda.

„Neříkej!“ zarazil se Vojta. „Tahle stará dřevěná chalupa? To nemyslíš vážně!“

„Chalupa cenu nemá,“ usmál se děda. „Ale zlatý důl má cenu tisíckrát vyšší.“

„On je pod ní... vážně zlatý důl?“ nadskočil Vojta.

„To bych raději nikomu neříkala,“ mínila Věrka. „Pokud vím, všechny nerosty na našem území patří státu a kdo je začne těžit bez povolení, může skončit jako zločinec ve vězení! Říkali nám to ve škole!“

„Máš pravdu,“ přikývl děda. „Jenže můj zlatý důl se na území Čech nenachází, takže není žádný zločin, když si odtud čas od času vezmu nějaký ten zlatý valounek. Anebo cihličku s úředním puncem.“

Věrka i Vojta zůstali zaražení jako kolík do země.

„Počkej – to přece nedává smysl!“ vyhrkl jako první Vojta.

„Ale dává,“ ujistil vnoučata děda. „Jen to ještě nechápete. Jenže teď se dostávám k našemu největšímu rodinnému tajemství. A to vám řeknu jen když zde na tom místě slavnostně odpřisáhnete, že to tajemství bez mého výslovného svolení až do vašich osmnácti let nikomu neprozradíte.“

„To je tak vážné?“ zamračila se Věrka.

„Vážnější, než si myslíte!“ ujistil ji děda. „A až pochopíte, oč jde, jistě vám také dojde, proč to ani sami nikomu neřeknete.“

„Ty nás úplně děsíš... Čest' o!“ řekl Vojta a až na poslední chvíli vyměnil slovíčko »dědo« za oslovení jménem.

„No – jestli je to opravdu tak vážné,“ uvažovala nahlas Věrka, „tak to podle mě odpřisáhneme. Jinak se nic nedozvíme a hryzalo by nás to celý život!“

„Správně uvažuješ, čechetko!“ pochválil vnučku děda.

„Jestli je to vážně zlatý důl, tak by to stálo za to!“ přidal se Vojta. „Doufám jen, že nejsi rohatý a že po nás nebudeš chtít úpis vlastní krví. Bylo by to takové smlouvě podobné, zvláště když jde o zlato!“

„Na to ti odpovím snadno,“ usmál se děda. „Zlato je jen nepatrný vedlejší efekt. Rohy nemám a úpis krví nechci. Chci ale čestné slovo chlapa, i když ten chlap nemá ještě celých dvanáct let. A taky doufám, že ani třináctiletá dáma nebude hazardovat s vlastní ctí tak lehkomyšlně, aby porušila dané slovo.“

„My tě nezklameme, Čest' o!“ řekla Věrka vážně.

„A jak se vlastně přísahá?“ chtěl vědět Vojta.

„Postačí mi čestné slovo,“ řekl vážně děda. „Ale musíte je myslet upřímně! Ani mámě a tátovi to nesmíte prozradit – já vím, chci po vás hodně, ale zarmoutili byste i je, že jsem je z toho tajemství vynechal.“

„Tak tedy – čestné slovo!“ řekl Vojta. „Na mou duši a na psí uši!“

„Ty psí uši vynech,“ usmál se děda. „Čestné slovo chlapa i čestné slovo dámy jsou jen dvě slova, zato platí vždy a za všech okolností. Můžeš si přidat ještě slovíčko »chlapa« – případně »dámy«, ale to musí stačit!“

„No dobře – tak tedy – čestné slovo chlapa!“ řekl vážně Vojta.

„A já – čestné slovo dámy!“ přidala Věrka.

Ale nebylo jim do smíchu.

Tajemství staré chalupy

Ačkoliv se začalo stmívat, na odeslání vnučat do postele bylo ještě brzy. Po tak tajuplném úvodu by to navíc bylo nemístně kruté. Jenže děda Čest'a to měl spočítané daleko dopředu, tak jako když šachista zvažuje napřed i o několik soupeřových tahů. Když dojedli pozdní svačinku, zavelel, aby ho následovali. Vedl je do malé předsíně, odkud otevřel bytelné dveře do sklepa. Vojta se už chtěl divit, co tam budou dělat? Ve sklepe bylo všeho všudy pár pytlů brambor, osvětlovaných jen malým zamřížovaným vodotěsným svítidlem. Loni tam přece byli několikrát a kromě brambor tam zaručeně nic jiného nebylo.

Děda je ale dovedl na konec sklípku, kde každému vtiskl do ruky malou baterku z nevelké police. Jenže dál přece nic nebylo, i kdyby si baterkami svítili třeba všichni tři najednou! Sklípek byl zčásti zděný z velkých kamenných kostek a zčásti vytesaný do jednolité pískovcové skály, stářím a plísňemi celé zašedlé. Nic zajímavého.

„Teď dávejte pozor – tohle je tajemství naší chalupy!“ upozornil děti děda.

Znenadání začala skála na čelní straně sklípku nečekaně a nepochopitelně mizet. Jako by se od dolní hrany směrem nahoru vypařovala. Bylo to tisíckrát tajemnější než předchozí úvod v sednici i s tajuplnou přísahou. Vojtovi při tom pohledu běhal mráz po zádech a když na okamžik mrkl na sestřinu bledou tvář, byl si jistý, že stejné napětí cítí i ona. Během pouhé vteřiny se ve skále rýsoval tunel klasického podkovovitého průřezu, kterým by projelo i osobní auto. Zvolna zatáčel vpravo a byla v něm černá tma, kterou nerozptýlily ani tři baterky. Šedivá pískovcová skála byla totiž jen první metr, dál pokračovala skála lesklá a černá jako uhlí.

„Jak jsi to... otevřel?“ vyhrkl Vojta.

„To vás brzy naučím,“ ujistil oba děda. „Teď pojd'te se mnou!“

„Není to – uhlí?“ zeptala se tiše Věrka a ukázala dál do chodby.

„Není,“ usmál se děda. „Je to čedič. Pojd'te dál, něco tam uvidíte!“

A vykročil do černé chodby, takže dětem nezbylo než cupitat za ním. Každým krokem to bylo tajemnější.

Tohle by se jim na táboře nestalo!

Černá chodba neustále zatáčela vpravo, zřejmě vedla do půlkruhu. Děda pomalu krácel před nimi, jako kdyby nevnímal další podivné úkazy. Vojta i Věrka měli totiž od počátku té černé skály dojem, jakoby se brodili jakousi neviditelnou vodou, která jim sahala až po krk. Nebylo přece možné, aby jim pouhý vzduch kladl takový odpor! Ale to nebylo všechno. Oběma se rozježily vlasy do všech stran a na koncích začaly přeskakovat slabé jiskřičky.

„Čest'o...?“ nevydržela to Věrka.

„Copak, čečetko?“ otočil se k ní dědeček s úsměvem. „Něco se vám nezdá, že? Toho si nevšímejte, to jsou jen zdejší »ztruhóty«, na zpáteční cestě vás budou naopak strkat dopředu.“

„Ztruhóty? Co je to – »ztruhót«?“ zeptal se Vojta. To slovo ještě nikdy v životě neslyšel, ostatně ani Věrka nevěděla, co to znamená.

„Ztruhóty času,“ upřesnil děda, jenže to tím druhým slovem ještě víc zamotal. „A taky je tu hodně elektřiny, že? Dobře, že máte mobily doma! Tohle by nepřežily!“

Víc se nedozvěděli a brodili se těmi tajemnými »ztruhóty« dál. Chodba zatáčela doprava, ale zatáčela příliš dlouho, až Vojta úplně ztratil směr. Zdálo se mu, že chodí pořád dokolečka, nejméně už třetí kolo. To přece není možné!

Konečně se před nimi objevilo světélko na konci toho černého tunelu.

Vojta uvažoval, že vystoupí ze svahu někde u sousedů, jenomže ta černá chodba nekončila ve známém údolí, ale v rovinaté krajině, zalité slunečním světlem. Místo silnice, vinoucí se pár metrů níž pod dědečkovou chalupou, byla rovina, sahající kam až oko dohlédlo. Ani potok na dně údolíčka tu nebyl a protilehlý svah se také kamsi vytratil. Na zemi rostla nízká žlutá tráva s červenými proužky, ojediněle stály divné stromy, jaké u nás nejsou, příliš vysoké a nahoře rozprostřené do stran. Netvořily les, jen osamocené skvrny zeleně. Vzduch byl plný podivných vůní jako když se otevřela babiččina skříňka na koření.

„Dědo...!“ vyhrkl udiveně Vojta.

„Čest’o!“ opravil ho děda. „Pořád na to zapomínáš!“

„Tak dobře – Čest’o, kde to vlastně jsme?“ rychle se tázal chlapec. „Tohle přece vůbec není ve vesnici!“

„Není,“ souhlasil klidně děda. „Není to ani náš svět, naše zeměkoule. Je to úplně jiný svět, ale jak sami cítíte, žít se tu dá. Zdejší vzduch se dá dýchat, voda pít a najde se tu i ledacos k snědku.“

„To není možné!“ vyhrkla Věrka. „Všechny cizí světy jsou přece od nás strašně daleko, říkal to pan učitel!“

„Asi měl pravdu, ale to platí jen v našem vesmíru,“ připustil děda.

„A tady to neplatí?“ namítla Věrka.

„Neplatí,“ ujistil ji děda. „Nejsme totiž ani v našem vesmíru. Ta chodba je tunel mezi dvěma odlišnými vesmíry a my jsme teď v tom jiném. Mimochodem, neplatí tu ani naše přírodní zákony, tak jak jste se je učili ve škole, některé jsou úplně jiné.“

„No potěš koště!“ řekla Věrka.

„S některými rozdíly vás seznámím, na jiné jistě přijdete sami,“ dokončil děda.

„Páni!“ vzdychl si nadšeně Vojta. „V jiném vesmíru, říkáš? A to tady žijí úplně jiní lidé než v našem?“

„Lidé... ti tady nežijí, pokud nepočítám nás tři, ale my jsme tu jen na návštěvě,“ řekl děda. „Místní obyvatelé se nám lidem ani moc nepodobají. Ale to se ví, žijí tady, podobně jako my žijeme u nás.“

„Nejsou to náhodou takoví... zelení mužíčkové s velkýma očima?“ hádal Vojta.

„Nejsou,“ zavrtěl pobaveně hlavou děda. „Vypadají mnohem obyčejněji a trochu se podobají našim zvířátkům.“

„Jakým?“ zajímala se i Věrka.

„Však už k nám místní obyvatelé spěchají!“ usmíval se děda.

„Kde?“ dychtily hned obě děti a rozhlížely se po krajině.

„Koukáte se moc při zemi,“ opravil je děda.

„Místní obyvatelé létají hodně vysoko. Nahoru se podívejte!“

Ke skupince pozemšťanů se přibližovaly tři skvrny. Až když byly blíž, mohli na nich rozeznat podrobnosti. Tvorové k údivu dětí neměli křídla, ale čtyři doširoka roztažené nožičky a vzadu měli široce rozčepýřený ocas. Zespodu byli bílí, teprve když se snesli níž, ukázal se jejich zrzavě hnědý, pěkně huňatý kožíšek.

„Vypadají skoro jako veverky!“ vyjádřil to jako první Vojta.

„Proto jim tak říkám,“ souhlasil děda. „Zdejší obyvatelé jsou prostě veverky.“

Tři veverky mezitím zakroužily nad vchodem do černého tunelu, pak se zvolna snesly dolů. Na jejich letu bylo cosi nepřirozeného. I naše pozemské veverky dokáží trochu plachtit, když roztáhnou nožičky do stran a napnou kůži od nožiček k břichu, i ocásek umí používat ke kormidlování, jenže u nich je to jen nedostatečně říditelné klouzání, zatímco let zdejších veverek se podobal majestátnímu plachtění velkých ptáků, od čápů po orla.

Veverky přistály zhruba tři metry před skupinkou. Přistály vzpřímeně a posadily se skoro jako ty naše, i ocásek se jim zvedl vzhůru a nakroutil, jenže takhle zblízka bylo lépe znát, že mají k pozemským veverkám daleko. Ty zdejší byly mnohem větší, Věrce by dosahovaly až k pasu. A kromě toho se na děti dívaly tak nějak... rozumněji.

O jejich rozumu děti vzápětí dostaly důkaz, jaký nečekaly.

„Dneska jste dokonce tři?“ pocítily otázku.

Působilo to až strašidelně. Nikdo – veverky ani děda – nic neřekl, ale ta otázka dětem vyvstala v hlavě jasně a srozumitelně.

„Ano, jsme tři,“ ozvala se jim v hlavách odpověď. „To jsou moji nástupci.“

„Ale jsou nějak... menší,“ pokračovalo jim udiveně v udivených hlavách.

„Jsou to naše mláďata,“ vnímali hned odpověď. „Dospělí lidé jsou zkaženější. Za tyhle děti mohu ručit.“

Věrka i Vojta se udiveně podívali na dědu. Vypadalo to, že veverkám odpovídá on, jenže ani on neotevřel ústa a ten hlas... nebyl to přece hlas, kolem bylo ticho, ani lístek ve větru nezašvelel, a přece to slyšeli naprosto zřetelně.

Slyšeli? Nebo jenom vnímali kdesi uvnitř hlavy? To přece nebyly hlasy!

„Dědo...?“ obrátil se Vojta udiveně na dědečka, ale otázku nedořekl.

„Česťo!“ opravil ho děda. „Ty si snad na to nezvykneš!“

Vojta si ani neuvědomil, že dědečkův hlas zní najednou stejně nezvykle, jako když odpovídal veverkám. Ani teď děda neotevřel ústa.

„Dobře – tak tedy Česťo – co to bylo za divné hlasy?“

„Já tomu říkám telepatie,“ odpověděl děda pořád tím neobvyklým hlasem. „Už jsem s veverkami dojednal, aby vás to také naučily. Samozřejmě když budete chtít.“

„Opravdová telepatie?“ nadskočil Vojta. „Takové to dorozumívání na dálku?“

„Takové,“ přitakal děda. „Veverky vás to rády naučí, ale pod jednou podmínkou. Na naší Zemi to nikomu neprozradíte a budete to používat jen mezi námi třemi. Jistě chápete, že nemá cenu zbytečně vzbuzovat rozruch.“

„To by bylo žůžo!“ jásal Vojta.

„Ale Česťo,“ namítala Věrka, „s kým ses telepaticky bavil u nás na Zemi, když jsi tam byl jediný?“

„Nebyl jsem jediný,“ odpověděl děda. „Babička Cecilka to uměla také. A krom toho jsme se občas dorozumívali s veverkami. Telepatie dosáhne z jednoho vesmíru klidně až do toho druhého.“

„Proto jsi dokázal s veverkami předem dohodnout naše přijetí!“ došlo Věrce.

„Dohodl jsem to, až když jsem si byl jistý, že neodmítnete,“ řekl děda.

„My přece nemůžeme odmítnout něco tak... tak úžasného!“ řekl Vojta.

„Vy asi ne,“ vzdychl si děda. „Ale rodiče by mohli dědictví odmítnout a dál by už nebylo o čem mluvit. Ještě v poledne jsem nevěděl, jak to dopadne. Domluvil jsem to s veverkami, až když rodiče odjeli a vy jste trhali jahody. Odskočil jsem si sem.“

„Ale co bys dělal, kdyby to naši doopravdy odmítli?“ chtěla vědět Věrka. „Nebo my dva? Nebo kdybys zjistil, že jsme hamouni jako strejda s tetou a s bratranci?“

„Musel bych si vybrat někoho jiného,“ vzdychl si děda. „Ve vesnici je vhodných kluků i děvčátek víc. Ale mrzelo by mě, kdybych to musel dát cizím. Vy jste přece jen z našeho rodu, vám jsem to svěřil nejraději.“

„A jak dlouho se ta... ta telepatie vyučuje?“ dychtil vědět Vojta.

„To netrvá dlouho,“ ujistil vnuka děda. „Veverky to umí rychle. Hlavně že jsou vůbec ochotné to udělat. Dohodli jsme se ale, že to nebudu na Zemi příliš šířit.“

„Ale proč?“ vyzvíдалa Věrka.

„Kdysi jsem v rámci vzájemného poznávání půjčil veverkám nějaké pozemské knihy, mezi jinými i Bibli a dvě dějepisné knihy,“ přiznal děda. „Veverky si je rychle prostudovaly, jenže se našich lidských dějin tak zhrozily, že chtěly ihned zrušit tunel spojující naše vesmíry a už nikdy s námi nic nemít. Podařilo se mi rozmluvit jim to, ale zavázaly mě, abych to považoval za přísné tajemství. A teprve když mi zemřela Cecilka, jsem jim vysvětlil, že i já už jsem příliš starý a dovolily mi přivést k nim své případné nástupce. Tedy – vás dva.“

„Aha,“ přemýšlela Věrka. „Z toho vyplývá, že to tajemství musíme dodržet i my. Ledaže to časem převedeme zase na naše nástupce. Je to tak?“

„Bereš mi to od úst,“ přitakal děda. „Ano, to je jejich podmínka. Pochopitelná po tom, co se dozvěděly o dějinách válek na Zemi. A nám nezbývá než ji přijmout.“

„To ale mají veverky štěstí, že narazily právě na tebe,“ opáčila Věrka. „Jiní by to na našem místě rozkecali po celém světě.“

„Pak by veverky zrušily mimoprostorový tunel a navěky by se od nás oddělily,“ pokrčil děda rameny. „Máme štěstí, že se mi podařilo přesvědčit je, aby to nedělaly. Pro nás by to byla rozhodně větší škoda.“

„Nakonec – udělat to mohou kdykoliv, když se jim znelíbíme.“ doplnil Vojta.

„Tak se koukejte chovat tak, aby k tomu neměly důvod!“ řekl důrazně děda.

Během jejich hovoru je veverky opatrně ze všech stran obcházel a prohlížely si je. Dědu Čest'u jistě znaly z dřívějšíka, ale k dětem byly obezřetné.

„Proč si nás tak prohlížejí?“ zajímala se Věrka. „Proč se nás třeba samy na něco nezeptají? Ty bys jim to jistě přeložil, ne?“

„Není třeba,“ usmál se děda. „Veverky nám rozumí. Říkaly, že naše lidská řeč se podobá jejich starým jazykům. Také v jejich světě bývala spousta jazyků a nářečí, než se naučily telepatii. Ta pak odstranila nejen nedorozumění, ale i jazyky. Veverky se dnes dorozumívají telepatii a starým veverčím nářečím rozumí už jen jejich vědci.“

„Není dobré zapomínat staré znalosti,“ podotkla k tomu některá z veverek, aniž by otevřela tlamičku, takže nemohli rozeznat, která z nich na ně promluvila.

Promluvila? Opět to pozemské slovo!

Vždyť veverky nemluví, mezi sebou jen telepatii! Ale vlastně – i telepatie plní úlohu řeči, takže se dá považovat za druh nářečí nebo snad i za samostatný jazyk.

„Nelíbíme se vám?“ obrátil se zvědavě na veverky Vojta.

„Nejde o pocity,“ dostal telepatickou odpověď. „Uvažujeme, kolik je ve vašem světě nespravedlností. I ty ses už přece s takovou nespravedlností setkal, že?“

„Jo, před rokem, ale stálo to za to!“ zarazil se Vojta. „Ale – jak to víte? To jsem přece neříkal ani dědovi Čest'ovi!“

„My si to přečteme přímo ve tvé hlavě,“ ujistila ho veverka.

„Ježkovy voči!“ zděsil se Vojta. „Ony nám snad čtou myšlenky!“

„Čtou,“ přikývl k jeho neustále se zvětšujícímu zděšení dědeček. „Říkají tomu »riahano« a u nich je to běžné. Já to ostatně umím a dělám také.“

„Tys nám taky četl myšlenky?“ vyjel proti němu Vojta.

„Taky,“ přiznal děda mírně. „Víš, lidé se této schopnosti strašně bojí. A v našem současném světě právem. Ve světě, kde by vrchnost měla neuvěřitelně snadný život, kdyby znala myšlenky svých poddaných, by »riahano« znamenala pravé peklo. Lidé by potom nebyli nevolníky, ale rovnou otroky. Jenže ve světě, kde není vrchnost ani poddaní, otrokáři ani otroci, »riahano« nic zlého neznamená. Jen si zdejší obyvatelé zvykli navzájem si věřit. Víc než si u nás věří členové jedné rodiny.“

„Ale – není to indiskrétní lézt někomu do soukromí?“ namítla zaraženě i Věrka.

„Co vlastně znamená – indiskrétní?“ zeptal se dětí dědeček. „To přece znamená být nešetrný, bezohledný, neuznávající osobní tajemství. Ano, dozvěděl jsem se tak o vás všechno. Ale komu jsem to bezohledně prozradil?“

„Ale – našemu tátovi jsi řekl, že by chalupu prodal při první příležitosti, a že ho znáš,“ pokračovala Věrka. „Řekni mi – ale upřímně – četl jsi myšlenky i tátovi?“

„Četl,“ přikývl vážně děda. „Znám ho přece od malička. Jenže lidé se s časem mění a koho znáš jako dítě, nemusíš ho znát jako dospělého. Váš tatínek je náhodou slušný a čestný člověk. Jen když šlo o chalupu, první jeho myšlenkou bylo, že by mi ten slib mohl dát také – a dokonce ho i dodržet – jenže po uplynutí lhůty už by ho nic dalšího nevážalo. Pak by ji mohl s klidným svědomím prodat. Po téhle myšlence jsem mu odvětil, že ho znám a že by tu chalupu nakonec prodal. Bylo to moc bezohledné?“

„Ale – tady veverka prozradila, že jsem loni narazil na nějakou nespravedlnost,“ přidal se Vojta. „To už přece prozrazovala moje tajemství, i kdyby jen vám dvěma!“

„Počkej – co vlastně prozradila?“ zarazil se děda. „Že uvažují, kolik je v našem světě nespravedlností – ale o tobě přece nic konkrétního neříkala!“

„Třetí věta byla směřovaná jen na něho,“ podotkla veverka.

„Aha!“ došlo dědovi. „Tak pozor – neumíš ještě odlišit směřovanou telepatii. Tu vnímá jen ten, komu je určená. Třetí větu jsi vnímal jen ty. Odpověděl jsi, že se něco stalo před rokem a že to stálo za to, ale oč vlastně tenkrát šlo, to už jsme nevnímali.“

„Ty sis to z mých myšlenek už předtím nepřečetl?“ zeptal se opatrně Vojta.

„Přečetl – ale dál to nikomu vykládat nebudu,“ sliboval dědeček. „Není to nic, co by mi na tobě mělo vadit.“

„Ale – že tys četl myšlenky i tetě, strejdovi a bratránkům?“ došlo Vojtovi.

„Četl,“ zachmuřil se trochu děda. „Ale co jsem se dozvěděl, to si raději nechám pro sebe. Řekl jsem o nich jen že nedovedou držet slovo a jsou hamižní. Ale pokud se nepletu, to jste o nich věděli i beze mne, ne?“

„Upřímně řečeno – táta se se strejcem nesnáší!“ připustil Vojta.

„Upřímně řečeno – ani se mu nedivím,“ přikývl děda. „A protože znám příčinu jejich nepřátelství z pohledu obou stran, mohu jejich spor posoudit nestranně. Dost na to, abych celou tu rodinu vyškrtl ze svého příbuzenstva. Vy víte jen že jsou hamižní a nečestní, já toho vím víc, ale v zásadě nejsem s vaším tátou v rozepři.“

„Takže bys je mohl i vydědit?“ špitla Věrka.

„Vydědit bych je nemohl, naše zákony chrání i darebáky, ale nemusím jim svěřit tajemství naší chalupy – to už bych ji raději prodal někomu lepšímu, byť cizímu.“

„Musí být strašné, číst si navzájem myšlenky!“ otrásla se Věrka, když si až teď uvědomila, kolik drobných tajemství má ona sama a jak by nebyla ráda, kdyby se je všichni kolem dozvěděli...

„Není to tak strašné,“ utěšoval ji hned dědeček. „První pravidlo »riahanoe« je – nikomu neškodit. I když se někdy, zejména na Zemi, dozvíš hrozné věci. Mezi lidmi chodí i zločinci a to bývá hrozně smutné zjištění. Co se dozvíš pomocí »riahanoe«, smíš použít jen v jediném případě – když tím můžeš zabránit nějakému hrozícímu zlu. Zneužití veverčích darů by ale takovým zlem být mohlo, proto rodinu vašeho strýce vynechávám. To není žádná šikana, to je spravedlnost. I tak přece dostanou dost velký podíl z dědictví.“

„Takže – tady si nás teď tyhle veverky přečtou, jestli jsme dost vzorní?“ zeptala se trochu kysele Věrka.

„Jen se snaží zjistit, zdali jim od vás nehrozí něco zlého,“ uklidňoval ji děda.

„Ale vždyť se tak dozvědí úplně všechno!“ namítla.

„Když se dozvědí něco, co nemůže v budoucnu způsobit nějaké zlo, nechají si to pro sebe,“ ujišťoval ji. „Veverky mají zkrátka jinou civilizaci než my lidé – a troufám si tvrdit, že nesrovnatelně lepší.“

„Civilizaci?“ podívala se na ně Věrka. „Vždyť nejsou oblečené! I naši divoši nosí aspoň sukýnku z trávy!“

„Šaty nedělají člověka!“ napomenul ji děda. „Neposuzuj civilizaci podle hadrů, co nosí na těle! Veverky obleky nenosí, protože jim jejich kožíšek stačí, zato ovládají antigravitaci, na kterou se lidé Země ještě nezmohli. I čtení myšlenek by lidé zneužili k vytvoření pravého pekla! Tady nic takového nehrozí. Kdo je tedy civilizovanější?“

Obě děti mlčely. Děda jim to ale dal! Vojta uvažoval, že má asi pravdu, jenže bez šatů by lidem byla zima. V tropech si možná divoši se sukýnkou z trávy vystačí, ale v Čechách by v zimě spousta lidí zmrzla. A čtení myšlenek asi opravdu vyžaduje vyšší stupeň civilizace. Jakže to vlastně říkal? Z lidí na Zemi by nebyli nevolníci, ale rovnou otroci. Kdežto ve světě, kde není vrchnost ani poddaní, otrokáři ani otroci, kde jsou si lidé – nebo veverky – opravdu rovní, kde jeden druhého nešikanuje, tam je »riahanoe« vlastně neškodné. Nemám-li co tajit, nemusí mi to vadit... jo, tak se ve

světě zlehčuje odposlouchávání telefonů a špehování pomocí milionů kamer. Jenže ve světě se tím lidé zastrašují a šikanují. Ne nadarmo v tom mají volnou ruku policajti nebo ještě hůř, všelijaké tajné služby, které rozhodně neslouží k ochraně lidí.

„Máš pravdu, Vojto,“ chlácholil ho děda. „Tady nám žádné zneužívání nehrozí. Ale musíme brát ohledy na zdejší zvyky. Upřímnost je mezi veverkami vlastně jediný možný přístup. A tím spíš musí být i mezi lidmi a veverkami. Nemrač se, Věrko! Na Zemi budou tvá malá dívčí tajemství bezpečná a tady nikomu směšná nepřipadají. Veverky to nikomu nepoví a já taky ne.“

„Takže ty už víš všechno i na mě?“ zrudla Věrka.

„Dalo by se to tak nazvat,“ přikývl děda vážně. „Ale opakuji ti, u mě budou tvé tajnůstky jako v trezoru.“

„Ještě že neumí číst myšlenky i Vojta!“ vzdychla si dívka.

„Jenže – veverky vás i tomu naučí,“ upozornil ji děda. „Ale nic si z toho nedělej, i vy dva se budete muset naučit nevšímat si cizích tajemství. Víte, i na Zemi se občas něco podobného používá. Dnes už to není tolik jako dřív, ale pořád to tam je. Říká se tomu zpověď a zpovědní tajemství. Že jste vy dva nikdy nebyli u zpovědi?“

„Nebyli,“ přikývla Věrka.

„Kdybyste chodili ke zpovědi, nepřipadalo by vám to tak nepříjemné,“ vzdychl si dědeček. „Svým způsobem to nebylo špatně myšlené. Lidé se chodili zpovídat ze svých hříchů do kostelů a faráři měli přísně zakázáno prozrazovat, co se dozvěděli. Což o to, nebylo by to zavrženíhodné, kdyby toho někteří občas nezneužívali. Nebyl každý farář poctivý jako český světec Jan Nepomucký, proslulý tím, že raději zemřel jako mučedník, ale zpovědní tajemství neprozradil ani králi.“

„Ale jak toho zneužívali, když museli mlčet?“ zeptala se Věrka.

„Lidé mají různé cesty, jak dosáhnout svého,“ vzdychl si děda. „A faráři jsou také jen lidé. Nemohli toho zneužít přímo, ale mohli takového člověka poškodit jinak. Kázání mohlo lidi nejen povzbudit ve víře, ale i poštvat je proti sobě. Jen si vezměte, jak kázali faráři proti nepřítelům ve válkách, kolikrát žehnali zbraním, aby účinněji zabíjely ty druhé... A byla to pěkně sadistická kázání! Žehnání bodákům, aby hluboko pronikaly do břicha nepřátel, žehnání puškám, aby déšť kulí pobil nepřátele krvavým deštěm... ani se nedivím, že se to mírným veverkám nelíbilo, když si to četly v naší historické knize...“

„Ale my jsme přece taky lidi,“ namítla Věrka. „Můžeme to přece taky zneužít!“

„Můžeme, ale nesmíme!“ řekl dědeček. „Můžeme jen v tom smyslu, že možnost zneužití máme jako všichni, ale nesmíme tomu pokušení podlehnout. Věřím, že se i vy zachováte správně. Není ve vás pomstychtivost, sadismus a jiné zlé vlastnosti. Proto věřím, že si to nezkazíte.“

„Také si to myslíme,“ ozvalo se od veverek. „Dobře jsi vybral, Čest'ó. Nebudeme to už ani odkládat a doneseme vás rovnou k našim zeirínům.“

„To jsou zdejší vědci,“ vysvětloval dědeček rychle vnoučatům. „Tihle tři jsou také vědci, ale jejich oborem je spíše psychologie a v poslední době se specializují na kontakty s cizími civilizacemi. Měli za úkol zjistit, jestli nejste nebezpeční – veverky jsou poměrně důvěřivé, ale jistě chápete, že kontakt dvou zcela odlišných civilizací může být i nebezpečný. Zeirínové jsou také vědci, jenže mají blíž k našim biologům anebo lékařům.“

„Ale jak nás tam chtějí donést?“ pochyboval Vojta. „Vždyť nás neunesou!“

„Postačí, když uneseme my je,“ usmál se děda. „Vezmete je na záda a veverky si objednájí skok nadprostorem »gechmo« až na místo. Však uvidíte!“

Proběhlo to přesně tak jak říkal. Jedna z veverek Věrku oběhla a vyskočila jí na záda. Pak se lehce blýsklo a oba zmizeli.

„Teď jsi na radě ty, Vojto,“ obrátila se děda k Vojtovi. „Není to nic nepříjemného, nemusíš se bát. Já tam pak skočím za vámi.“

Skok veverky na záda proto Vojtu ani nevystrašil. Ale přece se otřásl, když rukama nahmátl její nožičky a uvědomil si, že se vlastně dotýká tvora z jiného světa! Jenže neměl čas se tím zabývat. Náhle se blýsklo a Vojta i s veverkou na zádech stáli na malé plošince ve větvích jakéhosi obrovského stromu.

Věrka s veverkou už tu stály a když druhá veverka hbitě seskočila z Vojtových zad, objevil se tu i děda.

Byli tedy na stromě u zeirínů...

Proměna

Plošinka na stromě nebyla sbitá z prken, jak Vojta v první chvíli hádal. Byla to jedna z větví obrovského stromu, jenže tam co stáli, byla rozšířená a nahoře rovná. Kůra stromu byla hladká a šedá, takže plošinka vypadala skoro jako kovová. Další větve tvořily kolem zábradlí, ale ani ty nebyly přidělané dodatečně. Veverky si zřejmě strom uzpůsobily, aby sám rostl podle jejich přání a potřeb.

Při pohledu dolů se Vojta pro jistotu pevně chytil zábradlí. Byli určitě výš než kam sahá vrchol Petřínské rozhledny. Až dolů na zem vidět nebylo, ale větve se pod nimi všelijak proplétaly do tak nedozírné hloubky, až se mu z toho točila hlava. Větve se naštěstí nepohybovaly. Jednak nevanul dostatečně silný vítr, navíc byly všechny tak silné a mohutné, že by je mohla rozkývat jedině vichřice.

Raději se přestal dívat dolů a rozhlédl se kolem sebe.

Kolem nich byly do tří stran otvory veverčích doupat, ze kterých vykukovaly hlavy dalších veverek. To měli být zdejší vědci? Nikde tu nebyl náznak nějakých přístrojů, jen ta plošinka ve větvích a tři doupata. Nebo to ještě nejsou ti praví zeirínové?

„Máme jiné metody, než vaši vědci,“ ujistil děti kdosi. Telepatie měla drobnou nevýhodu v tom, že se žádná z veverek ani nepohnula, takže nebylo znát, která zrovna telepatí.

„Už jsem jim hodně věcí ze Země popsal,“ zodpověděl děda Vojtův nevyslovený dotaz – věděl, nač se chce zeptat, ještě dřív než Vojta otevřel ústa. „Zpočátku jsem měl ještě plné oči pozemské vědy a techniky a choval jsem naději, že by se jim něco z toho mohlo i hodit, ale o tyhle iluze jsem poměrně rychle přišel. Ukázalo se, že naše technika je jim pro smích, naše věda, zejména biologie a lékařství, vzbuzuje jen jejich zdvořilý, ale útrpný úsměv a celý náš životní styl jim připadá strašně prázdný. Bodejť by ne, co si budeme nalhávat, je přece prázdný jako puklý džbán.“

„Nech je, Čest’o!“ zarazila ho telepaticky některá z veverek. „Chceš v nich snad zbytečně vzbudit méněcennost? Poznají to přece sami. Měli bychom raději začít.“

„Máš pravdu,“ odvětil děda také tak. „Kam je uložíte?“

„Máme tu dost místa pro oba,“ ujistila ho veverka.

„Víte,“ obrátil se děda na vnoučata, „veverčí telepatie není záležitost učení. Je to malý kousek nervové hmoty vložený do hlavy. Proto vás musí zdejší zeirínové trochu upravit. Mimo jiné – dveře do tunelu se otevírají telepaticky, takže se k veverkám bez té úpravy ani nedostanete. A podobně je tomu i s ostatními veverčími vymoženostmi. Můžete je sice odmítnout, ale byli byste sami proti sobě. Navíc vám při té příležitosti vylepší, co se dá. Vojta přijde o brýle, neboť bude vidět jako rys. A také vám trochu prodlouží život – i to budete potřebovat. Tak co, raubíři? Souhlasíte?“

Vojta s Věrkou se na sebe chvíli nerozhodně dívali. Dědovo lákání bylo přece jen nezvyklé. Kousek nervové hmoty vložený do hlavy – budou to pak ještě oni?

„Tebe a babičku Cecilku taky upravovali?“ ubezpečovala se opatrně Věrka. „Jak to, že vám dvěma život neprodloužili?“

„Prodloužili,“ ujistil je děda. „S Cecilkou jsme prožili tři sta společných let, krásných jako sen. O tak dlouhém životě mohou lidé na Zemi opravdu jen snít. Jenže většinu toho času jsme prožili tady, mezi veverkami. Na Zem jsme se občas vraceli a i tam jsme strávili krásná společná léta, ale jen tolik, aby nikdo z lidí nepoznal, že je s námi něco neobvyklého. Pevně věřím, že kouzlu zdejšího světa propadnete i vy.“

„Proč ale nešlo zařídit, aby sem s vámi přišly i vaše děti?“ řekla vyčítavě Věrka.

„Veverky sem vůbec nechtěly brát lidi ze Země,“ odvětil děda. „Lidé by zdejší svět strašně rychle zplundrovali. Přijali na zkoušku mě a Cecilku a až pro vás jsem sjednal změnu. Naštěstí i veverky uznávají nevýhody samotářského života. Svolily, že sem kromě vás vezmou i pár dalších. Ale to až později. Teď je ale třeba, abyste jim dali svolení k té úpravě – bez ní to přece nemá smysl.“

„Dobře, já jsem svolná,“ řekla Věrka.

„Já také!“ vyhrkl rychle i Vojta.

„Pojďte si tedy lehnout, veverky vám připravily lůžka, protože úpravy se dělají ve spánku. A abyste se zbytečně nebudili a nezdržovali proces, napijete se uspávacího nápoje. Pojďte si vyzkoušet, jak se vám bude ležet!“

„Tak jdeme!“ řekl odhodlaně Vojta. „Kdo se dal na vojnu, musí bojovat!“

„No – tohle úsloví tady raději nepoužívej!“ usmál se shovívavě děda. „Je přece spojené s pozemskými válkami a to sem netahej, nemají to tu rádi!“

„Jůžiš – tak pardón!“ omlouval se rychle Vojta.

Raději už ani on, ani Věrka nic neřekli a vypili podanou číšku mléčně bílého nápoje. Chutnal sladce, ale účinkoval rychle. Na oba přišla najednou taková ospalost, že se tak tak dokázali uložit na připravená lůžka.

Byla měkká a přikrývky také.

Usnuli oba současně.

Když Vojta opět otevřel oči, zarazil se. Nad ním bylo cosi, co nechápal. Až po hodně chvíli si vzpomněl. Leží přece v dutině obřího stromu u veverek a to nad ním je přece dřevo! Odhrnul tedy měkkou přikrývku a opatrně se posadil, aby se neuhodil o strop dutiny.

„Dobré jitro!“ pozdravil ho děda Čest'a, nahlízející do doupěte. „Vstávej, vstávej, hola hej!“

„To už je ráno?“ mnul si Vojta oči.

„Není ráno, ale poledne,“ ujistil ho děda. „Spal jsi jeden a půl dne. Doufám, že ses vyspal dorůžova, ale nepřišli jsme k veverkám vyspávat.“

„Jeden a půl dne?“ vyskočil Vojta.

Příjemně zahřáté lůžko bylo měkké, přikrývka také, ale Vojta z doupěte vyskočil čiperně jako jelen. Jsou přece u veverek! Navíc v jiném světě! To je přece hřích tady něco prospat, i kdyby to měla být jen hodina, natož den!

Trochu ho vyvedlo z míry, že byl nejen oblečený, ale na nohou měl pořád i boty. To se do postele ani nezouval? Vlastně – nezouval. Napili se s Věrkou mléčně

sladkého uspávacího nápoje a pak padli jako vojáci za vlast. Snad to veverkám nevadilo... Ale asi ne, když je nenapadlo převléknout je do pyžama... ačkoliv ani to tu neměli...

Rozhlížel se po Věrce, ale na plošince byl jen on sám a děda Čestmír. Teprve pak ho napadlo nahlédnout do ostatních doupátek a hned v sousedním objevil sladce spící sestřičku. Nahnul se k ní, aby ji vzbudil, ale děda ho odtáhl zpátky.

„Nech ji dospat,“ řekl dobrácky. „Tebe také nikdo nebudil. Jen ať se vzbudí, až na to bude čas. Násilné buzení je psychický zločin!“

„Tak si to říkám každé ráno, když vstávám do školy!“ zavrčel Vojta, ale odtáhl se zpátky k dědovi. „Proč to u nás na Zemi zločin není?“

„Na Zemi se toleruje spousta ještě horších zločinů,“ vzdychl si děda. „Některé se dokonce přímo vynucují. Násilné vstávání je jen jeden z nich, ale známe i horší.“

„Veverky nechodí do práce a vstávají, až když se jim chce?“ podivil se Vojta.

„Přesně tak,“ přikývl děda. „Mimochodem, všiml sis aspoň, že se mnou mluvíš čistou telepatí?“

„Ne!“ vyhrkl Vojta a až teď si uvědomil, že ani teď, ani předtím neotvíral pus, takže... tohle je tedy telepatie?

„Budeš se muset naučit odlišovat to,“ řekl děda. „Tady můžeš telepatit co hrdlo ráčí, ale na Zemi se budeš muset setsafra krotit! Lidé na to nejsou zvyklí.“

„Netušil jsem, že je telepatie tak snadná!“ řekl Vojta, ale dával si teď pozor, aby to řekl normálním hlasem. „Ale dá se to snad zvládnout.“

„To se ví,“ přikývl děda. „Mezi lidmi na Zemi nesmíš telepatii používat. A když, tak jen směrovanou na mě nebo na sestru. A to vás naučím, až se Věrka probudí. Jen ještě něco – brejle máš u mě v kapse, ale jak sám vidíš, vidíš i bez nich.“

I to byla pravda, jenže Věrka se v té chvíli zavrtěla a otevřela oči.

„Jůůů, veverky!“ vyhrkla, jakmile se trochu rozkoukala a zjistila, kde leží.

Veverky ale byly pryč, na stromě byli jen děda s vnoučaty. Veverky je zřejmě nechaly o samotě, aby si jejich hosté nejprve všechno vyříkali mezi sebou.

Také Věrka vyskočila jako srnka a připojila se k dvojici děda s Vojtou. Stáli teď všichni tři na plošince, upravené z větve obřího stromu.

„Naučíme se nejprve směrovat telepatii,“ rozhodl děda. „Budete to potřebovat tady i na Zemi, ale na Zemi víc. Směrovaná telepatie se od všesměrové liší a poznáte ji podle zvonivějšího tónu. Neupravený člověk tyto dva druhy nerozezná, nerozezná ani směr odkud telepatie přichází a navíc má dojem, že všichni v jeho blízkosti hovoří jedním univerzálním hlasem. Tak jste se s telepatii setkali i vy dva ještě před úpravou. Teď už zjistíte, kdo na vás mluví, odkud telepatie přichází a podle její barvy odlišíte, kdo právě hovoří.“

„Mně se zdá, že mluvíš svým původním hlasem,“ řekla Věrka.

„Takže mě poznáš po hlase i v telepatii,“ přikývl spokojeně děda. „Zbývá ještě, abyste se mimo obecné telepatie naučili i směrovanou variantu. Tu vnímá jen ten, pro koho ji určíte, zato účinkuje na libovolnou vzdálenost, dokonce i mezi vesmíry, takže se můžete s veverkami v pohodě bavit i ze Země. Jen musíte znát hlas toho, na koho ji chcete směrovat. Hned si to vyzkoušíme.“

Sami by na to jen tak nepřišli, ale děda jim mohl telepaticky vstupovat přímo do hlav a vedl i jejich pocity, takže to brzy vystihli. Směřovaná telepatie skutečně zněla trochu kovově a brzy se naučili podle chuti ty dva druhy střídat.

„Až to trochu procvičíte, dokážete telepatii směřovat i na dva příjemce současně a bavit se mezi sebou a současně i s některou z veverek. Je to ještě jemnější, ale dá se to zvládnout. Já s Cecilkou jsme se souběžně bavili i s dvěma dalšími veverkami. Ale to zvládnete, až získáte víc zkušeností i s veverkami.“

„Ale kde vlastně jsou?“ divil se Vojta. „Proč nejsou tady?“

„Když vás upravily, neměly tu co dělat, takže nechaly hlídání na mně,“ usmál se děda. „Na to přece stačí jeden. A teď si procvičíme další dovednost, získanou veverčí úpravou. Veverky ji nazývají »gechmo«, samozvaní odborníci na Zemi teleportace – ačkoliv nevím o žádném prokázaném případě kromě mě a Cecilký.“

Bylo to nepatrně složitější než směřovaná telepatie, ale i to šlo zvládnout. Děda nechal děti pečlivě sledovat jeho nejvnitřnější pocity a nařídil jim, aby ho napodobily. Menší problém byl, že se nesměly splést, jinak by zůstaly na stromě a jak Vojta brzy obhlédl, dolů by se ani nedostali. Leda kdyby uměli po kmenech šplhat jako veverky, což by nejspíš skončilo krkolomným pádem. Plošinka s veverčími doupátky totiž jiný přístup neměla. Ani schody, ani viditelný nebo i dobře schovaný provazový žebřík.

Pro teleportaci to ale nebylo bezvýhodné a když jim dědeček předvedl, jak se vyvolává – a zmizel jim při tom – Věrka i Vojta ho úspěšně napodobili, takže se sešli na písečné pláži na břehu velkého jezera.

„Teď se všichni vykoupeme,“ rozhodl děda. „Budete to jistě potřebovat. Když to tenkrát veverky zkoušely na mně, spal jsem jako vy a na nic se nepamatuji, ale když jsem teď viděl, jak to dělají, skoro jsem se toho začal bát.“

„To to vypadalo tak zle?“ zeptala se Věrka, ale nevěděla, jestli se má dodatečně zděsit, nebo ne. Nijak zle se přece necítila!

„My Češi máme takové úsloví »krve jako z vola«,“ řekl děda. „Vypadali jste oba jako řezníci, ale veverky vás pečlivě olízaly a řekly mi, že při takové úpravě trocha krve vždycky vyteče. Tělo si ji však doplní samo a rychle.“

„Krvě jako z vola?“ opakoval po něm Vojta. „A myslíš si, že nás třeba neolízaly všude? Takže až vlezeme do vody, potáhne se za námi vodou červená stopa?“

„Možná ne, ale postačí, když ze sebe smyjete veverčí sliny,“ připustil děda.

„Jenže já nemám plavky,“ namítala Věrka.

„No tak nemáš,“ mávl rukou děda. „Já taky ne a budu se koupat s vámi. Vojtovi jistě taky postačí klasické trenýrky – no a ty půjdeš do vody jako Rusky.“

„Rusky se koupou nahaté?“ ptal se hned Vojta. „A jak to vlastně víš?“

„Byl jsem kdysi dávno s Cecilkou na výletě u Černého moře,“ vzpomínal děda. „Tam jsme to oba viděli. Rusky se možná kdysi dávno koupaly i nahé, ale když jsme tam byli my dva, koupaly se v růžovém nebo modrém spodním prádle. A považovaly to za dostatečný koupací úbor, protože se v tom před chlapy – a ani před cizinci – nestyděly. Jen Cecilka tenkrát na můj účet poznamenala, že na ně nějak moc vejrám, jako kdybych nikdy neviděl ženskou v negližé.“

„Měl jsi jí říci, že jsi nikdy neviděl ženskou v negližé při koupání,“ řekla Věrka.

„Přesně to mě tenkrát napadlo,“ usmál se děda. „Cecilka mi slíbila, že mě bude provokovat a doma se bude taky koupat v negližé. A tu hrozbu hned večer splnila.“

„Hned ten večer?“ podivila se Věrka.

„Hned ten večer,“ přikývl děda. „Trochu jsme se pak poškorpili a vrátili jsme se z Ruska teleportem rovnou domů.“

„Teleportem?“ zajímal se Vojta. „To funguje i u nás?“

„Funguje,“ přikývl děda. „Tak – a dost diskusí, jde se do vody!“

Vojta ho nadšeně poslechl hned, oba složili své hromádky šatů na břehu a vběhli do příjemně teplé jezerní vody, jen Věrce se nějak nechtělo.

„Hele, Věrko, jestli ti bráška a děda připadají jako nepříjemní čumilové, můžeš si odběhnout támhle za křoví a vlézt do vody tam,“ navrhl jí vstřícně děda. „Až ti bude z vody koukat jen hlavička, to už by ti snad vadit nemělo!“

„Nejsou tady krokodýli?“ zeptala se nevrle Věrka.

„V tomto světě – veverky mu říkají Sizurgos, to jsem vám vlastně zapomněl říci, nežijí žádní tvorové nebezpeční veverkám,“ ujistil ji děda. „Takže se nemusíš bát ani krokodýlů, ani jiných dravých zvířat.“

„No dobře,“ vzdychla si Věrka. Ale neodešla za křoví, jak jí navrhoval děda, ale za okamžik vběhla do vody za nimi.

Ovšemže jako Ruska...

Po koupání dlouhém pár hodin navrhl děda vrátit se do útulné chalupy na Zem na večeri. Při tom se děti naučí otevírat vchod do tunelu. Proti tomu neprotestoval nikdo, zejména když bylo jasné, že se k veverkám mohou prakticky kdykoliv vrátit.

Ke vchodu do tunelu se dostali opět skokem »gechmo«, jen s jinou průpovídkou, kterou před skokem museli telepaticky odříkat.

„Každý skok se může uskutečnit jedině na »kotvu«,“ vysvětloval jim. „To je taková neviditelná singularita, pozemskou vědou nezjistitelná. Umisťování kotvy si probereme později, jen musím dodat, že každá má jméno a ve světě Siruzgos máme my lidé vyhrazená jména začínající na »Ř«. Veverky tuto hlásku nedokáží vyslovit, takže zbyla pro nás.“

„Tu ale nedokáže vyslovit ani většina lidí, kromě Čechů!“ namítl Vojta.

„Dosud se do Siruzgosu nikdo než my Češi nedostal,“ opáčil s úsměvem děda.

Vstoupili do černé chodby a přesně jak děda předtím řekl, záhadné »ztruhoty« je tentokrát popoháněly vpřed, dokud nestáli před skalními dveřmi.

„Teď musíme dát příkaz pomocí telepatie,“ upozornil děda děti. „Je úplně jedno, zda směřovaně nebo všesměrovou telepatii, ale – dívejte se! Sezame, otvor sa!“

Skála opět tak záhadně odspodu zmizela, jako předtím z druhé strany.

„To přece bylo známé zaklínadlo z knihy Alibaba a čtyřicet loupežníků, jenže slovensky!“ poznal průpovídku Vojta.

„A proto jsem to tak navrhl,“ usmál se děda. „Nám se to lépe pamatuje, jenže v českém textu je obsažené »Ř«, které veverky nevysloví a brány jsou i pro ně. Proto je to slovensky, ale hlavně to musí být telepatii. Kdyby někdo poslouchal, co říkáte všesměrově, nebude mu to nic platné. Bez telepatie se nikam nedostane.“

Prošli do sklípku a pak po schodech do předsínky.

„Pojďte na tu večeri,“ navrhl děda. „Venku se stmívá a v troubě mám schovaný hrnec se svíčkovou i s knedlíky. Ještě budou teplé, uvidíte, jak nám budou chutnat!“

„Teplé?“ zarazila se Věrka. „Dědo, nezapomněl jsi, že jsme byli u veverek skoro dva dny? Ta svíčková nejenže nebude teplá, ale určitě zkysla a možná i zplesnivěla!“

„To se velice pleteš, děvenko!“ usmál se na ni děda. „Největší zvláštností světa Siruzgosu je, že tam běží jinak čas. Ano, byli jsme tam celé dva dny, stihli jsme vaši proměnu, spánek i pár hodin koupání v jezeře, jenže tady zatím uplynulo něco kolem tří minut. Plotna ani svíčková ještě nevychladly a uvidíte, jak si pochutnáte!“

Vojta se podíval na starodávné nástěnné hodiny na stěně nad jídelním stolem. Škoda, že se na ně nepodíval předtím a nemohl teď porovnat čas před odchodem a po návratu. Ostatně – byli tam dva dny a hodiny by mohly ukazovat stejně jako předtím.

Jenže děda už rozdával talíře a pak z hrnce přidělil každému hromadu knedlíků, masa i omáčky. Knedlíky sice v omáčce plavaly a nebyly suché, jak bývá zvykem v hostincích, ale to je beztak jen proto, aby nepoctiví číšníci nemohli dávat hostům nesněžené knedlíky po jiných hostech. Nebyli v hospodě a po večeři se jen zaprášilo.

Svíčková byla teplá – a mňam!

Učení

Věrce ani Vojtovi se moc spát nechtělo, jenže po večeři by se stejně nedalo nic jiného dělat. Děda neměl počítač i s internetem a odmítl dětem půjčit i mobily.

„To byste se zabavili jenom vy,“ řekl. „A já co? Budu vám koukat přes rameno? Mám lepší návrh. Hupsnete za pec pod peřinu, bude vám tam teplíčko jako u veverek, a já vám zatím o nich něco řeknu. Souhlasíte?“

To se rozumí, že veverky byly lepší námět než internet!

„A ukážeš nám, jak se bavíš s veverkami do jejich světa?“ navrhla Věrka.

„Těžko,“ zavrtěl hlavou děda. „To není jen tak.“

„Ale říkal jsi, že tam směřovaná telepatie dosáhne!“ namítala Věrka.

„To ano, ale bez předchozí domluvy s nimi to nemá smysl,“ odpověděl děda. „Hned vám řeknu proč. Jak už víte, ve světě Siruzgos běží čas rychleji než u nás. Kdysi jsem se to po dohodě s veverkami pokoušel změřit a vyšlo mi, že jsou více než tisíckrát rychlejší. Jak se chceš s nimi domlouvat? No – šlo to, ale jen omezeně.“

„Jak jste to tedy udělali?“ zajímal se Vojta.

„Nejjednodušší je dojít si za nimi a domluvit se přímo u nich,“ usmál se děda. „Vlastně jsme se přes hranice vesmíru domlouvali jen jednou a to tak, že já jsem řekl dvě jednoslabičná slova. To bylo všechno, bylo to opravdu lakonické.“

„To snad ani nestálo za to,“ řekl zklamaně Vojta.

„Kupodivu stálo,“ nesouhlasil děda.

„Tak jak to tedy bylo?“ hořela zvědavostí i Věrka.

„Mě i veverky tenkrát zajímalo, kolikrát je jejich svět časově rychlejší než náš,“ začal děda. „Hodně nám na tom záleželo, provedli jsme proto takový pokus. Opatřil jsem si dvoje klasické stopky, jedny jsem donesl k veverkám a vysvětlil jsem jim, jak s nimi zacházet. Pak jsem se vrátil za tunel, řekl »Ted'!« a po odměření deseti vteřin jsem řekl »Dost!«. Veverky stopky na první povel spustily a na druhý zastavily. Tak jsme mohli posoudit rozdíly v rychlosti.“

„To ale nebylo moc přesné, že?“ odhadoval to Vojta.

„Pro naše účely to stačilo,“ pokrčil rameny děda. „Když jsem to pak přepočítal, vyšlo mi číslo tisíc dvacet čtyři, desátá mocnina dvou. I veverky mu říkají »magické číslo«. Všechno je tam víc než tisíckrát rychlejší. I ta jednoslabičná slova »ted'« nebo »dost« se u nich roztáhla na osm minut, naštěstí jsme dohodli, že zmáčknou stopky hned na začátku – technicky by se řeklo »na náběžné hraně«. Deset vteřin mezi byl nejkratší úsek, který jsem si troufl změřit s dostatečnou přesností. U veverek to trvalo skoro tři hodiny.“

„To skoro obdivuji jejich trpělivost!“ podotkl Vojta.

„Věda trpělivost vyžaduje,“ přikývl děda. „Co z toho ale vyplývá? Naše vesmíry jsou časově značně mimoběžné. Veverky žijí relativně déle než my lidé, jejich život trvá pět až osm set let jejich času. Jenže u nás zatím uběhne jen půl roku. Proto nemá smysl se s nimi příliš kamarádit – zdržíš se na Zemi půl roku a na Siruzgosu všichni, které znáš, zemřou stářím. Každého půl roku se tam setkáte s jinou skupinkou vědců. Oni si všechno pečlivě předají, ale jsou to už úplně jiné veverky.“

„To je škoda,“ ochladla Věrka. „Ale co kdyby některá veverka přešla do našeho vesmíru? Žila by tady taky pět set let?“

„Nejspíš ano,“ souhlasil děda. „Ale nemají o to zájem. Co by tady dělaly? A po návratu bych je teprve litoval! Představ si – všichni známí jsou dávno na prach, vracíš se do úplně jiné éry, které nebudeš rozumět. Jak by se jeskynní člověk cítil v našem současném světě? Nač by mu bylo, že umí perfektně otesávat kameny? Auta se lovit nedají, mamuti dávno nejsou... taky by byl ze všeho strašně nešťastný.“

„Takže je to spojení světů výhodné jen pro nás?“ došlo Věrce.

„Asi tak,“ přikývl děda. „Veverky nám prodloužily život a já s Cecilkou jsme ho podle mého mínění využili nejlépe. I vy dva si toho nejlépe užijete u nich. Tím se to vyrovná. Na Zemi si nás nikdo nevšiml, tady to vypadalo jako normální život. Přitom jsme zachovali veverčí tajemství a nezpůsobili jsme u nich žádné konflikty.“

„My to snad taky nepokazíme,“ slíbila Věrka za oba.

„Tak – a teď spát!“ rozhodl děda.

Ráno se oba vzbudili skoro současně. Možná k tomu přispělo Věrčino zavrtění, možná Vojtovo kýchnutí. Vyskočili však oba stejně.

Děda jim na lavici u stolu připravil čisté oblečení, tak jak mu to maminka před odjezdem uložila. Prohlásila, že mu osobně vynadá, jestli zjistí, že byli oba v jednom oblečení celé prázdniny a všechno ostatní zůstane netknuté.

„Na táboře jsem jim občas posílala dopis s připomínkou,“ tvrdila. „Ale zejména Vojta ji ignoroval a přijel pokaždé jako prasátko. Ale letos budou u tebe a doufám, že nebudou chodit jako čunčata.“

Děda si to zjevně vzal k srdci. Nemá cenu dělat dědovi nepříjemnosti, pomyslel si Vojta, když si rychle natahoval čisté kalhoty. Jen Věrka se divně zadívala na nové, blankytně modré šatičky. Ty se přece na prázdniny nehodí! Žádná holka nenosila na táboře sukně a považovaly by všechny za podraz, kdyby jim je někdo nutil. Výjimkou bylo, když byl předem ohlášený karneval. Tam mohla být sukně součástí masky.

Jenže buď to děda nepochopil, nebo se zbláznila i mamka, pomyslela si Věrka. S chutí by si oblékla včerejší kalhoty, jenže děda je zřejmě odnesl. Nezbylo jí než se do těch nesmyslných šatů přece jen nastrojit.

Konečně se objevil v sednici i děda a Věrka k němu ihned vznesla protest proti »těm nemožným šatům, které se na prázdniny vůbec nehodí.«

„Opět se mýlíš čečetko, jako dost často,“ usadil ji děda. „Dneska nepůjdeme za veverkami, ale v zájmu změny podnikneme společně malý výlet do Prahy.“

„Cože?“ vyhrkli otráveně oba. „Co v Praze? Tam to přece známe lépe než ty!“

„Jenže po prázdninách se musíte vrátit domů a do té doby si tam musíme něco zařídit.“ vrtěl hlavou děda.

„Nešlo by to odložit?“ smlouval ještě Vojta.

„Šlo,“ připustil děda. „Ale co můžeš udělat dnes, neodkládej na zítřek.“

„To chceš v tom parnu bloumat o žízni jen tak po chodnících?“ zkusila to Věrka výčtem očekávaných nevýhod tohoto podniku.

„To jistě ne,“ odmítl to děda. „Musíme se ale naučit něco, co ve světě veverek potřebovat nebudete. Naučíme se pokládat kotvy »gech«, abyste mohli nadprostorové skoky používat i na Zemi. Na Zemi to má své zvláštnosti. A nač to ještě odkládat?“

To ale bylo něco jiného a neskrývaný odpor se změnil jako mávnutím čarovného proutku ve zvědavý zájem.

„Kotvu nemůžete položit, kde vás to napadne,“ rozvíjel to dál děda. „Představte si, že ji položíte na nějaké hodně sledované místo, třeba pod koněm svatého Václava. Pak se tam chcete objevit – a nejde to, někdo tam už půl hodiny čeká na kamaráda. Pak ale kotva »gech« nefunguje a není použitelná. Anebo ještě horší příklad – dáte ji doprostřed magistrály a kdo se na ní objeví, toho nejbližší auto okamžitě srazí. Anebo si dáte pozor, aby nic takového nehrozilo a zvolíte si místo nahoře vedle koně svatého Václava. A pokaždé, když se tam objevíte, budete to muset davu čumilů vysvětlovat a navíc vás první policajt okamžitě sbalí za hanobení pomníku, nebo jiný nesmysl.“

„Takže by to chtělo dávat ty kotvy nějak nenápadně,“ shrnula to Věrka.

„Přesně tak – nenápadně,“ přikývl děda. „Navíc je nutné nad užitečností takové kotvy včas přemýšlet. Kotva umístěná v kanalizaci bude určitě nenápadná, nikdo vám ji neobsadí, ale co tam s ní? Kam byste ji položili, aby vám pomáhala dostat se každý den rychle, ale nenápadně do školy? Anebo domů? Uvědomte si, nesmí ji odhalit ani vaši rodiče, jinak se nevyhnete nepříjemným otázkám.“

„Já bych věděl, kam ji dát ve škole,“ řekl Vojta. „Nejlépe v suterénu pod schody vedle šaten. Tam nikdo nezabloudí jak je rok dlouhý a hned bych byl v šatně.“

„A doma by to šlo taky pod schodiště,“ dodala Věrka. „Ale Čest’o, dá se tímhle způsobem skočit i dovnitř budovy?“

„Dá,“ ujistil ji děda. „Ten nápad s kotvou pod schody u šaten bych bral, jenže to budete muset udělat až bude škola otevřená. Doma to můžete zkusit už dnes, když se při tom nenecháte chytit.“

„A dá se takhle skočit rovnou k veverkám?“ napadlo Vojtu.

„Nedá,“ odvětil mu děda. „Mezi vesmíry se skákat nedá. Chyběl by i pozvolný časový přechod, jaký je jenom v tunelu.“

„A pak by mě ještě zajímalo, jak se dostaneme do Prahy, když tam ještě žádné kotvy nejsou?“ připomněla jim Věrka.

„Kdo říká, že nejsou?“ usmál se děda. „My jsme s Cecilkou do Prahy už dlouho jinak necestovali. Vlastně jsme nikdy neměli auto. Naše kotvy se mohou hodit i vám, ale přece jen bude lépe, když tam budete mít i svoje. Nehledě na to, že Praha se občas mění. Několik kotev jsme už museli zrušit. Buď zbourali dům, nebo zamkli průchod, pár kotev jsme měli i na místech, kde dnes vede magistrála, nebo tam stojí stanice metra. Nejlepší kotvy by byly poblíž pomníků, kdyby se dneska i s pomníky často nehýbalo. Takže teď přeskočíme do Prahy. Kotva se jmenuje »Muzeum«, to jistě nespletete. Připravte se, je na trávníku až u zdi a budete otočení zády k budově. Hlavně z ní hned po přeskoku odstupte, ať ji může použít další!“

„Vždyť to jméno nezačíná na »Ř«!“ připomněla oběma Věrka.

„Na Zemi nejsme u veverek,“ opáčil děda s úsměvem. „Tady máme ve jménech úplně volnou ruku.“

„Tak jedem!“ spěchal nedočkavě Vojta. „Vzhůru k Muzeu!“

„Jdi tedy první!“ pobídl ho děda...

Ačkoliv bylo ráno, v Praze byl čilý ruch, ale zřejmě se nad pošlapáním trávníku nikdo nepozastavil. Všichni tři rychle přešli na chodník a pak už se ničím nelišili od místních. Vypravili se na průzkum města, jako kdyby tu byli poprvé.

„Tady by byla prima kotva!“ ukazoval Vojta každou chvíli.

Děda mu jich pár schválil, dvakrát se Vojta dokonce strefil do místa, kde už byla kotva z dřívější, což jen potvrzovalo správnost Vojtova odhadu. Učili se přitom včas vycítit nejbližší kotvu, aby nepokládali další zbytečně hustě.

„Podíváme se k vám na sídliště,“ navrhl děda. Koupil lístky a zakrtkovali spolu do nejbližší stanice metra.

Na sídlišti bylo vhodných míst ještě víc – a co hlavního, kotvy tu ještě nebyly. Položili jich spolu pár – do lesoparku, u hřiště, poblíž křoví na sídlišti.

„Proč je sem ale dáváme?“ napadli Věrku. „Vždyť je nebudeme potřebovat! Já si myslím, že budeme beztak pořád u veverek!“

„Opět se mýlíš, čechetko!“ řekl s úsměvem děda. „Nejméně třetinu času musíte strávit na Zemi. Máte tu školu, rodiče... ale je tu i další překážka. Nebyl by problém strávit každý den celý týden ve světě Siruzgos. Na Zemi při tom uplyne sotva deset minut a užili byste si spoustu zábavy. Jenže byste příliš rychle zestárli. Za pár dnů na Zemi byste vyrostli a dospěli – a to počítám i veverčí zpomalení stárnutí! Zkrátka se musíte krotit, abyste nevypadali starší než vaši spolužáci.“

„Záleží na tom?“ zeptal se lehkomyslně Vojta.

„Záleží,“ přikývl děda. „Jednak by to vypadalo příliš nápadně – jen si představte sami sebe jako dospělé v lavicích mezi žáky! Za druhé by se o vás jistě začali zajímat doktoři. Tak rychlé stárnutí by prohlásili za nějakou novou, neznámou nemoc, učeně by ji pojmenovali a neunikli byste jejich vědeckému zkoumání. A to snad nechcete! Až budete starší, nebude to tak nápadné.“

„Takže k veverkám vlastně ani nesmíme?“ mračil se Vojta, jako by právě přišel o novou hračku.

„Ale smíte!“ usmál se děda. „Jen to nesmíte přehánět. Denně smíte strávit mezi veverkami nanejvýš dva dny. To vám přece bohatě postačí, ne? A teď si to představte! Ty dva dny se vám smrsknou na tři minuty. Cesta z domova ke mně do chalupy i zpět potrvá milisekundu – to je zanedbatelně krátký okamžik. Nebude problém nenápadně zmizet každý den na tři minuty z domova. Když si toho nevšimnou rodiče, nevšimne si toho nikdo. Ještě lépe k tomu můžete využít cestu ze školy. Postačí vám to?“

„Když je to takhle...“ rozjasnil tvář Vojta.

„A teď se vrátíme na Václavák a půjdeme někam na zmrzlinu, chcete?“ navrhl děda vnoučatům.

To se ví, že souhlasili!

Položením několika kotev pobyt v Praze uzavřeli. Jen dvě nejdůležitější museli odložit – ve škole i doma je položí už samostatně, až to bude možné.

Vrátili se přímo do dědečkovy chalupy, kde byla kotva »gech« přímo v sednici. Nebyla uprostřed, ale u okna.

„Po tom suchém horku bych se šla vykoupat k veverkám,“ prohlásila Věrka. „Jen si tam tentokrát vezmu plavky. Zdálo se mi to, nebo je u veverek o něco tepleji než u nás v Čechách?“

„Je tam tepleji,“ připustil děda. „Asi jako u Jadranu, i dál na jih, v Řecku, to má při koupání samozřejmě výhodu. Je tam ale jeden rozdíl. U veverek není nikdy vidět slunce. Jak jsem říkal, platí tam trochu jiné přírodní zákony.“

„Nikdy tam není vidět slunce?“ divila se Věrka. „Ani v poledne?“

„Nikdy,“ ujistil ji děda. „I když je obloha úplně bez mráčku. Jsou s tím spojené i jiné záhady. Není tam noc – je tam pořád jen den. Pro veverky to má i nevýhodu, nemají podle čeho měřit čas. Ony vlastně začaly měřit čas až kvůli vědě, potřebovaly ho ve fyzice při popisu pohybových zákonů. Možná díky tomu se vyhnuli pozemské kuriozitě s dělením času na čtyřiaadvacet hodin dělených dále po šedesáti dílech.“

„Takže se tam dá koupat úplně non stop?“ viděla Věrka jen tuhle výhodu.

„Dá,“ souhlasil děda. „Můžeš se tam koupat, kolik vydržíš.“

„Tak pojďme!“ navrhla Věrka.

Po dlouhém koupání v jezírku, kde měla i nejstudenější voda dobrých pětatřicet stupňů, se chtěli vrátit do chalupy, ale děda měl pro ně úplně jiný program.

„Ještě toho máme k učení plno a musíme pokračovat,“ prohlásil.

„Učení?“ zděsila se Věrka. „Ale proč? Vždyť jsou prázdniny!“

„To není učení školním předmětům, ale veverčím,“ upozornil oba děda na rozdíl proti klasické škole. „Co jste se zatím naučili? Moc toho není. Telepatii – všesměrová je jednoduchá, proto vám šla skoro sama, museli jste zvládnout jen směrovanou. Pak jste se naučili otevírat si bránu do tunelu a používat i na Zemi užitečné nadprostorové skoky »gechmo«. No, jestli si myslíte, že tím dary skončily, opět byste se mýlili.“

„To nám veverky daly ještě něco?“ podíval se Vojta na dědu trochu nevěřicně.

„Jistě,“ řekl s úsměvem děda. „A je toho ještě víc. A protože se něco z toho nedá provozovat na Zemi, kde by to způsobilo nežádoucí pozdvížení, musíme si to zkoušet tady u veverek. Začneme s tím, s čím jste se tady už setkali.“

„Já si ale na nic tak neobvyklého nevzpomínám,“ tvrdil Vojta.

„Vidíš – a přitom to bylo úplně to první, co jsi u veverek viděl,“ usmál se děda shovívavě. „Jak k nám veverky vlastně přiběhly?“

„Vždyť – ony nepřiběhly, ale přiletěly!“ vzpomněla si Věrka.

„To je ono!“ řekl děda. „Takže se naučíme – létat!“

„Vždyť nemáme křídla,“ namítl Vojta. „Veverky roztáhnou nožičky a mají mezi nimi a bříškem kůži jako plachtu, ale my?“

„To sice mají, ale daleko by je nedonesla,“ opáčil děda. „I u malých pozemských veverek je dobrá jen na změkčení přistání, nejvýš na krátké klouzání. Zdejší veverky jsou větší a navíc těžší. Přitom létají, že by jim záviděl i orel. Zkrátka – nelétají křídly ani tou kůží, ale překonávají gravitaci. A ten dar darovaly i vám. Podívejte se!“

Podívali se oba na něho – a strnuli. Děda nestál na písku pláže, ale vznášel se ve vzduchu deset centimetrů nad ním.

„Jak se to ale dělá?“ vyzvídal hned nadšeně Vojta. Pokusil se vyskočit, ale hned zase dopadl na nohy.

„Pojďte co nejblíže ke mně a snažte se vnímat moje pocity,“ pobídl je děda a také přistál zpátky na písek. „Musíte vystihnout, co se vlastně na létání podílí. Je to lehčí než naučit se hýbat ušima. I u těch uší je to jen otázka uvědomit si, které svaly jsou k tomu nutné. Mají je všichni, ale hýbat ušima umí málokdo. Kdo to ale umí, klidně hýbe ušima jako o závod. A vám chybí jen jedno – naučit se ovládat příslušný orgán. Máte ho už v sobě a jen ho neumíte používat.“

„Co zase máme v sobě?“ zděsila se Věrka.

„Orgán »inurked« k využívání energie,“ řekl děda. „K telepatii ji nepotřebujete, ale energii uplatníte na mnoho způsobů. Nadprostorový tunel »gechmo« je náročnější než vyběhnout po schodech do dvacátého patra a létání? Pták vážící jako vy potřebuje aspoň čtyřmetrová křídla a hrudní svaly větší než krocan. Dlouho se ani nevěřilo, že je let lidskou silou možný, pak to přece nějací nadšenci dokázali, jenže s leteckým monstrem s desetimetrovými vylehčenými křídly a i pomalé létání nizoučko nad zemí vyžaduje sportovce – desetibojaře. Veverky to vyřešily tisíckrát lépe. Proto se útrpně usmívaly, když jsem jim kdysi líčil pozemskou leteckou techniku.“

„Letadla na Zemi létají rychleji než zvuk!“ namítl Vojta.

„Veverčí »gechmo« přenáší rychlostí světla!“ trumfl ho děda. „Veverky umí létat i v korunách stromů aniž by nalomily jedinou větev. Nepotřebují auta, vlaky, lodě ani letadla a k nim nezbytné silnice, tratě, přístavy a letiště. Viděli jste snad v jejich světě jedinou silnici nebo most? Na Zemi je v těch stavbách uloženo obrovské množství lidské práce – veverky to nepotřebují.“

„Jenže bydlí na stromech,“ namítl Věrka.

„Na stromech jich bydlí málo a bydlení na stromě je docela zajímavé,“ usmál se děda. „Není ale dost stromů pro všechny, proto jich většina bydlí v domech jako my.“

„Veverky si staví paneláky?“ divil se Vojta.

„Paneláky ne,“ usmál se děda. „Jejich domky – říkají jim »feléd« – se podobají podzemním domkům hobitů z Tolkiena – a takové domy se dnes přece u lidí považují za luxus. U veverek má každá rodina vlastní domek, žádné mrakodrapy ani paneláky, kde se na malém prostoru tísní tisíce lidí. Pravdou je i to, že veverek je méně než lidí. Na celém světě Siruzgos jich je všeho všudy kolem milionu. Mrakodrapy, paneláky ani jiné hromadné noclehárny nepotřebují a která chce, může bydlet i na stromě.“

„A mají také televizi?“ zeptala se zvědavě Věrka.

„Ovšemže nemají,“ odpověděl děda. „Nač? Místo dorozumívacích prostředků, knih i televize mají něco jiného. Říkají tomu »gruif« a je to lepší než naše kino.“

„Já bych řekl, že telepatie je lepší než mobily,“ míní Vojta. „Nepotřebujeme nic navíc a dorozumíme se kdykoliv a kamkoliv. A funguje i pod vodou, který mobil to dokáže?“

„To ano,“ souhlasil děda, „Ale přece jen mobily ani telepatie nestačí na všechno. Třeba zprávy. Když se stane něco mimořádného, může se zpráva o tom šířit postupně, od jedné veverky k druhé. To by ale trvalo příliš dlouho. Je užitečnější dát zprávu na vědomí naráz všem. Na to je na Zemi dobrá televize nebo internet, veverky mají něco podobného, jenže tomu říkají »thukipyh«.“

„Ale jak to vlastně funguje?“ zeptal se Vojta.

„Problém každé civilizace, veverky nevyjímaje, je návaznost vědomostí,“ začal děda trochu zešířka. „Pračlověk si mohl užitečné znalosti předávat jen ústně, někdy i vlastním příkladem. Mladí se učili od starých, jenže tak se dá předávat jen omezený rozsah vědomostí. Teprve vznik písma a záznamů dovoľoval uchovat vědomosti i pro následující generace. A kromě vědomostí začali lidé i veverky zaznamenávat i různé události. Písmo se dalo tesat do kamene, to bylo poměrně trvanlivé, jenže tesání bylo příliš pracné a málo obsažné, bylo to dobré jen pro hesla. Vynález knihy, pergamenu a papíru umožnil uchovávat těch informací podstatně víc.“

„Dobře, ale co s tím udělaly veverky?“ skočila mu Věrka do výkladu netrpělivě.

„Veverky vymyslely »thukipyh«,“ řekl děda, jenže děti nebyly o nic moudřejší.

„Co je to?“ chtěla vědět Věrka.

„Taková chodící kniha,“ usmál se děda.

„Chodící kniha?“ nechápal Vojta. „Nějaké zvíře?“

„Dalo by se to tak nazvat,“ připustil děda. „Jenže takové zvíře nikdy předtím na tomto světě neexistovalo. Veverky vyšly z geneticky upravené želvy, která měla ve hřbetě druhé nervové centrum – nejspíš nějaký pozůstatek po dinosaurech. Veverky je nechaly zvětšit, až bylo podstatně větší než mozek v želví hlavě. Musely kvůli tomu »nafouknout« želví krunýř a z původní půlmetrové ploché želvy se stala dvoumetrová opancéřovaná koule. Když navíc zakrněly nožičky – beztak by tak velkým krunýřem ani nepohnuly – vznikly první thukipyhy. Přerostlý druhý mozek slouží jako skladiště vědomostí a informací, hlavička obsahuje několik desítek miniaturních telepatických orgánů, takže prostřednictvím telepatie současně komunikuje s desítkami veverek, ale i mezi sebou. Thukipyhy se telepaticky domlouvají i mezi sebou, posílají si navzájem nejnovější zprávy, ale jsou schopné vzpomenout si na požádání na cokoli, co do nich někdo uložil v průběhu posledních tisíciletí.“

„To žijí tak dlouho?“ zeptal se Vojta.

„Veverky mě ujišťovaly, že některé thukipyhy jsou až milion let staré. Čím jsou starší, tím víc vynechávají nejnovější zprávy a soustřeďují se na staré záznamy. Jsou tak jako staré knihovny. Jenže když chceš po něčem pátrat a není to v těch mladších, samy thukipyhy tě odkáží na ty starší až nejstarší.“

„A už ses jich někdy na něco tak dávného ptal?“ zeptala se Věrka.

„Jistě,“ přikývl děda. „Chtěl jsem vědět, zda někdy žili ve světě Siruzgos i draví živočichové. Zdálo se mi divné, že tu žádní dravci nejsou. Thukipyhy mě odkázaly na ty hodně staré, takže jsem se to nakonec dozvěděl.“

„To by mě taky zajímalo,“ přisadil si Vojta.

„Mě to trochu zarazilo,“ řekl děda. „Dozvěděl jsem se totiž, že veverky v oněch pradávných dobách pečlivě vyhubily všechny parazity a živočichy schopné ohrožovat je anebo jejich mláďata. Ani dnes nedovolují takovým tvorům vzniknout.“

„Proto tady nemůže nic ohrožovat ani nás!“ došlo Věrce.

„Má to i své nevýhody,“ pokrčil rameny děda. „Dravci v pozemské přírodě často likvidují nejslabší a nemocné tvory. Tady se díky chybějícím dravcům nemoci snadno šíří. Proto se samy veverky starají o léčení zvířat a případně, když jde o beznadějný případy a zvířata uhynou, zajistí jejich rychlou likvidaci. Zdravotní službě se věnuje větší část veverčí populace, než jsem čekal. Je to přesně opačný případ, než u nás na Zemi, my snažíme ohrožené druhy chránit. Ale když to vezmeš nestranně, i na Zemi zmizela spousta živočišných druhů. Co bychom si dnes počali se šavlozubými tygry nebo nedejpámbu s tyrannosaurů?“

„Zachovaly se u těch thukipyhů i nějaké obrázky?“ starala se Věrka. „Nebo jsou tam jen slovní popisy?“

„Thukipyhy schraňují i pohyblivé obrázky,“ ujistil děti děda. „Dokonce lepší než naše filmy, časem vám nějaké vyhubené bestie ukáží v pohybu. Dnes už není snadné se k nim dostat, protože je schraňují jen nejstarší thukipyhy. Ale já k nim znám cestu, nebojte se, uvidíte je. Jenže teď se musíme naučit létat, tak konec diskusí a soustřeďte se na mě. Věřím tomu, že brzy budete létat jako rackové na Zemi, ale zpočátku si

dávejte velký pozor, ať si hned zkraje nenatlučete čuchometr. Nezdá se to, ale i když už stojíte na pevné zemi a zrušíte vznášení, může vás gravitace povalit.“

Létání ale bylo v zájmu dětí, takže se o jejich pozornost nemusel doprošovat.

Pár minut nato se Věrka a po ní i Vojta opatrně vznesli kousek nad písek pláže, ale netrvalo dlouho a všichni tři se rozletěli ke vzdáleným obřím stromům.

Děda jim tam ukázal něco, nad čím oběma sourozencům zajiskřila očička. Měl totiž v koruně jednoho stromu chatu, upravenou z opuštěného veverčího hnízda. Bylo to tam zabezpečené zábradlím, jako by se děda bál, že spadne. Proč ta opatrnost, když přece uměli létat? To jim ale děda neřekl a ptát se ho styděli.

„Tady přechkáme déšť i jiné nepohody,“ ujišťoval je. „Navíc se tu dají skvěle psát domácí úkoly...“

„Domácí úkoly?“ protáhl tvář Vojta. „I tady? Vždyť jsou prázdniny!“

„Já už myslím dopředu,“ ujistil ho děda. „Prázdniny nepotrvají věčně. A uznejte, že bude lépe napsat si úkoly tady. Máte na ně času habaděj a o nic nepřijdete. A až si splníte povinnosti, užijete si tu volna víc než doma. Jsou tu pro vás i malé pelíšky, tam se vám ale bude spát!“

„Snad sem nebudeme chodit i spát?“ nechápal Vojta.

„Ale to víš, že budete!“ ujistil ho děda. „Řekli jsme si přece, že každý den podle pozemského času smíte tady strávit dva dny. Vydržíte snad dva dny bez odpočinku? Ještě budete rádi, když si tady schrupnete!“

Stolky a židličky vypadaly jako vyrobené na Zemi, ale pelíšky byly určitě zdejší. Vojta s Věrkou si je hned vyzkoušeli. Spát se tu bude jistě dobře. A ty domácí úkoly... na ty se musí dívat jako na nutnost.

Ted' se jim ale spát nechtělo. Děda jim slíbil návštěvu stromových veverek. To jsou ty, které nebydlí jako ostatní ve felédech, ale v umělých dutinách.

Měli nač se těšit.

Veverčata

Prázdniny tentokrát ubíhaly pomalu, mnohem pomaleji než jindy. Děti strávily na každý den u dědečka dva dny u veverek, čímž si prázdniny vlastně ztrojnásobily. I těch pelíšků v dědečkově stromové chatě si užily! Na Věrčinu nesmělou poznámku, že takhle rychle zestárnou, měl děda Čestmír jednoduchou odpověď. Podle něho se jedny trojitě prázdniny neprojeví a až dětem opět začne škola a na veverky nezbude tolik času, všechno se samo pěkně srovná.

„Nevím, nevím,“ řekla Věrka. „Řekla bych, že budeme k veverkám chodit i pak. Máme přece možnost skočit na kotvu přímo tady v předsíni – a do sklepa je to už jen kousek...“

„Spíš byste měli koukat, abyste se i v té pozemské škole něčemu naučili,“ mínil děda. „Mám sice dojem, podepřený vlastní zkušeností, že věda veverek je v mnohém dál než naše, ale i u nás se najdou obory, kde máme nad veverkami vrch. Nepočítám zbraně. Veverky je nevyvíjejí ani nepoužívají a i to podle mě ukazuje jejich převahu. Ovšem měli byste se dobře seznámit i s přednostmi naší civilizace, abyste si před veverkami nepřipadali jako balíci z Balíkova.“

„Veverky nepoužívají zbraně?“ pochybovala Věrka. „Jak potom mohly vyhubit ve svém světě všechna dravá zvířata?“

„Jako zbraň můžeš v nouzi použít fakticky cokoli,“ vzdychl si děda. „Obyčejný kuchyňský nůž lidé používají jako vražedný nástroj častěji než revolver. Rozhodně je pro spoustu lidí dostupnější.“

„Akorát si neumím představit, že by veverka šla s kuchyňským nožem na tygra,“ zpochybnila to Věrka.

„Já si to představit umím,“ řekl děda. „Ovšem pouze ve spojení s něčím, co toho tygra aspoň dočasně znehybní. Jenže tuhle schopnost veverky mají a mohou ji použít i jako zbraň. Souvisí se čtením myšlenek »riahanoe« i s další veverčí vlastností, které já říkám hezky a skoro česky »tušivo«. Tyto tři jevy patří do psychorezonance, jenže »tušivo« i »riahanoe« jsou schopnosti čtecí, »zrezyg« ostatní tvory naopak ovlivňuje. Zpomalí jim myšlení do té míry, že nejsou schopní pohybu. Z dravce bude nemotorný chudinka, neschopný nejen lovu, ale ani obrany. Něco podobného najdete i v českých pohádkách. Pohádkáři tomu říkají »přimrazení«, ačkoliv to s mrazem nemá vůbec nic společného. Je vidět, že se s veverkami nikdy nesetkali.“

„Ve kterých pohádkách bylo přimrazení?“ zeptala se Věrka. „Na žádnou takovou si nevzpomínám.“

„Tady je vidět, jak málo čteš,“ usadil ji děda. „Je to v Jihočeských pohádkách, v pohádkách Z českých rybníků a jiných. Řekl bych, že se naši pohádkáři inspirovali svalovou křečí podchlazených plavců, což je nepříjemný jev, často končící utopením. Kdo to přežili, vyprávěli, že měli pocit, jakoby jim úplně »zmrzly« svaly. Asi z toho vznikly pohádky o »přimrazení«. V pohádkách se to dělá někdy čarovným věnečkem z byliny černobýlu, jindy pomocí zaříkání, často se používá oboje.“

„Já to ale taky neznám,“ přidal se Vojta.

„Aspoň oba vidíte, co máte dohánět,“ usmál se děda. „Ty pohádky jsem četl jako malý kluk, proto jsem veverčímu »zrezygu« dal české jméno »přimrazení«.“

„Ale říkáš, že je to něco úplně jiného!“ namítal dotčeně Vojta.

„Je,“ připustil děda. „Ale je obvyklé dávat věcem podobná jména jen na základě jednoho podobného znaku. Co má společného tygří žralok s kočkovitou šelmou tygr? Přece dravost. Čím se podobá želva sloní pravému slonovi? Má vrásčitou, tuhou kůži, podobnou sloní. Mořský koník má hlavu vzdáleně podobnou koňské, ale nemá nohy a je to ryba. Proč bych nesměl veverčí »zrezyg« nazvat českým slovem »přimrazení«, když to má jako společný znak ztuhlost svalů?“

„No dobře,“ ustoupil Vojta. „Naučíš nás to?“

„To abychom se vypravili na safari do Afriky,“ usmál se děda. „Nebo uspořádat lov tygřího zabijáka do Bengálska? Anebo »přimrazit« pár žraloků – zabijáků poblíž pobřeží Austrálie?“

„To jde také?“ pochybovala Věrka.

„Také,“ přikývl děda. „Veverky vyhubily ve svém světě dravce nejen na souši a ve vzduchu, ale i ve vodě. Kvůli tomu postavily i několik ponorek.“

„A nemohli se někteří schovat – třeba v mořských hlubinách?“ rýpal si Vojta.

„Když už to veverky rozhodly, provedly to opravdu důkladně,“ ujistil je děda. „Není to tak nemožné, jak to vypadá. Trvalo jim to několik tisíciletí, ale nakonec si mohly gratulovat k úspěchu – jejich svět je od té doby naprosto bezpečný.“

„A nemohly si pár kousků schovat v zoologických zahradách?“ napadlo Vojtu.

„To je tenkrát nenapadlo,“ pokrčil rameny děda. „Byla to velice důležitá, dlouho diskutovaná akce, ale když už se k tomu rozhodly, napřely tím směrem všechny síly a neustaly, dokud nemohly prohlásit, že je jejich svět bezpečný i pro mláďata. Jestli je později napadlo něco jako zoologická zahrada, bylo to už jen »pozdě bycha honění«.“

„Toho se na Zemi nemusíme bát,“ řekla Věrka. „Naši ekologové se starají, aby se ohroženým druhům nic takového nestalo.“

„To se teda pleteš,“ nesouhlasil s ní Vojta. „Spousta živočišných druhů už díky lidem vyhynula a spoustu druhů to ještě čeká. To, že někde ekologové protestují kvůli žábám, čolkům nebo křečkům, spíš znamená, že sami požadují nějaký tučný bakšiš, aby si namastili kapsy!“

„I tomu bych věřil,“ usmál se děda. „Naše civilizace uznává přece peníze až na úplně prvním místě. Řekl bych, že veverky jsou i v tomhle vyspělejší – jenže ochrana ohrožených druhů je tenkrát prostě nenapadla.“

„Hele, dědo...“ napadlo najednou Vojtu.

„Zase zapomínáš?“ nenechal ho děda domluvit.

„Promiň, Česťo,“ opravil se Vojta rychle. „Ty to přimrazení umíš? A naučíš nás to? Strašně by se mi to hodilo!“

„Umím to, ale to učení si rozmyslím,“ řekl děda přísně. „Umím si představit, jak to používáte ve škole proti nevinným spolužákům! Leda byste mi slíbili, že to právě ve škole nikdy nepoužijete!“

„Ani v sebeobraně?“ zkusil to Vojta usmlouvat.

„Já vím,“ změkl děda. „Jako na tom táboře, vid’? Pár syčáků si tam z tebe dělalo otloukánka. No, musel by ses naučit držet to na uzdě, aby to nevypadalo nepřírozeně. Rozumíš? Žádné vychloubání, žádné vyhrůžky přimrazením a když už bys to musel použít, tak opravdu jen na sebeobranu... pak by se o tom dalo uvažovat.“

„Nauč nás to...“ žadonil hned Vojta.

„Naučím,“ slíbil děda. „Ale dneska se půjdeme podívat za veverkami. Minule jsem se zeptal vědců, jestli by nebyli proti vašemu setkání s jejich veverčaty.“

„S veverčaty?“ rozjasnila obličej Věrka. „To by mohlo být zajímavé!“

„Mohlo,“ souhlasil děda. „Ani nevíte, co mi to dalo práce! Vysvětlil jsem jim, že jste mláďata jako jejich veverčata, jenže veverky jsou vůči lidem ostražitě a nebylo snadné přesvědčit je, že nebudete veverčatům nebezpeční. Není mládě jako mládě, vy jste vzrůstem velcí a museli byste si dávat pozor, abyste jim ani nechtěně neublížili.“

„Dáme si pozor,“ slibovali rychle oba.

„Takže – vzhůru za veverčaty!“ usmál se děda.

Veverky uklidily před lidmi svá mláďata daleko od východu z tunelu, vedoucího na Zem. Dalo se to pochopit, z poměrů na Zemi musely být hodně zděšené. Naštěstí se to odehrálo už dávno a když se několik tisíc let veverčího života nic zlého nestalo, daly se přemluvit, aby návštěvu přijaly.

Veverčí dětská osada se nacházela daleko, ale cesta tam netrvala dlouho. Stačilo znát jméno kotvy »gech«, na kterou se měli přemístit. Kdyby to jméno neznali, těžko by osadu našli. Naštěstí děda Čestmír tu návštěvu předem vyjednal a od toho jednání už uplynul na Zemi celý den – tady to ale znamenalo skoro tři roky dohadování místních vědců, zda návštěvu přijmou nebo odmítnou. Děda Čest'a si byl ale skoro jistý, že pro svá vnoučata svolení dostane. Jakmile vyšli z tunelu, zeptal se vědce, se kterým to před třemi zdejšími roky sjednával, jak se rada vědců dohodla. Vyřídil to telepatii, ani se s nikým nemusel scházet – i tu adresu dostal tou cestou. A to vše proběhlo během těch několika kroků, které od tunelu udělali.

„Poletíme do »Zevgice«,“ oznámil prostě dětem. A hned šel příkladem – zmizel jim a nechal je, aby ho následovali.

»Zevgice« se ale daly snadno vyslovit a Vojta s Věrkou se brzy k dědovi připojili. Stáli na rozsáhlé louce žluté trávy a před nimi se vypínal vysoký, rozložitý strom.

Nebyl rozložitý jen nahoře, některé jeho větve se táhly šikmo dolů, plazily se po zemi. Leckde by se po nich dalo bez šplhání prostě vyjít až nahoru do středu koruny, ale děti na něco takového neměly čas. Znenadání se ve větvích zamíhalo cosi zrzavého a vzápětí se k dětem sneslo hejno veverčat.

Samozřejmě uměla všechna létat, takže se žádné nezdržovalo sešplháním ani během po louce. Veverčata, od těch skoro dospělých po mrňata přiletěla jako hejno špačků a děti s dědečkem obklopila ze všech stran.

Přece jen si ale netroufala blíž, jen utvořila kolem návštěvy skoro desetimetrový kruh, do kterého se neodvažovala vstoupit.

„Vy jste ti cizinci?“ odvážilo se konečně jedno z větších oslovit návštěvu.

„Vidíte přece!“ usmál se na ně děda.

„A žerete zvířata?“ dodalo veverče.

„Jíme ledacos, ale veverky nejíme,“ odvětil s úsměvem děda.

„U vás také žijí... veverky?“

„Také,“ přikývl vážně děda. „Jenže jsou takhle malinké, žijí na stromech, jsou hrozně plaché a nemluví, takže se s nimi nedá povídat.“

Naznačil rukama, jak jsou pozemské veverky malé.

„To jsou jistě mimina,“ mínila veverka.

„Ne, tak malé jsou u nás dospělé veverky,“ nesouhlasil děda. „Veverčí mlád'ata jsou mnohem menší. Vešla by se mi do dlaně. Ale tak malá veverčata bývají schovaná ve stromech a nikdy nevylézají.“

„Jak tedy víte, jak jsou veliká?“ zajímalo veverku.

„Občas se stává, že veverče vypadne z hnízda,“ řekl vážně děda. „Jenže veverky u nás nelétají a když takové holé mládě spadne se stromu na zem, zabije se. Můžeme je pak už jen litovat.“

„A sežerete je potom?“ chtělo vědět veverče, zatímco ostatní napjatě čekaly na dědovu odpověď.

„My přece veverky nejíme,“ odvětil vážně. „Ale nemůžeme pro ně už nic dělat. Naštěstí se to stává málokdy. Sám jsem ještě žádné veverče u nás neviděl. Viděl jsem jen velké, dospělé veverky. Nediňte se, že jsme všichni zvědaví, jak mlád'ata veverek ve vašem světě vypadají. Ani u nás je skoro nikdy nevidíme.“

„Vždyť víte, že žijí ve stromech,“ opáčila vyčítavě veverka.

„To sice víme, ale u nás veverky z doupat nevylézají,“ vysvětloval jí děda. „My je tam nerušíme, nechceme jim přece ubližovat. Když veverče vypadne z doupěte, najdeme je pod stromem mrtvé. To je přece škoda.“

„Ani jim nenahlížíte do doupat?“ chtěla ubezpečení veverka.

„Nenahlížíme,“ řekl děda. „Veverčata by se mohla polekat a třeba by chtěla před námi utíkat, jenže by nejspíš spadla dolů a to my nechceme. A kromě toho, v našem světě ani my neumíme létat. Lézt na stromy je pro nás obtížné a nebudeme přece lézt na stromy jen proto, abychom tam vyrušovali veverčí mlád'ata.“

„Takže vy na stromy nelezete?“

„Obvykle ne,“ přikývl děda.

„Obvykle?“ chytilo se toho veverče. „A neobvykle tam přece jen lezete?“

„Naši lesníci občas lezou na stromy,“ připustil děda. „Trhají tam šišky, získávají z nich semínka a sázejí je, aby vypěstovali nové stromky. Stromky sice rostou i samy, jenže jim to trvá příliš dlouho. Když to chceme urychlit, sázíme semínka ze šišek do hlíny, staráme se o ně a až povyrostou, přeneseme je tam, kde chceme mít les.“

„Co je to... les?“ pozastavilo se veverče nad pojmem, který zřejmě neznalo.

„U nás rostou stromy menší než tady, rostou proto pohromadě a tomu my říkáme les,“ vysvětlil jim ochotně. „Osamělé stromy se nemohou větru pořádně opřít a silný vítr je láme. Proto u nás většina stromů roste v lese.“

„Takže vaše veverky žijí v lese?“ vyvodila z toho veverka.

„Obvykle,“ přikývl děda. „Jenže lesy nerostou všude. Na většině naší země jsou pole, kde pěstujeme rostliny, jinde máme domy – něco jako vaše felédy. Občas se tam zatoulá i nějaká veverka. Ale většinou se rychle vracejí do lesa.“

„Veverky u vás nemají felédy?“

„Nemají,“ kývl děda. „U nás žijí veverky jen na stromech. Stromy máme nižší, zato jich máme celé lesy a tam je pro veverky doupat dost.“

„A co ještě s těmi veverkami děláte?“ chtěla vědět jiná, menší veverka.

„My? Nic,“ odvětil děda. „Necháváme je na pokoji. Naše veverky neumí mluvit, neznají ani telepatii, nemáme se s nimi o čem bavit. Takže je necháme v lese žít, jak se jim samotným zlíbí.“

„Ale... prý u vás žijí zvířata, která vaše veverky žerou!“ řekla vyčítavě další.

„U nás žijí i zvířata, která žerou i nás lidi,“ pokrčil rameny děda. „Naštěstí pro nás nejsou všude. Ale občas se stává, že taková zvířata sežerou i nás nebo veverky.“

„Váš svět musí být příšerný!“ otrásla se veverka. A bylo vidět, že z toho nemají dobrý dojem ani ostatní.

„Musíme si zkrátka dávat pozor na dravce,“ řekl děda. „Veverky to mají snadné, většina zvířat, která je žerou, žije na zemi a neumí lézt po stromech. A když přece jen dokáží šplhat, veverka přeskočí na sousední strom. Před létajícími dravci je chrání doupata ve stromech, kam se draví ptáci nedostanou. My lidé máme jiné úkryty, ale když potkáme velké dravé zvíře daleko od vhodného a pevného úkrytu, stává se, že máme smůlu. My i veverky.“

„To je strašný svět!“ mínila další veverka a ostatní s ní rychle souhlasily.

„Jak se to vezme,“ pokrčil rameny děda. „Jsou u nás místa, kde ta nebezpečná zvířata vůbec nežijí. Tam se jich nemusíme bát a daří se nám dobře. Ale jsou i místa, kde taková zvířata žijí. Tam si na ně lidé – i veverky – musí dávat pozor.“

„U nás žádná taková zvířata nemáme,“ oddychla si největší veverka. „Můžeme je vidět jen na obrázcích. Na těch obrázcích je i jak ta velká zvířata veverky žerou. Je to hrozně smutné podívání.“

„Také máme takové obrázky,“ souhlasil děda. „Ale dnes se nechceme zabývat smutnými věcmi. Přišli jsme se podívat, jak tady žijete a co většinu času děláte.“

„A jestli si taky hraje,“ dodal Vojta.

„Co myslíte tím pojmem – hraje?“ zarazily se veverky.

„Tím se přece často u nás zabavují děti i veverky,“ řekl Vojta a přemýšlel, jak to má veverkám nejlépe přiblížit.

„Spousta her napodobuje skutečné děje,“ pomáhal mu děda. „Některé hry jsou spojené s honičkami, například »na babu«. Mláďata tím cvičí útěk před dravci i tam, kde žádní dravci nežijí. Při hře nejde o život, skutečné dravce zastupuje jeden hráč, nazývaný »baba«, který ostatní honí. Koho chytí, ten se stává místo něho »babou« a hra pokračuje dál. Nikdo nechce být dravcem dlouho, natož aby šel »s babou« večer domů spát, proto se snaží ostatní chytit.“

„To může být zajímavé,“ mínila veverka.

„Hraje se to nejlépe tam, kde je dost různých překážek, jako jsou keře a stromy,“ pokračoval děda. „Nejde jen o rychlost, ale také o mrštnost, s jakou hráči využívají přírodních překážek.“

„Jiné hry jsou na schovávanou,“ převzal opět slovo Vojta. „Hrají se v místech, kde je dost různých překážek a skrýší. Jeden hledá, ostatní se schovávají. A aby to bylo veselejší, nestačí ukryté hráče objevit, ale musí se ještě jejich jména »zapikat«, neboli odplácnout na určené místo, na »pikolu«. Dalším zpestřením je, že hráči, kteří

se schovávají, mohou na totéž místo »zapikat« toho, kdo je hledá a pak jsou před ním bezpeční. Je při tom spousta zábavy.“

„Dalo by se to hrát i v korunách stromů?“ zjišťovala opatrně jedna veverka.

„Naše děti nelétají, takže se tyhle hry hrají jen na zemi,“ trochu zesmutněl Vojta.

„Což nemusí vadit, aby se hry nepřizpůsobily létajícím hráčům a nedaly se hrát i v korunách stromů,“ potěšil děti i veverky děda Čest'a. „Pravidla by se přece měnit nemusela.“

„Jen bych řekla, že jsme my a veverky příliš odlišní,“ posteskla si Věrka. „Létat tak obratně jako veverky neumíme a při schovávání mají vždycky výhodu ti menší.“

„Aspoň si létání pořádně procvičíte,“ řekl děda. „Nejprve bychom to měli naučit veverky, vy dva se k nim pak můžete přidat.“

Ani veverky nebyly proti, takže se všichni vznesli do koruny vysokého stromu. Panečku, tady bylo překážek i schovávaček! Větve se tu všelijak proplétaly a rostly na nich chuchvalce podivných spirálek – byly to listy nebo jehličky? Jediné, co si hned na počátku museli dohodnout, bylo vymezení hracího hřiště. Celý strom byl až příliš rozsáhlý, než aby se tu daly tyhle hry hrát. Pro hry na schovávanou si vymezili oblast čtvrtiny koruny stromu a pro hry na honěnou ještě menší oblast. Schovávaná ani honěná se také nehrají na území celého města.

Podle dědova návrhu nejprve začaly hrát na schovávanou veverky. Velice se jim to zalíbilo, vždyť i na Zemi se veverky rády schovávají. Když se u pikoly vystřídalo prvních pět veverek, dal děda dětem pokyn, aby se také začaly schovávat. Děti do hry vnesly zpestření – veverky se zpočátku jen pečlivě schovávaly, ale až Vojtovi se hned napoprvé podařilo hledající veverku »zapikat« a tím jim ukázal, že i tohle zpestření je docela zajímavé.

Pak musela pikat Věrka, neboť s veverkou prohrála závod k pikole – veverka se jí podsmýkla pod překážející větví, kterou Věrka obléávala opačnou stranou. Pak už se od pikoly nedostala. Ukázalo se, že veverky jsou v letu hbitější než obě děti, které si přece jen nebyly dost jisté.

Když děda pochopil, že hra ztrácí smysl – asi jako kdyby hrál na schovávanou se zdravými dětmi i handicapovaný na vozíčku, který ostatním prostě nemůže stačit – hru zastavil.

„Budete si muset hrát jen samy mezi sebou,“ řekl veverkám. „Viděly jste, že se to dá hrát jen mezi rovnocennými hráči a to naše děti nejsou. Musíme čestně přiznat, že jste úplně jiná kategorie.“

„Kategorie – co je to?“ chtěla vědět nejbližší veverka.

„Skupina s podobnými schopnostmi,“ objasňoval jim děda. „Různé kategorie jsou jistě i mezi vámi. Můžete snad závodit s čerstvě narozenými veverkami?“

Veverky to uznaly, takže hry pro dnešek skončily.

Děda Čestmír si vzpomněl i na další hry, jenže hrát je s veverkami nebylo snadné. Veverky byly ve všech hbitější. Vyhrávaly i soutěže v potápění, i když si i děti brzy zvykly pomáhat si »inurkedem«. Veverky byly zkrátka jiná kategorie.

Nemohli hrát ani hry s míčem, jako fotbal, volejbal, tenis nebo košíkovou. Děda sice ovlivňování míče za letu zakázal, ale veverky i děti na to občas zapomínaly, míč za letu ovlivňovaly »chótrou«, až opisoval různé nemožné dráhy, ale pak už to nebyla

původní hra, ale antigravitační přetahovaná, kterou dědeček jako nefér zastavil. Děti se aspoň utěšovaly, že se i veverky od nich něčemu přiučily. Veverčata si od té doby hrála kromě svých vlastních her i na babu, na schovávanou a pod vodou na rybičky.

Pozemské dětské hry jim tak zpestřily jejich zábavu.

„Málo platné, hry, ve kterých záleží na obratnosti, s veverkami hrát nemůžete,“ vzdychl si děda. „Horší je, že si je teď nebudete moci hrát ani s dětmi na Zemi.“

„Proč?“ podivil se Vojta. „Naopak bych řekl, že na Zemi budeme s »inurkedem« mezi všemi ostatními aspoň o třídu lepší!“

„No právě!“ vzdychl si děda. „Na Zemi budete také úplně jiná kategorie, jenže právě to vám zabráni hrát si s dětmi. Nebylo by to poctivé a rychle by vás to přestalo bavit. A kromě toho byste všem prozradili, že máte něco, co ostatní nemají.“

„Vlastně...“ pochopil Vojta, „...začínám mít dojem, že jsme se tím u nás na Zemi připravili o většinu her.“

„Připravili,“ vzdychl si děda. „Mezi dětmi byste byli nepřípustně zvýhodnění, na veverky ani teď nestačíte. Možná je to daň, kterou budete muset zaplatit za to, že jste se dostali sem k veverkám. Nějak jsem to zkrátka nedomyslel...“

„To nic, dědo!“ utěšoval ho hned Vojta. „Výhod to má jistě víc než omezení!“

„Snad Česťo!“ opravil ho děda.

Konec prázdnin

I když prožili spoustu dnů ve světě veverek a prodloužili si tak prázdniny, jak se jim dřív ani nesnilo, všechno má svůj konec a ani prázdniny nejsou výjimkou.

Naštěstí rodiče dali včas dědečkovi vědět, kdy pro děti přijedou, takže když před chaloupkou zastavilo auto, vyběhly děti mámu a tátu uvítat.

„Páni, vy jste se ale opálili!“ zpozorovala maminka nejvýraznější změnu. „Jako kdybyste byli u moře!“

Děti se ale nepochlubily, že u moře skutečně byly. To muselo zůstat tajemstvím i pro mámu a tátu. Věrka i Vojta však začínali chápat, že dodržovat je nebude snadné. Mámě se přece říká všechno. Nebo ne?

Děda trval na tom, že ne. Mámě smějí říkat všechno, co se dotýká našeho světa, ale ani slovo o světě Siruzg. Totéž platí i o tátovi. Mohou se na ně obracet se školními problémy, svěřovat se, chlubit se úspěchy, ale ani slovo o tajemství, které před světem skrývá dědečkův sklep.

Možná to bude problém, jaký si ještě nedokázali představit.

Domů dojeli v pořádku, ale pak maminka chtěla, aby si zkusili školní oblečení, jestli z něho přes prázdniny nevyrostli. Děti to chtěly přejít mávnutím rukou, jenže máma trvala na svém – a pak se ukázalo, že oba, Věrka i Vojta ze svých školních šatů skutečně vyrostli.

„No jo...“ začala Věrka – a málem dodala zakázané slovo »Siruzg«. Vojta to ale pochopil i když to nedořekla. Jak na to mohli zapomenout? Vždyť u dědečka nebyli pouhé dva měsíce, ale déle než půl roku, navíc většinu času v prostředí cizího světa, kde se jim vedlo lépe než na Zemi! Jenže tohle mámě říci nesměli, takže jim nezbylo než pokorně sklonit hlavy a poslechnout, že půjdou nakoupit nové.

Maminka se jen trochu podivila, že vůbec neprotestovali. Nakupování oděvních součástí přece nepatřilo k oblíbeným dětským činnostem. Jenže děti, aby nebudily ani stín podezření a nic neprozradily, musely nepříjemnou povinnost překousnout. Za to je – možná trochu nezaslouženě – pochválila. Nezaslouženě, neboť jejich motivem nebyla upřímná snaha mamince vyhovět, ale zatajování skutečného stavu věcí.

Věrce to ale opravdu hryzlo. To budou muset už pořád žít dvojím životem? Večer před spaním si proto Vojtovi postěžovala – byl teď jediný, komu se mohla svěřovat.

„Nemysli na to,“ utěšoval ji bráška. „Představuj si jako já, že svět Siruzgos byla jen krásná pohádková knížka, kterou nám děda půjčil, ale nic z toho se v našem světě nestalo. Nebude to ani daleko od pravdy, v našem světě jsme skutečně nic důležitého neprožili a ve světě pohádek se stává ledacos. Takže když ti něco ulítne, svedeme to na pohádku »Siruzgos«.“

„To by možná šlo,“ uvažovala Věrka. „Když už to ale máme takhle zamluvit, měli bychom o tom oba hovořit stejně. Jak by mohla taková knížka vypadat?“

„Třeba mohla mít tvrdé modré desky s hvězdičkami,“ navrhl Vojta.

„To by šlo,“ připustila Věrka. „Ale co s veverkami? Byly v té knížce taky?“

„Jistě!“ souhlasil Vojta. „A v té knížce mluvily, bydlely ve stromech a dělaly spousty rošťáren!“

„Jenže ty skutečné veverky moc rošťáren nedělaly!“ namítla Věrka.

„No tak si aspoň hodně hrály,“ smlouval Vojta. „Na schovku a na babu.“

„To tam vlastně opravdu bylo,“ přistoupila Věrka na tuto konspirační teorii.

Měli teď společná tajemství, která jim dovolovala zapomenout na sourozenecké rozmlísky. Ani konec prázdnin a návrat do školy nevypadal tak smutně jako jiná léta. Jakže to říkal děda Čestmír? Ve škole se člověk učí, aby nebyl hloupý. Potřebovali se seznámit s přednostmi a vymoženostmi pozemské civilizace, aby si před veverkami pořád nepřipadali jako Eskymáci na strojírenském veletrhu.

I tak se veverkám nemohli rovnat. Veverky zkrátka byly obratnější a využívaly lépe i vymožeností své civilizace. Vojta to Věrce přirovnal k situaci, jako když malý hloupý Eskymáček zkouší jezdit na kole, které nikdy předtím ani nespátřil, a chce se porovnávat s mistry světa v kolové.

Taky by neměl šanci.

Letošní počátek školy byl lepší než loňský.

Prvním rozdílem bylo, že oba, Vojta i Věrka, šli tentokrát do stejné školy. Loni je škola rozdělila, protože Vojta šel ještě do menší školičky pro prvních pět ročníků, ale letos se oba sourozenci sešli aspoň pod jednou střechou, když už ne ve stejné třídě.

Druhým rozdílem byla telepatie, o které nikdo jiný nevěděl. Ta by jim umožnila domlouvat se spolu i skrz stěny. Vojtu napadlo, že by mu Věrka mohla i napovídat, ale Věrka byla rozhodně proti.

„Hele, koukej se všechno naučit sám a pořádně!“ vyzvala brášku, když to ještě před nástupem do školy nadhodil. „Jednak bys měl všechno znát i sám, u veverek nic za tebe říkat nebudu. A druhak – snad mě nechceš rozptylovat? Budu mít svého učení dost a nebudu mít čas ztrácet ho s tebou! Mimo školu ti ráda poradím, ale ve škole si zvykej na samostatnost. Ta ti jen prospěje.“

Vojtovi nezbylo než to uznat. Ale samostatnost – to se snadno řekne! Vojtu čekal ve škole jiný oříšek. Kája přešel do nové školy spolu s ním, jenže se tu opět setkal se svými staršími komplici Igošem a #J07, parta výtečníků byla opět pohromadě a mohl od ní očekávat ledacos. Ve třídě snad ještě ne, Kája si na Vojtu sám netroufne, jenže až vyjdou ze třídy, bude trojice pohromadě a bude ještě silnější než předtím na táboře!

Vojtu utěšovalo, že v nejhorším uplatní znalosti získané u veverek. Musel by to ale uplatnit nenápadně, nemohl přece před nimi vzletět do výšky! Jak jim říkal děda Čest'a, něco takového smějí oba použít jen kdyby jim šlo opravdu o život a teprve tak vážná situace by to omlouvala. Prozradit své schopnosti z malichernějších příčin by byla podle dědy Česti velká a neodpuštělná chyba.

„Jen si představte, co by se stalo potom!“ strašil děti, když na to u jedné večere přišla řeč. „Jak byste se cítili být středem pozornosti jako cvičené zvíře v cirkusu? Tak by to totiž dopadlo. Spolužáci, učitelé i ostatní lidé by vás zvědavě okukovali, ale mezi nimi a vámi by vyrostla tlustá zeď, už by vás nebrali jako spolužáky a vlastně ani jako lidi, stali byste se jen exotickými zvířátky. To přece nechcete!“

Děda měl samozřejmě pravdu. Nejen protože byl starší, měl to i lépe promyšlené a nedalo se mu logicky odporovat. Dobrá, ale co teď? Nechat se šikanovat pitomečky, co umí leda ukazovat svaly? Minule na táboře to skončilo nalomenou kostí, viníkům

se nic nestalo, jak to skončí příště? Ale děda má pravdu, s exotickými zvířátky by to bylo podstatně horší. Znamená to, když něco použít, pak to musí být nenápadné. Aby nikomu nedošlo, že se stalo něco neobvyklého. Aby to vypadalo jako naprosto přirozené! Dala by se ale použít nenápadně veverčí »chótra«, neboli »antigravitace«, pro kterou nemáme ani české jméno?

Vojtovi se zdálo, že ano. S troškou opatrnosti...
Uvidíme!

Začátek školního roku patří obvykle k nejkratším. Prvního dne se nevyučuje ani nezkouší, to už dávno vzdalo několik generací učitelů. Noví žáci dostávají návod, jak se mají ve škole chovat a co je kde rozmístěné, kde je školní jídelna a kde tělocvična. Jinak je první den ve jménu slávy a povznesené nálady.

Vojtovi se to pokusil trochu znechutit Kája. O přestávce se k němu přitočil a dost výhrůžným hlasem mu sliboval, že si ho po škole s #J07 a Igošem podají.

„To jste celí vy!“ odvětil na to trochu podrážděně Vojta. „Tři na jednoho si ještě troufáte, ale letos se těšte!“

„Co?“ rozesmál se Kája. „Ty by sis na nás troufal?“

„Útočit na vás nebudu,“ slíbil Vojta velkoryse, ačkoliv to tak nevypadalo, útočit budou spíš ti tři. „A aby to bylo fér, musím vás varovat. Děda mě celé prázdniny učil sebeobranu. Jestli neovládáte jiu-jitsu, taekwon-do ani karate, raději se mi vyhněte!“

„Vejtaho!“ zpražil ho Kája, ale pro jistotu tím skončil a rychle se klidil stranou pod vítanou záminkou příležitosti zatahat za cop Jitku. Hulvát se zkrátka nezapře, ale Vojta už postřehl, že Kája ve své škodolibosti trochu ochladl.

Jestli si ale Vojta myslel, že to tím skončilo, hodně se spletl. A také zapomněl, že se ti tři i během vyučování domlouvají mobilem, ačkoliv se to ve škole nesmělo. Ti tři si ale ze školního řádu nic nedělali. Nejstarší #J01 ignoroval i hrozby propadnutím, neboť tvrdil, že už jednou propadl a dvakrát přece nikdo propadnout nemůže, to by byla ostuda pro školu. Jeho teorii zdánlivě potvrzovalo, že si dvojí propadnutí nikdo nepamatoval, jenže #J01 na to hřešil víc než bylo zdravo.

#J01 byl tím pádem z trojice nejstarší a nejsilnější, takže od začátku partě velel. A měl úžasný smysl pro průšvihy. O tom svědčily i dvojky z chování, které se mu na rozdíl od druhého propadnutí nijak nevyhýbaly. Samozřejmě mu nevadily, naopak je považoval za jakýsi druh kvalifikace pro vymýšlení lumpáren.

Když mu Kája sdělil, že Vojta, na rozdíl od minule, umí japonskou sebeobranu, #J01 nad tím jen mávl rukou.

„Jen ať si něco zkusí! Jsme na něho tři, nemá šanci ani kdyby byl mistr světa!“

Vojta se naštěstí nějakého úskoku z jejich strany právem obával, takže si dával pozor, aby se této trojici neocitl příliš blízko. Nepůsobil ale ani ustrašeně, ačkoliv už na ruce neměl sádku využitelnou jako palcát, jako na začátku minulého školního roku. Kdyby to záleželo jen na Kájovi, nastalo by přinejmenším příměří. Jenže hlavní slovo v partě měl #J01 a ten si byl příliš jistý převahou.

Tři na jednoho – to je přece síla!

Vojta se sice snažil po rozpuštění žáků ze školy spěchat, ale trochu se zdržel ve třídě. Pak se sice přidal ke skupince starších žáků, jenže někteří byli zřejmě místní, od

skupinky se oddělili ještě před autobusovou zastávkou a když se proti nim vynořili zpoza rohu tři výtečníci, nastala panika.

„#J01 s Igošem, zdrhejte!“ vykřikl kdosi a žáci se rozprchlí, jako když střelíš do vrabců. Parta, byť loni ještě dvoučlenná, zřejmě tady měla patřičný respekt.

Vojta, který nemínil utíkat, zůstal najednou proti trojici kluků sám.

„Tak co, kuřátko?“ oslovil ho jízlivě #J01. „Budeš mít proti nám silné řeči?“

Při těch slovech postoupil až k Vojtovi a provokačně do něho strčil.

Jenže v té chvíli ztuhl překvapením. Měl pocit, že strčil do zdi. Vojta půl vteřiny předtím věděl, co jeho protivník podnikne, a použil »chótra«, čili antigravitaci, která jim u veverek umožňovala létání, jenže směrovanou naopak, takže jeho váhu více než ztrojnásobila. Váhová převaha, se kterou #J01 počítal, se nečekaně obrátila a s Vojtou by v té chvíli nepohnul ani stokilový chlap. Síla, kterou #J01 použil k odstrčení svého protivníka, se otočila proti němu samotnému. Zakolísal a sám sebe odstrčil dozadu, jako kdyby se pokoušel vši silou odstrčit ocelový kandelábr.

„Hele, nestrkej do mě!“ odpověděl mu Vojta. A naopak on strčil do protivníka.

Jenže v té chvíli si naopak pomocí »chótry« #J04 nadlehčil. Výsledek byl, že #J01 odletěl dozadu jako kuželka po přímém zásahu bowlingovou koulí. Za ním byl živý plot, o který se zastavil a jehož větvičky ho bolestivě bodaly do zad.

Tohle bylo ještě horší. #J01 takovou pohanu nemohl nechat líbit a vyrazil proti Vojtovi jako rozzuřený býk.

Jenže Vojta věděl půl vteřiny předem, kam jeho protivník napře sílu. Trochu se přikrčil, popadl #J04 za rukáv košile – a opět s využitím »chótry« si ho přehodil přes sebe. Ještě ho trochu přidržel, aby #J01 nedopadl na obličej, ale závěrečnou fázi pádu přestal ovlivňovat.

#J01 dopadl naznak a zůstal ležet s vyraženým dechem.

„Ježkovy zraky!“ zaúpěl Vojta. „Dyt' on vůbec neumí padat! Dyt' on padá jako pytel brambor! Jak chce zápasit v jiu-jitsu, když neumí takovou základní věc?“

#J09i partáci zůstali stát jako sochy. #J01 ještě žádný souboj takhle neprohrál, nota bene s menším a očividně slabším soupeřem!

Vojta v té chvíli nechal #J04 ležet – nejméně dvě vteřiny se nezvedne – a obrátil se čelem k nim.

„Tak – kdo bude další?“ řekl trochu udýchaně a zaujal postoj ve střehu.

Vteřinu působili všichni čtyři jako nehybné sochy. Pak se Kája s Igošem současně obrátili a dali na útěk. Zapůsobilo to na ně tak, že ztratili odvahu a srdce jim spadlo do kalhot, jak to často bývá u násilníků, kteří narazí na silnějšího protivníka. Nebo si aspoň myslí, že je silnější.

„A ty vstávej!“ obrátil se Vojta k ležícímu #J03. „Nebo tu shniješ!“

Otočil se a beze spěchu zamířil na autobus.

#J01 se pomalu zvedl, až když byl Vojta nejméně deset metrů od místa šarvátky. Neuměl si to vysvětlit. Tohle že je jiu-jitsu? Pravda, slyšel už, že tenhle japonský způsob boje umožňuje slabším přemoci fyzicky silnější, ale že by až takhle? Bylo to kratší, než všichni čekali.

Ačkoliv už ho nikdo neohrožoval, také se rozběhl za zbytkem své party.

I když už byli za rohem ulice.

Zpráva o nečekaném výsledku Vojtova střetnutí s obávanou partou raubířů se po škole rychle rozlétla. Vojtu si chodili prohlížet i z jiných tříd jako zajímavý exponát.

Vojtu to trochu těšilo a trochu mrzelo. Těšilo ho, že se mohl postavit silnějším klukům bez obav z bolestivé nakládačky, mrzelo ho, že byl náhle středem pozornosti, o kterou ani nestál. Jindy by mu to snad lichotilo, ale dnes si uvědomoval, že použil prostředky získané u veverek, které nesměl prozradit.

Proto se to snažil zlehčit zmínkami o jiu-jitsu. Tento starý japonský způsob boje by to do jisté míry vysvětloval, ale jen do chvíle, než se Vojta setká s někým, kdo to pravé jiu-jitsu skutečně ovládá. Znalec by ho jistě rychle odhalil, Vojta pochopitelně nic z bojového umění Japonska neovládal.

Ale i znalec juda a jiu-jitsu by se musel pozastavit nad Vojtovým stylem obrany. To přece nebylo judo ani jiu-jitsu – ale co to potom bylo?

I když nehrozilo, že by na to někdo přišel, Vojta si umíňoval, že toho nebude za žádnou cenu zneužívat. Využít to k obraně bylo rozumné, ale nic se nesmí přehánět. Hlavně nesmí taková střetnutí vyhledávat a nedejbože vyvolávat.

Jediný, kdo by to mohl odhalit, byla sestřička Věrka. Ta to ovšem pochopila, ale mlčela. Co na to měla říkat? Bráškoví právě veverčí znalosti zachránily obličej, jinak by ho tamti zmlátili. Jiu-jitsu to samozřejmě nebylo, ale když to spolkli všichni, proč je při tom nenechat? Věrka to vyhodnotila jako správné, jen se potom doma Vojtovi jen tak mezi řečí poradila, aby šarvátky nevyhledával ani nezačínal.

Na což jí odvětil, že uvažuje podobně jako ona.

Tím to oba přijali.

Škola

Hned na začátku ale Vojta s Věrkou zjistili, že škola nebude tak fádni, jako ještě loni a jak se jí trochu obávali.

První výhodou byla doprava.

Samozřejmě mohli do školy cestovat normálně autobusem. Ale dědeček tvrdil, že veverčí »gechmo« je na Zemi použitelné stejně jako ve světě veverek a při troše opatrnosti smějí cestovat i tímto způsobem, pokud to nebudou používat veřejně před ostatními lidmi.

Co to znamenalo? Děda trval na tom, že bude lépe, když budou ráno do školy cestovat autobusem, ale kdyby náhodou zaspali, směli se přemístit rovnou do školy. Jen si tam museli položit značku »gech«, jak to Vojtu napadlo u veverek – v suterénu pod schody vedle šaten. Udělal to hned první den školy a pak už to bylo snadné.

Přemístění na kotvu »gech« bylo rychlé, ale oba si museli zvyknout ihned udělat aspoň krok libovolným směrem, aby nepřekáželi dalšímu přenosu. To se však naučili ještě u veverek, to jim problém nedělalo. Horší bylo, aby je při tom nikdo nespátřil. Ale správně umístěná kotva to zajišťovala skoro sama. Kdo by co hledal v suterénu školy pod schody vedle šaten? Přesto dědeček po dětech chtěl, aby toho nezneužívaly a přemísťovaly se do školy jen když jim opravdu ujede autobus.

Do školy proto oba jezdili spořádaně autobusem spolu s ostatními. Ale domů už to dodržovat nemuseli. Jen se museli oba starat, aby je nikdo neviděl mizet. To však bylo tak snadné, že ani děda proti tomu nic nenamítal.

Stačilo využít nepozornosti ostatních, odejít na záchod, obsadit tam kabinku, ale dveře za sebou jen přivřít a pak prostě zmizet. Kdo tam přišel po nich, vůbec ničeho si nevšiml. Mohli ale zmizet prakticky kdekoliv, kde se zrovna nikdo nedíval – třeba v prázdné uličce, v podloubí, nebo kdekoliv jinde.

Vojta s Věrkou sice měli další kotvy »gech« doma, přímo v pokojíčku, ale tam se rovnou ze školy nepřemísťovali. Obvykle prvním skokem zamířili k dědovi. Stávalo se, že ho doma nezastihli, pak si sami ve sklípku otevřeli tunel k veverkám. Dědu mohli nejčastěji hledat právě tam.

Však už tam na ně většinou čekal! Ale první, po čem se sháněl, byly jejich sešity na domácí úkoly. Bylo ale nejvýhodnější udělat si úkoly ve světě Siruzgos, kde jim čas ubíhal jinak. A pak je děda v rychlosti přezkoušel z toho, co ve škole právě dnes probírali, ale tím jim povinnosti skončily a pak už si mohli užívat, čeho se jim právě zachtělo. Létání, koupání i výlety po okolí – nejčastěji letecké.

Občas se do Siruzgosu dostali zrovna když tu byla noc. Ani v noci tu nebyla tma jako na Zemi, jen se maličko smrákalo, ale veverky spaly a nemohli je potkat. Pak se rovnou přemísťovali do dědečkovy chaty v koruně velkého stromu. Domácí úkoly se tam daly dělat skoro jako doma a děda je zkoušel stejně jako venku, jediný rozdíl byl, že potom museli oba zalehnout do pelíšků a spát, aby byli následující den svěží.

„Vždyť jsme už dneska spali!“ protestoval napoprvé Vojta.

„Musíte se naučit využít ke spaní libovolnou dobu,“ ujistil ho děda. „Naučte se to raději hned. Když tady pokaždé po škole pobudete dva dny, dvakrát se tu vyspíte.“

„Ale doma by nás naši jistě hledali!“ namítla Věrka. „A zítra musíme do školy!“

„Zase zapomínáš na zdejší čas!“ durdil se děda. „Pobudete-li tu dva dny, vrátíte se domů ve stejném čase, jako kdybyste přijeli autobusem.“

„Takže tady budeme vlastně jen místo jízdy domů!“ rozjasnila se Věrka.

„Tak nějak,“ přikývl děda. „Ale protože stárnete pomaleji, nikdo nic nepozná, ani vaši doma ne.“

„To je báječné!“ libovala si Věrka.

Vojta jí jen přizvukoval.

Mít na každý školní den dva dny prázdnin by byl sen většiny dětí, asi jako Dva roky prázdnin od Verna. A Vojta s Věrkou si toho daru jaksepatří užívali!

Navíc se ukázalo, že si mohou hrát i s veverkami. Zatímco se děti i v létání stále zlepšovaly, veverčata si s nimi hrála skoro pokaždé jiná. Opět za to mohl zdejší čas. Pozemské děti mezi dvěma návštěvami veverčího světa pobývaly celý den na Zemi. Za tu dobu tady uplynulo tisíc dní, neboli skoro tři pozemské roky. Veverky byly o tři roky starší, některé mezitím přešly mezi dospělé a místo nich se na hry s pozemskými dětmi těšila nová malá veverčata.

A protože děti skoro denně procvičovaly své nové znalosti a schopnosti, stávalo se, že teď už veverkám stačily. Mohly si s nimi hrát i na leteckou honěnou, nemluvě o schovávané v korunách obřích stromů.

Mimo her se setkávali s veverčí omladinou i kvůli vážnějším věcem. Zejména ty starší veverky se občas zajímaly o poměry na Zemi a děti jim musely vysvětlovat, jak to v našem světě chodí. Bohužel se děti musely často tvářit omluvně. Buď protože na některé otázky neznaly odpovědi, ale ještě častěji, když odpovědi nevyzněly pro lidi Země příznivě. Války, krev a násilí... veverky už o nich sice z dřívějšíka věděly, ale pro ty mladé to bylo pořád těžko pochopitelné.

Veverky na oplátku učily pozemské děti svým vědám. Bylo to obtížné, ale děda Čest'a je v tom podporoval.

„Jen od nich koukejte pochopit co nejvíc!“ povzbuzoval je. „Mě a Cecilku tohle neučily, protože jsme se sem dostali už jako dospělí, ale ve vás veverky vidí školáčky, takže vám zkoušejí předat některé své znalosti.“

„Ale k čemu nám to bude?“ zkusila namítat Věrka.

„To nevíš, ale já si myslím, že to určitě použijete,“ řekl děda. „Když ne na Zemi, tak aspoň tady.“

Některé obory vědy byly dětem pochopitelné, jiné už méně. Matematika je snad ve všech vesmírech stejná, ale jiné vědy lidé na Zemi neznají buď vůbec, nebo jen mlhavě. Například teorie antigravitace je na Zemi pořád neznámá, kdežto u veverek se s ní děti setkávaly dokonce v praktickém využití.

„Učte se to,“ podporoval je děda. „Nevíte, kdy to uplatníte. Když ne dneska, pak třeba až za sto let, ale přijde čas, kdy se vám to bude náramně hodit!“

Ve světle veverčí vědy se ale pozemská věda, zejména její školská odrůda, brzy dětem jevila jako příliš zjednodušená a chudá. Asi jako se nám zdají věci používané ve středověku. Zdála se jim zkrátka taková... primitivní.

Nejspíš protože to tak bylo...

Autobus je místo, kde někteří žáci ještě píší na poslední chvíli domácí úkoly, ale jinak se tam toho, kromě probírání různých novinek, moc dělat nedá. Naštěstí to děti neměly do nové školy daleko, takže se ta cesta dala přetrpět.

Jednoho dne ale Kája na Vojtu rovnou udeřil, že ho s Věrkou ještě nikdy neviděl jet opačným směrem, neboli ze školy domů. A že se diví, že se jejich rodiče nestarají, kde se jim každé odpoledne courají!

„Tak za prvé, svoje povinnosti nezanedbáváme, jako někdo, kdo píše úkoly až za jízdy v autobuse!“ usadil ho Vojta. „Za druhé máme s našimi rodiči dohodu, do kdy musíme být doma, a tu jsme ještě nepřekročili. A za třetí ti do toho nic není!“

Kája remcal dál, jenže to už všichni vystupovali u školy.

„Však já už zjistím, kudy se vy dva loudáte!“ hodil za nimi Kája ještě.

„Příjemnou zábavu!“ popřál mu Vojta zdánlivě dobrosrdečně, ale ve skutečnosti trochu škodolibě. Zejména při představě, že ho bude Kája stopovat na záchod, kde se dozví – vlastně, kde se nedozví vůbec nic! Nejvýš bude trpělivě a naprosto zbytečně špehovat prázdnou záchodovou kabinku. Patří mu to, špehovi!

Aby někdo ze žáků – a vlastně i z učitelů – vypátral, kudy se Vojta s Věrkou každý den toulají? Zejména když domů chodí včas? To je přece naprosto vyloučené! Záchod bude pro každého místo, kde naprosto nepochopitelným způsobem zmizí každá stopa. Když to stokrát zopakují, stokrát narazí na totéž. Může tu ještě někdo něco vypátrat? Ani legendární Sherlock Holmes nemůže přijít na nic jiného než že podezřelí stokrát po sobě tajemně zmizeli. Pokud z toho Sherlock Holmes – anebo Kája – vyvodí, že na tom záchodě musí být nějaká tajemná síla, která je mžikově přemístí, ať si to myslí dál, tím nic nezkazí, ale k pravdě se nepřiblíží ani o milimetr. Budiž jim to přáno!

Zbytečně budou ztrácet čas.

Ve škole ale docházelo i k jiným, často až bizarním okamžikům. Jedním z míst, kde se to stávalo, bylo školní hřiště a časově šlo o hodiny tělesné výchovy.

Problémy potkávaly častěji Vojtu než Věrku. Bylo to ale pochopitelné. Zatímco dívky o tělocviků většinou hrály různé míčové hry, jednooký učitel tělocviků si vzal do hlavy, že z chlapců vyžene pohodlnost a připraví ze všech prvotřídní atlety.

To však byl pro Vojtu do jisté míry kámen úrazu.

Při hromadných disciplínách, jako běh na delší trati, mu stačilo držet se zhruba uprostřed ostatních. Potíž nastala, když se tělocvikář rozhodl změřit žáky jednotlivě a Vojta najednou neměl s kým se srovnávat.

Tak se stalo, že na první pokus v běhu na sto metrů nechtěně překonal světový rekord mužů. Tělocvikář ovšem nevěřil svým očím a rozhodl, že to Vojta musí ještě jednou zopakovat, ovšem až na konci za všemi ostatními, aby se stačil vydýchat.

Jenže to už si Vojta dával pozor, aby se ani trošičku nenadlehčoval antigravitací, naopak se snažil trochu se přitisknout k atletické dráze, jenže dosáhl tím suverénně nejpomalejšího času z celé třídy a učitel si jen zhnuseně odplivl. Vysvětlil si to sám sobě tím, že se mu zřejmě při prvním pokusu poštěstilo stopky nepozorovaně zastavit a zase rozběhnout. Jinak se to podle něho vysvětlit nedalo.

Další trapas se Vojtovi podařil při skoku vysokém.

Umínil si sice shodit laťku v takové výšce, aby nebyl poslední, ale aby včas ze soutěže vypadl a zbytečně nebudil pozornost, jenže ho nenapadlo, že se učitel dívá na laťku ze strany, takže si hned při prvním skoku všiml, že se přes ni Vojta bez námahy přenesl s rezervou dobrého tři čtvrtě metru. Jenže to by byl výkon hodný špičkového dospělého světového sportovce! Zaměřil se proto na Vojtu blíž, jenže ten už si jeho zájmu všiml a při následující výšce raději třikrát po sobě laťku shodil, ačkoliv tím skončil jako předposlední.

Učitel už ale věřil nějakou kulišárnu a nenechal Vojtu v klidu.

Vojta se sice snažil dávat si pozor, ale občas mu to ulétlo. Nejvíce při košíkové, kdy v zápalu hry občas neodolal a když míč hodil na cíl, vždycky ho očima usměrnil až do koše, leckdy i přes celé hřiště. Spoluhráči na to brzy přišli a místo aby se snažili přihrávat míč tomu, kdo byl ve výhodné střelecké pozici, přihrávali míč Vojtovi, i když byl od soupeřova koše dál a přihrávali mu tedy nelogicky dozadu.

Soupeři na něho nasadili důslednou osobní obranu, ale nepomohlo jim to. Vojta se vždycky vrhl do nečekaného směru, kde si ho přihrávka neomylně našla. Aby ne, když si míč očima pokaždé přitáhl! Brzy byl nejdůležitějším hráčem na hřišti a ani učitel to nemohl přehlédnout.

Horší bylo, že mu to Vojta nedokázal vysvětlit. Popírat to nemohl, to by nebylo fér, ale přiznat pravdu nesměl. Ostatně je otázka, zda by učitel tělocviků pochopil princip »chótry«, kterou si Vojta pomáhal, když ji v našem světě nikdo nezná. Vojta proto raději mlčel. Není to nejlepší taktika, ale umožňuje aspoň nic neprozradit.

Tělocvikář do něho chvíli hučel, než pochopil, že z něho nic nevytáhne. Vzdát to ale nemínil a rozhodl se využít nejbližších třídních schůzek a oslovit Vojtovy rodiče.

Vojta ale už na nic dalšího nečekal a hned po vyučování, když s Věrkou vtrhli do veverčího světa Siruzgos, svěřili svůj problém dědovi.

„Tělocvikář si chce pohovořit s mámou a tátou!“ hlásil mu, jakmile se k dědovi přiblížili. „Něco se mu dneska na mně nezdálo.“

Děda pomalu vstal z lehátka, podobného velké nafouklé houbě.

„Co jsi provedl?“ zeptal se stručně, neboť tušil, že vina bude jistě i na Vojtovi.

„Hráli jsme basket,“ začal Vojta zešíroka. „Víš přece, že jsme to nemohli hrát ani s veverkami, protože se vždycky někdo zapomněl. A tělocvikář si všiml, že kluci začali přihrávat hlavně mně, protože se vždycky strefím.“

„Čekal jsem to, jen ne tak brzy,“ vzdychl si děda. „Jsou zkrátka okamžiky, které člověk neuhlídá. Dříve měli lidé pořekadlo: I světec hřeší denně nejméně sedmkrát a když si na to dává obzvlášť pozor, pak sedmasedmdesátkrát. Mohl bych ti vyčinit, že sis měl dávat větší pozor, ale tím nic nenapravíme.“

„Myslíš, že to půjde napravit?“ visel Vojta očima na dědovi.

„Pokusíme se s tím něco udělat,“ slíbil děda. „Až se tě příště kterýkoliv učitel zeptá na tvé nepřírozené schopnosti, sděl mu, že to je tajemství, které nesmíš nikomu prozradit a odkaž ho na rodiče. Promluvím si s nimi, aby se netvářili překvapeně, ale aby věděli, jak mají odpovídat.“

„Tím to ale prozradíš našim!“ vyčetl mu Vojta.

„Šídlo v pytli neutajíš!“ usmál se děda. „Máte za sebou nejtěžší začátky a kdyby bylo nejhůř, přijďte za mnou. Musíte si ale najít místo mezi lidmi, jaké vám náleží.“

„Pomůžeš nám, vid’!“ žadonila Věrka.

„To se rozumí,“ pohladil ji jemně. „Jsem přece váš děda, ne?“

Rozhodli se tedy zkrátit pobyt u veverek a vrátit se domů.

Nevadilo by, i kdyby zůstali ve světě Siruzgos dva dny jako obvykle, ale kdo by to vydržel, když jim doma hrozí něco nepříjemného?

Tunelem procházeli tři. Ztruhoty je trochu postrkovaly, ale spěchali by, i kdyby je brzdily. Vzápětí se i s dědou shromáždili v dětském pokojíčku, kde dostali poslední povzbuzující rady. Rodičům to vysvětlí sám a děti podle potřeby ukáží, co dovedou.

„Třesu se jako před zkoušením u tabule!“ podotkla Věrka.

„Jen klid – nech to na mně!“ řekl děda.

„Á, děda!“ přivítal návštěvu otec. „Přišel ses pomazlit s vnoučaty?“

Vypadalo to tak, neboť děda s vnoučaty vyšli z dětského pokojíku, jako kdyby si děti dědu nejprve zabraly pro sebe. Což byla ostatně pravda.

„Pomazlit s vnoučaty, ale také popovídat si s vámi,“ odvětil vážně děda.

„Copak?“ starala se maminka. „Stalo se něco?“

„Jak se to vezme,“ přikývl děda. „Vojta se dneska ocitl v nepříjemné pozornosti svého učitele tělocviku.“

„Vojta?“ mávl rukou otec. „No a co? Zřejmě přes prázdniny trochu zlenivěl, ale to je věcí učitele, ne?“

„Naopak,“ usmál se trochu děda. „Děti přes prázdniny sportovaly víc než jindy, jenže jinak, než tušíte. Problém není, že by svým spolužákům nestačily, ale v tom, že je předstihují až příliš. A učitel tělocviku si toho všiml.“

„To by přece nevadilo už vůbec, ne?“ mínil otec.

„Už to přesáhlo hranice, kdy to vadí,“ vzdychl si děda. „Takže nám nezbývá než – obrazně řečeno – vyložit karty na stůl. Musím vám tedy říci všechno. Děti u mě na prázdninách nebyly dva měsíce, ale půl roku, jenže většinu z toho prožily ve světě, kde ubíhá jinak čas. A naučily se tam víc než si dokážete představit.“

„Počkej, Čestmíre!“ zarazil dědu otec. „To snad nemyslíš vážně!“

„To myslím vážně a dokážu to,“ nedal se děda zastavit. „Moje chalupa ukrývá hvězdnou bránu do cizího vesmíru. A tam jsme strávili většinu prázdnin. Byly to pro děti zaručeně nejzajímavější prázdniny. Seznámily se i s přátelskými mimozemšťany, užily si tisíckrát více radostí než na kterémkoliv letním dětském táboře, jenže teď se ukázalo, že je mimozemšťané naučili příliš mnoho neobvyklých znalostí a to v našem světě trochu vadí.“

„To je snad jen zlý sen!“ zaúpěl otec. „Cizí vesmír! Mimozemšťané!“

„Cože se tam naučili?“ starala se i maminka, taky s očima navrch hlavy.

„Příliš mnoho neobvyklých znalostí,“ opakoval děda. „Jenže jsou v našem světě tak neobvyklé, že je musíme skrývat. Jako dospělému se mi to celkem dařilo, ale děti se nedovedou tak dobře ovládat, takže se už párkrát prozradily. Zejména u Vojty si učitel tělocviku všiml jeho schopností z jiného světa. Bude třeba, abyste nám pomohli ten problém urovnat.“

„Jaký problém?“ chytal se hned slova otec. „Co vlastně Vojta provedl?“

„Vojta nikdy nic špatného neudělal!“ zastávala se syna matka.

„Musel snad provést něco špatného?“ opáčil děda. „Nic špatného neprovedl, jen se mu povedlo něco neobvyklého.“

„Tak o co jde?“ chtěl hned vědět otec.

„Uvědomte si, vaše děti – a moje vnoučata – navštívily letos mimozemšťany,“ opakoval děda. „Dostaly od nich dary, v našem světě nevídané. Problém je, že každé použití těch darů se v našem světě podobá zázraku a to je skoro vždycky podezřelé.“

„Jaké zázraky máš na mysli?“ požadoval otec upřesnění.

„Například levitace, neboli vznášení,“ doplnil děda.

„Chceš snad říci, že se naše děti dokáží vznášet?“

„Vojta, předved’ rodičům, jak to vypadá!“ pobídl děda chlapce.

Vojta se sice tvářil trochu nejistě, ale poslušně se odrazil od země a zastavil se mezi podlahou a stropem, nohama půl metru nad zemí, takže oba rodiče překvapením ztuhli jako sochy.

„Teď ty, Věrko!“ pobídl děda i Vojtovu sestru.

Věrka se přidala k bratrovi. Sourozenci se uchopili za ruce, jako by si tím stiskem rukou dodávali odvahy. Nezdálo se sice, že by je rodiče chtěli trestat, ale přece jen neměli nejčistší svědomí, že to dosud tajili. Maminkám se přece nelže a tatínkům také ne. Prozrazení brali proto oba spíš ulehčeně.

„Na Zemi se samozřejmě před nikým nevznášejí,“ pokračoval klidně děda. „To by bylo příliš nápadné. Jenže Vojta se v tělocviku při košíkové neudržel a použil něco podobného. Dá se to pochopit, v zápalu hry se prostě neovládl. A učitel tělocviku si všiml, že Vojta pošle míč vždycky přesně do koše i přes celé hřiště, dokonce i když ho mezitím soupeř fauluje. Prostě ten míč sleduje očima a podvědomě ho usměrňuje, takže se nemůže minout. Jednou to může být náhoda, dvakrát po sobě úžasná klika, ale když se to stane pokaždé, začne se to podobat zázraku.“

Pokynul rukou a obě děti zvolna přistály zpátky na podlahu.

„Opravdu se pokaždé strefí?“ chtěl vědět otec. „Ale to by bylo fenomenální!“

„No právě!“ vzdychl si děda. „To je víc než fenomenální, to už je zázrak! Jen si představ totéž ve fotbalu! Každé jeho čutnutí, i od vlastní brány, by vždycky skončilo v soupeřově bráně! Jeho mužstvo by vyhrávalo i třiciferným počtem gólů, jenže by to nebylo poctivé.“

„Tak ať to přestane to... ovlivňovat...!“ navrhla nesměle maminka.

„To by šlo, kdyby se do té hry nevžil,“ vzdychl si děda. „Jenže já ho chápu. Hra má pro něho kouzlo jako pro každého kluka. Všimněte si dospělých na tribunách, jak se někdy nedokáží ovládat! Natož když je kluk na hřišti mezi hráči! Hra je zkrátka hra, tam by měl i dospělý co dělat, aby se udržel.“

„Jenže jak chceš takový zázrak vysvětlit učiteli?“ zeptal se otec.

„To musíte udělat vy,“ řekl děda. „Mohl bych se toho ujmout sám, ale ode mne by to učitel nemusel přijmout. Naštěstí mě napadlo, jak tomu pomoci.“

„A ode mne to přijme?“ namítl otec.

„To záleží na tom, jak věrohodně budeš na něho působit,“ řekl děda. „Tak poslyš – víme, že se ve světě dějí věci až mrazivé. A proč by se měly vyhýbat Čechám? Řekneš-li učiteli, že se děti staly předmětem tajného vojenského výzkumu, neodvází se po tom dále pátrat. Samozřejmě ho nejprve zavážeš slibem mlčenlivosti, to přece k přísně tajným vojenským pokusům patří. A bude pak na něm, jak nám to pomůže zamaskovat před ostatními.“

„A co když tomu neuvěří?“ namítl otec.

„Pak naříd' Vojtovi nebo Věrce, ať se před ním vznesou,“ navrhl děda.

„Ale já nechci, aby se na našich dětech dělaly nějaké tajné vojenské pokusy!“ protestovala hned maminka.

„Však s tím vojáci nemají nic společného!“ uklidňoval ji děda. „Děti dostaly pár darů od přátelských mimozemšťanů. Jenže to musíme udržet v tajnosti, zejména kvůli mimozemšťanům. To oni nechtějí, aby se to na Zemi rozšířilo. A když chceme udržet něco v tajnosti, je nejjednodušší prohlásit to za vojenské tajemství. Proti vojákům se nikdo nic neodvážá podniknout. Všichni vědí, jak důkladně a často bezohledně si svá tajemství chrání!“

„Ale proč to ti mimozemšťané nechtějí u nás rozšířit?“ ptala se matka.

„To si jistě snadno představíš,“ vzdychl si děda. „Mezi lidmi je příliš mnoho darebáků, kteří by toho zneužili. Od teroristů po vojáky. Víš, jak snadno by se s těmi schopnostmi dopravovaly na cíl bomby? Proto je tak nutné udržet to v tajnosti!“

„A prohlásit to za vojenské tajemství!“ dodal otec s pochopením.

„Jistě!“ přikývl děda. „A protože je pod svícnem největší tma, má tenhle postup naději na úspěch. Žádný učitel se neodvážá postavit proti armádě! Není sebevrah!“

„Ale co naše děti?“ zeptala se rychle maminka, zřejmě se obávala, že by to děti mohlo nějak poškodit.

„Děti si mohou darů mimozemšťanů pohodlně a bezpečně užívat v jejich světě,“ řekl děda. „A také to dělají. Každý den tam tráví až dva dny. Nedívejte se na mě tak nechápavě, umožňuje to časový paradox a já je v tom podporuji, neboť tam získávají další a další vědomosti. Na Zemi přitom chodí normálně – nebo skoro normálně – do školy, takže ani tady nic nezanedbávají.“

„Jak tam mohou trávit každý den dva dny, když navíc doma nechybí?“ nedalo to mamince.

„Jak říkám, je v tom časový paradox,“ opakoval děda. „Ty dva dny se smrsknou v několik minut pozemského času, proto tady nechybí. Těch pár minut lehce ušetří na dopravě. Místo aby domů jezdily běžným autobusem, použijí mimozemský bleskový přenos »gechmo«. Umožňuje jim to přenést se v okamžiku do mé chalupy, pár minut stráví u mimozemšťanů – kde se jim ovšem ty minuty roztáhnou na dva dny – a pak se vrátit přímo domů do jejich pokojíčku, kde jsou pokaždé dřív, než kdyby se zatím trmácely pozemskou hromadnou dopravou.“

„K tobě do chalupy?“ zaúpěl otec. „Jak? Mimosemským přenosem?“

„Jistě!“ usmál se děda. „Vojto, přeskoč do svého pokojíčku! Věrka tam přeskočí hned za tebou!“

Tím mu připomněl, aby okamžitě po přeskoku uvolnil kotvu »gech«, ale Vojta by na to pamatoval i bez něho. Rodičům obrazně řečeno sklapla dolní čelist, když bez nejmenšího varování zmizel. Tak tak stačili přesunout oči na Věrku, když stejně naráz zmizela i ona, ale vzápětí oba ruku v ruce a s úsměvem vyšli z dětského pokojíčku.

„To byl skok jen přes pár metrů a skrz jednu zeď,“ dodal děda. „Ale úplně stejně to jde až do mé chalupy a zpátky nebo do Ruska na pobřeží Černého moře nedaleko Soči. Léтали jsme tam už s Cecilkou.“

„To bych do máti nikdy neřekl,“ vzdychl si otec. „Proč jste mi to nikdy neřekli?“

„Mimozemšťané si to nepřáli,“ odpověděl mu děda. „Měli jsme plno starostí, jak se s nimi nerozkmotřit ve zlém. Uvažuj, že nás, lidi Země, považují za barbary. Mají na to právo – chováme se jako barbaři. Ne všichni, ale část určitě.“

„A oni kvůli té barbarské části zavrhnou všechny?“ namítla máma nespokojeně. „To je snad uplatňování kolektivní viny, ne?“

„Ano, je to tak,“ přikývl děda. „My občas říkáme, že výjimky potvrzují pravidla. To je ale zásadní omyl, převzatý z pravidel našeho pravopisu, prošpikovaných tolika výjimkami, až to nemá logiku. Mimozemšťané to berou jako ve vědě. Tam se objev první výjimky považuje za vyvrácení pravidla. I kdyby u nás na Zemi narazili na jednu jedinou barbarskou vraždu, považovali by to za důkaz, že jsme toho schopní.“

„Takže stačí jediný vrah, aby nás všechny považovali za vrahy?“ zlobila se.

„Aby nás považovali za schopné vraždit,“ opravil ji děda. „A mají pravdu, skoro každý člověk je schopný vraždit. Měli jsme spoustu práce a stálo nás to spoustu času dokázat jim, že existují i lidé, kteří nevraždí.“

„Dobře, dokázali jste jim to,“ pokusila se to rozvinout. „Takže by snad měli také připustit, abyste to přestali tajit, ne?“

„Ale to se právě nedávno stalo,“ ujišťoval ji děda. „Dovolili mi sdělit tajemství aspoň vnoučatům. Přispěla k tomu, bohužel, Cecilčina smrt a nebezpečí, že ani já už nevydržím dlouho naživu. Ale omezili to na dvě děti. Snad to časem rozšíří i na další lidi, ale je otázka, jak dlouho to potrvá.“

„Dobře,“ přikývl otec. „Máš tedy zakázané prozradit to i vlastním dětem! Ale proč nám to dneska říkáš? Neprotiřečíš si teď tak trochu sám?“

„Neprotiřečím si,“ zavrtěl hlavou děda. „Tajemství jsem svěřil vnoučatům, to mi mimozemšťané dovolili. Vy dva jste se právě dozvěděli jen kde děti byly a že tam získaly nějaké výhody. Co všechno mohou používat a jak se tam dostanou, to ani teď nevíte a uděláte nám to lehčí, když po tom nebudete pátrat. Víte, že moje chalupa ukrývá hvězdnou bránu do cizího vesmíru, jenže tu nikdo nenajde i kdyby se zblízka díval přímo na ni. Takže už asi chápete, proč tak trvám na tom, aby chalupu nikdo neprodával. A děti ji neprodají, tím jsem si jistý. Že, Vojto a Věrko?“

Obě děti jen rychle zavrtěly hlavami.

„Dozvěděli jste se jen to nejnutnější, abyste nám mohli pomoci,“ pokračoval děda. „A doufám, že nám pomůžete – to by snad pro své děti udělal každý. Když to půjde dobře, snad právě vaše děti překonají odpor mimozemšťanů k lidem, aby se to mohlo rozšířit na další.“

„Třeba na své bratrance?“ napadlo otce. „To jsou přece také tvoji vnuci, ne?“

„Jsou,“ zamačkal se děda. „Ale těm rozhodně nic neříkejte! Asi to vypadá tvrdě, ale tvoji synovci jsou výchovou příliš zkažení. Kdyby se dostali k mimozemšťanům, všechno by zničili.“

„Takže máme našim dětem pomoci, aby jim učitelé nedělali problémy?“ ptala se matka. „Máme děti s mimozemskými znalostmi, ale nesmíme o tom vědět nic víc? To z nich mají být nějaké... cirkusové kuriozity?“

„Budou z nich vyslanci lidstva u mimozemšťanů,“ řekl vážně děda. „Je to něco jako posláni a jestli chcete jejich dobro, nebudete jim to ztěžovat. I když teď budete vědět, že skoro denně pobývají v jejich světě.“

„Ale je to... neobvyklé!“ namítala matka.

„Neobvyklé to je,“ přikývl děda. „Ale ne natolik, abyste to nemohli pochopit.“

„Trochu se mi ale nelíbí prohlašovat to za vojenské tajemství,“ vrátil se otec na začátek. „Nešlo by to jinak? Co kdyby se o tom dozvěděli vojáci?“

„To je pravda,“ chopila se toho i maminka. „Co když to jejich učitel prozradí některému vojákovi? Může mít nějakého v příbuzenstvu... co pak?“

„Vojáci budou mlčet také,“ ujistil oba děda. „Ani oni se neodvážejí po tom pátrat. Každý pochopí, že to není jeho obor, ale dokud se to nedostane až do hlavního štábu armády, nikdo nezapochybuje, že to patří nějakému přísně utajovanému vojenskému ústavu. Teprve ti nejvyšší armádní hlavouni by si mohli uvědomit, že když o tom ani oni nic nevědí, pak se v tom skrývá nějaká kulišárna. Naštěstí pravděpodobnost, že se to dostane až tak vysoko, je směšně nepatrná.“

„No dobře,“ vzdychl si otec. „Já tedy zajdu do školy a zkusím to.“

„To jsem chtěl slyšet,“ oddychl si děda. „Mohu se teď vrátit domů s klidem.“

„Nezdržíš se ani na večeri?“ zeptala se ho maminka.

„Večeřím u mimozemšťanů,“ usmál se děda.

V příští vteřině prostě zmizel.

„Říkáte – tajný vojenský výzkum?“ díval se učitel #L11 Mrázek podezíravě na Vojtova otce. „Jakpak jste k tomu ale přišli?“

„Jako slepý k houslím,“ vzdychl si otec. „Ale nezlobte se, podrobnosti opravdu nikomu neřeknu. Nestojím o další výsledky u kontrášů.“

„Kontrášů?“ opakoval učitel poslední slovo.

„Vy jste nebyl na vojně?“ podíval se po něm otec. „Tam se zkracuje kdeco, kdo by se zdržoval celým názvem »příslušníci vojenské kontrarozvědky«? Kontráši byli vždycky ti nejobávanější. Člověk se prokecne a už jede! Normálně nemůže ani velitel pluku napařit vojákovi víc než jednadvacet vostrejch, ale kontráši...“

„Já mám modrou knížku!“ vysvětloval učitel.

„Tak proto je neznáte!“ vzdychl si s pochopením Vojtův otec. „Řeknu vám jen to, že mi jeden výslech kvůli dětem stačil a nemám zájem o repete.“

„No jo, ale co já s tím?“ zeptal se učitel.

„Budete to muset nějak zařídit,“ podrbal se otec nerozhodně za uchem. „Já vím, je to takové... divné. Ale kluk se sám bude snažit nevyčnít. Je to i v jeho zájmu, to se ví, kontráši vystrašili i jeho. Jen je třeba nedávat mu příležitost, aby se zapomněl. Víte – v zápalu hry... není to pouze v basketbalu. Když ho necháte hrát fotbal, čutne merunu od vlastní branky soupeřovi rovnou do šibenice...“

„Mohl bych ho postavit jako brankáře!“ napadlo učitele.

„Pak mu většina střel přistane přímo do náruče a ty zbývající vyrazí,“ varoval ho otec. „Mohl by dělat nanejvýš rozhodčího. Když se bude snažit být nestranný, nebude mičudu ovlivňovat ani podvědomě. A se známkováním to bude těžké. Uvědomte si, on v běhu klidně překoná pardála, skok je pro něho jen příliš krátký let a kdyby chtěl, přeskočí i Eiffelovu věž v Paříži, ale žádný jeho sportovní výkon nebude férový. Sám se bude snažit mezi ostatními nevyčnít, ale pěkně prosím, nesnažte se dělat z něho sportovce. Bez tak by to nebylo fér a navíc by to k němu přitahovalo pozornost. Jsou i disciplíny, kde bude jako ostatní, třeba prostná cvičení. Já vím, je to těžké, ale i my ho musíme usměrňovat, takže vím, co to představuje.“

„No to mám radost!“ ulevil si tělocvikář.

„Nic mi nevykládejte!“ notoval si s ním Vojtův otec. „Holka to má ještě horší, ale u ní se to zatím tolik neprojevalo.“

„Vaše dcera v tom lítá taky?“

„Jo, taky,“ pokýval otec hlavou. „Kdyby se to dalo vrátit zpátky! Jenže je to prý nevratné a musíme se s tím smířit!“

„Takže jste v tom celá rodina?“ vyzvídal učitel.

„Celá rodina ne, jen děti, ale i to stačí.“

„Já ho tedy nějak zaměstnám,“ slíbil učitel.

„Ale nenápadně, prosím!“

„Budu se snažit.“

Doma

Když se příštího dne vraceli Vojta s Věrkou ze školy, vzali to jako obvykle – ze školy skok do dědečkovy chalupy, tunelem k veverkám a když se pozdravily s dědou, který se tam slunil na břehu velkého jezera, pustili se do úkolů a opakování.

„Ale vždyť nám to veverky říkaly jinak!“ obracel se občas přemýšlivější Vojta na dědečka. „Proč?“

„Protože to pozemská věda učí jinak než veverčí,“ odpovídal trpělivě děda. „Je to často tím, že veverčí věda je v mnoha oborech dál a tam, kde pozemská věda tvrdí, že něco nejde, tam to veverčí věda netvrdí a obvykle zná i řešení.“

„Dobře, ale proč se to musíme ve škole učit špatně?“ namítal Vojta.

„Učíte se to, abyste mohli získat pozemské vzdělání,“ odvětil děda. „Jinak se dál nedostanete. Samozřejmě víte, že to veverky učí lépe a pravdivěji, ale aspoň víte, kde se pozemská věda liší. Učitelé si jistě myslí, že to učí správně, jenže oni veverčí vědu nezají a znát nemohou. Vy se to budete muset naučit podle nich, abyste dostávali dobré známky.“

„Dobré známky za lež?“ ohradil se Vojta.

„Dobré známky za správně odříkané učivo,“ opravil ho děda. „Na Zemi se učíte jen kvůli známkám, u veverek kvůli vědomostem. Ty veverčí jsou správnější, ale teď ještě nevíte, kdy je budete moci uplatnit.“

„Taky mi to připadá pokrytecké,“ přidala se Věrka k bráškově.

„Trochu máte pravdu,“ připustil to děda. „Jenže jak to asi skončí, když začnou dva třináctiletí žáci poučovat učitele? Inu – dostanou oba »za pět« a půjdou se to učit znovu a lépe, aby to bylo podle učitelova. Téhle nepříjemné zkušenosti se vyvarujete, když se učební látku naučíte stejně špatně, jako ostatní žáci, jen s tím, že vy na rozdíl od nich – i od učitelů – budete vědět, jak je to správně.“

„Nám se ale nechce učit se lži!“ řekl Vojta.

„Vy jste nečetli úžasné knížky, odehrávající se na Zeměploše?“ zeptal se děda.

„Myslíš od Pratcheta?“ ujistěovala se Věrka.

„Jméno autora jsem zapomněl, ale byly úchvatné,“ chválil je děda. „Pojednávaly o placatém světě, neseném na hřbetech slonů a to všechno na zádech obrovské želvy. Z vědeckého hlediska blbost, jinak krásná pohádka. Tak se dívejte i na pozemskou vědu. Možná je to taky pitomost, ale spousta věcí se na jejím základě docela povedla. Letadla létají, auta a vlaky jezdí, lodě se udrží na hladině, díky Archimédovi víme proč... Archimédův zákon se u veverek nazývá »o výtlačku kapalinami«, ale v podstatě je stejný. Až vyrostete, možná můžete něco z veverčí vědy uplatnit i na Zemi. A nejen potají, ale veřejně!“

„To by ale chtělo dřív,“ mínil Vojta. „Včera bylo pozdě!“

„Proč?“ usmál se děda. „Co mají říkat veverky, když se jim za tu dobu vymění stovky generací...“

„Veverky už to všechno mají dávno!“ namítl Vojta.

„Mají,“ souhlasil děda. „To jim nebrání dál zkoumat přírodní zákony. Až se naše pozemská věda dostane tam, kde jsou dnes veverky, kdo ví, kde už budou?“

„No právě!“ přikývl Vojta.

„Proč máme být my lidé pořád sto let za opicemi?“ přidala se i Věrka.

„Tak si teď hned tady pětkrát zopakujte, že není v silách jednoho člověka změnit svět natolik k lepšímu, aby to bylo znát!“

„To se pleteš, dědo!“ odvážil se Vojta namítnout. „Spousta lidí náš svět změnila, že to bylo znát! Edison, Einstein, Stephenson, James Watt, co po nich zůstalo strojů, které změnily svět!“

„Nikdo z nich ty stroje nevymyslel úplně do posledního šroubku,“ namítl děda. „Všichni to jen začali. Stephensonova lokomotiva byla slabá a pomalá, ostatně před Stephensonem jezdily vláčky i jakémusi Trevithickovi...“

„I v Čechách vznikl vynález, který změnil svět víc než Edisonova žárovka,“ řekla Věrka tiše. „Dokonce má jakousi souvislost i s veverkami.“

„Neříkej!“ zarazil se i děda a i Vojta zůstal na sestru civět. „Kdo to byl a co tak epochálního vynalezl?“

„Bratranci Veverkovi,“ odvětila Věrka. „Sestrojili obyčejný pluh, který dal lidem na celém světě dostatek chleba. Mají to tak napsané na pamětní desce.“

„No jo, ale přitom o nich nikdo nic neví!“ ohrnul nos Vojta.

„To bude asi tím, že si to nedali patentovat,“ vzdychl si děda. „Důležité je, že se ruchadlo rychle rozšířilo po celé Evropě a následně i ve světě. Později se domáhal slávy vynálezce a hlavně udělení patentu jakýsi Němec Kainz, naštěstí mu nepřiznali prvenství ani patent. Tomu už vůbec nešlo o dobrou věc! Přišel k hotovému a chtěl na tom vydělat. Aspoň vidíte, k čemu jsou dobré patenty a patentní úřady – zabezpečují vynálezce slávu a někdy i zisk, jenže často naopak rozšíření vynálezů brání.“

„Veverkovi ale nepřišli s pluhem od veverek, že ne?“ ptal se rychle Vojta.

„Řekl bych, že ne,“ usmál se děda. „To je opravdu jen náhodná shoda jmen.“

„A co kdybys třeba přišel na Zem s něčím epochálním, co vymyslely veverky?“ nedalo to Vojtovi.

„Nepřijdu,“ zavrtěl hlavou děda. „Jednak už jsem na to starý, ale hlavně, nechci nikomu přispět k větším válečným úspěchům. Víte přece, že se všeho zmocní vojáci a otočí to proti lidem. Pro tohle nám veverky nic nedarovaly.“

„Takže toho budeme využívat jen my?“

„Zatím jen my,“ přikývl vážně děda.

„Časem se uvidí,“ dodal tiše.

Po návratu domů je ale rodiče čekali s výsledkem.

„Byli jste dnes za dědou?“ začal táta.

„Byli,“ přikývli oba.

„Jak dlouho jste se tam zdrželi?“ pokračoval táta.

„Jako vždycky,“ opáčila Věrka.

„Jako vždycky – to znamená dva dny tamtoho mimozemského času?“ dožadoval se táta upřesnění.

„No a? Jsme už doma – a teprve teď přijíždí autobus,“ pokrčil Vojta rameny.

„A co školní úkoly?“ pokračoval výslech.

„Udělal jsem si je u Česti,“ ujistil ho Vojta.

„Takže doma nic dělat nebudete?“

„Do školy nic,“ řekla Věrka. „To už máme hotové.“

„A nezdá se vám to... takové nepřírozené?“ zkusila to pro změnu mamka.

„Ani ne,“ odvětil Vojta. „Je to tam výhodné už pro možnost dělat si tam v klidu a pohodě úkoly, navíc s dědou, který umí dobře poradit a má na nás čas.“

„Dáte si aspoň večeři?“ zeptal se otec přísně. „Nebo jste jedli u dědy?“

„Něco jsme tam jíst museli,“ odvětila Věrka. „Dva dny místního času bez jídla nevydržíme, ale naposled jsme jedli před pěti hodinami, takže jíst doma můžeme.“

„A co jste tam jedli?“ sondovala maminka.

„Většinou ovoce,“ řekla Věrka. „Roste ho tam plno... vidíš, zítra si určitě musíme vzpomenout a přinést něco na ochutnání i vám!“

„A co kdybyste tam snědli něco jedovatého?“ starala se mamka.

„To je vyloučené, nic takového tam neroste,“ uklidňovala ji Věrka.

»Radši jim ani neříkej, že veverky pečlivě vyhubily všechny jedovaté rostliny i dravá zvířata!« napomenul ji Vojta směrovanou telepatií, aby to rodiče nezaslechli.

»Bez obav!« odvětila mu stejně neslyšně sestra.

„Dejme tomu,“ ustoupil otec od nepříjemného tónu hlasu, charakteristického pro výslechy. „Jestli máte opravdu všechno hotové, můžete se do večeře proběhnout.“

„My budeme radši doma,“ smlouval hned Vojta a Věrka mu přizvukovala.

„Proč?“ podíval se na oba otec udiveně. „Vy se nechcete proběhnout?“

„My jsme teď vyběhanější než si myslíš,“ ujistil ho Vojta. „Radši se podívám po nějaké knížce...“

„Já taky!“ hlásila hned Věrka.

„Knižce?“ divila se i mamka. „Odkdy jste takoví čtenáři, že vás to láká víc než proběhnout se venku s kamarády?“

„Víš, mami,“ začala Věrka. „Něco už víte. Tak jednak – jsme proběhnutí víc než si myslíte. Také jsme vykoupání v jezeře. S kamarády si hrát nemůžeme, ukázalo by se, že nám žádný nestačí. To není vychloubání, to je fakt. Tak co nám venku zbývá? Bloumat bez cíle po okolí? Nezájem! Jalové kydy nějakých pankáčů? Děkuji, nechci! Není taková slušná knížka lepší?“

„Nechcete si zajít třeba do kina?“ navrhl otec.

„Ani ne,“ odmítl to bez velkého nadšení Vojta.

„Víš, tati,“ zkusila to Věrka otci vysvětlit. „My jsme se ve světě Siruzgos dali na pacifismus. Proto nás už nelákají ani střelčky, ani souboje na meče. A ukaž mi dnešní film pro děti, kde neteče krev! My pacifisti si zkrátka nevybereme.“

„Vy pacifisti!“ vzdychla si maminka, ale usmála se.

„Už se nepamatuješ, jak jsi měl jako klouček vlastní meč, přilbu a štít?“ usmál se na Vojtu tatínek.

„Jo, pamatuji,“ zavrčel Vojta. „Víš, jak se to říká? Když je člověk malej a blbej, hraje si na vojáky. Když je potom velkej voják, hraje si na blbýho.“

„Jo, to máš pravdu,“ přikývl otec. „Jenže to bývalo, dokud byla služba v armádě povinná. Dneska spíš platí, kdo je voják, nemusí si na blbce hrát, protože jím je. Já se ještě pamatuji na vojenskou veršovánku: »Nemysli si, bažantíku, že je vojna dobrá věc! Než proděláš první výcvik, bude z tebe pitomec!« Ale to už je dávno!“

„Máš recht, tati,“ uznal Vojta. „A poslyš, nemáme nějakou slušnou knížku, která by pojednávala o biologii? A nejlépe o biologii člověka?“

„Je snad samozřejmé, aby se v domácí knihovně u lékaře něco takového našlo!“ usmál se otec. „Jen nevím, jestli to není příliš odborné a jestli tomu budeš rozumět.“

„Kdybych nerozuměl, řeknu si,“ slíbil Vojta.

Otce pochopitelně synův zájem o jeho obor potěšil a hned šel do pokoje probrat svou příruční knihovnu. Máma si jen vzdychla a rozhovor s dětmi také ukončila.

Měli zase den pohody...

Dědův nápad prohlásit děti za oběti vojenských pokusů jim zabezpečil klid před učiteli. Brzy se ukázalo, že si to tělocvikář nenechal pro sebe, zřejmě se tím pochlubil ostatním učitelům ve sborovně, ale tam to naštěstí skončilo. Učitelé se zalekli »přísně tajného vojenského projektu« a dál už to nešířili.

Naštěstí se to nepříznivě projevovalo pouze v tělocviku, kde museli tělocvikáři Vojtu a později i Věrku odstavit od všech soutěžních a většiny herních prvků. I kdyby se snažili nevyčnívat nad ostatními, dosavadní zkušenosti hovořily, že to nestačí.

Jenže tělocvikem to neskončilo. Také v ostatních předmětech byly děti poněkud podivné. Sice všechno uměly, takže jim ostatní brzy začali přezdívat »šprti«, občas se však neudržely a tu a tam učitele doplnily. Někdy vhodně, ale častěji nevhodně.

Vojta s Věrkou neměli problémy s předměty, svázanými výhradně se Zemí. Učivo dějepisu, zeměpisu, češtiny i dalších jazyků zvládali levou rukou. Ovšem předměty, které se Zemí nesouvisely, ale měly obecnější platnost, už tak v pohodě nebyly.

Začalo to matematikou, kde se Vojta prořekl proti učitelově tvrzení, neboť uvedl dva příklady, které podle něho učitelovu poučku vyvracely. Učitel naštěstí připustil, že to může být pravda, ale současně prohlásil, že to patří až do vysokoškolské látky, která se na základní škole neučí, čímž to odsunul »až se Vojta dostane na vejšku«.

Podobné problémy čekaly Vojtu ve fyzice. Učitel už měl naštěstí s Vojtou drobné zkušenosti z matematiky, takže jeho připomínky opět odložil odkazem »nech si to na vejšku, tam to budeš potřebovat«. Větší problém měla učitelka biologie, kterou Věrka párkrát nevhodně doplnila. Ta trvala striktně na látce tak, jak byla v učebnici. Věrka to samozřejmě знала, ale neodpustila si poznámky o výjimkách, které dělaly z některých železných pravidel zpochybnitelné domněnky, postavené na písku.

Po jedné takové poznámce už učitelka nevydržela a napsala Věrce pětku, jenže Věrka se ohradila, že látku perfektně ovládá a nemůže za to, že ví víc než učitelka. To už ale byla drzost a učitelka předvedla Věrku k řediteli školy.

Ten se na Věrku podíval a přes brýle se jí zeptal, jak to tedy bylo.

„Vždyť to umím odříkat přesně podle učebnice!“ bránila se Věrka. „Ale tvrzení, že se člověk nemůže vznést vlastní silou, protože jí nemá dost, je už vyvrácené. Bylo přece postavené letadlo, poháněné jen silou pilota. Takže ta poučka neplatí a měla by se v učebnicích opravit.“

„No, kdyby šlo jen o takové drobnosti...“ pokusil se to ředitel spláchnout, jenže Věrka byla roztrpčená pětka a nedala se tak snadno odbýt.

„To nejsou drobnosti,“ odvážila se odporovat i řediteli. „Nejenže vím, jak je to v učebnici, ale navíc vím, že to neplatí. Jen nevím, proč mám za to dostávat pětku. I Galileo Galilei, když musel pravdu odvolat, prý nakonec řekl: »A přece se točí!«.“

„Ty naše Galilejko!“ usmál se ředitel. „Ta poučka vlastně platí, jen by se měla doplnit, že člověk nemůže létat vlastní silou **bez letadel**. A nemusí to být ani letadla s křídly, stačí na to i pouhý balón. Ale **jen tak** to prostě nejde, to přece nepopřeš!“

„Že to nejde?“ opáčila Věrka – a vznesla se, až se zdviženou dlaní opřela o strop.

Ředitel i učitelka biologie jen zalapali po dechu.

Věrka chvilku setrvala u stropu, pak se pomalu snesla zpátky na podlahu. Teprve když se zhoupla v kolenou, dodala:

„Jde to, jen do učebnic se to jen tak nedostane...“

„Aha!“ polkl ředitel naprázdno. „Tak o tomhle jsou ty tajné vojenské výzkumy!“

„Jo,“ souhlasila Věrka. „Ale to jsem vám neměla ani říkat a tím méně ukazovat. Doufám, že si to necháte pro sebe. Ve vlastním zájmu.“

Pod dojmem, že viděli něco nevídaného, jí to oba slíbili. Učitelka dokonce škrtla v notesu tu pětku. Ale Věrka si byla jistá, že to obletí přinejmenším sborovnu.

Ach jo!

Když se to dozvěděl děda Čest'a, jen si povzdychl.

„Už abyste měli tu školu za sebou! Pak už snad nebude tolik příležitostí, jak se prozradit.“

„Jo, to si taky říkáme!“ souhlasil s ním i Vojta a Věrka aspoň přikyvovala.

Na dnešek jim děda sjednal přednášku veverčího vědce zeirina. Věrku napadlo pořídit si z ní zápisky, proto si na tuto přednášku přinesli i čisté nové sešity.

„Nebudete to potřebovat,“ zrazoval je od poznámek děda. „Uvidíte, že to bude zbytečné! Zeirin vám jistě předvede i něco z thukipyhů, to se vám ani nepodaří dostat na papír.“

„Jenže thukipyh si na Zem nevezmeme,“ namítala Věrka. „Budeme rádi, když tam budeme mít aspoň něco!“

Děda je tedy nepřemlouval a jen jim řekl jméno kotvy »gech«, kde už je zeirin očekává. V následujícím okamžiku se tam tedy všichni tři přesunuli.

Děda měl ovšem pravdu. To, co jim zeirin předvedl, se opravdu nedalo zachytit do obyčejného sešitu, ačkoliv se o to zpočátku oba snažili. Součástí přednášky bylo i promítání obrazů, jenže ne na nějaké plátno, ale trojrozměrných přímo před nimi. Nebyly skutečné, ba ani holografické, nejlépe je totiž viděli, když zavřeli oči, takže bylo jasné, že se jim vytvářejí buď přímo v očích, nebo až ve hlavě. Zeirin tomu říkal »gruif«, ale slíbil jim, že se podrobnosti dozvědí také, ale ne hned, až pochopí princip vědy »chótra«. Nemá smysl vysvětlovat všechno najednou.

Před přednáškou jim dal zeirin napít nakyslého mléka »zozyre«, o kterém tvrdil, že povzbuzuje paměť. Přednášky samotné se to ale netýkalo, »zozyre« spadalo zcela jistě do biologie, kdežto přednáška byla o fyzice. Byl to tedy jen podpůrný prostředek určený ke snadnějšímu zapamatování zeirina výkladu.

Jenže to mléko bylo rozhodně potřebné.

Přednáška trvala celý den a byla opravdu úžasná.

Uprostřed ní Vojta sklapl sešit a Věrce telepaticky směřovaně jen pro ni řekl, že to nemá cenu zapisovat, raději se soustředí na výklad.

Věrka ale přednášku tvrdohlavě zapisovala dál.

„Na Zemi to bude pravý poklad!“ tvrdila Vojtovi.

Ale dalo jí to práci, zejména když zeirin občas prokládal výklad matematikou. Měl to jednoduché – pokynul a vzorce se prostě objevovaly ve vzduchu. Věrka měla velký problém zapsat si je do sešitku a litovala, že je nemůže nafotit mobilem. Jenže ten se podle dědy nedal pronést skrz »ztruhoty« a kromě toho by asi nenafoťil nic.

Vždyť jim to vyvstávalo přímo v hlavě! Jak by to mohl chudák mobil fotit?

Večer, na konci té zajímavé přednášky začínali mít aspoň mlhavou představu o složitosti gravitace a antigravitace. Až tohle někdo na Zemi objeví, Nobelova cena ho zcela jistě nemine.

Pokud v té době ještě nějaká Nobelova cena bude... Vojtovi i Věrce bylo jasné, že je antigravitace na Zemi neznámá a její objevování lidem ještě hodně dlouho potrvá!

Mohli by to snad oni dva urychlit?

Děda měl ale pravdu. Určitě by se toho nejprve zmocnili vojáci.

Tak to radši – ne!

Incident

Při další návštěvě u dědečka se Vojta sháněl po mléce »zozyre«, podporujícím paměť.

„Nač to potřebuješ?“ ptal se ho děda. „Dneska přece žádná přednáška nebude. A »zozyre« má časově omezené účinky, nedá se brát dopředu.“

„Vzal bych si lahvičku do školy, aby mi šlo lépe učení,“ vysvětloval mu vnuk.

Také Věrka se přidala, že to bylo minule úžasné a dalo by se to využít i na Zemi, stačilo by dát si je v lahvičce do ledničky a napít se ho ráno k snídani.

„A potřebujete to naléhavě?“ tázal se jich děda. „Víte, ani veverky nepoužívají »zozyre« příliš často, jen na hodně složitou látku. Neměli byste si na podporu zvykat, časem byste si bez ní nic nového nezapamatovali. Školní látka na Zemi není tak složitá, aby vyžadovala doping. Nechte si to jen na zdejší, opravdu hutné přednášky. Snad bychom o tom mohli časem uvažovat, až budete studovat vysokou školu. Tam bývají přednášky těžší. Ale na základní škole – ne!“

Děda měl ovšem pravdu, takže oba přestali naléhat.

Děda jim sjednával přednášky tak, aby po každé – jak on říkal – »hutnější« měli pár dní oddychových. To se jen koupali v jezeře nebo v moři, případně je děda bral na dlouhé procházky do zdejších lesů.

Ovšemže si museli zvyknout, že zdejší lesy se těm pozemským moc nepodobají. Tady nebyly neproniknutelné houštiny jako v pozemských pralesích. Zdejší stromy byly vyšší a košatější, takže mezi dvěma sousedními kmeny bylo volného prostoru na několik fotbalových stadionů. A protože zdejší stromy spolky všechn déšť a dolů na zem propustily jen nepatrné přebytky vody, byla půda pod nimi suchá a připomínala vyprahlou step. Rostla na ní řídká zrzavá tráva a v oblasti poblíž tunelu do dědečkovy chalupy se na ní vyskytovalo pár zvířat, většinou hrabošů, syslů a jiných drobných tvorů. Byli ale zalezlí v norách a až na odvážnější jedince nebyli vidět.

Procházky zdejších lesů proto začínaly vzlétnutím do koruny některého stromu, dál spolu šli po mohutných větvích. Většina jich byla vodorovně, chodili po nich jako po chodníku, tím spíš, že jejich horní část byla plochá.

„Dřevo vodorovných větví je nahoře pevné v tahu a dole odolné v tlaku. Špatně by se z něho řezaly trámy,“ vysvětloval dětem děda. „Dřevo svislých větví a kmene je houževnaté ve všech směrech a pevné jako železo. Veverky však dřevo nepotřebují a stromy neporážejí.“

„Takže jsou všechny čistě přírodní?“ ptala se zvědavě Věrka.

„Ne tak docela,“ řekl děda. „Veverky se o stromy pečlivě starají. Sází semínka, vzrostlejší stromky stěhují na vybraná místa a tam je nechávají zakořenit. Ale pěstují je už hodně dlouho, proto je většina stromů vzrostlých jako tento. Ale i já jsem zažil několik přesazování a jistě se toho dočkáte i vy.“

„To mají veverky stromů ještě málo?“ divil se Vojta.

„Naopak, mají jich víc než potřebují,“ řekl děda. „Ale uvědomte si, ani stromy nežijí věčně. Tyhle žijí osm až deset tisíc zdejších let, tedy déle než nejstarší sekvoje na Zemi, jenže deset tisíc let znamená deset let na Zemi a při střídání pobytu na Zemi s pobytem tady se dočkáme konce všech stromů na Siruzgosu.“

„Tolik ale nežijí ani veverky!“ napadlo Věrku.

„Proto se s nimi nemůžeme ani kamarádit,“ přikývl vážně děda. „Jeden den na Zemi vydá za tři roky v Siruzgosu a rok na Zemi znamená tisíc zdejších let! Ačkoliv jsou veverky proti nám dlouhověké, jen tím, že část času pobývám na Zemi, přečkal jsem už několik jejich generací.“

Pro děti to byl opravdu vážný námět k zamyšlení. Znamenalo to, že za pouhý pozemský rok tady uplyne tisíc let – a všechny veverky mezitím zemřou.

Tohle se tedy skrývá za tvrzením, že jsou naše světy časově mimoběžné!

Přešli na souběžnou větev sousedního stromu a po ní putovali směrem ke kmeni, kde jim děda ukázal pár prázdných veverčích doupátek. Nad vchody byly stříšky, aby dovnitř nepršelo, ale uvnitř nikdo nebydlel.

„Proč se vlastně starají o své opuštěné pelíšky?“ zeptala se Věrka.

„Každá taková dutina je pro strom kaz,“ vysvětloval jim hned děda. „Veverky je zabezpečí, aby se uvnitř nedržela voda. Předtím pečlivě odstraní nahnilé dřevo, a aby hniloba nepostupovala, natírají zdravé dřevo vodoodpudivými barvami.“

„Proč to dělají, když nejprve ten pelíšek vykoušou?“ nechápal Vojta.

„Pelíšek nevykoušou veverky, ale larvy »zegterů«,“ řekl děda.

„Ty larvy ale musí mít zuby!“ řekl obdivně Vojta.

„Nemají zuby, ale cosi podobného pilníku,“ řekl děda. „Obdivuhodné je, že se dřevěnými pilinami i živí a že jim to stačí. Nakonec se ve stromě zakuklí a ven vyletí už hotový motýl, velký skoro jako vy.“

„Takže vlastně veverkám usnadňují ubytování,“ usmála se Věrka.

„Usnadňují, ale stromy tím ničí,“ řekl děda. „Veverky se zatím snaží zachovávat rovnováhu a chovají »zegtery« v oddělených plantážích menších stromů. Usoudily, že jsou nutné pro přírodní rovnováhu. Občas jim ale některý motýl uletí a naklade vajíčka do stromů »Šozune«, většinou do míst, kde se drží voda a kde bývá strom tak jako tak ke hnilobě náchylný.“

„Čím jsou »zegtery« nutné pro přírodní rovnováhu?“ zajímalo Věrku.

„Ani nevím,“ krčil děda rameny. „Neptal jsem se na to. Rozuměj, rovnováha v přírodě je v každém světě a nejspíš v každém kraji něco příšerně složitého. Veverky si kdysi dovolily velice razantní krok a zbavily svůj svět velkých predátorů. Tím se rovnováha posunula a ustavila jiná a veverky ji teď zuby nehty drží. Když usoudily, že jsou »zegtery« důležité, mají to jistě podložené.“

Neobývané veverčí pelíšky nakonec vedly k delšímu rozhovoru a dostali se až k přírodní rovnováze.

Udrží ji i lidé Země, když tam každoročně vyvraždí množství živočišných druhů – bez jakékoliv náhrady?

Stálo to za zamyšlení.

Kája se ve vztahu k Vojtovi s postavením slabšího nesmířil, i když se Vojta nebál ani silnějšího #J02. Parta se sice naučila vyhýbat se mu, jakoby měla pokaždé v plánu něco důležitějšího, ale Kájovi se to nelíbilo. Vojta býval přece slabší než ostatní kluci, přímo stvořený pro roli otloukánka. A tomu aby teď ustupovali?

Jenže když mu v nestřežené chvíli nastavil nohu, Vojta si ho všiml, pokračoval v chůzi jako buldozer a málem Kájovi nastavenou nohu zlomil.

Přímo to tedy nešlo. Ale Kája měl ve vyčkávání na lumpárny trpělivost. Všiml si, jak se Vojta poslední dobou zabývá jakýmsi sešitem. Školní látka v něm zaručeně nebyla, protože ho při hodinách schovával do batůžku, ale četl si v něm skoro každou přestávku.

Kája využil nestřežený okamžik na začátku velké přestávky, když si Vojta sešit odložil na desku stolu a uklízel do báglu učebnice. Stačil krok – a sešit aspoň dočasně změnil majitele. Kája pak rychle vyběhl ze třídy, aby si na chodbě v klidu prohlédl, co v tom sešitu Vojta má, že to tak zaníceně čte.

Ale hned nad první stránkou zakroutil údivem hlavou. Text v sešitě byl napsaný školáckou rukou, ale vůbec mu nerozuměl. Většina textu byla sice česky, ale byla proložená množstvím nesrozumitelných cizích slov. Kája si s tím ale hlavu nelámал. Ačkoliv tomu nerozuměl, legrace z toho musí být, kdyby na sůl nebylo.

„Hej! Poslouchejte všichni!“ vykřikl na chodbě, plné žáků.

Vyběhl na podestu širokého školního schodiště, aby na něho všichni žáci dobře viděli, a začal vyvolávat.

„Poslechněte si, jakými super nesmysly se zabývá náš superman Vojtin!“ volal, až se na něho všichni otáčeli.

„Úvod do chó-tra!“ pokračoval jako pouťový vyvolávač. „Matematické základy vědy chótra spočívají ve využití »o-fro-ca-tó ve-rí« a »halm-chý bviň-no«, ve spojení s »lum-lu-cy-e-se-i chet-syr-vá«! Fakt nechápu, co je to za pitomosti, ale jestli to má být matematika, sním své bačkory!“

„Dej to sem!“ postavila se před něho nečekaně Věrka. „Je to matematika, jenže je na tebe moc složitá. Ale to je můj sešit! Vrať mi ho!“

„Jó?“ zašklebil se Kája na ni. „Jak to chceš dokázat?“

„Je to moje písmo,“ řekla rychle. „Dej to sem, nebo...“

„Sebral jsem to ale tvému bráchovi, takže kecáš!“ odpálil ji Kája.

„Nekecám, ale nepřej si mě, jestli mi to nevrátíš, než napočítám do tří!“ varovala ho zamračeně. „Jedna!“

„To jsi uhodla, krávo!“ odpálil ji Kája. „Teď mám ten sešit já!“

„Dvě!“ oznámila mu Věrka.

„Tak si mě chyt!“ vybídl ji Kája a obrátil se směrem nahoru po schodech.

Zřejmě ještě netušil o Věrčiných běžeckých schopnostech, to by se na své nohy tak nespolehal, ale Věrka se s ním po školních chodbách honit nemínila.

„Tři!“ řekla a natáhla k němu ruku.

Sešit Kájovi vypadl z ruky a jako dobře udělaná vlaštovka klidně a rovně plachtil vzduchem, až hladce přistál v Věrčině ruce. Tím by to mohlo být vyřízené, jenže Kája pořád stál nehnutě na podestě s otevřenou pusou a se strnulým, přihloupkým výrazem tváře, až všem žákům došlo, že to ještě – není všechno.

„Varovala jsem tě!“ řekla Věrka zlověstně temným hlasem.

Kájovi se pod tělem naprosto nepochopitelně zkroutily nohy a výtečník se zvolna posadil, málem do polohy »Buddha«. Pak se naklonil stranou a zkroutil se, až hlavou narazil na zábradlí. Ještě víc se prohnul a tak už zůstal – polo sedě polo leže v rohu podesty schodiště.

Věrka se otočila a se sešitem v ruce zamířila do třídy. V chodbě bylo nepřírozené ticho. Věrka kráčela uličkou, jak jí všichni žáci, ať z její třídy, nebo

z ostatních, rychle ustupovali s cesty. Ve dveřích se ohlédla a když viděla špalír spolužáků, vyvedených z míry, klidně, ale zřetelně do toho ticha řekla:

„Jen klid, však on se rozhejbe...“

Věrka samozřejmě Vojtovi vynadala, co se do něho vešlo. Směřovanou telepatií, aby to nikdo kromě něho neslyšel, zato důkladně. Vyčetla mu, že jí sebral zápisky (na což Vojta odpověděl, že si je jen půjčil), že je bral s sebou do školy (na to se nedalo namítat zhora nic) a navíc, že umožnil prozrazení tajemství veverčího světa Siruzgu.

Vojta si její lamentaci vyslechl ve své třídě se sklopenou hlavou, což naštěstí nikdo neviděl. Mohl si sice oddychnout a přestat vzácný sešit hledat, ale uvědomil si, že Věrka má pravdu. Neměl to tahat do školy, vždyť by měl u veverek dost klidu nejen na prohlížení, ale i na studium. Navíc, kdyby si s něčím nevěděl rady, mohl by se tam optat Česti.

Sešit teď ale měla Věrka a bylo mu jasné, že mu ho dlouho nepůjčí. Až teď si začal v duchu vyčítat, že to tenkrát předčasně vzdal. Mohl mít přece své zápisky!

Jenže tomu se říká pozdě-bycha-honění a výčitkami si nepomohl.

A navíc – tím to ještě neskončilo.

Kája se sice, jak Věrka předpověděla, po chvilce opravdu rozhýbal, ale fňukal, že je celý zdřevěnělý a po přestávce se do třídy nevrátil. Na dotaz učitelky biologie si spolužáci vzpomněli, že se po té příhodě odbelhal na záchod, jenže pak už ho nikdo neviděl. Učitelka vyslala nejbližšího spolužáka, aby ho ze záchodu urychleně přivedl do třídy, jenže ten se obratem vrátil s tvrzením, že na záchodě nikdo není.

Kája totiž ze záchodu zavolal otci a stěžoval si mu na šikanu ve škole. Otec mu nařídil okamžité školu opustit a doběhnout na zdravotní středisko, kde se s ním setkal a spolu navštívili lékaře. Ten sice na klukovi nemohl žádnou fyzickou újmu najít, ale na otcovo naléhání napsal žádost o vyšetření pro psychiatra a ten bez zdráhání sepsal diagnózu »psychického týrání«.

S tímto dokumentem se otec se synem obrátili na oddělení Policie s důraznou žádostí o okamžité přešetření »trestného činu« přímo ve škole.

Ještě před koncem vyučování dorazila do školy policejní hlídka »zjistit na místě důkazy«. Policistům se do vyšetřování nechtělo, ale šikana nezletilého se šetřit musí, zejména když ji tvrdě vyžaduje rozzlobený otec, známý podnikatel.

Jenže žádné důkazy se na místě zajistit nedaly. Žáci, postupně volaní k řediteli, shodně vypovídali, že se Karlík s Věrkou o velké přestávce nepohodli o nějaký sešit, ale ten jí nakonec Kája hodil dobrovolně a kroutil se při tom jako na mučení, ačkoliv pět metrů od něho nikdo nestál, simulant!

Když to tak tvrdil už desátý vyslýchaný, přitom každý jinými slovy, takže bylo zřejmé, že nejsou domluvení, ztratil velitel hlídky trpělivost.

„Myslím, že závěr je jasný,“ řekl směrem k Kájovi a jeho otci. „Synáček se chtěl vyhnout zkoušení – anebo se ulejt z vyučování, takže si šikanu vymyslel. Psychické týrání! To je něco, co se nedá jen tak dokázat!“

„Domluvili se na něho!“ trval na svém Kájův otec.

„Kdyby se na něho domluvili, byly by jejich výpovědi stejné jako přes kopírák,“ namítl policista. „Vždyť to popisují každý jinými slovy, ale je jasné, že viděli totéž.“

Slyšel jste to přece s námi a máme to na záznamu. Můžeme se ptát dalších, ale zdá se, že je to marná práce.“

„Ještě jste nevyslechl tu holku!“ připomněl mu Kájův otec.

Poručík si tedy předvolal Věrku. Přišla hrdě a s pohrdlivým úsměvem si změřila Káju i jeho tatínka.

„Vaši spolužáci vypověděli, že jste, slečno, měla konflikt tady s mladým Karlem,“ začal poručík. „Co to bylo?“

„Oni vám to ještě neřekli?“ hrála Věrka udivenou.

„Řekli, ale my všechny výpovědi porovnáváme mezi sebou,“ ujistil ji poručík.

„Jak to tedy vypadalo z vašeho pohledu?“

„Povídej, Věrko!“ vybídl ji i ředitel.

Věrka jen mžikla. Porovnávají výpovědi mezi sebou... to znamená neodchylovat se pokud možno od pravdy, jinak se do toho zaplete... Musí to tedy popsat, jak se to muselo jevit každému, kdo nic neví.

„Tady Karel ukradl bráchovi můj sešit,“ řekla. „Vyběhl na chodbu a posmíval se tomu, co tam bylo napsané.“

„A tys ho napadla, co?“ vybuchl Kájův otec a vyskočil ze židle.

„Ticho!“ usadil ho poručík. „Sugestivní otázky nejsou dovolené a tady se ptám já a nikdo jiný!“

Kájův otec zamumlal cosi jako omluvu a rychle si sedl.

„Vždyť jsem stála pět metrů od něho!“ namítla Věrka. „Ale nemohla jsem mu jen tak nechat svůj tajný sešit! Bráchovi jsem ho půjčila, ale nikdo jiný to číst neměl, ke všemu veřejně! Vy to nechápete?“

„Nedivím se, že jste měla zlost,“ pokrčil rameny poručík s chápavým úsměvem. Ovšemže – zveřejňovat dívčí tajnosti není dobrý nápad, zejména když je dívka o rok starší a o půl hlavy větší. V tomhle věku by mu dokázala nabančit levou rukou, skoro je div, že se to nestalo...

„Tak co jste udělala?“ pokračoval ale ve výslechu. „Ani bych se příliš nedivil, kdybyste po něm skočila...!“

„Neskočila jsem po něm,“ zavrtěla hlavou Věrka. „Ale slíbila jsem mu pořádnou nakládačku, jestli ten sešit nevydá než napočítám do tří. Splnit ty vyhrůžky jsem už nemusela, hodil mi ten sešit sám. Má ze mě vítr a dobře ví proč!“

„Proč si myslíte, že má z vás vítr?“ zeptal se jí poručík.

„Ví, že jsme celé prázdniny s bráchou trénovali judo,“ odfrkla si. „Nedávno se brácha dostal do křížku s #J07 a parádně s ním zametl – a to je menší než #J01. Kája je naopak menší než já a nedal by mi takovou práci. A on to dobře ví! Na slabšího by si troufal, zbabělec, ale když narazí na těžší váhu, couvne!“

Poručík se při pohledu na tu útlou »těžší váhu« shovívavě usmál, ale srovnáním těch dvou aspoň v duchu připustil, že to tak může být. Věrka by to Kájovi nandala.

„Jenže tady Karel se pak na těch schodech zhroutil,“ dodal ještě poslední drobek do mozaiky jejich střetnutí.

„Mám dojem, že blbě došlápl,“ řekla Věrka. „V první chvíli chtěl se mnou o ten sešit závodit, jenže si to včas rozmyslel, dohonila bych ho. Ale jak byl v otočce, šlápl na okraj schodu a ztratil rovnováhu.“

Vypadalo to pravděpodobně a Káju ani nenapadlo namítat, že stál na schodištní podestě v místě, kde žádný schod poblíž nebyl.

„No vidíte!“ obrátil se poručík na Kájova otce. „Jestli je tohle psychický teror, tak nevím, jak by to obvinění vypadalo, kdyby opravdu dostal přes hubu. Zveřejňovat cizí osobní data se nemá, i když se jedná jen o soukromý dívčí deníček!“

„To nebyl deníček!“ protestoval Kája. „To byla nějaká úplně neznámá věda!“

„Vážně?“ podíval se poručík pobaveně na Věrku.

„Každý se bavíme jinak!“ odvětila. „Kdo nic neumí, neumí si to ani představit. Máte rádi příběhy fantasy? My jsme si s bráchou vymysleli vlastní kouzelný svět! Ale to se přece nedává nikomu číst, dokud to nevyjde knižně a k tomu máme ještě hodně daleko! Co takových sešitů ještě do té doby popíšeme!“

„Hleďme!“ zasmál se poručík. „Takže máte i malé spisovatele! Náhodou tyhle příběhy taky rád čtu, ale nikdy jsem nic nenapsal... Dobrá, můžeš jít!“

Po Věrčině odchodu se poručík přísně podíval na otce a jeho syna.

„Podívejte se, vyšetřování musím uzavřít, ale vidíte, že se to dá jedinečně odložit. Podle mě k žádnému teroru ani šikaně nedošlo, jen byste měl synovi vysvětlit, že se do cizích soukromých zápisků bez svolení majitele neleze! To je dneska trestné.“

„Já ho snad...!“ zahromoval otec...

„Moment – ale ne teď a ne před námi!“ zarazil ho poručík. „Na týrání dítěte jsou paragrafy! Myslím, že **pomluvu** může nejlépe ohodnotit pan ředitel, ale na policejní stíhání to nevidím.“

Kája se jen přikrčil. Tušil, že bude mít proč. Když ne tady, tak doma.

A možná i dřív...

Vyhledky

Když pak Věrka všechno vyprávěla ve světě Siruzgos dědečkovi, poslouchal ji pozorně a jen se při tom usmíval.

„Dobře jsi jim tu smeč vrátila,“ pochválil vnučku. „A ty, Vojto, už nic takového do školy neber. Jak sám vidíš, není to tam bezpečné.“

„Ale Česťo, proč se vlastně musíme vracet na Zemi?“ ptal se Vojta uraženě. „Nač nám bude škola, která je sto let za opicemi? Proč se máme zdržovat s hulváty jako jsou #J01, Kája a Igoš, proč prostě nezůstaneme natrvalo tady?“

„Protože byste tady nakonec zůstali sami dva a ztratili byste kontakt se Zemí,“ odvětil děda. „Jistě, tady byste mohli žít. Ale s jakými vyhlídkami? Veverky vás sice uznávají jako představitele pozemského života, ale mezi sebe vás nevezmou, to přece po nich nemůžete chtít. My lidé jsme tu tak trochu jako v zoologické zahradě, jenže se na tu klec díváme zevnitř, chápete? Dobrá, klece tu nejsou, takže jsme tady jako ti lvi v safari. Veverky nás budou okukovat, zkoumat, ale nebudou nás nikdy považovat za rovnocenné partnery. Pro ně jsme a vždycky budeme jen exotická zvířátka.“

„Když jsme si hráli s veverčaty, nevypadalo to tak,“ namítl Vojta.

„Ale vypadalo,“ mávl rukou děda. „To je asi jako když si lidé doma v bytě občas hrají s pejskem nebo s kočičkou. Hra může být zajímavá, ale rovnocenná nikdy není a nebude a když skončí, je konec a pejsek i kočička si musí jít po svých.“

„Naštěstí psa ani kočku nemáme,“ řekl Vojta.

„Ale tady jste v roli pejska a kočičky,“ odvětil děda. „Pochopte to konečně. My lidé jsme doma na Zemi.“

„Vy jste tady ale s Cecilkou žili, ne?“

„Žili,“ připustil děda. „Jenže jsme si pořád udržovali své místo na Zemi. Bydleli jsme v chalupě – z pohledu sousedů to tak vypadalo, já jsem jako většina chlapů chodil do práce na pole vydělávat peníze nutné pro život na Zemi, ale mnohem více času jsme trávili tady. Cecilka tu žila skoro pořád. Oficiálně byla v domácnosti, ale sama se v chalupě moc nezdržovala. Když jsme to pak přepočítali, vycházelo nám, že jsme sice papírově stejně staří, ale Cecilka strávila u veverek podstatně víc. Na Zemi nám bylo, počítáno od data narození, oběma osmdesát, to je skoro normální. Jenže já jsem tady v Siruzgosu strávil zhruba tři sta let a Cecilka hodně přes šest set. Proto zemřela dřív a nechala mě tu samotného. Nebyl nám dopřán osud Filemona a Baucis ze starých řeckých bájí, manželů, co zemřeli oba naráz. A proto se teď zdržuji více tady než na Zemi. Kdybych se dnes vrátil na Zem a zůstal tam, mohl bych také zemřít až za tři sta let a to už by vzhledem k pozemským poměrům nevypadalo dobře. Tady vám nejspíš budu ještě dlouho rádcem.“

„To je dobře, Česťo!“ řekl Vojta. „Ale tím jsi nám nevysvětlil, proč máme chodit do pozemské školy. Jednak je sto let za opicemi a za druhé tam nejvíc hrozí, že se oba nějak prozradíme.“

„Protože budete tu školu potřebovat,“ řekl děda. „Budete potřebovat pozemské papíry, potvrzující vzdělání. A budete se muset domluvit s pozemskými vědci. Kvůli nim se to budete muset naučit přesně tak, jak se to učí na Zemi.“

„A to je tak nutné?“ zaškaredil se Vojta. „Proč se nemůžeme důkladně věnovat jen zdejší, daleko pokročilejší vědě?“

„Je,“ připustil děda. „Ale protože nebudete žít jen tady, ale i na Zemi, musíte se vyznat i v pozemské vědě a technice. Dejme tomu, že současnou pozemskou techniku nepotřebujete. Gechmo je přece milionkrát lepší než auta, vlaky i letadla. Ale aspoň do školy jezdíte autobusem, aby to nebylo podezřelé.“

„Kdybysme nechodili do školy, odpadl by i ten autobus!“ řekl Vojta vyčítavě.

„Ano, odpadl by i autobus,“ přikývl děda. „Ale zakrátko by na vaše rodiče vlétla kontrola ze sociálky, proč vás řádně neposílají do školy. Školní docházka je povinná, kdybyste ji zanedbávali, bylo by zle. V nejhorším případě by vás rodičům odebrali, odvezli by vás do nějakého děcáku a tam by to bylo tisíckrát horší, věřte mi!“

„To by si mohli zkusit!“ kasal se Vojta. „Pro nás přece není problém zmizet jim – a třeba i z jedoucího auta!“

„Jenže tím by to bylo jen horší a horší,“ mínil děda. „Rodiče by měli problémy, vy byste se nemohli na Zemi legálně pohybovat.“

„Tím víc bychom tu ale byli s tebou!“ přidala se i Věrka.

„Ano,“ vzdychl si. „Lvíčata na safari. Ani byste neuplatnili znalosti, které tady získáte. Veverky vás mezi sebe nevezmou ani kdybyste se vypracovali na vědce. Co byste tu celých šest set let dělali? A čím déle tu jste, tím je to horší, to mi můžete věřit. Nejsme v kleci, ale jako kdybychom byli. A i zlatá klec je pořád jen klec.“

„Budeme tu přece s tebou!“ utěšovala ho Věrka.

„Ba ne,“ zavrtěl hlavou děda. „Já půjdu za chvíli za Cecilkou. Vy musíte zůstat na Zemi, najít si své místo mezi lidmi. Měli byste vystudovat, abyste mohli na Zemi nenápadně uplatnit veverčí vědu. U veverek si můžete vždycky odpočinout, nabrat sílu a elánu, ale pak se ještě rádi vrátíte mezi lidi.“

„A budeme dál chodit do školy,“ dodal zhnuseně Vojta. „Přitom už dnes nejspíš víme víc než učitelé!“

„Ale kdepak,“ zavrtěl hlavou děda. „Víte víc jen v oborech, které na Zemi ještě nejsou dost rozvinuté. Je ale spousta oborů, kde jsou lidé napřed. Například veverky neznají počítače, ale ani mobily a nepoužívají tolik stroje. A kromě toho, my dva, já a Cecilka jsme tu byli spolu.“

„My jsme přece taky dva,“ pokrčila rameny Věrka.

„Jenže jste bratr a sestra,“ řekl děda. „Teď ještě vám to může být jedno. Časem zjistíte, že vám to nebude stačit. Najdete si partnery a vychováte si s nimi vlastní děti. My s Cecilkou jsme se sem dostali až když jsme měli děti velké, takže jsem je ani nemohl s klidným svědomím přivést k veverkám. Vy byste měli své děti od malička vychovat tak dobře, aby je veverky přijaly.“

„My – a děti?“ rozesmál se Vojta.

„Za deset let to budeš cítit jinak!“ ujistil ho děda. „A tady Věrka možná už za pět. Teď se vám to zdá jako strašně vzdálená doba, ale proti šesti stům rokům je to pouhý mžik. Uvidíte, jak rychle vám to uteče!“

„Teď bych na to ale raději ještě nemyslela,“ otrásla se Věrka.

„Nemyslete na to, ale ve škole vydržte!“ nabádal je děda. „Pozemské vzdělání budete potřebovat! Když ne teď, tak určitě později.“

„Ale...“ snažil se to Vojta usmlouvat, „co kdybychom se důkladně naučili jenom veverčí vědu? Musíme znát oboje? Vždyť to je někdy protismyslné!“

„Budete to potřebovat,“ opakoval děda tvrdohlavě.

„Ale co když ne?“ zkoušel to Vojta. „Proč bychom nemohli žít pořád tady a pak se prostě jednoho dne vrátit na Zem?“

„Pak už by vás lidé Země nepřijali!“ ujišťoval je děda. „Potřebujete žít na Zemi trvale, bez přerušení. Až po vystudování pozemské vysoké školy budete pozemským vědcům rovnocenní a až pak budete moci prosazovat rozdílnosti veverčí vědy. Jinak by se s vámi nikdo nebavil a veverčí vědu byste na Zem nepřinesli.“

„Myslíš?“ podíval se na něho Vojta nedůvěřivě.

„Jsem si tím jistý,“ usmál se děda. „Já už to znám. Už jsem se pokoušel přinést na Zem aspoň střípky veverčích znalostí. Jenže když vědci zjistili, že nemám základy pozemských věd, ani se se mnou nebavili.“

„Pitomci!“ ulevil si Vojta.

„No – tenkrát jsem toho ani od veverek moc neuměl,“ připustil děda. „Ale došlo mi, že vědátoři mezi sebe jen tak někoho nepustí. Proto jsem si umínil: až přijde čas, dostanu vás na vysokou školu, i kdybych vám na to musel sehnat hektolitr »zozyre«.“

„Ale – vědci by snad měli pochopit, že jim přinášíš něco nového, ne?“

„Nepochopili,“ vzdychl si děda. „Vlastně jsem se k tomu ani nedostal. Nejprve se ptali, jaký mám titul a ze které školy. Když jsem přiznal, že žádný titul nemám, otočili se ke mně zády. A pak – jako kdybych mluvil do dubů.“

„Pitomci!“ opakoval Vojta.

„Na Zemi je titul často důležitější než vědomosti,“ vzdychl si děda. „Proto se někteří studenti zajímají jen o papír s razítky nebo s pečeti. A některé vysoké školy si z toho udělaly docela výnosný kšeft. Nač se jánevímkolik let starat o studenty, když jim mohou prodat jen ten papír? Za mých mladých let se to tvrdilo o školách kdesi na Západě, dneska už se dá koupit titul bez studia i v Čechách.“

„To víme,“ mávl rukou Vojta. „Poslyš, Čest’o, nemohl bys nám v Plzni ten titul prostě koupit? Máš přece peněz dost!“

„A tebe by takový podvod blažil?“ podíval se děda na vnuka.

„To jistě ne,“ řekl Vojta. „Však bych ho měl jen aby se ke mně vědci nemohli jen tak otočit zády. A až by zjistili, jaké máme od veverek znalosti...“

„Potíž je v tom, že se nejčastěji kupují diplomy takových oborů, jako jsou práva, sociologie, politologie a jiné fujtajblogie, kde se popisuje jen cosi vymyšleného lidmi a dá se to okecat i bez skutečných znalostí,“ vzdychl si děda. „Vždyť to není věda, ale pseudověda! Když se náš právník dostane do země s jiným právním systémem, je tam většinou bezradný – pokud si i u nás nezvykl okecat, co sám neví. A to zdaleka není všechno. Musíte znát, kam až se pozemská věda dostala. Nechceš přece vysvětlovat vědcům i násobilku, s tou tě pošlou do háje, co je s tím zdržuješ. Budeš muset nejprve přeložit některé veverčí pojmy do odborné pozemštiny a ty, co pozemská věda nezná, nově definovat. A na to potřebuješ i tu pozemskou vědu.“

„No jo,“ vzdychla si i Věrka. „Takže nás ta škola přece jen nemine. Ale Čest’o, co bys nám navrhoval za obor, který by se dal přenést na Zem?“

„Je jich víc,“ řekl děda. „Určitě biologie, lékařství a spřízněné obory. Pak také fyzika a vše co s ní souvisí. A určitě i chemie, tam mají veverky nějaké mezery, ale dost věcí umí vytvořit. Země je naopak vpředu v počítačích, tam mají lidé vrch. Jenže veverky se obejdou i bez počítačů.“

„Lidi ještě nedávno taky,“ přidal Vojta.

„Ano, ale dnes už je to na Zemi běžné.“

„A hele, Čest’o, jak to myslíš, že si máme hledat partnery a vychovávat s nimi vlastní děti...?“ zeptala se trochu nesměle Věrka. „A říkal jsi, že to bude už brzo!“

„Brzo?“ usmál se děda. „Já vím, teď vás ještě čas netlačí. Ve třinácti vás nejvíc pálí škola, že? Ale až ti bude takových osmnáct... to už se některá děvčata vdávají!“

„Osmnáct...“ zamyslela se Věrka. „A kterých osmnáct? Pozemských?“

„Jo, děvče, to nevím,“ podrbal se děda za uchem. „To ještě nikdo neodzkoušel, v tom budete první. Hlavní slovo mají hormony, jenže vy dva stárnete pomaleji a ani nevím jak. Odhadl bych, že při současném střídání režimů – den na Zemi a dva na Siruzgosu – by se to mohlo srovnat a pak bychom to mohli počítat normálně, tedy až ti bude papírově osmnáct. Celkově ti bude v té době osmadvacet, jenže to se vyrovná pomalejším vývinem... ale jak říkám, přesně to nevím. Uvidíme!“

„A to si máme někoho hledat... na Zemi?“

„A kde jinde?“ usmál se děda. „Tady na Siruzgosu partnera nenajdeš. Vojta je tvůj bratr, ten ti ho dělat nesmí a nebude, já jsem taky příbuzný, takže ti v tom směru nepomohu. Budeš si muset někoho najít na Zemi, jiná možnost není!“

„Ale... no jen si to představ!“ pokračovala. „Představ si, že si mám najít kluka na Zemi, až mi bude papírově osmnáct. Vypadat budu nejspíš taky na osmnáct, jenže celkově mi bude osmadvacet! A to si mám na Zemi hledat nějaké dvacetileté pískle?“

„Můžeš si přece vzít staršího chlapa!“ navrhl jí bezelstně bráška. „To se dělá!“

„Děkuju, nechci!“ odpálila ho. „A co s ním budu dělat za takových padesát let? To už z něho bude bezzubý dědeček – a já bych měla vypadat tak na třicet... poslyš, Čest’o, neskrývá se v tom nějaká hodně velká zrada?“

„Skrývá,“ přikývl děda. „Bude zkrátka nutné, abyste si partnery, až si je najdete, přivedli k veverkám a nechaly je také upravit. Budete pak na tom stejně a to by se už jistě dalo snést. Já a Cecilka jsme byli spolu na výsost spokojení.“

„Tak v čem je ten problém?“ zeptala se Věrka.

„Veverky sem ostatní lidi pustí jen nerady,“ řekl děda. „A musíme si být jistí, že zachovají tajemství. A to není jen tak! Jistě využijeme k odhalení nepoctivých i čtení myšlenek, ale nevím, jestli najdeme dost nezkažených. Spousta lidí jsou darebáky už od dětství, nejvíc se jich zkazí na prahu dospělosti setkáním s lidskou bezohledností.“

„My jsme tedy něco jako výjimka?“ došlo Věrce.

„Vzal jsem vás k veverkám kvůli možnosti, že znenadání zemřu a že na Zemi nezůstane nikdo, kdo zná tajemství tunelu na Siruzgos,“ řekl děda. „I veverky uznaly, abych vás sem raději vzal. Sice už tři sta let nemarodím ani s chřípkou, ale stačil by i jeden šílenec za volantem.“

„Nebylo by lepší, kdyby se k veverkám dostávaly spíš nezkažené děti?“ navrhla bezelstně Věrka. „Co když je sem vezmeme už teď – já nějakého kluka, Vojta holku?“

„To bych neriskoval,“ vzdychl si děda. „Jednak je tu nebezpečí, že se s lidskou bezohledností setkají přímo u svých rodičů a ti je zkazí i dodatečně, ale za druhé – to přece není jen tak najít si partnera na celý život! Ve dvanácti nebo ve třinácti letech to těžko odhadnete!“

„Veverky neuznávají rozvody?“ šla Věrka rovnou k největšímu problému.

„Neuznávají,“ přikývl děda. „Veverky si volí partnery na celý život – a u nich je to podstatně déle než na Zemi! Mají i delší dětství – vy dva na tom budete podobně. U veverek je partnerský vztah trvalý a rozvod prostě neznají. A možná proto mají blíž k řeckým bájím o Filemonovi a Baucis – když zemře jeden, druhý ho zpravidla brzy následuje. Ostatně – i proto mi nejspíš dovolily přivést vás sem ještě jako děti, když mi Cecílka umřela. Možná očekávaly, že ji také budu brzy následovat.“

„Ale co my?“ namítal Vojta. „Co já vím, na Zemi se to rozvody jen hemží!“

„Na Zemi je to něco jiného,“ řekl děda přísně. „Ale tady to tak nebude. Budete si muset lépe vybírat. Jinak vás veverky vyhodí.“

„Tím by si moc nepomohly,“ mínil Vojta. „Naopak! Když někoho vyhodí, ten to na Zemi s gustem rozkecá.“

„Nerozkecá,“ řekl děda. „Veverky na Zem cestují nerady, takový výlet musí být hodně důležitý, ale když se na Zem vypraví, neztrácejí tam zbytečně čas. Tak jsem se s nimi setkal i já. Zdál jsem se jim důvěryhodný, proto mě pozvaly sem na Siruzgos, ale jednali jsme pak už jen tady. Se mnou jim to vyšlo, ale časem mi jen tak mezi řečí naznačily, že je některý z našich předků krutě zklamal.“

„Jak je zklamal?“ vyhrkla Věrka.

„Nechtěly mi toho mnoho sdělit,“ vymlouval se děda. „Ani toho moc nevěděly. Odehrálo se to kdysi dávno za Rakouska-Uherska, z jejich pohledu před mnoha jejich generacemi. Pochopil jsem, že náš předek byl těžký piják, násoska a ochmelka. Když se jednou v hospodě napil, pochlubil se sousedům, že má ve sklepě nějaké potvory. Sousedé se vyzbrojili vidlemi a na ty potvory se vypravili. Náš prapraděd je pustil až k veverkám, jenže žádná bitva se tam nekonala. Veverky je prostě přimrazily a to byl konec dobyvatelské výpravy.“

„Ale jak to, že se něco takového dodnes ve vsi nepovídá?“ divil se Vojta.

„Jak jsem pochopil, veverky conquistadorům trochu vygumovaly paměť,“ řekl děda. „Potom jim vpravily do hlav jakýsi post-hypnotický příkaz, sousedé se pokorně vrátili tunelem domů a na všechno zapomněli. Až na našeho předka, který to všechno spískal. Chtěly mu zřejmě odebrat telepatii, ale něco jim asi nevyšlo, takže se na Zem vrátil jako úplný debil a skončil v ústavu pro duševně choré.“

„My jsme měli nějakého předka – debila?“ zhrozila se Věrka.

„Měli,“ přikývl vážně děda. „Ale nemusíš se obávat, nebyla to přírodní dědičná debilita a rozhodně se na potomky nemohla přenést. Už protože vznikla až když měl děti dávno odrostlé.“

„Vážně jim vygumovaly paměť?“ nedalo to Vojtovi. „To by se přece měli změnit na debily všichni, ne?“

„Sousedům vygumovaly jen krátkodobou denní paměť, takže zapomněli jen co se stalo toho dne. Jenom u našeho pijáckého předka to nestačilo, takže to odskákal.“

„Chudák!“ politovala ho Věrka.

„Jakýpak chudák?“ nesouhlasil s ní Vojta. „Ochlasta, který poštlval sousedy proti veverkám! Proč si na ně brali vidle? Bereš ty si vidle, když jdeš někam na návštěvu?“

„No jo... ale skončil hrozně,“ nedokázala Věrka překonat soucit.

„Kdo se pokusí vyvolat meziplanetární válku, zasluhuje si i horší konec,“ mínil tvrdě Vojta. „Litoval bych ho, kdyby tam přivedl sousedy na přátelskou návštěvu, ale

na tu se nechodí s vidlemi. Musel tedy vědět, že to skončí špatně! Naštěstí si veverky z vidlí nic nedělaly, ty jim mohly být leda k smíchu.“

„Měly je nechat na pokoji a jen je z dálky pozorovat,“ mínila Věrka.

„Z dálky pozorovat bandu ozbrojených agresorů, i když jen vidlemi?“

„Uvažuj, co by se stalo? Ti dobyvatelé vylezli z tunelu pod obrovskými stromy, na které ani nedokázali vyšplhat. Chvíli by se s těmi vidlemi dole v trávě procházeli, až by je to omrzelo a ještě rádi by se vrátili.“

„To by nebezpečné nebylo,“ souhlasil i děda. „Ani dnes, kdyby sousedé popadli jen vidle. Letadlo ani tank tunelem naštěstí neprojdou, ale kdyby tam nezodpovědný ochmelka propašoval speciální komando vybavené útočnými puškami a horolezeckou výzbrojí, bylo by to horší.“

„To ale tenkrát nehrozilo,“ namítla Věrka.

„Veverky to tenkrát považovaly za nebezpečné,“ ujistil ji děda. „Nejhorší bylo, že toho o Zemi moc nevěděly. Proto se raději uzavřely – a vydrželo jim to dlouho. Od dob Rakouska-Uherska se u nás na Zemi vystřídalo několik generací a proběhly i dvě světové války. U nich to trvalo dokonce několik stovek generací. A můžeme hovořit o štěstí, že se pokusily obnovit kontakt zrovna v době míru!“

„O nic dobrého nepřišly,“ mínila Věrka. „Dvě války, krize...“

„Krize jsou u nás skoro pořád a války jakbysmet!“ usmál se děda. „Kdyby měly veverky čekat, až lidé na Zemi dostanou rozum...“

„My jsme rádi, že jsme tady,“ přikývl Vojta. „Hele, Čest' o, až dopíšeme úkoly, co máš dneska v plánu?“

„Podíváme se do veverčí vesničky,“ slíbil jim děda.

„Máš to s nimi domluvené?“ chtěl vědět Vojta.

„Už dávno,“ ujistil ho děda. „Aby bylo jasno, ta vesnička je opuštěná. Nikdo nás tam nebude čekat, ale můžeme si ji zato pořádně prohlédnout. Veverky nám nabídlly, že ji můžeme využívat trvale.“

„Taková... stromová?“ chtěla vědět Věrka.

„Ne, jsou tam chaloupky jako v Hobitíně!“ sliboval děda.

„Príma!“ pochvaloval si Vojta.

A usilovně psal úkol.

Věrčin nápad

Hobitín, postavený pro filmování Pána prstenů, měl jen pár chaloupek. Později, když původní papundeklové kulisy propadly zkáze, na tom místě postavili pro turisty Hobitín nový, větší. Stala se z toho výnosná turistická atrakce.

Veverčí vesnička měla dvacet domků, vestavěných ve dvou odstupňovaných řadách do svahu podél krásného údolí, kde byla kromě žluté trávy i spousta zelených křovisek a zakrslých ovocných stromků, obtěžkaných plody. Vypadalo to tam skoro pozemsky. Středem údolí protékal potok. Začínal malým vodopádem, často se klikatil jako užovka, jindy jeho křišťálově čistá voda skákala přes kamenné přeje.

Domky byly prázdné, suché a každý měl kromě vchodu i pár okének. Natáčet by se tu dalo úplně stejně jako ve filmařských kulisách, až na to, že tady to nebyly pouhé kulisy, tady veverky skutečně několik staletí žily. Všechno tu bylo starobylé. Okénka z průhledných kotoučů pokrýval prach, dveře měly veverčími pacičkami držadla do tenka obroušená. Ačkoliv tu žádná nebydlela, občas se sem parta veverek vypravila uklidit a případně i opravit, co bylo třeba.

Veverky si své historie uměly vážit!

Nad domky byla houština křovisek a zakrslých stromků, na nichž rostly zdejší jedlé a sladké plody. V Siruzgosu byly všechny plody jedlé, takže nemuseli zkoumat, zda se ten či onen plod dá jíst nebo ne. Nebyly určené pro lidi, ale chutnaly i dětem.

„Tady by byl bájo letní tábor!“ napadlo Věrku.

„Jdi do háje s táborem!“ zaškaredil se na ni Vojta.

Při jeho zkušenostech nebylo divu, že nadšením příliš nehořel, jenže Věrka měla mnohem lepší vzpomínky, proto ji to zaujalo.

„Víš, tady hodně záleží na vedoucích,“ pokračovala aniž by se dala jeho nechutí otrávit. „Ačkoliv, vlastně na všech účastnících. Ale kdyby byl hlavním vedoucím Čest’a, byl by to přímo milionový letní tábor!“

„To by tedy byl,“ zavrčel nerudně Vojta. „Támhle v tom potoce by mohli kluci někoho mladšího jen tak z legrace topit – no to by byla úžasná zábava!“

„Že zrovna tebe tenkrát topili... to se dělo každému?“ zeptala se ho Věrka, neboť jeho útrapy slyšela doma nejméně dvacetkrát.

„Dneska bych se jim nedal,“ odsekl Vojta. „Ale vyhlídli by si jiného. Kdo chce psa bít, hůl si vždycky najde. A většinou i toho psa.“

„I kdyby byl vedoucím Čest’a...?“

„Sám by to nezvládl,“ řekl Vojta s jistotou.

„Mohla bych mu dělat asistentku,“ nabízela se Věrka.

„Hele, nefantazíruj!“ zkusil ji zarazit Vojta. „Vždyť je to nesmysl! Banda jako #J01, Kája a Igoš by z toho tady nadělala kůlničky na dříví!“

„Kdo říká, že by sem směli jít pitomci?“ pokračovala nevinně Věrka. „Na tábory berou každého, kdo zaplatí, my bychom si asi pečlivěji vybírali, koho sem vzít a koho v žádném případě ne!“

„Tak moment!“ zarazil ji děda. „Uvažuj trochu! Fantazíruješ opravdu krásně, ale zapomínáš, že sem veverka nikoho nepustí.“

„Proč ne?“ Věrka na ten axiom očividně nehodlala přistoupit. „Chceš po nás najít si partnery. V pořádku, uznávám to. Ale chceš trapně čekat, až většina, jak říkáš, se setká s lidskou bezohledností, třeba u svých rodičů. Sám nevíš, zda vůbec najdeme na Zemi dost upřímných lidí! To se mi na tom nelíbí! Nebylo by lepší přivést sem pár ještě nezkažených dětí, radši víc, aspoň dvacet, aby byl větší výběr?“

„Chtěla bys ale za ně ručit?“ podíval se na ni děda utrápeně.

„Já si myslím, že by se mělo začít u školních dětí,“ trvala na svém. „Že veverka jejich rodiče odmítnou, to je možné a dá se to čekat. Nás jsi sem vzal, i když jsi tátu s mámou vynechal! Dospělí mohou být zkažení skoro všichni, s Cecilkou jste mohli být bílé vrány, ale děti snad ještě falešné nebudou! I když se někteří mění v darebáky už v dětství – ale grázlíky jako je parta #J01, Igoš a Kája snad rozeznáme.“

„A ty si myslíš – udělat jim tady něco jako letní skautský tábor?“ hádal děda.

„Něco jako... akorát skauty bych do toho netahala,“ řekla Věrka. „To přece nemá být »letní tábor v přírodě«! Spíš bych to nazvala »tábor zvědavých dětí se zajímavou školou«. Už název s tou školou většinu grázlíků odradí, ale – tím lépe! Zůstanou nám jen ti opravdu zvědaví.“

„Co myslíš tou »zajímavou školou«?“

„Učení telepatii, létání, skokům na »gechmo« a tak...“ usmála se. „Tábor můžeš zahájit ještě na Zemi, ale kdo složí slib mlčenlivosti, přejde sem. Jako pojistku proti zneužití bych navrhla dát kotvu »gech« přímo do tvého sklípku a zamknout dveře, aby nikdo neodhalil kde se doopravdy nachází a nemohl k veverkám vpustit sousedy s vidlemi nebo podobnou či ještě horší verbež.“

„Vidíš – ještě jste se nenaučili přenášet někoho pomocí »gechmo«,“ vzpomněl si děda. „Jenže zamknout dveře nestačí, nestačí ani zazdít je... Ale nápad máš dobrý, »gech« tam dám tak jako tak.“

„Jak se to ale dělá – přenášet někoho?“ zajímal se Vojta.

„To jsem si chtěl nechat na později,“ omlouval se děda. „Beztak nemáte koho přenášet, takže to není na kom zkoušet. Myslel jsem si, že to budete potřebovat, až si najdete ty budoucí partnery. Je to přitom jednoduché. Když skočíte na »gechmo« ve chvíli, kdy někoho objímáte, poletíte spolu. Setkali jste se s tím, když vás přenášely veverka na strom ke svým zeirínům, pamatujete se na to?“

„To jsme se jich vlastně poprvé dotkli,“ vzpomínal Vojta. „Ale teď si říkám, že jsi nás tam jistě mohl přenést i ty sám. Proč jsi na to volal veverka?“

„Protože to tak chtěly,“ odvětil děda. „Chtěly si vás přečíst. Nechtěly, abych jim tam přinesl někoho, kdo to sám nedokáže. Na druhé straně jste se jich při tom poprvé dotkli. Nebylo to romantičtější, než kdyby vás tam odnášel starý dědek?“

„Takže kdyby byl sklípek zazděný od samého začátku, nemohl by náš ochmelka předeek vpustit na Siruzgos sousedy s vidlemi?“ domýšlela se Věrka.

„Teoreticky mohl,“ trochu se zamyslel děda, ale s pobaveným úsměvem. „Jenže prakticky ne. No jen si to představte! Do zazděného sklípku se sousedé nedají přivést všichni naráz jako jedna banda, ale jen po jednom. Ochmelka jednoho obejmě a zmizí i s ním. Sousedé se vyděsí, protože – tak nějak přece vypadá, když hříšníka odnese do pekla rohatý, ne? Zakrátko se ochmelka zase záhadně objeví, jenže sám – a sousedé ho se slovy »Tu máš, pekelníku!« všemi vidlemi probodnou. Ten první soused se pak bude vcítit jako pohřbený v hrobce a časem se sklípek v tu hrobku skutečně změní, ale veverky by se o tom nejspíš nedozvěděly. Mezi dvěma našimi návštěvami uplyne vždy několik let jejich času a ony vědí, že to nijak neurychlí.“

„Dobře, dej tam »gech«,“ souhlasila Věrka. „Vrátila bych se ale k tomu táboru. Podle mého tak můžeme získat spoustu nezkažených dětí. Kdo se dostane sem, jistě pochopí, že nemá smysl honit se za »pozemskými statky« a jinými nesmysly a bude odolnější proti »zkažení«. Už proto bych to zkusila.“

„Teda, já zírám!“ třesl Vojta oči na sestru. „Ono to má smysl!“

„To jako myslíš, že jinak plácám jen samé nesmysly?“ naježila se Věrka.

„Ani ne,“ zavrtěl hlavou Vojta. „Já jen, že mluvíš jako kniha. Jako by ti nebylo teprve třináct!“

„Třináct a půl!“ opravila ho pedantsky. „Se započítáním času u veverek vlastně patnáct. Který čas se vlastně počítá? Papírový nebo celkový?“

„Vypadat budete na papírový věk,“ přikývl vážně děda. „To je dané zpomalením biologického vývoje. Ale rozumově... spíš podle celkového. Už teď máte zkušenosti, o jakých se jiným dětem nezdá. A bude toho víc a víc.“

„Tak vidíš!“ řekla pyšně. „Už dlouho přemýšlím, jak dostat k veverkám víc lidí. Může být pravda, že je na Zemi málo těch nezkažených, kteří se sem jediná mohou podívat. Ale bylo by škoda nechat je dospělým zkazit.“

„No, něco na tom je,“ podrbl se děda na hlavě. „Jenže já se obávám, že veverky mohou mít jiný názor. A dělej si co chceš, mají tu poslední slovo.“

„Mají,“ připustila Věrka. „Ale ještě ses jich nezeptal.“

„Nezeptal, ale ptám se,“ oznámil oběma děda. „A ono je to zajímavé!“

Všichni tři umlkli. No ovšem, kdyby děda vytáhl mobil, bylo by to asi každému jasné i na Zemi. Telepatie je přitom pohotovější i nenápadnější.

„No dobrá,“ obrátil se děda na Věrku. „Máš, co jsi chtěla. Můžeš jim to přednést sama. Zajímá je to tak, že sem přiletí. Teď hned.“

Najednou se stranou, zhruba uprostřed veverčí vesnice, rychle po sobě objevily čtyři veverky. Měly tu zřejmě kotvu »gechmo« a nejspíš považovaly Věrčin nápad za tak zajímavý, že sem bez meškání přišly hned čtyři.

Přiběhly až k Věrce, zastavily se před ní a některá z nich – v telepatii se nedalo hned poznat, která – se jí otázala:

„Opravdu si myslíš, že by bylo dobré vzít sem děti jako jste vy dva?“

„Myslím si to,“ řekla odvázně Věrka.

Pak veverkám přednesla svoji vizi. Přivést sem výběr ještě upřímných dětí, aby se tím zabránilo jejich dodatečnému zkažení dospělými.

„Máme starou špatnou zkušenost,“ řekla jedna z veverek, když Věrka skončila.

„Myslíte s člověkem, který sem přivedl pár jiných lidí ve zlém?“

„Takový odstrašující případ se nesmí opakovat!“ trvaly na svém veverky, nedalo se určit, která to právě říkala. „Jak to chcete zabezpečit?“

„Na počátku výběrem,“ řekla Věrka. „Přečtete si je, jako jste nedávno přečetly nás dva. A pak tady vytvoříme společenství stejně smýšlejících lidí. Když se budeme scházet pravidelně – a to předpokládám, už to tak děláme a je to přirozené, snížíme tím pravděpodobnost, že se někdo zkazí.“

„A když se přece jen někdo zkazí?“

„Tunel do světa Siruzgos začíná v malém sklípku u Česti,“ začala Věrka.

„To víme,“ ujistily ji rychle veverky.

„Je to jediná cesta k vám,“ pokračovala. „Když vchod do sklípku úplně zazdíme a dáme dovnitř kotvu »gech«, dostane se tam jen ten, kdo umí používat »gechmo«. Nikdo nebude vědět, že sklípek je součástí staré chalupy a kde se chalupa nachází. Až na nás tři – ale my to budeme považovat za největší tajemství.“

„Ano, ale co když se zkazí někdo, kdo umí »gechmo« používat?“ pokračovaly veverky. „Ten někdo tam potom může přenést spoustu dalších...“

„Ale jen než to zjistíme my,“ opáčila Věrka. „My už mu v tom zabráníme.“

„Odebrat někomu naše schopnosti není tak snadné,“ namítla veverka. „Už jsme takový případ měli. Po narušení mozku se z člověka stane nemyslicí tvor.“

„Přitom to není nutné,“ namítla Věrka. „Nechte mu je. Úplně stačí přejmenovat kotvu »gech« ve sklípku na počátku tunelu do vašeho světa. Kdo nezná jméno kotvy, nedostane se tam a nemůže dál škodit.“

„Kotvy se přece nedají přejmenovávat!“ namítla jiná veverka.

„Ale dají se úplně zrušit a vytvořit nové s jiným jménem,“ navrhla Věrka. „To je prakticky totéž. A kotvu se starým jménem můžeme dát někam na pustý ostrov. Sice to nikoho nezastaví, ale bylo by to pro něho pořádné zklamání!“

„Dobře, to by šlo,“ souhlasily už zase všechny. „Ale co kdyby ten zkažený kotvu naopak stejným způsobem přejmenoval vám?“

„My tři budeme vědět, kde ten sklípek je,“ přidal se i děda. „V takovém případě zeď probouráme a dostaneme se tam od nás. Zblízka se dá kotva vycítit a odstranit i když neznáte jméno – a tím by to bylo vyřešené. Dokonce doufám, že by to šlo i bez bourání, kotva se dá vycítit i položit i za stěnou.“

Veverky na tohle neodpověděly, ale bylo znát, že se mezi sebou radí. Jenže díky směřované telepatii to nevnímali.

„Vypadá to rozumně,“ řekly po chvílce všesměrovou telepatii. „Ale tak závažné rozhodnutí tady nemůžeme udělat. Musíme to projednat na větším shromáždění a to bude chvíli trvat. Řekněme – ve vašem čase zítra.“

„Dáte nám to vědět?“ zeptala se jich Věrka.

Jenže veverky už zmizely.

„Víš, co mi na tvém nápadu nejvíc vadí?“ zeptal se děda Věrky.

„Tobě na tom pořád ještě něco vadí?“ naježila se.

„Jo,“ přikývl. „Vadí mi, že jsem na něco tak geniálního nepřišel já!“

Jak se dá něco skoro-výtkou pochválit! Věrka zůstala ještě vteřinu naježená, ale pak roztála a začala se usmívat. Že se k ní děda přidal, to bylo jasné už při rozhovoru

s veverkami. Teď by odpor proti jejímu nápadu chápala jako zradu. Naštěstí se zrada nekonala, to jen děda zvolil takový nezvyklý způsob pochvaly. A tahle pochvala stála za to, děda slovem »geniální« šetřil jako šafránem.

„Jak začneme?“ zeptala se raději.

„Do prázdnin času dost,“ krotil ji děda. „Zatím můžete nenápadně obhlédnout své spolužáky. Bandu #J01 s Kájou a Igošem zřejmě vynecháme, ale co ti ostatní? Jsou spíš ochotní následovat #J04, nebo byste je bez váhání seznámili s veverkami?“

„To budeme muset nejprve zjistit,“ přiznala Věrka. „Natolik je asi neznáme. Já mám ve třídě pár kamarádek, ale až na Jitku to jsou kamarádky jen od vidění.“

„A už vůbec neznáte jejich rodiče,“ dodal děda. „Na nich bude také záležet.“

„Myslíš, že už některé zkazili?“ hádala opatrně Věrka.

„Tak nějak,“ přikývl děda. „Výchova začíná od malička, spoustu nešvarů získají děti od rodičů i od kamarádů už od mateřské školky.“

„Já vím,“ dodal rychle Vojta. „Někteří kluci si už teď hrajou na panstvo a ostatní jsou pro ně socky! A kdo má nejdražší smárťfoun, je mezi nimi King!“

„Jenže o takové zájem mít nebudeme,“ přikývl děda. „Obecně o ty, kdo všechno přepočítávají jen na peníze. Na kolik tisíc byste si ocenili telepatii nebo »gechmo«? Těžko říct, co? My to zkrátka na peníze převádět nebudeme a basta!“

„Ale vždyť jsi i ty v závěti rozdělával mezi dědice zlato!“ připomněl mu Vojta.

„Ale jen kvůli vašemu hamižnému strýci a též panu advokátovi, který požadoval pokud možno spravedlivé rozdělení dědictví mezi všechny dědice,“ vzdychl si děda. „Vyhověl jsem mu, ale když to vezmete nezaujatě, dojde vám, že jsem až na vás dva vlastně všechny vydědil.“

„To je pravda,“ přidala se na jeho stranu Věrka. „Nám dvěma odkázal chalupu, ta má větší cenu než zlato.“

„Jenže její cena je jen v tom malém sklípku,“ doplnil děda. „Který se ke všemu chystáme zazdít, aby nikoho nesváděl k pátrání po tunelu k veverkám. Přitom se její cena ani nedá vyjádřit v penězích.“

„Kašleme na peníze!“ řekla Věrka.

„Kašleme i na ty, kdo na peníze nekašlou,“ opravil ji Vojta.

„Hledejte spíš upřímnost,“ poradil jim děda.

„Zkusíme to,“ slíbila Věrka.

Zvídavé děti

Děda splnil slib a skutečně sklípek zazdil. Přesněji řečeno, přehradil ho napůl zdí z velkých kamenů, pospojovaných betonovou maltou. Kdyby nedejbože došlo k nutnosti tu zeď probourat, byla by to jistě pořádná fuška. Sklípek se mu zmenšil na polovinu, ale i to stačilo té trošce brambor a ovoce, které potřeboval uskladnit. Za zdí zůstala kamenná obdélníková kobka bez oken a dveří s klenutým kamenným stropem a na boční stěně s vodotěsným svítidlem, vrhajícím bizarní stíny.

Kotvu ve sklípku umístil děda skrz zeď, čímž si potvrdil, že to jde. Starou pak opatrně zrušil. Nová kotva měla poněkud morbidní jméno »Hrob«, podle toho, jak by se v ní cítil člověk bez »gechmo«. Pravdou je, že by se tam teď bez této schopnosti nikdo sám nedostal a kdo tuto schopnost má, toho žádný takový »hrob« nezadrží.

Před zazděním děda natáhl do sklípku elektrické dráty a zařídil v kobce světlo. Koupil do ní i pohybové čidlo, aby nikdo nemusel potmě na stěně šátrat po vypínači. Když se tam někdo objevil, světlo se teď ihned samo rozsvítilo a zhaslo až když se ve sklípku delší dobu nic nepohnulo.

Děda to vylepšil tím, že se při každém rozsvícení světla rozsvítila malá lampička v jeho sednici. Nemusel se tak s vnoučaty domlouvat – kdykoliv se rozsvítí lampička, skočí za nimi, aby šli k veverkám společně. Rozhodl se nezdržovat se u veverek, ale převážnou většinu času trávit ve své chalupě.

„Kdybych žil pořád u veverek, dlouho bych vám nevydržel,“ řekl jim vážně.

Byla to pravda, u veverek se dalo víc prožít, ale také se tam stárlo rychleji než na Zemi. Děda se rozhodl doprovázet tam děti jen podle potřeby.

Proto byl trochu překvapený, když se už druhého dne rozsvítilo světélko a když i on skočil »do Hrobu«, našel tam ke svému překvapení děti tři.

Jednoho ze dvou kluků přitom viděl poprvé.

„Tohle nedopadne dobře,“ změřil si děčka přísně. „Proč jste ho sem vzali?“

„To je Jirka, dědo!“ hlásila hned Věrka nadšeně. „Je to můj nejlepší spolužák, vzala jsem ho k veverkám, aby se na něho podívaly!“

„Ty už jsi mu řekla i o veverkách?“ vrtěl nesouhlasně hlavou.

„Ale nejprve svatosvatě slíbil, že nikdy nikomu nic neřekne,“ namítla.

„Takhle to ale nepůjde!“ zamračil se děda. „Veverky o tom ještě nerozhodly. Co kdyby si daly ještě nějaké další podmínky? Ba ne, k veverkám nepůjdeme. Vezměte ho do mé sednice, nejprve si o tom pořádně pohovoříme.“

„Ale dědo...“ smlouvala Věrka, ale děda byl neoblomný.

„Odnes ho tam a žádné řeči!“ poručil zamračeně.

„Promiň, Jirko, nejde to tak lehce,“ obrátila se tedy ke kamarádovi. „Musíme si nejprve popovídat u dědečka. Nelekej se, přenesu tě tam.“

Otočila si ho zády k sobě. Jirka se nebránil, bylo znát, že to pro něho není úplně nové. Věrka ho oběma rukama zezadu objala a zmizela i s ním.

„Tak teď ty!“ pokynul děda Vojtovi. „A uvolni mi místo!“

Pak skočil sám. Stáli před ním všichni tři v sednici jeho chalupy. Věrka s Vojtou se provinile dívali do země, cizí chlapec se pochopitelně zvídavě rozhlížel kolem jako každý, kdo se znenadání ocitne na návštěvě v neznámém domě.

„Sednout!“ poručil děda a sám usedl do čela velkého selského dřevěného stolu.

Věrka nenápadně popadla Jirku za ruku a přitáhla ho ke stolu. Sama hbitě vplula na židli mezi dědu a chlapce. Vojta obešel stůl a posadil se naproti Věrce.

„Tak aby bylo jasno!“ začal děda. „Jestli si myslíte, kdovíjak bylo chytré přivést sem cizího kluka, tak já mám o tom úplně opačné mínění. Byla to pitomost.“

„Proč?“ vyhrkla Věrka a chystala se svůj nápad bránit.

„Protože veverky o tvém návrhu ještě nerozhodly,“ zdůvodnil to děda. „Kdybys ho přivedla až k nim, znamenalo by to, že pohrdáš jejich sněmem, chápeš? Včera nás požádaly o odklad na rozmyšlenou a to znamená, že to musíme dodržet i kdyby čert na koze jezdil! Jeden den pro nás nic neznamená, ale pro ně to jsou tři roky debat a sněmování! Ještě že jsem vás zachytil včas! Za druhé jsme se nedomluvili, jak to chceme zařídit ohledně rodičů vašich kamarádů.“

„A za třetí?“ doplnil ho Vojta, když se děda nadechoval.

„To vám nestačilo?“ vybuchl na něho děda. „Takže za prvé – dneska tam půjdete jen přes mou mrtvolu, protože by to znamenalo šmytec na dalších sto let, ne-li déle. Nedovolím vám zkazit, o co jsme se celý život s Cecilkou snažili – ukázat veverkám, že i lidé za něco stojí a že i my umíme držet slovo!“

„Dobře, tak my to ještě vydržíme,“ špitla Věrka.

„To bych prosil!“ přijal to děda, ale bylo jasné, že se s tím ústupkem nespokojí.

„Takže za druhé – co je tohle za kluka? Kromě toho, že mu říkáš Jirka?“

„Jirka Mašica,“ špitla tiše Věrka. „Nejlepší ve třídě ze všech technických oborů. A jinak ještě bájo kámoš.“

„Jak dlouho ho znáš?“ pokračoval děda ve výslechu.

„Od loňského školního roku,“ řekla Věrka. „Předtím chodil do jiné školy, víš?“

„Znáš ho i jinak než ze školy?“ nespokojil se tím. „Myslím tím – třeba z letního tábora, nebo odjinud...?“

„Víš přece, že jsem byla vloni na holčičím táboře!“

„Takže kluk, kterého ani pořádně neznáš...“ vzdychl si děda.

„Dyť už se známe skoro dva roky!“ namítla. „To nestačí?“

„Ale jenom ze školy!“ opakoval děda. „Víš, jak se chová jinde? Doma, mezi kluky, na táboře? Co víš o jeho rodičích?“

„Oba jsou doktoři, jako táta!“ vyhrkla ochotně.

„Zrovna vašeho tátu jsem musel vynechat!“ připomněl jí. „Ten už také všechno přepočítává na peníze! Nové auto? Samozřejmě žádná škodovka, tu má kdekdo, ale co nejdražší audi – ať sousedi civí! Chalupa po starém otci? Starému tátovi na ní asi záleží, ale vždyť je to jen sentimentální děda bez rozhledu, venkovan, hnojař! Za tu budou ani moc nedostaneme!“

„Naši nejsou takoví!“ promluvil poprvé Jirka, trochu uraženě, jako kdyby děda právě pomlouval jeho rodiče.

„Nejsou?“ obrátil se děda teď už přímo na něho. „Chceš nám tvrdit, že peníze jsou u vás na posledním místě... pravda, vaše škodovka není úplně nejnovější, ale není to ani nejlevnější model, tvoje máma nechodí namalovaná jako omalovánka, ani módu zbytečně neřeší... na televizi se celá rodina skoro nedívá, táta občas zprávy, ty máš nejraději vědecké pořady, ale co tvůj moderní tablet? Jo ták, počítáš na něm a máš tam hlavně překladače a tak...“

„Ježíšikriste!“ vyjekl Jirka. „Vždyť jsem nic neřekl!“

„Neřekl, ale myslel sis to,“ přikývl děda. „To ti ještě neřekli, že?“

„Vy čtete lidem myšlenky!“ vyjekl chlapec zděšeně.

„Čtete!“ souhlasil děda. „Jenže to s tebou měla udělat už Věrka. Samozřejmě jsi jí slíbil, že nikomu nic neřekneš, ale milej zlatej, my to posuzujeme opravdu smrtelně vážně! A ne že ti nejprve řekla o mimozemských veverkách a o tunelu, kterým se tam dostáváme, a až pak chtěla ten slib! To už jsi jí mohl říct – nezlob se, ale nic neslíbím, to se musí co nejdřív dozvědět celé lidstvo... A měl jsi takové cukání... to přede mnou nezatajíš! Je to omyl, lidstvo se jako celek nesmí o veverkách dozvědět! Ano, mohlo by tím získat, jenže toho není hodno! Uvědom si, kolik vražd se na světě každý den odehraje! Kolik lidí denně zemře hladu! Ale ano, veverky by těm lidem pomohly, ale kolik z těch zachráněných by si to opravdu zasloužilo? Dnešní svět je stejně příšerný jako v minulém a předminulém století, není lepší! Války se vedou s větší brutalitou, teror proti lidem je bezohlednější než před dvěma sty lety, lidé se podřezávají, věší a střílejí... A veverky to vědí!“

„Vždyť vůbec nic neříkám!“ zaúpěl chlapec uraženě.

„Neříkáš, ale myslíš si to!“ odpálil ho děda.

„Vy jste... vy jste příšerný!“ vybuchl chlapec. „Číst myšlenky je... zrůdnost!“

„Myšlenky čtete všichni!“ ujistil ho děda. „Ano, i Věrka. Jenže málo! A to je ta chyba! Měla se o tobě nejprve dozvědět co nejvíce! I o tvých rodičích! A třeba dát se pozvat až k tobě domů a vypoalechnout si i jejich myšlenky! Nemusíš se bát, my toho nezneužijeme. Ani stéblo vám přes cestu nepřeložíme! I kdybychom se dozvěděli, že jste mezinárodně hledaní zločinci a že doma vězníte a mučíte lidi! No – ty bychom možná osvobodili, nejsme úplně lhostejní k lidskému neštěstí, ale nic víc! Musíme ale vyloučit, aby se zločinci dostali k veverkám. Ne, nejen takoví. Musíme vyloučit i lidi chamtivé, kteří by veverkám jejich svět rozprodali pod pacičkami. Ale jde to, ne že ne – podívej se, jak nám chamtivci rozprodali Čechy!“

„Před vámi se ale cítím skoro jako nahý!“ řekl vyčítavě.

„To jen teď,“ ujistil ho děda. „A jestli se opravdu podíváš k veverkám, budeš se tak cítit i před nimi, u nich je čtení myšlenek naprosto normální. Kupodivu není jejich civilizace otrokářská, jako by s použitím této vlastnosti vznikla na Zemi. Naopak se jim zdá barbarská Země. A když je porovnáš nezaujatě, je to tak. Země je barbarství samo. Války a vraždění u veverek nenajdeš. Technickou převahu máme ale nad nimi takovou, že by neřízený kontakt mohl vést ke katastrofě.“

„Věrka mi ale říkala, že setkání s nimi může být pro nás velice přínosné!“

„To jistě ano,“ přikývl děda. „Ale jen když se nám podaří vyloučit darebáky, ti by to zkazili. Jenže je jich na Zemi, bohužel, drtivá většina.“

„A já se vám zdám jak?“ chtěl vědět. „Jako darebák nebo hamoun?“

„Ty jsi ještě, jak se zdá, dobrý kluk,“ připustil děda. „Ale zlob se na mě nebo ne, k veverkám dneska nemůžeš. Zítra tě tam nejspíš vezmeme, víš už toho příliš mnoho, ale dneska jsem musel vnoučatům – a především vnučce – jaksepatří vynadat. Ještě se nenaučili vidět ve veverkách osobnosti, které musíme respektovat!“

„Hurá!“ vykřikl Jirka.

„Ještě nejásej!“ zarazil ho děda. „Ještě tě čeká pohovor u veverek a ty by ještě také mohly říci »Ne!«, ale upřímně řečeno, pravděpodobnější je, že tě přijmou. Ale to

není všechno! Věrka ti ještě neřekla, co tě čeká za nepříjemnosti! Abys věděl všechno, po návštěvě veverek už si nikdy nezahraješ fotbal, hokej a jiné hry s míčem. Vlastně, když nad tím tak uvažuji, nezahraješ si už ani jiné hry. Ne, ani karty.“

„Proč?“ vytřeštil chlapec oči.

„Protože je nedokážeš hrát férově,“ usmál se trochu smutně děda.

„Já ale vždycky hraju férově!“ nasupil se kluk.

„To říkal Vojta taky,“ řekl děda. „Pak začal hrát basketbal – a co střela, to koš! I přes celé hřiště! Vypadá to férově, ale říkej si co chceš, tolik zázraků po sobě už asi fěr není! Jakmile začneš očima míč sledovat, ovlivňuješ jeho let. Pochopili jsme, že se některé hry prostě hrát nedají. A se sportem je to vůbec na levačku.“

„Já beztak nejsem žádný velký sportovec!“ vzdychl si Jirka.

„To je možná dobře, kdybys byl, vadilo by ti to víc,“ kývl hlavou děda. „Dobrá, co jsem chtěl, to už jsem řekl. Vojto, ty běž rovnou domů, jasné? Dnešní návštěvu u veverek jsme probendili tady mým kázáním, takže odpadá. Věrko, vezmeš teď Jirku opatrně domů, nejlépe někam poblíž jeho domova, aby ho rodiče nesháněli. A pak mazej taky rovnou domů. Uvidíme se všichni zítra a sice tady. Jasné?“

Všechny tři děti se na dědu podívaly zklamanýma očima, ale nezbylo jim než se podvolit jeho příkazům. Vojta znenadání zmizel přímo ze židle – zřejmě letěl rovnou domů. Zato Věrka vstala pomalu a neochotně natáhla ruku k Jirkovi.

„Nemáme to jednoduché!“ postěžovala si mu. „Ale viděl jsi sám, nedá se svítit, děda je přísný!“

„Stěžuj si sama na sebe!“ odvětil jí děda. „Kdybys víc respektovala veverky, ani by tě nenapadlo Jirku sem nosit. Mimochodem, nemusíš si ho otáčet zády k sobě, jde to i obráceně.“

„Ale veverky nás přece nosily takhle!“ namítla Věrka.

Ovšem tím, jak při tom nechtěně zčervenala, vlastně na sebe prozradila, že si troufne Jirku obejmout jen zezadu.

Přinejmenším dneska...

Následujícího odpoledne se všichni čtyři sešli v dědově chalupě.

Jirka vypadal poučenější, Věrka mu asi přes den něco vysvětlila. Ne protestoval, když děda prohlásil, že dnešní návštěva veverek proběhne ještě bez něho.

„Dneska si půjdeme pro jejich rozhodnutí,“ řekl děda. „Na tom všechno závisí. Když veverky přistoupí na Věrčin návrh, půjdeme na příští návštěvu ve čtyřech. Neboj se, dočkáš se. Ale dneska ještě zůstaneš tady a počkáš tu na nás. Předpokládám, že tě výsledek jednání s veverkami zajímá.“

Jirka horlivě přikývl.

„Budeme tam jen pár minut,“ utěšoval ho děda.

Pak spolu s Vojtou a Věrkou zmizeli.

Jirka se pohodlně usadil na židli a čekal. Přitom si prohlížel sednici, jenže tady toho na prohlížení moc nebylo. Vedle starodávné pece kus moderní kuchyňské linky, naproti stará skříň s malovanými dveřmi. Napadlo ho, že by si to mohl pořád ještě rozmyslet a odejít, ale pak si uvědomil, že ani neví, ve kterém koutě Čech se vlastně nachází, peníze na dopravu nemá a pěšky to může být domů hodně daleko. Nezbyvá mu než se zase spolehnout na Věrku.

Na světě proti dveřím ho zaujal mosazný svícen s tlustou, úplně černou svíčkou. Vstal a přistoupil blíž, aby si ji prohlédl. Svíčka nebyla hladká, do černého povrchu kdosi vyřezal několik reliéfů. Nahoře a dole jednoduchý kříž a uprostřed veverka.

Veverky byly v této rodině zřejmě na prvním místě!

Úplně dole byl na svíčce nápis, ale černá písmena na černém podkladě nebyla z dálky zřejmá. Teprve když se ke svíčce naklonil, mohl si je přečíst.

»Zapálit, až zemře hospodář!«

Fí ha! Opravdu morbidní svíčka! pomyslel si Jirka. Na venkově se zachovaly i hodně podivné zvyky! Přinejmenším o tomhle ještě nikdy neslyšel.

V té chvíli se za ním nepatrně zavlhl vzduch. Než se stihl otočit, stáli v sednici všichni tři – Věrka s Vojtou i jejich děda.

„Na to se radši nedívej!“ mávl stařík rukou.

„Jde se k veverkám!“ doplnila ho Věrka. „Pojď ke mně, vezmu tě do Hrobu!“

To ho ovšem zarazilo. Rozzářená Věrka nevypadala na upírku ani na něco jiného záhrobního. Ale po té morbidní svíčce...

„Kam?“ zeptal se jí vyjeveně.

„Vlastně – ty to ještě neznáš,“ uvědomila si a raději mu hned vysvětlila: „To je název sklípku, kde začíná tunel k veverkám, Říkáme tomu »Hrob«, ale bát se toho nemusíš, včera jsi tam už s námi byl!“

„Vy máte ale hnusně morbidní nápady!“ vyhrkl.

„Z toho si nic nedělej, tím to asi končí,“ ujišťovala ho Věrka.

„Ještě že tak!“ vzdychl si. „Člověk si připadá jako v nějakém upířském filmu.“

Mezitím přistoupil až k Věrce a očekával, že si ho bude zase otáčet. Jenže Věrka tentokrát neztrácela čas, objala ho a zmizela s ním. Najednou kolem nich byla tma, naštěstí netrvala dlouho. Na stěně prázdné šedé kobky, kde už skutečně jednou stáli, se rozsvítilo světlo, jenže to už Věrka Jirku odtlačila dál od stěny a odskočila od něho, jen ho místo objetí popadla za ruku. Za nimi se objevil nejprve Vojta a pak i děda.

„Já to otevřu!“ ohlásila Věrka dozadu k dědovi.

Skála mizející odspodu, aniž by se přitom pohybovala vzhůru, byla podivnost, která Jirku udeřila do očí. Takhle se přece žádné dveře neotevírají! Věrka však ani nečekala, až bude brána otevřená až nahoru, těsně před mizejícím portálem se shýbla a vtáhla Jirku za sebou do černého tunelu za branou.

„Nelekej se, tady nám budou trochu bránit v pohybu ztruhoty času,“ brebentila a táhla do dál. Na okamžik se jí vzepřel, když pocítil, jak se mu zježily vlasy a měl pocit, jako by se brodil neviditelnou a nehmatatelnou vodou, ale když ho táhla dál, přestal jí klást odpor a poslušně klusal za ní. Viděl, že je tu Věrka jako doma a nebojí se, ačkoliv měla také vlasy rozježené do všech stran. Proč by se měl bát i on?

Konečně se před nimi objevilo to pověstné světlo na konci tunelu a až teď si uvědomil, že tunel zatácel snad až do půlkruhu. Světlo vpředu ho ale povzbudilo, až ho Věrka ani nemusela táhnout.

Vyběhli spolu do rovinaté krajiny, zalité slunečním světlem. Všude kolem tu na zemi rostla nízká žlutá tráva s červenými proužky a před nimi stály vysokánské stromy, nahoře rozprostřené do stran. Vzduch byl plný divných vůní jako v prodejně

orientálních čajů. Za nimi stál obrovský osamělý balvan s otevřeným ústím tunelu, odkud vzápětí vyšli děda s Vojtou.

„Vítej na Siruzgosu, Jiříku!“ řekla Věrka slavnostně.

„Tohle je ten jiný svět?“ rozhlížel se chlapec kolem nadšeně.

„Snad máš oči a vidíš!“ usmívala se Věrka.

„Je tu ale nějak pusto!“ řekl Jirka.

„Moment – už sem letí!“ ujistil všechny děda.

Veverky nepřilétly vzduchem, ale objevily se znenadání na kotvě »gech« zhruba pět metrů od skupinky pozemšťanů.

„Vítejte na Siruzgosu!“ oslovily je. „Kde máte to nové mládě?“

„To jsem asi já,“ řekl Jirka. Nečekal ani, až ho Věrka popostrčí a postoupil blíž k těm podivným tvorům.

Byly to veverky – a nebyly to veverky. Podobaly se veverkám, jenže byly větší než pes vlčák. Ale především – mluvily! Sice jen telepatií, ale Jirka jim rozuměl. Ptaly se ho na ledacos, ale jak se zdálo, jeho odpovědi je nezajímaly. Nebo zajímaly, ale nečekaly, až je vysloví. Věrka i děda mu přece říkali, že veverky umí číst přímo myšlenky. Ani by nemusel odpovídat, stačilo by, kdyby si to myslel...

„Nejsme proti,“ řekly veverky na závěr. „Vezmeme ho k zeirinům. Následujte nás na »gech« »Hiskuizefgmo«!“

„Tak čao!“ postrčila ho Věrka ještě blíž k veverkám.

„Jdeme na to!“ řekl srdnatě.

Mimozemský tábor

Úkolu pohovoru s Jirkovými rodiči se opět musel ujmout děda Čest'a. Spoléhal se na osvědčený trik s vojenským tajným programem, ale umiňoval si, kdyby se ukázali jako rozumnější, hovořit s nimi otevřeněji.

Jedním z méně příjemných bodů bylo i zničení Jirkova mobilu. Zapomněli mu ho totiž před návštěvou veverek odebrat a při průchodu tunelem se stalo přesně to, co děda předpokládal. Ztruhoty času mobil zničily. Po zapnutí ukazoval barevné jiskření, volat se z něj ani na něj nedalo a sim-karta nefungovala ani po přesazení do Věrčina mobilu. Bylo jasné, že Jirkův mobil je na odpis.

Mašicovi dědu přijali srdečně a hned ho pozvali do bytu. Jirka je již předběžně připravoval na hodně nezvyklou návštěvu, ale netroufl si nic víc prozradit. Jen dědu Čestmíra zběžně s rodiči ve dveřích seznámil.

Paní Mašicová nabídla hostu kávu, ale děda Čestmír ji odmítl. Místo toho požádal hostitelku o talíř, na který jim z brašničky vyložil ovoce nevidaných barev.

„Tohle fialové se jmenuje chimy, chutná to jako káva,“ doporučil jim spirálovitě zkroucené plody podobné zvětšeným vývrtkám. „Neobsahuje kofein a může to tedy bez omezení i syn.“

„Jů, Čest'o, to je přece...“ začal Jirka, ale děda si rychle dal prst na ústa a Jirka rychle zmlkl.

„Slyšel jsem od Jirky, že jste oba lékaři,“ začal hodně oklikou děda. „Nemusíte mi odpovídat, vidím vám do duše i na očích, že je tomu tak. Máte jediného syna, ne, nic mi neříkejte, vím, že další dítě mít nemůžete a chápu, že se o něho můžete trochu strachovat. To mi Jirka neřekl, ale jedno z mých tajemství je, že umím číst myšlenky. Ne, nedivte se, je to možné. Vždyť vám Jirka předem říkal, že se budete divit!“

„Pane... pane...“ vyhrkl Jirkův otec, ale děda Čest'a mu prstem na ústech naznačil, aby zůstal zticha.

„Ne, není to obvyklé,“ souhlasil s jeho nevyřčenou otázkou. „Někteří lidé, jako tady Jirka, to dokonce považují za zrudnost. Když to ale nedáváme najevo, nikdo si toho nevšimne. Ani teď, ani později. Samozřejmě dobře víme, jak strašně by se toho dalo zneužívat. Ano, čtení myšlenek by se mohlo stát na Zemi prokletím. Záleží však hodně na tom, kdo tenhle dar má. Ano, říkám tomu dar. A mám takových darů víc.“

Po tomhle úvodu zavládlo mezi hostiteli nefalšované zděšení. Děda Čest'a si toho zdánlivě nevšímal a pokračoval.

„Jistě, proč vám to vůbec říkám? Protože jsem se rozhodl říci vám víc. Ano, je to kvůli Jirkovi. Ne, kdybyste mi připadali nepřijatelní, takhle bych s vámi nemluvil. Jistě, nejprve jsem si zjistil, co jsem o vás potřeboval vědět, toho jste si ani nevšimli, ale pak jsem se rozhodl mluvit s vámi otevřeněji.“

„Ty jim chceš říci všechno?“ podivil se Jirka.

„Skoro všechno,“ přikývl děda Čest'a. „Ano, tvoji rodiče ve mně vzbudili dojem rozumných lidí, kterým můžeme věřit. Takže k věci. Vašeho syna jsem na doporučení jeho spolužačky – tedy mé vnučky Věrky – vzal na návštěvu mimozemského světa. Váš syn při tom dostal od mimozemšťanů nějaké dary. Čtení myšlenek je v tom také, ale to je jen okrajová věc proti těm ostatním. A chci se za něho přimluvit, abyste mu ty dary umožnili využívat.“

„Myslíte – aby nám četl myšlenky?“ opáčil trochu prudčeji Jirkův otec.

„To on dělat nebude, nemá k tomu důvod,“ řekl děda za jejich syna. „Ale může se každý den cestou ze školy zastavit u mimozemšťanů v jejich světě.“

„To by mu snad vadilo ve škole,“ mínila Jirkova matka.

„Nebude, bude doma dřív než se vrací dnes,“ ujistil je děda.

„Nezlobte se, ale tomu nějak nerozumím,“ přiznal Jirkův otec.

„Využíváme časového paradoxu,“ řekl děda. „Cesta k mimozemšťanům a zpátky trvá pár minut, ale stráví při tom v jejich světě dva dny. Tam totiž jinak ubíhá čas.“

Ani to ovšem nepochopili a děda to musel vysvětlovat znovu a podrobněji.

„...a kromě toho tam chceme uspořádat prázdninový dětský pobyt,“ zakončil po dalším podrobném výkladu. „Neshánějte mu jiný tábor a svěřte ho nám. Nebude toho litovat on ani vy. Kromě běžných činností máme od mimozemských učitelů slíbenou výuku oborů, ve kterých je naše civilizace pozadu.“

„Ale ten tábor – ten snad vedete vy?“ zeptal se opatrně Jirkův otec. „Víte, není to tak jednoduché! Jen dodržení všech předpisů...“

„U mimozemšťanů platí jiné,“ přerušil ho děda. „Dodržíme je bez problémů, už to tam známe.“

„A kolik tam bude dětí a kolik dospělých?“ sondoval dále lékař.

„Děti plánuji – tak třicet,“ řekl pan Čestmír. „Povedu je já.“

„A co když se někomu stane nehoda? Úraz, nebo nečekané onemocnění?“

„Nemusíte se o děti obávat,“ usmál se děda. „V takovém případě nám pomohou mimozemšťané. Máme s nimi takovou... džentlmenskou dohodu...“

„Já jen... jestli třeba nepotřebujete lékařský dohled...“

„Nepotřebujeme,“ usmál se děda. „Za jiných okolností bych jistě vaši nabídku neodmítl, ale mimozemšťané jsou dostatečnou zárukou, že se tam nemůže nic stát. Jejich svět je bezpečnější než náš.“

„Myslíte?“ starala se i Jirkova matka.

„Jsem o tom skálopevně přesvědčený,“ přikývl děda. „Mohu mít obavy jediné z pobytu na Zemi, kam se budeme vracet přespávat.“

„Přespávat zpátky na Zem?“ podivil se Jirkův otec. „Proč?“

„To souvisí s časovými paradoxy,“ řekl děda vyhýbavě. „Nezlobte se na mě, ale to vám nevysvětlím. Těžko bych vám vysvětloval i antigravitaci, telepatii ani některé schopnosti, pro které nemáme ani české jméno. Zkuste mi trochu víc věřit.“

„Vy znáte antigravitaci?“

„Umíme ji využívat,“ přikývl děda. „Jirko, předved’ rodičům, jak umíš létat!“

Létání bylo velice působivé a když děda rodičům připomněl, že jde jen o jeden z mnoha mimozemských darů, zkrátil tím dobu nutnou k jejich přesvědčování na opravdové minimum.

Jirka nadsakoval radostí. Prázdniny v cizím světě! A s výukou mimozemské vědy! A přitom jistě spousta ostatních táborových radostí! A nebudou tam ti největší rabijáti, synáčkové hlavních sponzorů, které si nikdo z vedoucích nedovolí okřiknout! A bez nich tam nebude žádná šikana mladších!

To přece stálo za to!

Mašicovi byli ale jediní, s kým děda Čestmír hovořil tak otevřeně. A mohl být rád, že narazil aspoň na jednu upřímnou rodinu.

S dalšími musel jednat stroze. Na návštěvě u rodičů malého Toma hned v první chvíli zjistil, že právě narazil na lidi, kteří by prodali snad i toho kluka, kdyby jim za něho někdo nabídl dost peněz.

Místo mimozemšťanů na ně tedy vytáhl smyšlený přísně tajný vojenský projekt, ke kterému se jejich ratolest nešťastnou náhodou nachomýtl. Děti musí být od této chvíle pod dohledem vybraných armádních specialistů a rodičovské protesty nemají naprosto žádnou váhu. Tím v zárodku udusil všechny jejich protesty.

Oznámil jim, že se jejich syn musí účastnit tajného armádního letního výzkumu, organizovaného pod krycím názvem »dětský letní tábor«. Jeho potřeby tam zajišťuje armáda, takže rodina nebude za pobyt nic platit a přitom tam dítě bude zaopatřené.

Tím jim zřejmě vynahradil roztrpčení z toho, že někdo o jejich dítěti rozhodoval bez nich, takže bez odporu přikývli a souhlasili i s dalšími podmínkami, které jim při této příležitosti dal.

Trochu ho však zarazilo, když se – už skoro na jeho odchodu – odhodlali vznést požadavek na finanční odškodnění za tuto »nemajetkovou újmu«.

„Syn vám zítra donese formulář,“ ujistil je. „Vyplněný ve všech kolonkách pak za vás na správném místě podá. Zítra už bude vědět kam.“

Pak se stroze rozloučil. Ještě ve dveřích zaznamenal myšlenky Tomova otce.

»Kdybysme si neřekli, žádné odškodné by nám sám od sebe nenabídl. Ještě že nejsme tak blbí, jak si o nás myslí!«

Ani ho to ale nerozesmálo.

Dvaatřicet dětí bylo zhruba maximum, víc by se jich ani nevešlo.

Ovšemže ne do veverčí vesničky, kde bylo místa nadbytek, ale do chalupy, kam měli chodit spát. Děda kdysi dávno přestavěl původní chlév na tělocvičnu a teď se ta ratejna hodila. Naskládal do ní matrace se spacáky, pěkně jeden vedle druhého, až si všichni připadali jako sardinky. Podél jedné stěny kluci, podél druhé stěny holky a mezi nimi byla mezera, kudy se dalo chodit na toaletu. Děda sám měl jako »velitel světnice« jako jediný dřevěnou postel – prý aby na všechny shora dobře viděl.

Spát se jistě dalo i u veverek, však to tak předtím dělali, ale prázdninový tábor si vyžadoval jiný režim. Přes rok vždycky skoro celých čtyřadvacet hodin strávili na Zemi a jen na pár minut si odskakovali k veverkám – i tak byli v Siruzgosu vždycky dva dny a také tam spali. Tenhle režim však děda o prázdninách zavrhl.

„Musíme času lépe využít,“ vysvětloval shromážděným dětem na schůzce ještě před táborem. „Uděláme to takto: čtyřadvacet hodin si rozdělíme na třetiny po osmi hodinách. Osm hodin budeme spát na Zemi – tedy v noclehárně u mě v chalupě. Pak se přesuneme k veverkám a strávíme mezi nimi šestnáct hodin zbytku dne. Tam si čas rozdělíme podle potřeby, pak se ale vrátíme do noclehárny a tak to budeme střídat.“

„Já v tom velký rozdíl nevidím,“ řekl Tom.

„Já ano,“ usmál se děda. „Jak se to bude jevit z pohledu pozorovatele ze Země? Celá naše banda prospí osm hodin, odkluše do tunelu, jenže za pár minut bude zpátky a opět zalehne. Prospí dalších osm hodin, na pár minut zmizí a zase se vrátí spát. Na Zemi vlastně prospíme bez několika minut skoro celých čtyřadvacet hodin.“

„Ale to je přece ještě horší!“ míní Tom.

„Ano, jenže na každých osm hodin spánku na Zemi budete mít šestnáct hodin čilosti u veverek. Pořád budeme zachovávat poměr jedna ku dvěma, ale nestrávíme u veverek za jeden pozemský den dva veverčí dny, ale tři.“

„Jak to?“ nechápal Tom.

„Bude to tím, že u veverek nebudeme celé dva dny non stop včetně spánku, ale jen tři krát šestnáct hodin plných svěžesti. Spánek zkrátka přesuneme celý na Zem.“

„Ale kdyby nás na Zemi někdo pozoroval, asi by se hodně divil, co jsme to za Sedmispáče!“ usmála se Věrka, které už to došlo.

„Na Zemi nebudeme z chalupy vůbec vycházet,“ řekl děda. „Tam budeme jen nocovat. Noclehárna má okénka maličká, býval to přece kdysi chlív, a já je teď navíc zatemním. Na Zemi budeme trávit jen noci, i když některé přesunuté do denní doby. Tím víc času budeme mít pro sebe v Siruzgosu. Je snad někdo proti?“

„Mě by zajímalo, jak tam budeme jíst,“ přihlásila se Anka. „A taky co!“

„To je právě to dobré,“ usmál se děda. „Na Zemi jíst nepotřebujeme, nebudeme tam vycházet ani nakupovat. U veverek máme k dispozici všechny plody, na které tu narazíme. A věřte mi, že roste jich zde víc, než dokážeme sníst.“

„A to se budeme živit jenom ovocem?“ zeptal se trochu rozmrzele Tom.

„Jen ovocem,“ přikývl děda. „Ale až ochutnáš plody knedlíkovníku, střídaného na talíři s plody kýtovníku a se zdejšími zelím, uvidíš, jak budeš mlaskat! A já už vím, kde rostou omáčkovníky a další plody, které chutnají jako maso, ačkoliv maso nikdy neviděly – uvidíte! Zdejší svíčková na smetaně s knedlíky je lepší než v nejluxusnější pozemské restauraci! Zeptejte se Věrky nebo Vojty, jak jim pokaždé chutná!“

Věrka s Vojtou to všem potvrdili. Maminka sice tvrdila, že dědova svíčková má trochu podivnou chuť, ale děda tvrdil, že v pravé staročeské svíčkové musí být i lesní bylinky, proto má jeho svíčková lepší chuť než to, co se podává běžně v restauracích. Jenže tady se ukázalo, že děda svíčkovou nevaří, ale prostě si ji přinese ze zdejšího stromu a jen ji trochu ohřeje, aby byla teplá. Plody knedlíkovníku, nakrájené na plátky, nerozeznala od pravého houskového knedlíku ani maminka, smetanová chuť omáčkovníku to přikryla a maso bylo k nerozeznání od pravé svíčkové. Určitě to není jako »sekaná svíčková« ve školní jídelně!

„Tady se z nás stanou vegetariáni,“ věštila Věrka. „Přitom budeme mít dojem, že jíme od rána do večera pořádné maso, žádné separátové drůbeží párky ani kdovízčeho sekanou nebo salámy! Akorát to maso tady roste na stromech!“

Odlišností ale bylo víc.

Třicet dětí plus dvě dědova vnoučata byla přece jen trochu početná parta i pro veverky, ale když už jednou souhlasily, bez protestu všechny upravily. Všichni se teď spolu domluvili telepatii, naučili se hbitě létat, ovlivňovali předměty antigravitací, ale co nejdůležitějšího, veverky jim zpomalily biologický vývoj. Zatím jim to nevadilo, naopak. Ačkoliv získali u veverek tolik volného času, nebudou stárnout rychleji než jejich spolužáci v pozemské škole. Ta je samozřejmě po skončení prázdnin nemine, ale bude jistě zajímavější než dosud. Zejména při srovnání pozemské vědy s vědou veverek, jak o tom bájili Vojta s Věrkou.

A hlavně – kdo by si někdy v životě pomyslel, že se mu poštěstí navštívit úplně jiný svět než ten náš? Svět, jehož obyvatelé se tak mile podobají našim roztomilým lesním zvířátkům? Ale pozor, zdejší veverky přesahují svými vědomostmi pozemské univerzitní profesory, pyšné na své tituly a na své postavení!

Součástí letního pobytu byla i veverčí škola. Ale i ta se lišila od školy na Zemi. Zdejší učení probíhalo nejčastěji ve felédech, zdejších domcích, ale někdy i na loďce nebo nafukovacím člunu na jezeře, nebo i v moři. Největším rozdílem bylo, že zdejší veverčí učitelé vyučovali nejvýše čtyři žáky najednou a mohli se jim tedy podstatně více věnovat než učitelé na Zemi. A u těžších látek, zejména v biologii a matematice, dávali žákům paměťové mléko »zozyre«, po kterém se to v hlavě lépe uspořádalo.

Veverčí učitelé měli ale i další podivné zásady. Například po každé těžší látce ponechávali svým žákům volno »na zažití«, aby se mohli patřičně odreagovat. Děda Čestmír pak vytvářel menší, desetičlenná družstva, kam členy tábora rozdělil pokaždé jinak, aby se lépe poznali. S jedním družstvem navštěvoval zdejší zajímavosti, dalším družstvům určovali cíle Vojta a Věrka, kteří se přece jen už ve veverčím světě trochu lépe vyznali a věděli, kde se tu co nachází.

A že tu bylo nač se dívat!

Věrka vedla své družstvo do velkého Modrého dómu, obrovské zatopené jeskyně osvětlené modrým světlem, neboť světlo do ní přicházelo shora skrz příkrov modrých listů a uvnitř se lámalo na milionech krystalů, vyrůstajících ze stěn. Věrka tam jednou zkoušela létat, ale mnohem zajímavější bylo plavit se jeskyní na gumovém člunu.

Ten vlastně nebyl z gumy, byl to dvoumetrový list vodní rostliny s komůrčitou strukturou, naplněnou vzduchem. Na jezeře před jeskyní jich rostly stovky, stačilo je odlomit od stonků, spojujících listy na hladině s kořeny na dně. Na každý list se vešly čtyři děti, listy-čluny spojili liánou do dlouhého soulodí a Věrka je po modré hladině pomalu táhla antigravitací – jednak neměli vesla ani pádla a navíc tohle byla tišší plavba než u plachetnic. Přitom jim podávala svůj odborný výklad o Modrém dómu. Byla tu předtím dvakrát s dědečkem Čestmírem a teď mohla své znalosti uplatnit.

Kdysi dávno zde veverky těžily modré krystaly, používané v létajících strojích. Po několika tisíciletích létající stroje opustily a těžbu ukončily. Časem se propadl na několika nejslabších místech strop a jeskyni nakrátko zaplavilo světlo, jenže otvory rychle zarostly modrými listy rostlin, kterým se nahoře obzvláště dařilo. Modré světlo dalo jeskyni pohádkovou atmosféru, takže se sem jezdily rekreovat i veverky.

„Při troše štěstí a hlavně ticha můžeme potkat některý člun veverčích turistů,“ lákala Věrka ostatní k tichu.

Jenže Modrý dóm byl příliš rozsáhlý. Někde byly velké prostory jen se štíhlými kříšťálovými sloupy, často s modrým oknem ve stropě, jinde voda zaplňovala úzké a nízké chodby, tvořící impozantní bludiště.

„Potkat tady nějaké veverčí turisty je sice možné, ale nám se to s Čest'ou podařilo jen jednou,“ utěšovala Věrka zklamané, když pluli v naprostém tichu a nic nezaslechli, co by na přítomnost veverek ukazovalo. Dalo se předpokládat, že i veverky budou ve zdejším velebném místě zticha. Mohly klidně proplout i souběžnou chodbou, aniž by si jich všimly.

Plavba Modrým dómem zabrala Věřčině partě celý den. Veverky tam neviděli, ale večer byli tak utahaní, že se ještě rádi vrátili na Zem. O hodiny se staral děda a když podle jeho hodinek nastal čas návratu, svolal ostatní party k veverčí vesnici, kde ještě vydatně povečeřeli. V pohodě veverčích domečků se všichni ustrojili do pyžam a pak nastal organizovaný návrat. Tunelem probíhali rychle jeden za druhým, za branou každý skočil do sednice dědovy chalupy a pak už zamířili do »noclehárny«. Všichni byli tak unavení, že ani neměli náladu před spaním diskutovat, co kdo zažil. Každý se nasoukal do svého spacáku a než dorazili poslední, první už klidně spali.

Jak se říká, »padli za vlast«.

Děda měl pobyt u veverek promyšlený do detailů.

V prvních dnech všem ještě zajišťoval stravování ze zásob v kamenném sklípku, kde se trvale udržovala nízká teplota jako v ledničce, ale pak členům svého družstva ukázal les, kde rostou jedlé plody, zběžně je seznámil s hlavními druhy a stravovací povinnosti přenesl na řadové členy tábora.

„Nebudu vám pořád podstrojovat, musíte se to naučit sami!“ tvrdil.

Kuchyňské družstvo vyslalo ráno do lesa čtveřici sklízečů s úkolem jedlé plody natrhat a donést do veverčí vesnice. Druhá část zatím připravila pro všechny snídani – nakrájela na krajíce plody chlebovníku a mazala pastovitými pomazánkami, kterých měl děda ve sklípku plný koš. Pak vyvolávali zástupce jednotlivých družstev, aby si přišli pro snídani. Jedli buď venku pod přístřeškem na společných stolech s lavicemi, za nepříznivého počasí v domcích. A protože den trval u veverek dlouhých šestnáct hodin, dělili si celodenní stravu na šest jídel: snídaně, svačinka, oběd, svačina, večeře a na závěr dne nejoblíbenější »mlsání«.

Veverky svá jídla tepelně neupravují, ale lidé a Češi zvláště jsou na teplá jídla zvyklí. Pravda, žádné plody tepelnou úpravu nutně nepotřebovaly, ale mezi správně teplým a studeným jídlem je přece jen rozdíl. Zejména plody knedlíkovníku byly po ohřátí na páře mnohem lepší než studené a omáčky jakbysmet.

Děda to měl vyřešené kuchyní umístěnou v jednom domku. Stála tu kamna, ve kterých topil sádlem. Na sádle občas i smažili a mazali je na krajíce chlebovníků, ale nedaleko rostlo sádlovníků víc a děda klidně využíval sádlo i k topení. Kamna měla v ohništi namísto roštu pekáč, kam kusy sádla dávali.

„Když vidím, jak tady hoří jídlo, zatímco lidé na Zemi mají hlad...“ vzdychla si nad tím jednou Věrka.

„Tím se netrap,“ utěšoval ji děda. „Tady je všeho dost, ale skrz tunel byste toho na Zem dostali jen málo. To by bylo jako plivnutí do rybníka. Zajímavější by bylo přenést na Zem sazeničky a pokusit se tyhle rostliny vypěstovat tam.“

„Tak proč jsi to už dávno neudělal?“ podívala se na něho Věrka přísně.

„Zkusil jsem to, ale vždycky mi všechno zvadlo a uhynulo,“ přiznal děda. „Asi to bude potřebovat pořádný výzkum. Aspoň víte, čím byste se mohli zabývat.“

„Je opravdu zajímavé, že tu roste skoro všechno, co se u nás pracně dělá,“ divila se u jedné večeře Anča. „Například knedlíky. Když je dělá doma máma, musí nejprve umíchat těsto, dát kynout a vařit. Tady jen nakrájíme plátky, dokonce mají i správnou

velikost, ohřejeme je na páře – a hotovo. Nebo omáčky! Vezmeme plod, ohřejeme na páře, odřízneme koneček a omáčku vymačkáme na talíř. Vaření je tady tak snadné!“

„Za to můžeme poděkovat veverkám,“ řekl děda. „Všechny stromy, které dávají naše česká jídla, vypěstovaly zvlášť kvůli nám lidem. A to už hodně dávno, neboť na stromech roste nejen svíčková s knedlíkem, ale i medvědí maso. Veverky uchovávají i kuriozity, jaké nikde v žádném vesmíru nenajdeš. Co takhle »kýtovec mamutový«? Ochutnal jsem to jen jednou, není to zas tak velká sláva, ale přece jen – kdo se může pochlubit, že ochutnal kýtu z pravého mamuta? I já s Cecilkou jsme trochu přispěli k bohatosti zdejších stromů. Chyběly tu brambory – z toho soudím, že nejvíc zdejších plodů je z doby staročeské a »předkolumbovské«, kdy v Čechách ani v celé Evropě brambory ještě nebyly. Veverky nám podle dodaných vzorů vyšlechtily bramboráky, bramborové knedlíky, škubánky s mákem a bramborový salát. Samotné brambory, syrové ani vařené, se jim zatím nepodařily, ale i tak je toho víc než dost.“

„Ono se jim taky někdy něco nedaří?“ ušklíbl se Tom. „Už jsem si myslel, že dovedou levou zadní všechno!“

„Veverky nedělají zázraky,“ ujistil ho děda. „Každý vyšlechtěný plod znamená několik let trpělivé šlechtitelské práce. Bramborové knedlíky měly nejrychleji, trvaly jim jen pět let zdejšího času, z našeho pohledu jen dva pozemské dny. Nejdéle dělaly bramboráky a nepodařily se jim ve formě našich placek. Zdejší se podobají tykvím, krájí se jako chlebovníky, ale chutnají jako naše pravé české, majoránkové.“

„Docela bych na ně dostal chuť!“ řekl zálibně Tom.

„Přihlas se tedy zítra jako sklízeč a stavíme se tam,“ slíbil mu děda. „Taky se mi zdá, že poslední dobou jíme nějak jednotvárně. Pořád knedlíky – vepřo-knedlo-zelo, svíčková, guláš, hovězí s rajskou... Bramborák na sádle bude vítanou změnou.“

„Na sádle?“ podivila se Věrka. „Já měla dojem, že je máma smaží na oleji!“

„Bramboráky smažila Cecilka v době, kdy se ještě dělaly postaru na sádle,“ řekl děda. „Rozhodně chutnají lépe než ty na oleji. Máš to jako se svíčkovou. Nevím, kdo vařil tu původní, ale veverky jistě vystihly původní recept dokonale. Dnešní výtvoři jsou dílem ošizené, dílem zpackané.“

„Když si vzpomenu na »sekanou svíčkovou« ze školní jídelny, musím se k tobě chtít nechtě přidat,“ souhlasil Vojta. „Doufám, že na stromech Šozune neroste známý mor školních jídel UHO, neboli »univerzální hnědá omáčka«!“

»Kuchyňské družstvo« se nemohlo účastnit dlouhých výletů, ale sklizeň plodů i příprava jídel zabraly jen pár minut, nemuseli trávit celý den v kuchyni u plotny jako kuchařky z dob Magdaleny Dobromily Rettigové.

Naštěstí leželo nedaleko krásné modré jezírko s termální vodou, kde bylo skvělé koupání. U veverek vzdálenosti nehrály roli, klidně by si mohli odskočit na »gech« až k moři, ani svolávání by díky telepatii nedělalo problémy, ale termální jezírko bylo nejčastější místo oddechu »kuchařů«.

Dokonce ze setrvačnosti dodržovali i pozemskou zásadu, že ve veverčí vesničce – v táboře – musí někdo hlídat. Nebylo co a vlastně ani proč, ale hlídky drželi stejně pečlivě jako účastníci táborů na Zemi.

Výlety a hry se přitom střídaly s učením. Nikdo proti němu neprotestoval, bylo přece vzrušující dobrodružství učit se mimozemským vědám, jaké lidé Země neznají,

nebo je znají špatně. Tábor měl přece název »Pro zvědavé děti« a těch tu nebyla jen většina, tyhle děti byly zvědavé všechny!

Naopak se od dětí učili i veverčí učitelé – podle střípků dětských vědomostí si sestavovali obraz současné pozemské vědy. Bylo znát, že jim děda poměrně nedávno přinesl ze Země většinu učebnic pro základní školy, takže už jakési představy měli, ale při rozhovorech s dětmi si je ještě upřesňovali. Samozřejmě věděli, že děti neznají poslední stav, ale i z toho mála si udělali představu – především o chybách pozemské vědy. A tomu hned přizpůsobovali vykládanou látku. Museli ji podávat tak, aby děti znaly správný stav věcí, ale aby také věděly, jak to dosud na Zemi vykládají učitelé.

Podobalo se to vyučování zeměpisu, kde by se kromě známé látky o Zeměkouli vykládalo i staré učení o Zeměploše. Na Zemi učitelé žákům Zeměplochu jen krátce zmíní jako něco starého, překonaného a nesprávného a pak už se věnují Zeměkouli.

Veverčí učitelé učili děti oboje. A kde to bylo na dětské hlavičky příliš složité, používali i kyselé paměťové mléko »zozyre«. Netušili, že jim tím připravují problém.

Místo dětí se na Zem vrátí vědci.

Jenže příliš předčasně.

Konec prázdnin

Ačkoliv byly dny zábavy prokládané dny s výukou, trvaly prázdniny u veverek neobvykle dlouho. Na Zemi se vraceli pokaždé jen do noclehárny a jen tam jim ubíhal pomalý pozemský čas. Dva měsíce se jim tak roztáhly na půl roku. Nebyly to sice ty proslulé Verneovy Dva roky prázdnin, ale proti Zemi to byla ohromná změna.

Ostatně, kdo tu knihu četl, jistě si vzpomene, že i tam uspořádali starší trosečníci mladším výuku, aby po návratu do civilizace nepůsobili dojmem Křováků. Jenže tam ti mladší, byť nesměle, protestovali. V táboře ve světě Siruzgos však byly opravdu zvědavé děti, které své vyučování chápaly jako nedělitelnou součást dobrodružství. Tím spíš, že díky veverčím úpravám mohly využívat i vymoženosti, k jakým by se na Zemi buď nikdy nedostaly, nebo jen ve značně omezené formě.

Například létání. Na to na Zemi potřebujete letadlo, dostatečný věk, pilotní kurs a především pořádný balík peněz. Letadla rozhodně levná nejsou, pilotní kurs není zadarmo a samotný provoz letadla je drahý – od paliva po různé poplatky. A přitom je letecký provoz omezený až běda! Je sešňerovaný přísnými předpisy a je to vlastně omezená zábava jen pro majetné.

Tady však létali všichni! Pravda, nepřekračovali rychlost zvuku, zato létali kdy a kde je to napadlo. Nepotřebovali ani drahá letadla, ani letiště a při jejich věku by si na pilotní průkaz museli ještě hodně dlouho nechat zajít chuť. Nejčastějším přeletem byly cesty do korun obřích stromů, kam by se na Zemi s letadly vůbec létat nedalo.

Které letadlo může přistát v koruně stromu, aniž by se tomu říkalo »havárie«?

Jestliže při normálním létání příliš velkou rychlost nevyvíjeli, pak při skocích na »gech« dosahovali rychlosti světla a vzdálenosti pro ně nehrály žádnou roli. Bylo to bleskové a jediné, co museli dodržovat, bylo uvolnění prostoru u kotvy pro dalšího skokana, pokud jich mělo na totéž místo cestovat víc.

Musíme zmínit i telekinezi, neboli pohybování předměty na dálku pomocí síly chótra, v Čechách známé pod jménem antigravitace. To sice mělo známou nevýhodu, že je to prakticky vylučovalo z většiny míčových her, z hokeje a podobných sportů, ale výhody rozhodně převažovaly.

Tenhle tábor zkrátka neměl chybu a proto jeho konec očekávali s lítostí, kterou zmírňoval jen slib, že budou mít do světa Siruzgos přístup i po návratu na Zemi. Tak, jak jim to líčili Vojta s Věrkou, kteří už tak minulý rok žili.

Budou se tu setkávat ve veverčí vesnici a chystat si jídlo, natrhané na stromech.

Občas si zase uspořádají pravé medvědí hody a když se jim zachce, mohou si tu dopřát i mamutí kýtu s křepčením kolem ohně jako na Zemi jejich pra-pra-prapředci. Děda Čestmír jim sice tvrdil, že mamutovina není nic moc, jenže nezahrnul do toho ten slavnostní pocit, že si tu trochu připálenou pochoutku mohou dát, ačkoliv se mamuti už hodně dlouho nikde na Zemi nevyskytují, o medvědech v Čechách nemluvě...

Pryvvý staročeský recept na kančí kýtu už také nikdo nezná...

Ale hlavně, zůstanou kamarády.

Děda Čestmír jim na začátek školního roku přichystal další překvapení. Navštívil jejich školu a přesvědčil ředitele k několika změnám. Je otázka, co

k přesvědčování použil, jestli zmínku o »tajném vojenském projektu« nebo něco jiného, ale ředitel mu kupodivu vyhověl, ačkoliv to byl hodně tvrdý zásah do jeho pravomocí. Uznal prý, že by to tak mělo být.

Předně je sestěhovali do dvou tříd, aby byli více pohromadě a aby s nimi nebyli ve stejné třídě známí výtržníci. Děda přesvědčil ředitele, že vytvoření dvou elitních tříd bude k prospěchu dětem i učitelům. Navíc s ním dohodl i nějaké další ústupky, například v tělesné výchově, aby je nikdo nenutil zapírat své mimořádné schopnosti. Škoda, že byli ze dvou sousedních ročníků. Kdyby byli všichni ze stejného, obsadili by jednu třídu úplně, ale i tak to byla nepochybně výhra. Už to, že děda s ředitelem domluvil, aby spolu byli opravdu jen ti nejlepší žáci! Zřejmě očekával, že si kluci a holky vytipují mezi novými spolužáky další adepty veverčího světa a jejich počet tak ještě vzroste.

„Průsvih bude, až se napřesrok nevejdeme do tvé noclehárny!“ věštila chmurně Věrka. „Už letos tam bylo dost husto.“

„Jen klid!“ usmíval se děda. „Jednak se dá adaptovat půda, tam byste se už vešli. Nebo mohu přistavět za chalupou další noclehárnu. A konečně – uvažuji o pronájmu nějakého staršího paneláku, pak by problém s nocležníky zmizel úplně.“

„Noclehárny jsou dneska drahé!“ odfrkla si Věrka. „Ale koupit úplně vybydlený dům by snad neměl být problém, takových je v Čechách požehnaně!“

„Požehnaně?“ zamračil se děda. „Pánbůh nás chraň před takovým požehnáním! Nikdy jsem v Čechách neviděl tolik žebráků jako dneska! Jednal jsem se ředitelem, které děti vám dá do tříd. Chtěl jsem, aby to byly děti bystré a zvědavé jako vy. Ale co jsem se dozvěděl? Že některé z nich mají tak chudé rodiče, že jim nemohou platit ani školní jídelnu, takže se hladové místo oběda toulají kolem školy.“

„To jsi nevěděl?“ podívala se Věrka na dědu udiveně.

„Nevěděl,“ přiznal. „Víš, já jsem většinu života prožil u veverek a na Zemi jsem se pohyboval hlavně u nás na vesnici. Tam tyhle novinky – nechci říkat hrůzy – ještě tak viditelně nepronikly. Pěkně to naše vrchnost dopracovala!“

„No jo, ale co s tím?“ vzdychla si Věrka.

„Něco snad vymyslíme,“ usmál se děda. „To jsem přece slíbil i vašemu řediteli. Ale pro nás by to neměl být žádný oříšek. Prostě jim budete nosit obědy z veverčího světa. Jak jsem říkal, přes tunel toho moc nepřetaháte, ale i to málo by mohlo stačit.“

„Nebylo by lepší chodit na oběd rovnou k veverkám místo do školní jídelny?“ navrhla Věrka jinou možnost.

„Bylo – pro toho, kdo k veverkám může,“ přikývl děda. „Jde o děti, které zatím skrz tunel neprojdou. Těm byste mohli nosit obědy vy.“

„To pak budeme u veverek dvakrát denně!“ přijala to Věrka s nadšením.

„Ne tak zhurta!“ krotil ji děda. „Pořád musíme dodržovat pravidlo – na jeden den na Zemi dva dny u veverek. Buď tedy budete v poledne chodit k veverkám jen na otočku, nebo budete muset o to zkrátit svůj odpolední pobyt.“

„Tak to radši tu otočku,“ ochladla Věrka. „Zkracovat odpolední pobyt, když tam budou všichni, to ne!“

„Taky si říkám, že by to bylo trochu kruté!“ usmál se děda. „Neboj se, něco už vymyslíme. Možná všechno připravíme den předem a vy to pak jen odnesete.“

„To by ale bylo studené,“ namítla Věrka.

„I to vyřešíme!“ sliboval děda.
I když neřekl, jak...

Mít na každý školní den dva dny prázdnin by byl sen většiny dětí, hned po utopii Dva roky prázdnin od Verna. A teď už si toho daru jaksepatří užívala půlka třídy!

Ani ředitel školy jim sice nemohl zrušit hodiny tělocviku, ale využívali jich teď jinak než ještě loni. Tělocvikáři museli chtít nechtít pochopit, že tyhle děti jsou jiné než ostatní. Vynechali honbu za rekordy a věnovali se více gymnastice. Nějak přece museli hodinu zaplnit, nemohli pořád cvičit jen prostná cvičení, řazení do trojstupů, nebo balancování na kladině, odkud beztak nikdo nespádl, ani když dělali trojitá salta z místa s dopadem zpět na kladinu.

Podobný problém čekal i na ostatní učitele. Museli si zvykat, že tyhle děti jsou zvědavější než ostatní a běžné učební předměty jim dělají méně problémů. Jen bývalí vynikající žáci zpočátku nepatrně zaostávali, dokud je »Veverčí bratrstvo« nezlákalo mezi sebe. Jenže to pokračovalo velice rychle a během jediného měsíce zbyl ve dvou třídách už jen poslední Mohykán, Daniel Lachman, který do »Bratrstva« ještě nepatřil.

Jenže se ukázalo, že právě on bude těžký případ. Býval to doposud velice bystrý žák, třídní premiant, učení mu šlo samo. Měl však povahovou vlastnost, která ho z »Veverčího bratrstva« prakticky vyřazovala – byl až chorobně ctižádostivý. Chtěl být za každou cenu ve všem první, nade všechno miloval obdiv spolužáků, ani jejich závist mu nevadila, spíš mu lichotila a dokud byl ve třídě první, nic se neprojevovalo. Nesnesl však vedle sebe konkurenta. Jakmile získal podezření, že by ho mohl někdo předstihnout, začal mu potají škodit a neštít se žádného podrazu.

Věrku zpočátku za vážného konkurenta nepovažoval. Vždyť to byla »jen holka«! U jejího incidentu s Kájou nebyl, neviděl jak to proběhlo a řeči spolužáků o záhadách, které se při něm odehrály, řadil spíše do říše bájí. Kája byl podle jeho mínění »lůzr« z nižšího ročníku, který dělal v #J09ě partě pouhé »křoví« a podobně jako #J01 se zásadně vyhýbal silnějším protivníkům, proč by ho nezastrašila i holka?

Ani #J04 nepovažoval za rovnocenného protivníka. Při první vhodné příležitosti se s ním popadl do křížku, ale když zjistil, že ho přepere, přestal ho zajímat. #J01 byl primitivní výtržník a potíživista, rozhodně ne studijní typ, takže Daniela ani v tomto bodě neohrožoval.

Teď ale s nevolí zjistil, že se dostal mezi skutečnou elitu a podle všeho nebude mezi nimi jedničkou. To se ovšem těžce dotklo jeho sebevědomí, chtěl proto někoho z těch nových vyprovokovat ke rvačce, aby se ujistil, že je alespoň nejsilnější. K jeho smůle se členové »Veverčího bratrstva« rychle shodli vyhýbat se jeho provokacím.

Tím se stalo, že zbyl v obou »elitních« třídách jako poslední, jenže když Věrka zjistila jeho charakterovou vadu, přivolala si na něho dědu Čest'u, který její diagnózu potvrdil. Daniela zkrátka veverkám doporučit nemůže a bylo by lépe, kdyby přešel do jiné třídy, tady bude jedině překážet a ostatní brzdit.

Děda si tedy došel za ředitelem, aby ten přesun zařídil.

„Ale to bylo naposled!“ vymínil si ředitel. „Podle čeho vlastně soudíte, že mezi ně ten kluk nepatří? Daniel Lachman býval vždycky nejpilnější žák a tak jste to přece sám nedávno požadoval!“

„Zklamal,“ pokrčil rameny děda.

„Vždyť ho neznáte!“ namítl ředitel.

„Stěžovali si na něho spolužáci, že s nimi odmítá spolupracovat,“ řekl děda.

„Jak to ale víte vy?“

„Mám v té třídě vnučku,“ pokrčil děda rameny. „Přišla s tím za mnou... v neděli, když byla u mě na návštěvě. Tvrдила, že se na tom shodli i ostatní.“

„Zklamal... zklamal... ale čím?“

„Jak říkám, odmítá spolupracovat s ostatními,“ opakoval děda.

„Zřejmě je to silná individualita,“ vyvodil z toho ředitel. „To není žádná vada!“

„Není,“ připustil děda. „Ale už jste si mohl všimnout, že žáci tříd, o které mi jde, mají trochu netradiční školní výsledky. Tělocvik jsme si už vysvětlili... Naše školství na něco takového není připravené... ale učitelé je ani nechtějí zkoušet, neboť nemají jinou možnost známek než »výborně«.“

„To snad ne?“ nechápal ředitel, jak je to možné.

„Zeptejte se jich,“ poradil mu děda. „Ty děti mají zkrátka fenomenální paměť. Víc vám neřeknu, není to určené pro veřejnost, ale můžete udělat pokus. Naložte jim dvojitou zátěž. Ať jim učitelé přednášejí nejen látku pro letošní školní rok, ale navíc i látku pro příští rok. Uvidíte, že ji ty děti zvládnou.“

„To by na ně ale byla příliš velká zátěž!“ namítl ředitel opatrně.

„Můžete to zkusit, tím jim neublížíte,“ pokýval hlavou děda. „Možná by snesly i ztrojnásobení. Je v tom jen jeden problém.“

„Tak přece! Jaký?“

„Naše školské zákony s tím prostě nepočítají,“ usmál se děda trpělivě. „Proto musí tyhle děti chodit do stejné školy jako ostatní. Jinde ve světě bych pro ně sjednal individuální přístup, v Čechách to, bohužel, není možné.“

„Myslíte?“ zkusil pochybovat ředitel.

„Můžete to zkusit neoficiálně,“ pobídl ho děda. „Kdyby se moje slova nesplnila, nic tím nezkazíte. Zkuste to tedy! Ale vynechte z toho tamtoho chlapce... Daniela... Ten na to stačit nebude, protože nespolutracuje. Máte naprostou pravdu, je to velice silná individualita, jinde by to mohla být i přednost, ale v této třídě je to vada.“

„Dobrá, přeřadím ho,“ ustoupil ředitel. „Možná zkusíme i pokus s urychlením vzdělávacího procesu. Taková třída samých géniů by mohla být velice zajímavá...“

„Jen bych vás ale prosil, tyhle informace zbytečně nešířte,“ požádal ho děda.

„Nebojte se, nebudu,“ přikývl ředitel. „Ale přece jen bych se vás na něco zeptal. Vy nejste voják. Nejenže vypadáte příliš... staršího ročníku... ale chybí vám vojenské držení těla, podle toho se dá poznat i voják ve výslužbě. Jak jste se vlastně k tomu vojenskému projektu dostal?“

„Naše současná armáda je hodně netradiční,“ vzdychl si děda. „Máme neúměrné množství generálů a plukovníků, ale chybí nám obyčejní vojáci. Jenže armáda nejsou jen vojáci, ale i civilní zaměstnanci, u kterých nezáleží na tom, jestli umí dělat přesně »vlevo v bok« nebo »čelem vzad«. Máme i pár docela solidních vědců. Vzpomeňte si na československý radar »tamara«, dnes vlastně »věra«. Byl obrovským překvapením pro západní generály, pyšné na svá »super neviditelná« letadla – která naše »tamara« bez problémů »viděla«. Umíte si představit, jaká to pro ně byla rána?“

„A tohle je... zase něco unikátního?“ zamrkal spiklenecky ředitel.

„Nic jsem vám neřekl,“ vzdychl si děda.

„Rozumím,“ usmál se ředitel. „Ještě jednou vám tedy vyhovím. Ale naposled!“

„Taky doufám!“ řekl děda.

Učitelé »pozemských« předmětů zaznamenali jen nebývalé zlepšení žáků obou »pokusných tříd«. Učitelé jazyků včetně češtiny, dějepisu i zeměpisu mohli vidět jen tohle zlepšení. Zato učitelé »univerzálnějších« předmětů, méně svázaných se Zemí, narazili občas u svých žáků na jakési provokační znalosti, přesahující obzor znalostí žáků okolních tříd.

Matematiku, fyziku a chemii považují vědci za jednotné po celém vesmíru. Tady však vznikaly problémy. Žáci látku znali, dokonce podrobněji, než se dalo očekávat, ale občas vyrukovali s něčím, co do rámce vyučování nespádalo a mnohdy s ním bylo dokonce v rozporu.

Nejhorší to bylo ve fyzice. Učitelka biologie ani ředitel si mezi ostatními učiteli nenechali pro sebe zážitek, kdy se před nimi Věrka bez jakéhokoliv létajícího aparátu vznášela až u stropu a fyzikář jednoho dne přišel s překvapujícím nápadem, že by to Věrka mohla předvést celé třídě. Překvapený však byl nejvíc on sám, když mu všichni žáci jako na povel vzlétli a uhníždili se až pod stropem.

Fyzikář se zdrceně posadil za katedru a do naprostého ticha řekl:

„Proboha, co já vás ještě budu učit?“

Třída ihned přistála a nešťastného učitele obklopila.

„My jsme to tak zle nemysleli,“ utěšovala ho za všechny Věrka. „Vy přece za nic nemůžete.“

„Jak si můžete dovolovat porušovat přírodní zákony?“ vyčetl jim. „Nechcete mi přece tvrdit, že jste lehčí než vzduch!“

„Neporušujeme přírodní zákony!“ bránila se Věrka. „Ty se ani porušovat nedají! Jen je netradičně využíváme. Samozřejmě ne zákon o vztlaku v kapalinách a plynech, který umožňuje létání balónů lehčích než vzduch.“

„Ale co vám, proboha, umožňuje vznášet se jako ty balóny?“

„Antigravitace,“ napověděla mu. „Antigravitace vyplývá z rozvinutí Einsteinovy teorie »univerzálního pole«.“

„Ale tu přece Einstein nikdy neobjevil!“ namítl nešťastně fyzikář.

„Neobjevil ji Einstein, objevili ji jiní,“ pokrčila rameny Věrka. „Ale Einstein o ní začal mluvit první. Kdyby měl více vytrvalosti, možná by se dopracoval k řešení. Ale on ten problém nechal jen nakousnutý.“

„Slyšel jsem, že máte nějaké spojení na tajné armádní laboratoře,“ začal učitel.

„Pak jste musel slyšet i o tom, že to i my musíme držet v tajnosti,“ řekla Věrka. „A musíme to vyžadovat po všech, kdo se o tom jakoukoliv náhodou dozvědí. Tedy i na vás, pane učiteli.“

„Jenže já jsem nikomu mlčení nesliboval,“ namítl.

„Nemusíte nikomu nic slibovat,“ vzdychla si Věrka. „K mlčení by vás měl nutit pud sebezáchovy. Víte přece, co se děje těm, kdo prozrazují taková tajemství?“

„To by měl vědět ten, kdo taková tajemství svěřil bandě nezodpovědných dětí!“

„O ty se nestarejte,“ mávla Věrka rukou. „Ti to moc dobře vědí. A šediví z toho, jakou Pandořinu skříňku pootevřeli. Udržet tohle tajemství je vážně nad lidské síly,

tím méně pro nás školáky. Doufáme, že se to podaří udržet v rámci našich tříd – tady už to žádné tajemství není, ale aspoň se střežíme rozšířit to mimo. Bylo nemožné být s námi v kontaktu a nenarazit na to, ale není jiná pomoc, musíte se k nám přidat i vy a udržet to v okruhu, odkud se to dál šířit nesmí. A to je naše škola, přesněji dvě třídy, kde už to žádné tajemství není.“

„Ale vy se přece nutně stýkáte s dalšími lidmi mimo školu!“ namítl. „Třeba na hřištích, v kinech a tak...“

„Mýlíte se,“ řekla vážně Věrka. „Na hřištích ani v kinech nás nenajdete. Sami se jim vyhýbáme.“

„Ale to je přece nemožné!“ namítl.

„Ve městě se pohybujeme jen v rámci dopravy do školy, nebo s rodiči,“ ujistila ho Věrka. „Udržet to v tajnosti před rodiči je také obtížné, proto má o našem tajemství většina rodičů aspoň mlhavé tušení, ale jen to mlhavé tušení, nic víc. Vědí jen to, že nás nesmí nutit chodit mezi lidi a vědí, že by jinak tvrdě narazili. Na rozdíl od vás mají ještě pádnější důvod mlčet. Mohli by totiž o nás přijít. A to je nutí mlčet.“

„To mají ti vojáci takovou moc, aby dokázali sebrat rodičům děti?“ zděsil se.

„Mají,“ přikývla Věrka. „Samozřejmě by se to maskovalo heslem »týrání dětí«, ale jak už jistě víte, není proti tomu žádná obrana.“

„To by ale bylo... nelidské...!“

„Je,“ přikývla Věrka. „Ale nebylo by to poprvé ani naposledy.“

Chvilí ho nechala přemýšlet nad odpovědí.

„Co s tím ale mohu dělat já?“ zeptal se po chvilce odevzdaně.

„Nic,“ řekla. „Mlčet. To je jediná cesta jak nedostat do problémů sebe i nás.“

„Ale přece jen – vědět, že se přímo před mýma očima děje něco takového, musí být strašně... bezvýchodné!“

„Ulehčíme vám to,“ řekla Věrka. „Zdá se vám to bezvýchodné, ale nám se to jeví jinak. My jsme v tom až po uši a nemůžeme z toho ven. Vlastně můžeme, ale pro nás by to bylo ještě horší. My jsme do toho vlaku nasedli, vyskočit za jízdy je nebezpečné a nám tedy nezbývá než pokračovat v jízdě. Tak nám to aspoň neztěžujte.“

„Vám to nepřipadá jako nějaké... omezení, nebo dokonce otroctví?“

„Museli jsme se něčeho vzdát,“ přikývla vážně. „Třeba hřišť, nebo kina. Naopak jsme ledacos získali. Uvidíme, k čemu to bude dobré. Zatím se nám zdá, že to dobré může převážit.“

„Co dobrého mohou vymyslet vojáci?“ opáčil pochybovačně.

„Ti jednodušší od frajtra po generály, asi nic,“ vzdychla si Věrka. „Právem se jim říká khaki-mozky. Ale můj děda říká, že i v armádě mohou vědci zůstat lidmi, pokud se zaměří na ochranu lidí a ne na jejich vraždění. Vezměte si jako příklad pasivní československý radar »tamara«. Z vojenského hlediska šikovné zařízení, odhaluje i »neviditelná letadla«. Jenže »tamarami« se nedá útočit ani zabíjet, ty slouží jen jako včasné varování před zabijáckými letadly případného protivníka. Tím neochraňují jen vojáky, ale především civilisty, obyčejné lidi. Ochrana lidí byl ten největší příspěvek československých vědců armádě. A my jsme se seznámili s vědci.“

„Považujete se tedy za další skoro-mírový projekt naší armády?“

„Tak nějak,“ přikývla. „Uvědomte si, s našimi schopnostmi bychom mohli lidi neuvěřitelně snadno terorizovat. Ujišťuji vás, že nebudeme.“

„Máte-li možnost létat, terorizovat byste jistě mohli,“ připustil učitel. „Kdo ale zaručí, že to nakonec na rozkaz neuděláte?“

„To nechte na nás,“ usmála se trochu Věrka. „Máme takovou výchovu, abychom se nestali prokletím lidstva. Ne od našich rodičů, ale od vědců.“

„Vás vychovávají vědci?“ podivil se.

„Ano,“ potvrdila mu to. „Vychovávají nás vědci. A ujišťuji vás, že právě ti vědci z nás rozhodně chodící zabijáky nedělají.“

„Ani když to později, už jako vojáci, dostanete jako rozkaz?“ pochyboval.

„Naše možnosti nám umožňují takový rozkaz odmítnout,“ řekla Věrka pevně.

„Jak – odmítnout?“ nechápal učitel. „Když voják za války odmítne rozkaz, čeká ho kulka. Pak je těžké takové rozkazy odmítat!“

„Vojáci nemají naše možnosti,“ řekla Věrka. „Voják odmítnutím rozkazu očekává smrt od vlastních. My ne. My můžeme odmítnout rozkaz a zůstat naživu. Kdyby naše možnosti měla většina vojáků, nebyly by války vůbec možné. Vojáci by se generálům rozprchli přímo před očima a sami generálové bez vojáků nic neznamenají, takže by se nekonaly ani války.“

„Proč tedy takový podnik financuje armáda?“

„Naše armáda jsou ve své většině právě ty khaki-mozky,“ řekla Věrka. „Zatím je nenapadlo, že by to nemuselo probíhat podle jejich plánů. Khaki-mozky viděly obraz vojáků, schopných létat a vrhat se na nepřítele nečekaně shora i bez aut, obrněných vozidel a tanků, házet pumy přímo na cíl, přitom levnějších než žebřík, přistavený k bojovému letounu, aby mohl nastoupit nebo vystoupit pilot. Zatím jim nedošlo, že i voják může mít vlastní rozum.“

„Zajímavé,“ vzdychl si učitel. „Ale je mi divné, proč to zkoušejí na dětech?“

„Protože to s dospělými nejde,“ pokrčila rameny Věrka. „Jde to jen s dětmi, jako jsme my. Jenže až my vyrosteme, nebudeme žádné khaki-mozky poslouchat. A právě to je naše největší tajemství, které my naopak máme i před těmi khaki-mozky.“

„Takže – vy se jich nebojíte?“

„Ani trošku,“ usmála se Věrka. „Nás totiž nikdo nezadrží, když sami nechceme. Podívejte se!“

Postavila se vedle učitele a pokynem ruky naznačila ostatním, aby poodstoupili. Pak zničeho nic – zmizela. Učitel chvíli nevěřícně zíral na místo, kde dívka ještě před okamžikem stála. Pak se obrátil ke zbývajícím žákům.

„Tohle umíte... všichni?“

„Jistě,“ přikývl Jirka Mašica, neboť byl teď nejblíž.

„To je neviditelnost?“ hádal učitel.

„Ne, to je »gechmo«,“ odvětil Jirka. „České slovo pro to zatím nemáme. Věrka se skokově přemístila mimo třídu – za chvíli se vrátí normálně dveřmi.“

Měl pravdu, protože v té chvíli se dveře otevřely a Věrka vstoupila do třídy jako by se nechumelilo.

„Tak – a jsem zpátky!“ ohlásila se. „Nebyla jsem daleko, ale tímhle způsobem umíme přeskočit rychlostí světla kamkoliv na světě. Kdo by nás chtěl honit?“

„Jestli je to tak...“ vzdychl si učitel... „Říkáte, že to s dospělými nejde... škoda. Ale to by ti vědci jistě udělali i sami se sebou... No dobře. Umíte věci nevídané. Mám vás ještě vůbec čemu učit?“

„Máte, pane učiteli,“ řekla chlácholivě Věrka. „Nikdo z nás nemůže tvrdit, že zná všechno. A kromě toho, my musíme chodit do školy, protože jsou na to zákony. Proto jsme tady. A když už musíme přetrpět školní docházku, bude jistě správné, když se při ní i něco naučíme. Ale jestli vás to potěší, nemusíte s námi látku opakovat a nemá smysl nás ani zkoušet.“

„Ale – říká se, že opakování je matkou moudrosti!“ namítl.

„My si to opakujeme,“ ujišťovala ho. „Každý den pár hodin. Mnohem více než ostatní žáci. Náš děda dbá na to, abychom si všichni všechno opakovali a abychom vždycky měli všechny domácí úkoly.“

„Váš děda snad nepatří k těm vědcům?!?“ namítl fyzikář.

„Ne, děda nás vychovává,“ upřesnila mu to Věrka. „A řekla bych, že dobře. Má snad někdo jiný názor?“

Nikdo ze třídy se ale k jinému názoru nehlásil, naopak s Věrkou všichni souhlasili, takže se zastavila jen na krátko a hned pokračovala.

„A když nás máte naučit fyziku, uchte! Kdyby se vám zdálo, že umíme víc než jste nás učil, může to být správný postřeh, protože jsme ledacos pochytili i od vědců opravdu velkého formátu. To ale neznamena, že známe všechno, takže jsme zvědaví i na vaše přednášení.“

„Ředitel nám včera říkal, že vám můžeme přednášet i látku dopředu,“ prozradil dětem fyzikář. „To jsem ale nechápal, proč. Teď to teprve chápu. Letos jsem jednoho příbuzného připravoval na vysokou školu, teď se mi to hodí. Dobře, dáme se tedy do matematiky a fyziky pro vysoké školy. Uvidíme, jak si v tom povedete!“

„Doufám, že nezklameme,“ přikývla Věrka.

Zákon

Staré české pořekadlo praví: »Šídlo v pytli neutajíš!«.

O dvou »elitních třídách« a jejich výjimkách samozřejmě brzy, navzdory utajení, věděla celá škola. Učitelé se s jejich existencí jakž takž smířili, ale žáci ostatních tříd měli námět k přemýšlení – a bohužel, i k závisti.

Třeba ty úlevy v tělocviku! »Šplhouni«, jak jim ostatní většinou říkali, nemuseli chodit na školní hřiště, cvičili vždy jen v tělocvičně! A kdoví, jaké další výsady měli! Například je nikdy na chodbách neslyšeli stěžovat si na učitele ani na zkoušení!

Další výsadou bylo, že »šplhouni« přestali chodit do školní jídelny. Někteří tam nechodili už dřív, ale že by všichni byli tak chudí, aby si nemohli obědy platit?

Ráno sice do školy přijížděli jako ostatní, ale na cestě ze školy je také nikdo ani okem nespátril. Jako kdyby ve škole zůstávali i po vyučování!

Zkrátka – špti!

Největším šířitelem pomluv se stal Dan Lachman. A také nejdůvěryhodnějším. Byl totiž, i když jen něco přes měsíc, jejich spolužákem, než ho ředitel přeřadil do sousední třídy. Zlé jazyky tvrdily, že Daniel na »elitu šprtů« nestačil, ale to byla pustá pomluva od nějakého závistivce, Dan se totiž v nové třídě velice brzy vypracoval na nejlepšího žáka.

Pomluvy ale pokračovaly, podle jiné jeho přestoupením stoupla v **obou** třídách průměrná inteligence – Daniel na to mezi elitou nestačil a v nové třídě je nejchytřejším žákem jen díky tomu, že ostatní jsou ještě horší.

Dan tyto pomluvy nevyvracel a když mu je někdo donesl, suše ho odpálil, že je taková diskuse pod jeho úroveň.

„Čísla hovoří!“ opakoval pokaždé – a na počty získaných jedniček v nové třídě brzy bezpečně vedl, což jeho názor jen potvrzovalo.

Od něho se pak mezi žáky dostala spousta podrobností, vzbuzujících ještě větší závist. »Šplhouni« se o hodinách tělocviku flákají, o nějakém tréninku se u nich nedá mluvit. V mnoha předmětech je učitelé ani nezkoušejí a známky, samozřejmě samé jedničky, jim píší nezaslouženě. Dan tvrdil, že »šplhouni« nechodí do školní jídelny, protože jim někdo vozí do školy protekční jídla, asi z nějaké nedaleké restaurace – a samozřejmě ne ty příšerné blafy, jaké vaří školní kuchařky. To není žádná pomluva, to viděl na vlastní oči.

Takové střípky se dostávaly od žáků přes jejich rodiče dál a dál. Pomluvy tím jen mohutněly, až nastala situace, které se říká: Ucho se utrhl, džbán padá, ale zatím je ještě celý!

Na občasné kontroly jsou školy víceméně zvyklé. Ale nebývá obvyklé, aby se v jednom dni sešly kontroly hned tři, přitom zcela rozdílné.

Klasickou kontrolou bývá návštěva školního inspektora. Přijde do školy, zavítá na některou hodinu, posadí se někam dozadu a sleduje počínání učitele i odpovědi vyvolaných žáků, přičemž si dělá poznámky, které pak uplatní ve svém hodnocení.

Nehodnotí přitom žáky, ale učitele, takže se nesmí nechat zmýlit ani způsobem, jakým se žáci hlásí. Tradují se podvrtné domluvy učitelů s žáky, že ti, kdo odpověď na učitelovu otázku znají, se budou hlásit levou rukou, zatímco ti, kdo ji neznají, se

hlásí pravou. Hlásí se pak všichni, třída vypadá jako zcela perfektní, ale učitel musí vyvolávat jen ty, kdo odpověď znají, aby to sám nezkazil.

Byla to náhoda, že se inspektor usídlil právě v Věrčině třídě a vydržel tam sedět celé dopoledne?

Nikdo nemohl tvrdit opak. Učitelé se tu přece střídali jako v jiných třídách, proč by tedy měnil židli?

Po ukončení inspekce odešel inspektor do ředitelny blahopřát. Všechny hodiny proběhly perfektně a žáci vykazovali vysokou úroveň znalostí. Takže pomluvy, které nedávno dorazily až na školskou komisi, byly zřejmě neopodstatněné.

„Pomluvy?“ pozvedl při tom slově ředitel obočí. „Jaké pomluvy? Od koho?“

„To my zásadně nikomu nesdělujeme,“ odbyl ho inspektor. „Navíc to byly jen anonymy. Ale ani ty nesmíme ignorovat, všechny podněty musíme prošetřit. Některý z rodičů zřejmě není s vaší školou spokojený, ale bojí se uvést své jméno, aby tím neublížil své ratolesti, i když my jména stěžovatelů zásadně nesdělujeme. Zdá se mi ale, že to byly skutečně jen pomluvy. I to se stává.“

„Kdo to ale mohl být?“ škrábal se ředitel rozpačitě na hlavě.

„Ani já to nevím,“ uklidňoval ho inspektor. „Označená třída měla být extrémně zanedbaná, což není pravda. Důležité jsou výsledky, znalosti žáků jsou vynikající. Tím pro mě tahle stížnost končí. Jo, kdyby každá kontrola dopadla takhle...“

Inspektor se poté rozloučil a odešel, ale řediteli i tak poskytl informaci, jakou mu původně dávat nechtěl.

»Označená třída měla být extrémně zanedbaná...«

Kdo mohl takovou pomluvu vznést? Vlastně – ovšem, byl to přece anonym.

Od těch se dá čekat leccos.

Druhá kontrola byla ještě přísnější, naštěstí o to kratší.

Tvořily ji dvě dámy »od hygieny« a přišly prověřovat udání, že se ve škole žáci načerno stravují v nevyhovujících hygienických podmínkách a navíc bez povolení.

„Čemu říkáte »nevyhovující hygienické podmínky«?“ optal se jich trochu jízlivě ředitel. „Ve škole žáci konzumují svačiny, donesené z domova. Tak to bylo, je a bude, to nemůžeme ovlivnit jinak než tím, že máme odpovídající počet záchodů a tekoucí vodu v umyvadlech, ale to je samozřejmost, kterou musí respektovat už architekti při projektování školních budov. Máme tu sice jeden automat na prodej balených svačin, ale ten do mé pravomoci nespadá, s tím musíte jít na provozovatele. Tak vo co de?“

„Údajně sem někdo donáší hotová jídla z nejbližší restaurace,“ odvětila žena, která měla zřejmě hlavní slovo.

„Tomu bych měl asi jako ředitel zabránit,“ pokýval hlavou. „Jenže na to bych potřeboval aspoň jednoho svědka, že se to opravdu děje. Jak jistě víte, škola se přes den zamyká. Byly tu celostátně nějaké obavy z teroristů... to snad víte. V době oběda ji odemyká školník a prakticky celou polední přestávku hlídá vchod a pouští žáky ven a dovnitř. Že by mu uniklo pronášení hotových jídel z restaurace? No – možné by to bylo, ale pak je nutné získat aspoň jedno svědectví, případně jiný důkazní materiál. Máte snad nějaký? Třeba fotografie, kde by to donášení jídel bylo zachyceno?“

Hygieničky však žádný věrohodný důkaz neměly, takže je ředitel pozval aspoň na kontrolu školních záchodků, což kupodivu odmítly.

„Naše škola vlastní školní jídelnu nemá,“ uzavřel to tedy ředitel. „Využíváme služeb akreditované školní jídelny na náměstí pět minut odsud. Ale ta mi nepodléhá, takže ji musíte zkontrolovat na místě. Má účta!“

Dvě kontroly v jeden den a obě na udání? pomyslel si mrzutě, když hygieničky vyprovázely na chodbu, kde je předal školníkovi, aby jim odemkl vchod. Co se to děje za nesmysly? Tohle skoro vypadá, jako že se někdo z rodičů rozhodl škole škodit.

Netušil, že tomu není konec.

Třetí kontrolní návštěva toho dne – to už bylo o infarkt.

Jenže ta třetí přišla nejrazantněji. Dvě ženské a na jejich ochranu dva policisté, kteří jim byli obecně k ruce. Přece jen je něco jiného kontrola, která se řádně ohlásí s omluvou, že dělá jen svou povinnost, a něco jiného je, když si vstup do školy vynutí suchým příkazem »Jménem zákona, otevřete!«.

Školník jim proto bez váhání odemkl a přepadové komando vtrhlo do ředitelny jako neočekávaná povodeň.

„Jdeme pro dva žáky vaší školy!“ oznámila suše řediteli jedna žena. „Ve kterých třídách se zrovna teď nachází sourozenci Věra a Vojtěch Šupíkoví?“

„Smím se aspoň dozvědět důvod?“ ohradil se proti takovému jednání ředitel.

„Jistě!“ opáčila žena. „Jsme tu jménem Sociálky vyšetřovat oznámení, že žákyni Věru Šupíkovou i s jejím bratrem Vojtěchem jejich rodiče a dokonce i prarodiče sexuálně zneužívají. Musíme je proto okamžitě odebrat a zajistit jejich nestranné vyšetření!“

„Nezpečujte se, nebo porušíte zákon!“ přidal se k ní varovně policista.

„Já se nezpečuji, ale i já mám své povinnosti!“ odsekl ředitel. „Prosím, ukažte mi své doklady, že nejste terorista!“

„To vás bude sakra mrzet!“ varoval ředitele policajt, ale jeho rozumnější kolega jen mlčky vytáhl průkaz a ukázal řediteli.

„Dobrá, to je jiná!“ spokojil se ředitel. „Věra Šupíková je v osmé á, právě tam mají... tuším češtinu... Vojtěch je v sedmé á a mají angličtinu. Počkáte si na přestávku, nebo jim chcete narušit vyučování? Nestačilo by vyvolat je školním rozhlasem do ředitelny? Nebylo by to tak nápadné.“

„To by je varovalo,“ prohlásila madame Sociálka. „Musíme jednat rychle, je to opravdu velice naléhavé.“

„Ten případ nesnese odklad!“ odmítla i druhá Sociálka. „Jdeme tam!“

„Dobrá, doprovodím vás!“ uvolil se ředitel.

Vyšli tedy z ředitelny a zamířili k Věřčině třídě. Byla až na konci dlouhé chodby, takže cestou ředitel vytáhl telefon, vyťukal trojmístné číslo a chystal se telefonovat.

„Žádné telefonování!“ všiml si toho nerudnější policista.

„Volám na Policii, musím si ověřit, zda o vaší akci vědí!“ odvětil mu ředitel. „Mám také své povinnosti a tohle je nutná obrana proti teroristům.“

„Bejt teroristi, už bysme vás dávno sejmuli!“ řekl rozumnější policajt suše, ale zadržel pohybem ruky svého nerudného kolegu, který mezitím vytáhl tonfu a zdálo se, že by ředitele nejraději přetáhl po zádech.

Než ušli polovinu vzdálenosti, ředitel se dovolal, ale dostalo se mu ujištění, že policisté i sociální pracovníci nejsou nějácí taškáři, akce je v souladu se zákonem. Zdvořile se tedy omluvil a zavěsil.

„Důvěřuj, ale prověřuj!“ vzdychl si, když schovával mobil do kapsy saka. „Bylo už více falešných policistů!“

„Dušička má pokoj – tak jdeme!“ pobídl ho rozumnější policajt.

Do osmé á vstoupil nejprve ředitel, za ním oba policisté a až na konec obě dámy.

„Věrko, sbal si věci, půjdeš na nějaký pohovor!“ ukázal ředitel nepříteli nadšeně na Věrku. „Ostatní – sednout!“

„Jaký pohovor?“ zeptala se Věrka, ale rychle si dávala školní potřeby do batůžku.

„Tady paní jsou od Sociálky!“ vysvětloval jí ředitel. „Školy se to netýká.“

„Trochu přece jen,“ opravila ho upjatě paní Sociálka. „Nezletilí budou chodit do jiné školy. Odhlášení zajistíme dodatečně.“

„Já jinam nepůjdu!“ naježila se Věrka.

„Tebe se nikdo na nic neptá!“ odsekla druhá Sociálka komisním tónem. „Máš už sbaleno? Tak jdeme!“

„Jen jdi, Věrko,“ pobídl ji i ředitel, ale nadšeně to neznělo. „To se jistě vysvětlí.“

„Taky doufám,“ řekla Věrka. Hodila si batůžek na záda a vyšla z lavice směrem k řediteli. „Mám ještě dole v šatně boty.“

„Nejprve půjdeme do sedmé á!“ rozhodla první paní Sociálka.

Tím dala Věrce najevo, že se bude jednat i o brášku a Věrka ho hned varovala.

V sedmé á se všechno opakovalo až na to, že Vojta byl již připravený, školní potřeby měl sbalené, takže se na výzvu jen zvedl a šel k sestře.

„Pokračujte ve výuce!“ pobídl ředitel ve dveřích angličtinářku.

Cestou do šatny nikdo nepromluvil ani slovo, jen Věrka se telepaticky spojila ještě s dědou Čestmírem, aby se ho zeptala na jeho mínění k tomu, co se to ve škole děje.

»Říkáš – se dvěma policajty?« ujišťoval se děda. »Jako kdyby šli zatýkat vrahy! A ředitel je přivedl až do třídy? To jistě musel, ale mohl by o tom vědět víc. Neptej se jich tedy na nic a neodporuj jim, budu se snažit něco zjistit.«

Věrka s Vojtou tedy mlčeli, ani dospělým nebylo do řeči, šli tedy potichu. V šatně si sourozenci obuli boty a byli připraveni.

„Přezůvky s sebou!“ poručila jim stručně druhá Sociálka.

Neodporovali a vzali si i sáčky s cvičkami.

Vyvedli je ze školy ke dvěma policejním autům, kde na ně čekali další policisté. Obě paní Sociálky usadili dopředu a Věrku s Vojtou strčili každého do jiného vozu na zadní sedadlo mezi dva policajty.

Hned potom oba vozy vyjely.

Když se ozvalo zaklepání na dveře ředitelny, ředitel vyhrkl »Dále!« a až pak si uvědomil, že na jeho dveře nemá kdo klepat. Učitelé byli na hodinách a školník by se ohlásil školním telefonem, kdyby přišel do školy někdo další. Stejně ohlásil návštěvu školního inspektora i Hygienické služby. Policajti přišli příliš hrubě, u nich to nestihl, ale kdo jiný by ještě mohl přijít tak razantně?

Ještě víc zvažněl, když vstoupil děda Čestmír. To byl přece jeden z podezřelých! Co ten tady má co dělat?

„Dobrý den vám přeju, ale nenesu,“ začal děda.

„Teď nejsou návštěvní hodiny...“ snažil se ho ředitel odbýt.

„Policie na ně také nehleděla,“ opáčil děda. „Můžete mi laskavě říci, z čeho nás kdo podezírá?“

„Jak můžete vědět, že vás někdo podezírá?“ chytil se toho ředitel. „Ledaže byste sám věděl z čeho, ale to už je skoro jako přiznání!“

„Vím to od vás,“ nenechal ho děda vzpamatovat. „Ne, neřikal jste to, ale myslel jste si to. Ano, čtu vaše myšlenky, nedivte se tomu. Umím to. Víte přece...“

Ředitel zesinal, ale zmlkl. Nebylo mu to však nic platné, nedokázal nemyslet.

„No dobře, tedy sexuální zneužívání,“ pokračoval klidně děda. „Ty baby nevědí, do čeho se řítí. No jistěže měly s sebou policisty, ale tím to bude zajímavější – Policie proti armádě! Jenže nějakí pochůzkáři proti tajnému armádnímu projektu, to nebude moc rovný duel. A ty baby ze Sociálky teprve ne! Vypadá to, že si tady někdo šeredně natluče kokos – ne, nebojte se, vy to nebudete. Uvidíme, kdo to odnese! Ale nesnažte se to rozmazávat na veřejnosti, nebo si taky čichnete ke střelnému prachu! To myslím obrazně, stejně jako s tím natlučením kokosů, to jsou přece běžné slovní obraty... ale někdo tady bude šeredně litovat! Mějte se!“

Pak – k ředitelovu zděšení – naráz zmizel.

Nezůstala ani díra ve stropě.

Děda Čest'a uměl něco, co si Věrka i Vojta hned umínili od něho naučit. Dovedl je i směrovaně všechny tři telepaticky propojit, takže se spolu mohli bavit jako kdyby seděli proti sobě u stolu.

»Tak už něco vím, rošťáci!« oslovil oba.

Věrka i Vojta raději zavřeli oči, aby se nerozptylovali, kudy jedou a dychtili po dědových zprávách.

»Někdo – nevím, zda ve škole nebo z vašeho okolí – osočil mě a vaše rodiče, že vás oba sexuálně zneužíváme. Víte aspoň, co to znamená, ne?«

»To je podrazácké!« ozvala se hned Věrka. »To přece vůbec není pravda!«

»Jistěže to není pravda, ale to na věci nic nemění,« pokračoval děda. »Sociálka si bude mlít svou, ale především má mocenské prostředky, kterými to může podepřít i proti pravdě.«

»Tak jim utečeme, ne?« navrhla Věrka.

»Počkej ještě!« zarazil je děda. »Na to je času dost.«

»Ale když jim zmizíme přímo z jedoucího auta, bude to efektnější!« obhajovala Věrka svůj nápad.

»A oni hned otočí a pojedou k vám domů,« namítl děda. »Určitě dobře vědí, kde bydlíte, mohli by vašim dělat potíže.«

»To by naopak chtělo, aby naši dělali potíže jim,« rozvíjela to Věrka. »A co když jim zmizíme k veverkám? A naši spustí bengál, že nás ty baby asociální i s policajty unesly a někam zašantročily...«

»Publicita je to poslední, co potřebujeme,« krotil je děda. »Ale asi máš pravdu, přímo z auta by to bylo efektnější. Jen bych změnil cíl, kam utečete. Ne domů, ale ke

mně do sednice. To je dost daleko, aby to vyloučilo dostatečně rychlou policejní akci. Já zatím půjdu za vašimi. Varuji je a případně jim poradím, co mají dělat.«

»Já bych byl ještě větší drsňák!« nesouhlasil s oběma Vojta. »Utíkat z auta bude efektní, ale to může udělat Věrka. Já se nechám dovézt do jejich pelechu, položím tam kotvu „gech“ a až pak zmizím. A děda je pak může navštívit přímo do jejich doupěte a ty baby vystrašit, aby na to jen tak nezapomněly. Co vy na to?«

»Že jsi vážně drsňák!« namítala Věrka. »Uvědom si, že by už byli varovaní! Po mém zmizení by tě drželi v želízkách!«

»Zmizím jim i se želízky!« kasal se Vojta.

»Nezmizíš,« opravil ho děda. »Kdybys je měl na rukou, pak ano. Ale kdyby tě těmi želízky připnuli k ústřednímu topení, to s sebou nevezmeš.«

»To je snad jedno,« mínil Vojta.

»Nejhorší by bylo, kdyby si tě některý policajt připnul ke své ruce, protože pak bys skočil i s ním a nezbavil by ses ho,« dodal děda.

Vojtu to trochu zarazilo.

»Tys to někdy zkoušel?« zeptal se dědy podezíravě.

»No... měl jsem jednou takovou menší epizodu s jedním estébákem,« připustil děda, ale nejevil moc chuti to rozvádět.

»Jak to dopadlo?« chtěla vědět Věrka.

»Asi dobře, když jsem to přežil, ne?« odvětil děda.

»Myslím – s tím estébákem...« nedala se jen tak odbýt.

»Přesně to nevím,« vyhýbal se děda odpovědi.

»Jak to?« nedala se odbýt. »Jak to doopravdy bylo? Řekni, žes ho nezabil?!«

»Nezabil,« odvětil rychle děda. »To by mi vevery neodpustily.«

»Tak jsi ho vystrašil, aby se ti do konce života vyhýbal?« hádal Vojta.

»Ani ne...« odvětil vyhýbavě, ale pak si to rozmyslel.

»Na počátku pobytu u vevery jsem měl takové období, kdy jsem se nemohl nabažit cestování po Zemi,« začal zešíroka. »Bylo to přece úžasné – smát se důkladně střeženým hranicím, létat si, kam mě napadlo... Jenže jsem měl smůlu s jídlem. Svět byl po válce vyhladovělý, vevery by mi daly zlato, ale kdybych si za ně nakupoval jídlo v oblastech, kde lidé hladověli, ubral bych jim i to málo. Vyřešil jsem to jinak. Letěl jsem ve dne i v noci, ale vždycky, když jsem už nemohl hladem vydržet, položil jsem si kotvu „gech“, vrátil se skokem k veverkám a tam se najedl. Pak jsem skočil na poslední kotvu a pokračoval v cestě. No... někde jsem přebytky rozdával místním lidem, ale ne systematicky, stejně jsem nemohl napravit všechny křivdy světa.«

»Takže za tebou zůstával řetěz kotev „gech“ kolem světa, je to tak?« domýšlel si Vojta. »Předpokládám, že jsi je neodstraňoval.«

»Neodstraňoval,« přitakal děda. »Mnohé se mi později hodily, když jsem tam cestoval s Cecilkou. Samozřejmě jsem pro ni vybíral ta nejlepší místa, v Rusku na pobřeží Černého moře, na Krymu, dodnes mám kotvy na Jadranu i na Riviére, i když jsme tam tak často nelétali... no a pár kotev je v místech... řekněme nepříjemných.«

»Proč nepříjemných?« chtěl to Vojta upřesnit.

»Třeba takový ostrov Krakatoa,« řekl děda. »Snad ti nemusím vysvětlovat, proč. Ale byla i jiná místa. Někde, jako třeba u Krakatau, byla nepříjemná příroda, jinde lidé. Nechce se tomu často ani věřit, ale ze světa nezmizeli ani lidožrouti. Není to tak

dávno, co snědli nějakého amerického milionáře. Na jednom ostrově je dodnes kotva s názvem „Pátkův ostrov“. Je to sopečný ostrov, zatímco kolem jsou jen samé nízké korálové ostrovy. Sopka už dávno spí, vegetace je tam dost, jen lidé tam nebydlí. No, občas tam ještě bývá zemětřesení a pak se z hory kutálejí velké balvany, možná proto se mu lidé vyhýbají...«

»A tys tam toho estébáka vysadil!« domyslel se Vojta vítězně.

»Tak nějak,« souhlasil děda. »Trochu jsme se tam poprali, chtěl po mně, abych ho okamžitě štanopéde dopravil zpátky do Čech, ale když na mě vytáhl pistoli, dal jsem mu jednu do zubů, pistolku jsem mu sebral, přestřelil jsem řetízek u pout a byl jsem volný. Takže jsem mu zmizel jako duch a pan major, či co to bylo za zvíře, zbyl najednou na ostrově sám.«

»Ten se na to ale musel tvářit!« komentoval to nadšeně Vojta.

»Už se do Čech nevrátil?« starala se raději Věrka.

»Zřejmě ne,« souhlasil děda. »Já už jsem se tam nevracel.«

»Mohla ho přece vysvobodit nějaká loď plující okolo!« mínil Vojta.

»Mohla,« přitakal děda. »Ale i kdyby ho vysvobodila, nemusel se přece do Čech vrátit. A třeba i z vlastní vůle.«

»Nemohl tam ale zemřít hladu?« starala se spíš Věrka.

»Mohl,« i tohle připustil děda. »I když zrovna na tomhle ostrově rostlo jedlých plodů, že by uživily několik vesnic. Byl tam i potok s rybami, Robinson by byl jistě za takový ostrov vděčný. Nechal jsem mu tam i jeho vlastní pistolku, mohl ji mít na obranu i k lovu, podle toho kolik mu zbylo munice. Ale stačí, aby v takové pustině člověk onemocněl... nevím, už jsem tam nikdy nebyl. A protože už je tomu více než padesát let, těžko čekat, že se ten ničema ještě vrátí.«

»Říkal jsi, že kolem byly i jiné ostrovy?« zeptala se opět Věrka. »Nemusely snad být všechny pusté!«

»Byly obydlené,« připustil děda. »Ale domorodci na nich nebyli z cizinců moc nadšení. Ani mě nepovažovali za hosta, spíš za večeři.«

»Lidožrouti?« doplnil Vojta.

»Něco takového,« souhlasil děda. »Já jsem jim uletěl a naštěstí pro toho mizeru nebylo snadné k nim přeplavat. Kolem toho ostrova bylo obrovské rejdiště žraloků.«

»To byl tedy trest!« pochvaloval si Vojta. »Tak nějak dopadl Ben Gun z Ostrova pokladů – nebo jiný darebák, Ayrton z verneovek!«

»Měl jsi ho raději odnést do civilizace,« mínila příliš soucitná Věrka.

»Víš, kočičko naše, nemohl,« odmítl děda. »Po tom, co se mi chlubil, kolik lidí už tady v Čechách znemožnil, poslal do vězení – a někteří to ani nepřežili – to prostě nešlo. Připadalo by mi to jako prezidentská milost pro usvědčené vrahy a sám bych se musel cítit jako spolupachatel.«

»On se tím ještě chlubil?« nechtěl tomu věřit Vojta.

»Tímhle se chlubí jen ti nejhorší a nejcyntičtější darebáci,« vzdychl si děda. »Ale už tenkrát jsem lidem četl myšlenky. Když do nich správným směrem ťukneš, každý na sebe nabonzuje všechno... A navíc máš přece tušivo – obvykle víš, co má protivník v úmyslu až vteřinu předtím, než se k tomu rozhoupe. Proto na mě estébák neuspěl ani s pistolkou, ačkoliv vím, že s ní zacházet uměl.«

»Dobře, nikdy nebudu skákat s přivěšeným policajtem,« slíbil Vojta. »Jenže on mě k sobě nemůže přivazovat věčně a ve chvíli, kdy mě od sebe odepne, mu zmizím. Ale Věrka by měla těm fúriím zmizet teď hned. Jste pro?«

»Jsem pro, ale dávej na sebe majzla, bráško!« pomyslela si Věrka.

V té chvíli policejní vůz, jedoucí vpředu, začal divně šněrovat silnici. Pak začal tak tvrdě brzdit, že mu druhý málem najel do kufru.

„Co blbneš?“ zakřičel do vysílačky policajt, sedící vedle Vojty.

Vysílačka chvíli odpovídala, ale nebylo jí rozumět.

„Cože?“ vykřikl policajt. „Zbláznili jste se? Sakra, jak vám mohla zmizet z auta za jízdy malá holka, když jste seděli vedle ní? Cože? Že tam najednou nebyla? Komu to chcete vykládat, to přece nemyslíte vážně!“

Obě auta stála na krajnici a ostatní auta frčela kolem nich. Z prvního vyskákali oba policajti ze zadního sedadla a dělali dojem, že po zmizelé dívce zuřivě pátrají na podlaze a pod předními sedadly auta. Marně – Věrka byla pryč.

„Hele – nasad’ ostruhy, jedeme!“ pobídl policajt svého kolegu řidiče. „Oddychnu si až bude tenhle kluk pod zámkem!“

Mínil jistě Vojtu, ale ten se na něho jen ušklíbl.

„Ty o tom něco víš, smrade, že!“ obrátil se na něho policista.

„O čem?“ udělal Vojta nevinoučký kukuč.

„Nedělej se!“ zařval na něho policista.

Želízka mu však nenasadil, asi se domníval, že utéci nemůže, ačkoliv mu právě kolegové potvrdili, že nic není tak nemožné, jak se zdá.

Policejní auto se vyhnulo druhému policejnímu autu a začalo za kvílení sirény a blikání modrých majáků prudce nabírat rychlost. Už aby byl ten kluk pod zámkem!

Vojta si přál skoro totéž...

Jen z jiného důvodu...

Srážka

Jeden český bonmot říká: »Nejhorší katastrofa je srážka s blbcem!«

Ale už Jan Werich blahé paměti to rozvíjel dál. Tvrdil totiž:

»Známe i horší katastrofy. Například srážka se dvěma blbci. A dvojnásob, když mají nějaký úřad!«

Ještě starší české rčení tvrdí:

»Chce-li Pánbůh notného vola učiniti, obdaří ho ouřadem!«

Také zákony Parkinsonovy si pohrály s popisem úřadů jako nebezpečné zbraně hromadného ničení v rukou nezodpovědných úředníků. Běda tomu, kdo na ně narazí! Zlé jazyky tvrdí, že kdyby místo Titanicu narazil do ledovce nějaký ouřad, šel by ke dnu ledovec, bez ohledu na to, že led na vodě plave. Ouřad je zkrátka mocnější. Bylo krajně nezodpovědné zakládat úřad pro globální změny klimatu, neboť i ten lidstvo vede neomylně a nezadržitelně do katastrofy.

Co se ale stane, když všemocný úřad, jakým je Sociálka, narazí – ne na ledovec, ale na tajný armádní projekt? Armáda je obvykle větší moloch než civilní úřady!

Bylo by to zajímavé střetnutí, kdyby ovšem ten tajný armádní projekt existoval ve skutečnosti a ne jen ve fikci dědy Čestmíra Šupíka. Na druhé straně se ovšem nedalo přehlédnout, že děda Šupík s vnoučaty mají po ruce mimozemské technologie, které jejich handicap do značné míry vyrovnávají.

První šok zažili představitelé české státní moci, když policistům přímo z jejich sevření zmizela čtrnáctiletá holka, aniž by si to kdokoliv z nich byl schopný vysvětlit. Prostě – v jedné chvíli se krčila stisknutá těly dvou urostlých chlapů a okamžik poté byla mezi nimi jen mezera a dívka byla pryč. Něco takového by svedl snad jen známý kouzelník David Copperfield, ale musel by si to jistě dlouho předtím připravovat. Ani on totiž nedělá kouzla, spíš jen jejich iluze.

To, že její mladší bráška nezmizel stejným způsobem jako ona, neznamenal, že tak zmizet nedokáže, jak si policisté naivně mysleli. Vojta se rozhodl trochu »zatahat tygra za ocas« a jen proto dělal jakoby nic. Neočekávali od něho, že měl v plánu něco horšího. V pořádku ho dovezli na místo, zastavili před čerstvě renovovanou budovou s jásavě barevnou omítkou, ve které by nikdo šedivý ouřad nehledal, vytáhli ho z auta a dva policisté v doprovodu paní Sociálky ho vedli dovnitř.

Kotva »gech« je lidským očím neviditelná.

Jedná se vlastně o nepatrný uzlík na prostoru, obsahující jakési pilovité vrstvy, podobné zubům na klíči dozického zámku. Každá kotva má zoubky jiné, skoro stejně unikátní jako linie na kůži prstů. Tak jako se nenajdou na světě dva lidé se stejnými otisky prstů, tak se nenajdou dvě stejné kotvy »gech«. Je to totiž jedna ze základních vlastností zkrouceného prostoru. Rovnice matematického důkazu by pokryly plochu volejbalového hřiště a děda Čestmír, Vojta ani Věrka ještě ve veverčí matematice nedošli tak daleko, aby je chápali. Mohli je však využívat – a také to dělali.

Který cestující dnešními moderními letadly zná zákony vztaku a chápe rovnice, popisující obtékání křídel vzduchem? Tyto znalosti má i v letecké továrně jen nepříliš početná banda konstruktérů, jinak se v nich nevyzná ani ředitel.

Položit kotvu hned na okraj chodníku byla pro Vojtu otázka vteřiny. Technologie veverčí civilizace zapracovala spolehlivě – Vojta kotvu okamžitě vycítil a mohl být

spokojený, zatímco nikdo z lidí v jeho blízkosti neměl nejmenší tušení, co se přímo vedle nich odehrává, ačkoliv Vojta položil kotvu spíš pro jistotu, aby umožnil dědovi Čest'ovi najít aspoň příslušnou budovu, kdyby Vojtu okolnosti donutily zmizet dřív než položí další kotvu uvnitř.

Zatím to však nevypadalo špatně. Policisté neměli ani nejmenší tušení, co na ně – nebo spíš na baby sociální – Vojta chystá. Vedli ho po širokých schodech dovnitř budovy a tmavou chodbou doprava. Budova byla stará, jásavé barvy byly jen zvenčí, uvnitř stále převládala šed' – klasická Potěmkinská úprava. Konečně se zastavili před dveřmi, které paní Sociálka důležitě odemkla.

„Tak pojď, ty grázlíku!“ pozvala Vojtu dovnitř na kobereček.

Je obecně známo, že dámám na Sociálce nejde o blaho dětí, ačkoliv by tomu tak mělo být a na veřejnosti se tak s oblibou prezentují. Ve skutečnosti jde o něco jiného. Těm dámám – pokud ty fúrie tak nazýváme – především zachutnala moc, kterou mají nad lidmi a zejména nad dětmi. Blaží je trhat na kusy a ničit normální rodiny, ačkoliv to nedělají samy, ale mají k ruce silnější policisty a exekutory. Jenže mají pravomoc jim to nařídit a k lidem – a zejména k dětem – se chovají s nadřazeností nadčlověka.

Policisté Vojtu postrkovali, ačkoliv by šel i sám. Dělali se také důležitými, jako by to bez nich ani nešlo, i když byli jen doprovod paní Sociálky. Ta se rozvalila do svého otočného křesla a vytáhla z příruční skříňky tlustou složku.

„Tak tady vás máme...“ broukla spokojeně. „Vojtěch Šupík a Věra Šupíková...“

V té chvíli jí složka vypadla z ruky a dopadla na stůl. Paní Sociálka se nadechla a začala ječet.

Vojta totiž zmizel.

„Posad'te se, ať nám nevynesete spaní!“ vybídl zamračený starší chlap v černé kombinéze vyděšenou dámu, uhlazující si roztržitě sukni kvalitního šedého kostýmu.

„Ale kam?“ vyjekla zoufale. „Není tu žádná židle!“

Místnost vypadala ponuře jako hrobka. Stísněná prostora bez oken a dveří měla délku sotva tři metry, šířku metr a půl a vyšší člověk tam musel chodit přikrčený, aby si neodřel hlavu o klenutý strop. Kamenné zdi, podlaha i strop byly z leskle černého čediče, černé tu bylo všechno.

Světlo se neochotně linulo z podlouhlého svítidla s masivním černým mřížovým krytem, dotýkajícího se stropu uprostřed delší stěny. Čedič světlo úspěšně pohlcoval, takže tu bylo s bídou pološero a jediným předmětem – nábytek se tomu říkat nedalo – byla černá dřevěná rakev, ležící na podlaze u stěny proti svítidlu.

„Na tu rakev, přece!“ nabídl ji černý chlap to neobvyklé místo k posezení.

„To mám sedět na rakvi?“ zaúpěla žena nefalšovaným zoufalstvím.

„Kde jinde?“ opáčil chlap. „Vidíte tu snad něco jiného, na čem se dá sedět?“

„Na rakvi sedět nebudu!“ vzepřela se mu s posledním zbytkem hrdosti.

„Můžete si vzít zevnitř polštářek,“ nabídl jí chlap a odklopil víko. „Ale buď'to si sednete sama a po dobrém, nebo vás k té rakvi přivážu!“

Rakev byla uvnitř vyložená hebkou bílou látkou a na jednom konci byl dokonce malý polštářek, zřejmě určený pod hlavu nebožtíka. Naštěstí byla prázdná, nikdo tam neležel, ale i tak všechno působilo neuvěřitelně morbidním dojmem.

„Nikdy!“ vykřikla dáma.

„Pro mě za mě, sed'te si tedy na tvrdém!“ řekl chlap a přiklopil víko.

„Co ode mě chcete?“ vyjekla, ale neodvážila se mu odporovat a opatrně si sedla na krajíček víka.

„Vysvětlení!“ zahřměl chlap, až se to v kryptě rozlehlo jako v obrovském sudu.

„Nevím, co chcete vysvětlovat?“ opáčila nesměle.

„Jak jste si mohly vy dvě dovolit unést přímo ze školy mou vnučku a vnuka?“

„Koho tím myslíte?“ jektala žena zuby, ačkoliv musela tušit, o koho jde. Byl to přece jejich poslední případ!

„Víte to moc dobře!“ okřikl ji chlap. „A kdo vás přivedl na kacířskou myšlenku, že je někdo sexuálně zneužívá?“

Žena mlčela. Dokud byla díky podpoře dvou policistů silnější stranou, vedla si drze a domýšlivě. Jakmile tuto podporu ztratila, zbyla z ní jen hromádka neštěstí.

„Takže anonym,“ řekl chlap skoro spokojeně. „Opravdu nevíte, od koho byl?“

Zřejmě to opravdu nevěděla, proto opět neřekla ani slovo.

„Ten dopis leží v šanonu na stole ve vaší kanceláři? Dobrá, podívám se tam. Teď mi ještě řekněte, co jste s mými vnoučaty zamýšlela?“

Vysvětlovat někomu, komu kradete děti – i vnoučata, což může být nastejno – co jste s nimi zamýšleli, to by chtělo obrovskou porci drzosti a tolik jí běžná úřednice ani nemá. Zejména když sedí na rakvi v hrobce bez východu a je v moci toho, komu děti z moci úřední zabavovala. Sociální pracovnice mlčela, ale myšlenky jí sem tam létaly hlavou. Proboha, co je to za chlapa? Jak ji sem dostal? Co s ní zamýšlí?

„Nemusíte se mě obávat!“ zašklebil se na ni znenadání. „Je mi už tři sta let, ale i kdybych byl mladík, o ženskou jako vy bych si ani zablácené boty neotřel!“

„Vy mi snad dokonce čtete myšlenky?!“ zaúpěla.

„Jistě,“ přikývl. „A musím vám říci, ještě jsem nečetl tak černé svědomí! Pro mě jste jen bečka kolomazi, vy bestie v ženském těle! Dokážete spočítat, kolik rodin jste sama nebo s vaší kamarádkou rozvrátily? A ještě tak ničemně – únosy dětí! Pohrdám vámi, vy zrůdo!“

„A co jste vy?“ vybuchla. „Vy snad – vůbec nejste člověk!“

„Od morální zrůdičky, jako jste vy, to tedy sedí!“ ušklíbl se chlap. „Zneužívání dětí! Nesmysl, který vám slouží jako záminka k rozvracení rodin. O děti vám přitom vůbec nejde! Ano, vím. Říkáte jim »gauneři« nebo »grázlíci« a nevychovence z nich pak skutečně uděláte! Stokrát čest výjimkám – ale to vy nejste ani náhodou!“

„Nikdy jsme neporušily zákon!“ bránila se.

„Už ty zákony jsou nelidské, když to umožňují!“ řekl chlap. „Ale dobře víte, že vám zákon nařizuje pečlivé posuzování a výsledek podepřený soudním rozhodnutím. Vy jste ale žádný případ pečlivě neposuzovaly, prostě jste braly rodičům děti a soudu jste je předaly s »důkazy«, které se vám hodily. A jak jste je získávaly! Položily jste dítěti otázku s podstrčenou odpovědí a když mlčelo, zapsaly jste do protokolu, že ji tak dítě zodpovědělo! Jako za inkvizice! Nerozčilujte se, čtu si to z vašich myšlenek, to neukecáte a nepopřete! Děti jste nebily, jako gestapo, ale gestapo zase nepoužívalo takové podrazy.“

„Vy stvůro, stvůro!“ začala ječet bezmocným vztekem.

„Mlčte!“ okřikl ji. „Dobrá, co s vámi? Vrátit vás mezi lidi, navíc na vaše místo, to by byl zločin spoluviny. Nevadí, půjdu se podívat do vaší kanceláře, co tam ještě

máte za lumpárny. Vy si tady zatím odpočiňte! Rakev tu máte, bude se vám v ní dobře ležet. Ale ano, ta rakev je vaše! Ještě budete ráda, že je vyložená polstrováním, mohla byste ji dostat i holou a to byste ležela na tvrdém dřevě. A na holé podlaze je to ještě horší, kámen je tvrdší a studenější. V rakvi aspoň tak rychle neprochladnete.“

„Počkejte!“ zaúpěla. „Snad mě tu nechcete nechat?“

„Uhodla!“ usmál se.

„To nemůžete!“ vyjekla. „Já tady nebudu!“

„Ale budete!“ ujistil ji. „Odsud se totiž nedostanete. Nejsou tu okna ani dveře a stěnou neprojdete, na to je příliš kamenná. Navíc jsme hluboko pod zemí, ale tomu se nedivte, krypty už bývají takové.“

„Ale – jak jsme se sem...“

„To je něco jiného,“ řekl. „Já stěnou projdu a se mnou i vy. Ale beze mne máte zkrátka smůlu. Vyzkoušejte si, jak se vám bude ležet v té rakvi, budete v ní ležet ještě hodně dlouho. Ne, není tu nic k jídlu ani k pití – co chcete od hladomorny? Tady vám nikdo nic nedá, tady jste poctivě zazděná! Malta mezi kameny není čerstvá, ale pěkně tvrdá, tu nerozšt'ouráte, beztak nemáte čím. Ano, hladomorna! Tak se to dřív dělalo. Odsouzenec zazdili, po roce zeď zbourali a kosti vybrali, aby bylo místo pro dalšího, nějaký odsouzenec se vždycky našel, jako jste vy sháněla důvody pro krádeže dětí...“

Ušklíbl se jí do očí – a zmizel.

„Nééé!“ zavyla hrůzou.

Sama v hrobce. Zazděná. Jen rakev a slabé světlo. To je snad příliš velký trest za pár dětí, vždyť je přece zachraňovala před zneužíváním, týráním, šikanou...

Jenže dobře věděla, že to bylo jinak. To zneužívání byla opravdu pouhá zástěrka. A ten chlap to věděl, četl přece její myšlenky.

„Pusťte mě ven!“ rozkřičela se. „Já tu nebudu!“

Její hlas se v hrobce rozléhal jako ve velkém sudu. Nikdo ji tu neslyšel, sama se odsud nedostane, to jí došlo velice rychle. Čtyři kamenné stěny, strop a podlaha. Bez jediného otvoru. Ten chlap žádný nepotřeboval, zmizel i skrz kamennou stěnu. Jenže to ona nemůže, přece není duch! Tedy – zatím není...

Vlastně to není hrobka, to ještě ne... jen – hladomorna... Luxusní hladomorna, má tu i světélko, aby viděla svou měkce polstrovanou rakev...

„Já chci pryč!“ zaječela, ale bez odezvy.

Zkravila si prsty na kamenné zdi, ale marně. Tím vyčerpala všechny možnosti, co tady může podnikat. Může tu chodit jako lev v kleci, může tu sedět na rakvi. Nebo si do ní lehnout... Proboha, to snad ne! Není přece mrtvá! To ještě ne!

Ale – není tu nic k jídlu ani k pití. Vězňům dávali aspoň chleba a vodu! Jenže to neplatilo o hladomornách. A tohle je prý hladomorna! Jak dlouho tu vydrží živá? Bez jídla asi měsíc, bez vody jen pár dní...

Opět se posadila na rakev. Chvilí seděla úplně netečně.

Pak zhaslo světlo...

Děda Čestmír nedokázal přečíst ani třetinu spisů ve složce.

Chtělo se mu z nich zvracet. Co v nich bylo lidského a hlavně dětského neštěstí! Exekuce dětí je nejtěžší zvrácenost, jaké náš svět zná! A tady ty dámy – ačkoliv se tak těm lidským hyenám snad ani říkat nedá – jich měly plný tlustý šanon!

Nejhorší na tom je, že to není osamělé doupě hyen! To by nenapáchaly tolik zla, škod a dětského utrpení! Ono to pokračuje dál. U soudů soudí další bestie, zvyklé na lidské utrpení, jako si na ně zvykli dozorcí koncentračních táborů, že jim ani nepřišlo na mysl, jaké hrůze to slouží! Tohle sice nejsou koncentráky, ale týká se to především dětí. A přitom – i ty zákony vymysleli lidé, kteří to možná mysleli dobře. Chtěli děti chránit, ale nedomysleli to, jak by se daly zneužít. Není pochyb, že se vždycky najde někdo, kdo každé nedokonalosti ochotně zneužije.

Dobrá, ale co s tím?

Vrátit ty dvě baby zpět, ale zavázat je, aby napravily, co způsobily?

Což o to, vystrašit by je mohl. Ale to není záruka, že své zločiny napraví a další dělat nebudou. Zejména kdyby při nápravě mohly samy utrpět nějakou újmu. Těžko je vystraší natolik, aby vyvolaly nové soudy, kde by samy sebe obvinily z nelidského porušování zákonů... a dvojnásob, kdyby přitom musely obvinít i některé soudce! Ti by se mohli bránit ještě víc.

A kromě toho, jak se říká, ryba smrdí od hlavy. Dvě hyeny něco napraví, dvacet jiných bude škodit dál. Nezdá se to, ale současný svět je plný zvráceností! Některé se aspoň občas provalí, jiné zůstávají skryté. Což neznamená, že by byly přijatelnější. Ale napravit všechny nespravedlnosti současného světa není v lidských silách! Má to vůbec smysl, hnát se hlavou proti takové zdi?

Všechno zlo nenapraví, ale nechat to plavat by také nebylo správné. Aspoň něco by proti tomu udělat měl. Ale co? Aby to bylo spravedlivé a přitom účinné...

Co takhle odnést ty dvě baby princmetálové na »Pátkův ostrov«? První darebák se odtud sám nedostal, tyhle mají šance ještě menší. Není to tak kruté jako trest smrti, ale nepochyboval, že by si to zasloužily. Ovoce tam je dostatek pro celou vesnici, ale domorodci tam nesídlili, nejspíš k tomu měli důvod.

Na druhou stranu, tohle by byl krutý trest i pro bezcitné vrahy. Snad by stačilo je tím jen postrašit? Nebo raději víc, aby to účinkovalo? Rakev, hrobka, smrt hladem a žízní, to by snad stačit mělo, ale kdo ví...

Ještě to promyslím, umínil si...

V kobce se rozsvítilo světlo a žena sedící na rakvi vyskočila.

Poblíž jedné užší stěny stál chlap v černé kombinéze, který ji sem přinesl. Tvářil se ale přísně a nepřístupně.

„Posaďte se, madam, ať nám nevynesete spaní!“ doporučil ženě. „Jak víte, byl jsem se podívat do vaší kanceláře a jestli jsem si předtím myslel, že jste hyena, pak se musím pokorně omluvit hyenám. Tolik zla už jsem dlouho neviděl.“

„Co je vám do toho?“ opáčila hrdě, ale třesoucí se hlas ji prozrazoval. Neměla už dost sebevědomí ani pravé hrdosti.

„Vždyť se to týká i mě!“ odsekl. „Zapsala jste mě do svých toaletních papírů jako sexuálního devianta, který kazí malé děti, navíc vlastní potomky! Kdybyste byla muž, vyzval bych vás na souboj kordem, ale o takovou ženskou si ani zablácenou botu neotřu, natož abych vám dal pár facek, jaké byste si zasloužila. Co tedy s vámi? Navrhuji vám malou smlouvu. Vrátím vás do světa lidí, kde okamžitě dáte výpověď a už nikdy v životě nezavádíte o úřednickou práci. Přijmete jakékoliv zaměstnání, kde nebudete mít pod sebou žádné podřízené, třeba práci prodavačky, servírky, nebo

baby na záchodcích a já vás nechám žít. Když ale tu smlouvu porušíte, připravte se na něco, co si v této chvíli neumíte ani představit. Napovím vám, hladomorna s vlastní rakví by vám připadala jako... nechci říkat ráj, ale aspoň drobný přepych. Rozumíte?“

„Takovou smlouvu nepodepíšu!“ řekla vzdorně.

„Když se vám zdá lepší možností hladomorna, prosím!“ řekl – a zmizel.

Světlo po jeho odchodu hned nezhaslo. Kdykoliv začala chodit, nebo se prudce pohnula, světlo se rozsvítilo. Ale to, co osvětlovalo, nebylo povzbuzující.

Černou kobku, údajně hladomornu, stejně černou rakev. Jakou barvu by mohla mít její budoucnost? To se ví, černou jako všechno.

Náhle se na konci krypty objevil černý chlap znovu. Objímal druhou, právě tak černou rakev. Položil ji opatrně na kamennou podlahu a přisunul k první rakvi.

„Budete tu dvě,“ řekl suše. „Máte přece spoluvinici. Jak se říká, spolu chyceni, spolu pověšeni, ve vašem případě spíš spolu zaživa pohřbeny.“

Opět zmizel, ale za několik minut – světlo ještě nestačilo zhasnout – byl zpátky. Objímal zezadu kolegyni, se kterou jezdily zabavovat děti. Postavil ji na kamennou podlahu a odskočil od ní, jako kdyby se jí štítil.

„Tak jste se zase pěkně sešly, dámy!“ oslovil obě. „Jak jsem řekl, spolu chyceny, spolu pověšeny, ve vašem případě spolu zaživa pohřbeny. Vysvětlete, prosím, ctěné kolegyni, kde se to nacházíte, kdyby to ještě nechápala, a hlavně – jakou smlouvičku vám oběma nabízím – tedy každé zvlášť, nenutím vás k jednotnému názoru. Jen malý dodatek – podpis musí být vlastní rukou a vlastní krví, to je nutná podmínka. Zatím se tu bavte jak umíte, vrátím se asi tak za dvě hodinky s dvěma listy pergamenu pro jednoznačné rozhodnutí. Podpis na smlouvě – nebo půlroční pobyt tady. Vysvětlete paní kolegyni, co to znamená, nerad bych se opakoval, ačkoliv jí to i samotné nejspíš dojde bez dlouhého vysvětlování.“

Zmizel jako vždycky, prostě to bliklo a byl pryč.

Úřednice tu stály proti sobě, jako kdyby se nemohly poznat.

„Ježíš... to jsi ty? Co ty tady děláš?“ zmohla se po chvílce na otázku ta druhá.

„To samé, co tady čeká i tebe,“ řekla kysele první. „Neboj se, vysvětlím ti to, ale nečekej, že se ti to bude líbit!“

Měly na to dvě hodiny času, ale dalo se to stihnout mnohem dřív.

Pochopit se to dalo snadno.

Otec stromů

Děda Čestmír přinesl do sednice dva pergameny se smlouvami, podepsané krví.

„Budu si je muset dát zarámovat!“ prohlásil. „Aby se mi někam nezaložily. To jsou strašně důležité smlouvy.“

„Jen jestli to ty baby donutí zrušit ty nesmyslné příkazy!“ zapochybovala Věrka. „A co budeme dělat teď? Když se teď vrátíme do školy, lapnou nás jako kočka myš. Kdyby v tom aspoň nebyla namočená policie! A doma nás sbalí taky!“

„Tak se zkrátka do školy ani domů hned nevrátíte!“ rozhodl děda.

„Tady je to bezpečnější?“ přidal se škarohlídky Vojta.

„Tady by mohli taky slídit,“ souhlasil děda, „takže bude nejlepší, když strávíte nejbližších pár dní u veverek.“

„To je prima!“ vyskočila Věrka. „Jenže nás policie vyhmátne v noclehárně, tam přece budeme prakticky nepřetržitě.“

„Budete tedy nepřetržitě u veverek!“ rozhodl děda. „Spát se dá i tam.“

„Jenže pak budeme rychleji stárnout!“ připomněla mu Věrka.

„To je zkrátka menší zlo,“ pokrčil rameny děda. „Nějaká škoda vznikne tak jako tak, tohle snad snesete. Víte co? Zařídím vám intenzivní veverčí školu.“

„Beru!“ oznámil stručně Vojta a Věrka také jen nadšeně přikývla.

„Ostatní děti naší bandy vás tam budou navštěvovat,“ připomněl jim děda. „Jistě vám budou přinášet nejnovější zprávy, abyste tam nebyli úplně odříznutí od světa.“

„Tím lépe!“ souhlasil Vojta.

Děda tedy odešel za veverkami, ale obratem byl zpátky.

„Přichystejte se, jdete do školy!“ nařídil dětem.

„Do školy?“ podivil se Vojta.

„Do veverčí školy,“ upřesnil to děda. „Nic si s sebou neberte, nic tam nebudete potřebovat. Všechno jsem zařídil.“

„Vždyť jsi tam byl jen pár minut!“ podivila se Věrka.

„Jakých pár minut?“ zavrtěl hlavou děda. „Tři dny! To jen tady na Zemi se vám to zdálo tak krátké! Takže – nástup do hrobky!“

„Ani jsme se nerozloučili s našimi!“ zamrzelo Věrku.

„Nechte to na mně,“ požádal ji děda. „Ještě musím vyžehlit i váš únos ze školy. Vezmu to všechno při jednom.“

Přeskočili tedy do »hrobky«. Děti se trochu podivily dvěma prázdným rakvím, opřeným o stěnu, ale nedaly najevo příliš velký údiv. Věděly, že tu ještě nedávno dvě dámy ze Sociálky zpytovaly své černé svědomí a rakve patřily k nátlakové akci.

Prošli k veverkám. Děda jim řekl jméno kotvy »gech«, kde se sejdou a všichni tři tam přeskočili.

Stáli před veverčím doupětem, vyhloubeným ve svahu na břehu velkého jezera. Kolem byly vysoké, zasněžené vrcholky hor a celkově tu bylo chladněji než byli až dosud ve veverčím světě zvyklí.

Z doupěte vyšel jeho obyvatel – veverčí vědec zeirin.

„Pravda, jsou to ještě mlád'ata!“ přikývl, když se pozdravili. „Tím lépe, mladším to často dobře myslí!“

„Vlastně jsi nám neřekl, co se tu budeme učit!“ vzpomněla si Věrka s dotazem na dědu. „Co to bude za obor?“

„Ryzyvjaho, neboli věda o stromech,“ řekl rozvážně zeirin.

„To budete na Zemi určitě potřebovat,“ doplnil ho děda. „Zeirin Feral je k tomu nejlepším učitelem, říkají mu »Otec stromů«. Doufám, že budete dobrými žáky!“

„Troufnete si na to?“ usmála se na ně veverka – zeirin Feral.

„Zkusíme to!“ řekla Věrka odhodlaně.

„Beru vás tedy za své žáky!“ stvrdil to Feral.

„Nechám ti je tady delší dobu,“ dodal děda. „Mají u nás nečekané problémy, budou tady nějakou dobu v jednom kuse, i když trochu zestárnou.“

„V jednom kuse?“ usmála se veverka. „Tím lépe! Přestávky jen škodí!“

„Já se zatím vrátím na Zem,“ řekl děda. „Nezlobte tu a koukejte se poctivě učit, když už jsem vám sehnal nejlepšího zdejšího učitele!“

„Neboj, Česťo, ostudu ti neuděláme!“ slíbil za oba Vojta.

„To doufám!“ řekl děda – a zmizel.

„Budu tedy mít hodně nezvyklé žáky!“ usmál se Feral na děti. „Pojďte do mého doupěte, popijeme spolu šťávu meronu a popovídáme si o vašem světě Zemi.“

„A co ta věda, ryzyvjaho?“ staral se Vojta.

„Začneme půdou,“ nenechal se ovlivnit zeirin. „Požádal jsem vašeho příbuzného o vzorek hlíny z okolí jeho domu. Upřímně řečeno, hrozná hlína! Nedivím se, že mu na ní všechny rostliny uhynuly. Tou hlínou tedy začneme. Dobrý strom potřebuje péči a základová hlína je jedním z klíčů úspěchu.“

Otočil se a pokynul jim do svého doupěte. Pak sám vykročil napřed.

Děti ho následovaly jako ve snu...

„Předpokládali jsme, že budete toužit osvojit si naše stromy i ve vašem světě,“ řekl na úvod jedné přednášky zeirin Feral. „Většina rostlin ve vašem světě, stromy nevyjímaje, má stejně nevýhodný průběh života, jako živočichové a koneckonců i vy lidé. Na začátku rostou příliš pomalu, pak prožijí poměrně krátké období zralého věku a následuje vleklé stárí. Myslím, že jsme to u vás trochu opravili – vyrostete jen o málo pomaleji než bez naší úpravy, období zralosti se vám naopak natáhne mnohem více a nevyhnutelné stárí bude jen o málo delší než dnes. Podobný průběh života však můžete očekávat i od našich stromů.“

„Takže u nás vyrostou rychleji než naše stromy?“ zajásal Vojta.

„I u nás existují rychle rostoucí stromy,“ pochlubila se svými školními znalostmi Věrka. „Například bambus prý roste, že je to vidět. Za den až o metr!“

„To bude asi tím, že bambus není strom, ale tráva,“ namítl Vojta. „Když to víš tak dobře, jaké výšky bambus dosahuje?“

„Až čtyřiceti metrů,“ odvětila Věrka hbitě.

„To bude pod zdejšími stromy opravdu jen tráva!“ dodal Vojta.

„Moment,“ zarazil oba Feral. „Nemůžete na mě s vašimi měrnými jednotkami! Kdo to má po vás přepočítávat? Kolik je to »zhavae«?“

„Bambus roste o pět zhavae za den a dorůstá výšky dvou set zhavae,“ bleskově mu to přepočítala Věrka. »Zhavae« je naštěstí blízké pětině metru, takže postačí

délku v metrech vynásobit pěti – není to přesné, zato je to rychlé a k představě to stačí.

„Bambus proti našim stromům roste rychleji, ale zůstává proti nim nepatrný,“ usmál se zeirin Feral. „Naše stromy dorůstají do výšky tisíce pěti set zhavae – neboli vašich tří set metrů – za patnáct let. Znamená to sto zhavae neboli dvaceti metrů za rok a denně to dělá jen čtvrt zhavae – neboli pět centimetrů. Rychlostí růstu nemůže bambus dohnat, zato se nezastaví na dvou stovkách zhavae.“

„No jo, ale Čest'ovi všechny stromy uschly!“ namítl Vojta.

„Protože neměly základy,“ pokýval hlavou zeirin Feral. „Pěstování stromů, až na ty trpasličí, je samostatný vědní obor. Ale nejlépe se každý učí příkladem. Máte asi štěstí, na jižním okraji poloostrova Jureix sázíme další dva stromy, takže se tam dnes přestěhujeme. Je to na opačné straně Siruzgosu, ale umíte »gechmo« a nebude to pro vás žádný problém.“

„Ale co bude dělat Čest'a, až nás tady nenajde?“ starala se Věrka.

„Zavolá vás telepatii a případně vás sám navštíví,“ ujišťoval je Feral. „A protože se tam nejprve musíte někde ubytovat, poletíme tam hned.“

„To bude tedy skok!“ liboval si Vojta.

„Ani bych neřekla,“ vzdychla si Věrka. „Vždyť bude rychlý jako kterýkoliv jiný. Vsadím se, že žádný rozdíl nepoznáš.“

„Jeden přece!“ odvětil vítězně Vojta. „Nejdelší skok, jaký jsme dosud udělali, má přece jen něco zvláštního!“

„Co?“ chtěla hned vědět.

„Že to víme!“ odvětil Vojta.

Děda Čestmír teď byl víc času na Zemi a jeho vnoučata Věrka s Vojtou zůstala ve světě veverek. Dětem se tam samozřejmě vedlo dobře a jejich nový učitel měl pro ně pochopení ve všem, zatímco na Zemi děda Čestmír žehlil nahromaděné problémy.

Nejsložitější to měl kupodivu s rodiči. Pro ně to byla pochopitelně rána. Nikdy by nečekali, že proti nim může někdo něco tak podlého vymyslet a dokonce použít! Tohle se v Čechách občas děje a nemůžeme se utěšovat, že jsou země, kde je to ještě horší. Zkrátka je to tak, že Sociálka odebírá děti rodičům při sebemenším podezření z týrání nebo zneužívání, i když to není pravda. Bylo to původně jistě míněné dobře, chránit týrané děti je záslužné, jenže zákon dal Sociálním úřadům příliš pravomocí bez zodpovědnosti a to se nutně projevilo. Sociální úřady jsou jako peklo – co jednou zachvátí, to nikdy nevrátí a protože není proti nim legální obrana a úředníci nemohou být za své přehmaty fakticky nijak trestáni, zvykli si jednat s lidmi z pozice síly, krutě a nemilosrdně.

A tak už se ani v Čechách nedá tvrdit, že by úředníci ze Sociálky – a paradoxně nejčastěji úřednice – nikdy žádnou rodinu nerozvrátili. Může nás utěšovat, že jinde je sebevražd zničených rodičů víc? To je chabá útěcha! Většina rodičů se utěšuje tím, že oni přece děti netýrají ani je nezneužívají, takže by se nemuseli ničeho bát – bláhová víra! Sociálka s pomocí stejně nezodpovědných »znalců« dokáže u soudu prosadit co chce, stačí jeden kyselý anonym! Je to zkrátka právníký paskvil, postižení nevinní lidé mají prostě smůlu a nepomůže jim ani prezident! Zejména když ani nechce.

Spisovatel Mark Twain to kdysi nádherně vystihl. Podle něho spravedlnost nebo nespravedlnost jakéhokoliv zákona nejlépe posoudíme, když ho někdo zneužije proti vám a vy se mu nemůžete bránit.

Chudák Mark Twain by se v hrobě obracel, kdyby věděl, jak jsou jím vysmívané zákony středověké Anglie dnes ještě překonávané hloupostí novodobých amerických i evropských zákonů, z nichž mnohé obsahují presumpci viny, která měla být podle Marka Twaina definitivně pohřbena již v dávném středověku.

Rodiče Vojty a Věrky proto nejprve zalapali po dechu, když jim děda řekl, že jejich děti přímo ze školy odvezla Sociálka s asistencí policistů. Děda je naštěstí hned uklidnil, že jim děti utekly, ale nemohou se vrátit domů, kde by je policisté hledali.

„Děti jsou v naprostém bezpečí, nikdo je nenajde. Jen tam budou muset vydržet pár dní, ale opakují, je tam o ně dobře postaráno,“ uklidňoval děda zdrcené rodiče.

Mluvil přesvědčivě, jenže kteří rodiče se nebudou obávat o své děti, když zjistí, že jim chce někdo ubližovat? A vytržení dětí z rodiny pro ně znamená v drtivé většině větší psychické týrání, než to, čemu mělo zabránit. Není divu, že tak velké množství takto »zachráněných« dětí páchá sebevraždy – to však bohorovně úřednice Sociálky nikdy nezajímalo a nezajímá. Postupovaly přece podle zákona a za nic nezodpovídají.

Děda raději rodičům slíbil, že dětem předá jejich dopis a přiměje je co nejdřív odpovědět, aby rodiče uklidnily. Víc jim prozatím slíbit nemohl, zejména ne, kdy se jim děti vrátí. I to bylo problematické a navíc byla nejistá i otázka, zda je rodiče po návratu na Zem poznají.

Vždyť tam byly už druhý den!

V jejich času – šest let!

Parta pověřila Toma vyjednat s dědou Čestmírem, co mají dělat dál.

Ten den, co Věrku s Vojtou odvedli ze třídy, byli všichni v úplném šoku. Snažili se vyzvědět od učitelů, co se vlastně stalo, ale učitelům se do odpovědi nechtělo, takže raději mlčeli, nebo odpovídali vyhýbavě.

Před koncem vyučování se tedy sešli žáci z obou tříd do jedné party a dohodli se zavolat dědu Čest'u. Buď bude vědět víc, nebo bude mít větší možnost vytáhnout něco z učitelů. Jenže děda Čest'a měl právě tolik starostí, že dětskou otázku zodpověděl jen velice stručně.

Ano, Věrku s Vojtou odvedla přímo ze školy Sociálka s policejním doprovodem, ale oba jim zmizeli a jsou u veverek. Vzhledem k současnému zmatku bude asi lepší oželet i dnešní cestu k veverkám. Ať jdou všichni spořádaně domů a zítra se uvidí, co se dá dělat.

Dětem z obou tříd se pochopitelně protáhly obličeje, ale rozumnému příkazu se odporovat nemá a kromě toho nikoho nenapadlo nic lepšího, takže všichni bez reptání poslechli. Zejména když jim Tom s velice vážnou tváří sdělil, že děda byl v telepatii hodně rozrušený, takže to muselo být pěkně zamotané.

Jenže druhého dne přijeli do školy chlapi od Policie se čtyřmi auty a postupně si předvolali do ředitelny všechny Věrčiny i Vojtovy spolužáky. Vyslýchali je, co všechno vědí o svých spolužácích Věrce a Vojtovi, ale nic podstatného se od nich nedozvěděli. Všichni pochopitelně tvrdě odmítli jakékoliv náznaky týrání nebo zneužívání, několik žáků se dokonce odvážilo policistům otevřeně do očí říci, že něco

tak nesmyslného si může vymyslet jen naprostý kretén, idiot, pitomec a debil. Řekli to stejnými slovy, až na označení »toho kdo tohle vymyslel«, kde naopak každý použil jinou nadávku a ani jednou se neopakovali.

Aby ne, když si mezi sebou všechno průběžně telepaticky sdělovali a dokonce si některé výpovědi nechali na dálku schválit dědou Čestmírem!

Policisté nakonec odjeli s nepořízenou. Dalo se očekávat, že tím ten případ usne do zapomnění? Bylo by to jistě skvělé!

Ale nereálné...

Teprve třetího dne doporučil děda Čestmír žákům další návštěvu světa veverek. To se ví, že se všichni nemohli dočkat a jakmile po poslední hodině opustil učitel třídu, žáci i žákyně jeden po druhém přeskočili na »gech« pod schody v šatně, aby ztratili co nejméně času. Šlo o to, aby k veverkám nevlétli ve školních bačkorách, ale jen co se každý bleskově přezul, zmizel přímo do »hrobky«.

Rakve už tam nebyly – splnily svůj úkol a děda je uklidil...

Jakmile proběhli skrz ztruhoty v černé chodbě, čekalo je však další překvapení v podobě narychlo načmárané cedule, zavěšené na tyči, zaražené do země přímo proti východu z chodby. Byla psaná česky a obsahovala jen jednu krátkou větu.

»Čekáme vás na gechu „Scivnólge“ – Věrka + Vojta.«

Znamenalo to, že další skok nepovede do veverčí vesničky, ale jinam. Kam? To z názvu gechu nikdo netušil. Ale podle toho, jak rychle tam jeden po druhém mizeli, se dalo soudit, že se nikdo dlouho nerozmýšlel.

Objevili se na ostrově obklopeném mořem. Rostla tu žlutá tráva a nevelké keře, jen vysoká hora uprostřed ostrova vystavovala větru a dešti své holé skály. Typický sopečný ostrov s dávno vyhaslou sopkou. Zvětralá láva je prý úrodná, jak si všichni vybavili své školní vědomosti. Jde jen o to, zda to u veverek platí také.

»Gech« ležel na plošince obklopené keři, ale tady se nic nedělo. Bylo to vlastně jen »letiště«, kam přilétaly veverky Možná kolem čase vyroste veverčí vesnička, ale zatím to byla hudba vzdálené budoucnosti. Však už děti zdaleka přivolávala Věrka a Vojta na ně také zuřivě mával. Stáli nejméně kilometr daleko a vítr zvuky odnášel stranou, naštěstí měli telepatii a i když nedokázali spojit do »poradního kruhu« více než tři další, ti to rychle předali ostatním.

„Máme letět k nim!“ ohlásil ostatním Tom.

Na kilometr vzdálenosti už nepotřebovali skok »gechmo«, na to stačilo obyčejné vznášení. Děti z »letiště« vzlétly v několika hroznech. Pokaždé tu někdo zůstal, aby informoval ty, kdo sem teprve přiletí.

Jen u veverek si mohli všichni zalétat podle libosti! To byl, panečku, let! Jen jim vítr hvízdal v uších a čečral vlasy. Na kilometrový přelet nemělo smysl letět vysoko, ale někteří přece jen vystoupali alespoň do sta metrů, kdežto jiné hrozny dětí se řítily nízko nad zemí, porostlou keři.

Konečně byli u Věrky s Vojtou. A tam teprve zjistili, co se tam vlastně děje, dřív to spatřili ti, kdo letěli výš.

Věrka s Vojtou stáli spolu s několika desítkami veverek na pokraji obrovské jámy, široké kolem padesáti metrů a zhruba stejně hluboké. Na jejím dně se hemžilo

cosí černého a při pozornějším pohledu se dalo rozeznat, že to je šest zvířat s hladkou srstí barvy kamenného uhlí.

„To jsou, panečku, krtci!“ ukazoval na ně pyšně Vojta.

Zdejší krtci byli velcí jako bernardýn a měli obrovské tlapy jako lopaty.

„Všimněte si, jak jsou okovaní!“ ukazovala na ně i Věrka.

Přední tlapy krtků se skutečně kovově leskly. Krtci je měli strčené do kovových rukavic, takže mohli hrabat i do skály jako pozemské bagry. Podle toho, jak snadno se skála pod jejich kovovými tlapami drolila, se dalo posoudit, jakou v nich mají sílu. Rozdrcenou skálu hrnuli do velkých vaků, které veverky kamsi odnášely. Používaly »gechmo«, takže nebylo zřejmé, kam s plnými vaky mizí. Uprostřed jámy byla další kotva, kde se znenadání objevovaly, daly si od krtků naložit rozdrcenou skálu a opět tak bleskem mizely.

Krtci jámu hloubili poměrně rychle, bagry by jistě nebyly rychlejší. Jáma byla ve skále jako hladce vyfrézovaná. Krtci postupovali proti směru hodinových ručiček, nejprve odfrézovali na obvodu jámy metrové mezikruží metr hluboké, pak se přimkli směrem ke středu a drolili skálu směrem ke středu jámy. Pak se rozběhli k okraji jámy a stejným způsobem začali další metr hloubky.

Najednou jednomu krtkovi vytryskl pod tlapami silný proud vody. Ale veverky hned přiskočily a pramen rychle zatloukly připravenými dřevěnými klíny. Voda však skulinkami stříkala dál a tuto vrstvu krtci dokončili částečně pod vodou.

„Hotovo!“ oznámili Věrka s Vojtou spolužákům.

Krtci ještě dočišťovali a dorovnávali poslední odebíranou vrstvu, ale veverky už kamennou drť neodnášely. Jen ji rozhrnuly rovnoměrně po dně. Pak odnesly z jámy jednoho po druhém všechny krtky.

„Každý strom musí mít vlastní a hodně vydatný pramen!“ vysvětlovala mezitím Věrka spolužákům. „Bez pramene žádný strom nevyroste. Proto až dosud každý pokus o pěstování stromů na Zemi ztroskotal. Dědovi všechny sazeničky uschly.“

„On to tady neviděl, jak se to dělá?“

„Neviděl a asi se styděl zeptat,“ usmála se chápavě Věrka. „Myslel si, že dovede to co veverky. Jenže bez pramene to nejde. Víte vy, kolik vody takový strom odpaří?“

„Ale co kdyby tady žádný pramen nebyl?“ zeptal se Tom.

„To se nemůže stát,“ pokrčila rameny Věrka. „Veverky nás naučily, jak prameny pod zemí rozpoznávat. Lidé na Zemi k tomu používají různé virgule, větvičky, rovné i zkroucené dráty, ale tím jen trochu zesilují svou vlastní vnitřní citlivost. Veverky to mají zesílené i bez virgulí, takže vycítí vodu i v hloubce. Zasadit strom bez pramene je marná práce, ale teď to umíme i my.“

„A co bude teď?“ zeptal se Tom.

„Teď uvolní pramen a naplní jámu částečně vodou. Současně tam budou nosit písek. Vznikne tak propustná vrstva nasycená vodou, napájející strom. Navrch přijde hlína obsahující živiny, smíchaná se zdejší drcenou skálou – je to vlastně již dávno ztuhlá sopečná láva. Z ní vznikne úrodná půda a do ní veverky zasadí sazeničku.“

„A vy už to tady sledujete dlouho?“ zajímal se Tom.

„Jsme tady už osmý rok,“ vzdychla si Věrka.

„Ale nevypadáte na to, že by vám bylo... kolik vlastně?“ napadlo Jitku.

„Nezapomeňte, že rosteme pomaleji než ostatní lidé na Zemi!“ připomněla všem Věrka. „Ale i tak – uznejte, že vypadáme starší, než jak si nás pamatujete!“

„Vypadáte fakt jako maturanti,“ zhodnotila je znaleckým okem Jitka.

„Děda má z toho hlavu v pejru!“ pokývala hlavou Věrka. „Čím déle jsme tady, tím složitější bude náš zákonný návrat na Zem.“

„Průšvihy se na nás zkrátka valí ze všech stran,“ dodal Vojta. „Škola, Sociálka, Policie – všichni budou vědět, že je něco v nepořádku. Děda slíbil, že to nějak vyřeší, ale mám dojem, že mu to každým dnem přerůstá víc a víc přes hlavu.“

„A kde ho vůbec máte?“ zajímal se Jirka.

„Na Zemi!“ pokrčil rameny Vojta. „Nemáme ani tušení, jak na tom je. My se tu učíme u mistra zeirina Ferala.“

„A kde máte toho mistra Ferala?“ opáčil Jirka.

„Nemohl si nechat ujít čest pracovat s ostatními na sázení,“ usmála se Věrka. „Až skončí, přijde k nám.“

„A co tady vlastně děláte?“ zajímal se Jirka.

„Přičumujeme,“ zasmál se Vojta. „Máme co nejvíc pochytit z praktické ukázky sázení stromu. Pro případ, že bychom chtěli sázet stejný strom na Zemi.“

Jáma byla prázdná, když veverky uvolnily těsnící klíny pramenu. Voda začala ze skály stříkat velkou silou a dno brzy pokryla rozvířená hladina kalné vody.

„Mistr Feral nám vzkazuje, že máme uvolnit metrový pás kolem jámy!“ vyhrkla náhle Věrka. Zřejmě dostala telepatické varování, které ostatní děti neslyšely. Nikdo se ale neodvážil protestovat, všichni spořádaně poodstoupili.

Co se dělo pak, vypadalo jako dlouho pečlivě nacvičené cirkusové představení. V pásu kolem jámy se začaly objevovat v rychlém sledu veverky, muselo se jich na tom podílet stovky, možná tisíce. Každá se objevila s velkým plátěným vakem, plným písku. Každá se otočila nad jámu a vysypala obsah vaku pod sebe, bez ohledu na to, že na okraji každá ztratila rovnováhu a začala padat dolů. Na dno však žádná z nich nedopadla, pár metrů pod úrovní terénu každá zmizela – zřejmě všechny odlétaly na vzdálené kotvy, kde si nabraly další náklad písku a zase se vracely na okraj jámy.

„Těm to odsypá!“ uznale poznamenal Vojta.

„Mně to spíš připomíná staré obrázky z Číny, kdy i obrovské stavby dělali jen s pomocí motyk, lopat a ručních nosítek hlíny,“ poznamenal Tom.

„Veverky nemají pořádné stavební stroje?“ zeptala se Anka.

„Ne,“ přitakala Věrka. „Ale všimněte si – mají to rychleji než bagrem!“

Místo písku teď veverky přinášely hnědou hlínu. Písek měl být jen na dně jámy, aby uchovával vodu a dovolil její rychlé prosakování ke kořenům budoucího stromu. Na písku měla ležet úrodná hlína, obsahující živiny, spolu s drcenou starou sopečnou lávou, která se v úrodnou hlínu teprve promění.

Konečně hlína přikryla hladinu vody. Dole v jámě voda všechno prosákla, ale padesát metrů písku a hlíny ji nakonec překrylo.

Dorovnávání bylo pomalejší. Jakmile hlína dosáhla až k okraji, nebylo možné vak jen tak vyklopit během skoku do hloubky. Teď už musely veverky vak od místa, kde měly kotvy a kde se objevovaly, poponést směrem ke středu, kde ještě zůstávala rychle se vyrovnávající prohlubeň.

„Co až to úplně zaplní?“ zajímala se Anka.

„Pak budou sázet sazeničku,“ informovala ji Věrka.

Měla zřejmě s Vojtou dobré informace a ráda je předávala ostatním.

Kolotoč veverek při zaplňování jámy trval sice dlouho, ale nakonec jámu úplně zaplnily. Na závěr slavnostně přinesly »sazeničku«. Jak se dalo čekat, sazenička měla na výšku dobré dva metry, dole spleť kořenů čímsi obalených do neforemného balíku, nahoře skoro metrovou korunu listů. Přinesl ji osobně zeirin Feral na kotvu »gech«, kterou mu nově položili do středu nového kruhového záhonu na místě nedávné jámy. Podle toho, že se kolem shromáždily stovky veverek, bylo znát, že přinést sazeničku je obzvlášť čestná činnost. Veverky nemají pacičky uzpůsobené k tleskání, ale stovky veverek vyjadřovaly své nadšení vyskakováním do výšky bez vznášivé síly.

„No, my bychom to na Zemi tak rychle nesvedli,“ přiznal i Tom. „Ani s bagrem by to nebyla legrace. Ani tak krásnou válcovou jámu nesvedeme, nám by dovnitř musela vést jako spirála cesta pro nákladáky.“

„Budeme to tedy dělat bez bagru a bez nákladáků,“ ujistila všechny Věrka. „Ale mám i dobrou zprávu. Veverky nám na Zem na nezbytně nutnou dobu zapůjčí partu svých cvičených krtků.“

„Ty bys chtěla zasadit obří strom i u nás?“ podíval se na ni ohromeně Tom a s ním všichni ostatní – až na Vojtu, který už se na tom dávno se sestrou domluvil.

„Že váháš!“ řekla Věrka.

Strom Šozune

Nejdůležitější nápad pocházel tentokrát od Věrky.

„Mám dojem, že úplně padla možnost, že na Zemi dostudujeme,“ řekla, když se všichni tři – děda, Věrka a Vojta – radili, co dál. „Do normální školy už se nemůžeme vrátit, nikdo nám neuvěří, že nejsme propadlíci. Doufejme, že vystudují aspoň ostatní z naší pozemské party. Ale podle mě máme i jinou cestu, jak se dostat mezi pozemské vědce, aby nás neignorovali, ale vzali vážně.“

„Jakou cestu?“ podíval se na ni udiveně děda Čestmír.

„Zasadíme na Zemi strom Šozune,“ odvětila Věrka. „Myslím, že tentokrát o tom víme podstatně víc. Tvé dřívější pokusy byly příliš amatérské, proto neměly naději na úspěch. Když se nám podaří zasadit strom a vypěstovat ho do plné výšky, byl by to argument jako hrom a vědec, který by to ignoroval, by si koledoval o opovržení! Jako když se Francouzi nesmrtelně zesměšnilí výrokem, že kameny v nebi nejsou a proto z nebe nepadají.“

„Je to ale riskantní,“ vzdychl si děda. „Už vidím, jak se do nás všichni byrokraté obují, kolik závazných předpisů porušíme. A byrokraté – zejména ti z Evropské unie – mají neuvěřitelnou moc, proti nim se těžko bojuje.“

„Je snad zakázané zasadit si na svém pozemku jeden strom?“ opáčila Věrka.

„Zakázané to není,“ přikývl děda. „Ale problémy nastanou, až ten strom začne stínit sousední pozemky. Sousedé nás začnou žalovat. I kdyby to tady na vsi nikoho nenapadlo, jistě se najde vychytralý právník, který jim nakuká, co špinavých prachů odškodného z nás mohou vyrazit. A pak se na tom sám lvím podílem přiživí!“

„Dobře,“ nenechala se tím Věrka uchlácholit. „Tvrdil jsi, že máš nějaké zlato. Je takový problém přikoupit sousední pozemky, aby strom stínil jen tvoje?“

Děda se na vnučku podíval utrápeným pohledem.

„Víš ty, čechetko, že jsem se kdysi slavnostně rozhodl nepožadovat od veverek už žádné další zlato?“ řekl omluvně.

„Jestli ses rozhodl sám, nebylo to moudré,“ řekla Věrka trochu nešetrně. „Kdyby tě k tomu donutily veverky, bylo by to horší. V tom případě bych šla za nimi vyjednat výjimku. Řekla bych, že by mě v tom mistr zeirin Feral podpořil.“

„Rozhodl jsem se sám,“ zarazil ji, ale drbal se rozpačitě ve vlasech. „Nechci aby nám veverky pomáhaly zlatem. Přineslo do našeho světa příliš mnoho zla.“

„Jde o to, nač to použiješ,“ namítla Věrka. „Zlato přineslo zlo v rukou zlých lidí, ale tohle snad tvoje svědomí nezatíží. Nechceš přece kupovat zbraně, ale půdu, to je něco jiného, ne?“

„Je to něco jiného,“ připustil. „Ale zařekl jsem se...“

„Dobře, vyjednám to já,“ vzdychla si Věrka. „Ale pozemky potom musíš koupit ty, jsi z nás jediný plnoletý.“

„Jak myslíš,“ ustoupil děda.

Věrka se zřejmě ujala velení...

Od rozhovoru s mistrem zeirinem Feralem se Věrka vrátila plná optimismu.

„Veverky sice nevidí zlato v lidských rukou s nadšením, ale pro tentokrát uznaly, že máme opravdu pádný důvod,“ ubezpečovala Vojtu i dědu.

To už zase byli sami, ostatní děti se musely vrátit na Zem, aby po nich nebyla shánka. Jen Věrčini a Vojtovi rodiče znali větší díl pravdy o svých dětech, ostatní o tom buď vůbec netušili, nebo měli jen jakési mlhavé představy o škole pro zvlášť nadané žáky včetně letního vyučovacího tábora. Naštěstí proti tomu nikdo neprotestoval.

Věrka s Vojtou se zatím pořád ještě nemohli vrátit na Zem do školy a zdálo se, že se tam už nevrátí. Ačkoliv byli ve světě Siruzgos jen pár pozemských dní, uběhly jim tam celé roky a jak se zdálo, čím déle jsou u veverek, tím bude návrat obtížnější. Jak by mohli na Zemi hrát roli žáků osmé a deváté třídy, když vypadají na maturanty?

Naštěstí se mohli vrátit na Zem s dědečkem do jeho vesnice, kde je nikdo neznal a nikdo se nad jejich vzhledem nepozastavoval. A také se tam všichni tři vypravili.

Dědovi a jeho předkům kdysi patřil pás polí od vesnice až daleko k lesu. Pole tu byla poměrně dlouhá, zato úzká, takové nudličky. Vyměřovali je ještě úředníci Marie Terezie a císaře Josefa za jedné z jejich zemědělských reforem. Tak jsou uspořádány vesnice roztahané v údolí podél nějaké říčky nebo jen potoka, zatímco na rovině je častější hvězdicovité uspořádání – uprostřed kruhová náves s malým rybníčkem, nebo spíš požární nádrž, kde o rybu nezavadiš, jen o husy a kachny, kolem jsou do kruhu jednotlivé statky a pole hvězdicovitě se rozbíhající do všech stran.

V době všeobecného znárodnování dědovi samozřejmě pole sebrali a »přivtělili« do družstevních lánů, jenže jaképak lány v kopcovité krajině? V dědově vesnici žili naštěstí hospodáři, kteří se nedali strhnout šílenstvím širých družstevních lánů a místo propagované kukuřice dál pěstovali osvědčené brambory. Nudličky se rozumně spojit nedaly a bylo lépe nerozrávat meze, aby první dešťový příval nesmetl všechnu hlínu do vsi v podobě bahna, jak se dnes o povodních stává tam, kde tolik rozumu neměli. Tak také bylo možné při rozpadu JéZéDé vrátit pole původním majitelům bez nového pracného a hlavně drahého vyměřování.

Nebyly to však žádné velké lány a proto je všichni tři brzy prošli procházkovým tempem až na konec, kde měl děda ještě kus lesa – dříve se stavělo ze dřeva a sedláci se proto o les starali s pečlivostí, jakou jim mohou dnešní majitelé jen závidět.

„Nic moc,“ vzdychla si Věrka, když došli až k lesu. „Jediné vhodné místo bude asi v tom dolíku mezi kopečky. Důležité je, že je tam dostatečně vydatný pramen.“

„Zajímavé,“ řekl děda. „Já jsem nějaký pramen cítil až skoro tady na konci.“

„Ten je mnohem menší, zato není tak hluboko,“ zhodnotila ho Věrka. „Proto se dá lépe vycítit. Kdyby tu hledal zkušený proutkař s virgulí, našel by jen tenhle. Tím by ale sebral pramen pro rybníček u sousedů a ti by to mohli nést nelibě. I když by si asi vyschnutí rybníčku nedovedli vysvětlit.“

„To si jen myslíš,“ namítl děda. „Jestli tady vyrostе strom Šozune, spojí si to s vyschnutím pramene každý.“

„I tak nemá nijak zvláštní vydatnost,“ vrtěla hlavou Věrka. „V tom dolíku je větší proud. Navíc ve větší hloubce, takže bude méně závislý na počasí, zejména na suchu. Nechci se moc hádat, ale ten rybníček nejspíš v době hodně velkého sucha tak jako tak vysychá, ne?“

„Vysychá,“ přisvědčil děda. „Ale stalo se to, co já vím, jenom za velkého sucha pár let po poslední velké válce.“

„Pramen v dolíku bude lepší,“ trvala na svém Věrka. „Navíc i ten strom nebude v dolíku dlouho budit pozornost, jako kdyby rostl na rovině nebo dokonce na kopci.“

„Asi to znáš líp než já,“ připustil děda. „Tak mi řekni, kam až bude podle tebe sahat do stran koruna Šozune, neboli kam až musíme skoupit sousední pozemky.“

„Ta koruna bude sahat daleko,“ uvažovala Věrka. „Sousední pozemky nepostačí, budeš muset koupit na obě strany od dvou sousedů.“

„To nebude jednoduché,“ vrtěl hlavou děda. „Stačí, aby si jeden z nich postavil hlavu a bude zle.“

„Hele, Čest' o, znáš knížku »Hrabě Monte Christo«?“ mrkla na něho šibalsky.

„Znám,“ zarazil se děda. „Ale co máš vlastně na mysli?“

„Můžeš ho totiž napodobit,“ řekla. „Viš, jak on získával některé věci? Prostě za ně nabídl tolik, aby si dotyčný do smrti vyčítal, kdyby to nevzal. Když má pozemek cenu milion, nabídní deset milionů a uvidíš, jak snadno to půjde. Kdo odmítne, tomu příště nabídní už jen devět milionů s tím, že s každým odkladem o něco přijde.“

„Ty bys ale byla pěkná hrabě... vlastně hraběnka!“ usmál se děda.

„Zeirin Feral mi řekl, že mě v tom podpoří,“ vysvětlovala mu. „Pro veverky není zlato žádný problém. Pro ně je to jen velice stabilní, i když poměrně měkký kov, ale rozhodně ne platidlo. Když požádám o tunu zlata, dostanu ji. Musela bych prokázat, že jsem to použila rozumně, aby se zeirínové nesnažili nadarmo, ale to by přece bylo rozumné použití, nebo ne?“

„Dobře, zkusím to,“ slíbil děda. „Ale nevzala jsi do úvahy, že čeští sedláci mají někdy hodně tvrdé hlavy. Co když si některý soused postaví hlavu a neprodá nám to ani za dvacet milionů?“

„Pak zkus koupit pozemky od vzdálenějších sousedů,“ uvažovala Věrka. „Strom můžeme posunout kolmo na směr tvých polí, ten pramen taky teče kolmo. Ale hodně bych se divila. Zkus nejprve obejít oba nejbližší sousedy a pak uvidíš.“

„Drž mi tedy palce,“ vzdychl si děda.

„To víš, že budu!“ usmála se Věrka.

Stačilo několik dní pobytu u veverek a vidina návratu sourozenců Šupíkových do školy se rozplývala jako kostka cukru v horkém čaji. Dokud byli u veverek denně jen pár minut, i když roztažených na dva dny, bylo všechno v pořádku. Trojnásobné zpomalení vývinu se tím právě vyrovnalo, aby nebudili žádnou pozornost. Jenže teď byli u veverek nepřetržitě a tisícinásobné urychlení času s nimi dělalo divy.

Papírově by měli navštěvovat základní školu, Vojta osmý a Věrka devátý ročník. Jenže Vojtovi mezitím začaly růst vousy a kdyby Věrka přišla večer do baru, nikdo by po ní nechtěl občanský průkaz – na který vlastně ještě ani neměla nárok. Věřili by jí, i kdyby drze tvrdila, že jí je dávno přes dvacet.

Nebyly to ale zbůhdarma promarněné roky. Jejich vědomosti se daly srovnávat s vysokoškolským studiem. Zatímco Věrka se více věnovala biologii se zaměřením na stromy Šozune, Vojta se dostal mezi žáky mistra zeirina Vijora, neboť ho tam lákala technika. Ačkoliv byly veverky více zaměřené na biologické prostředky, ani techniku neměly zaostalou, naopak. Jen se tolik neprojevovala. Na Zemi jen těžko přehlédnete spousty strojů – auta, vlaky, lodě a letadla, země je zadrátovaná vedením

a protkaná silnicemi a tratěmi, rovněž v domácnostech máme plno techniky a elektroniky.

Veverky nemají auta, lodě, vlaky ani letadla. Nač? Jejich doprava pomocí kotev »gech« je milionkrát rychlejší, pohotovější a nezasahuje tolik do přírody, nepotřebuje silnice, tratě, přístavy ani ranveje. A na krátké vzdálenosti je jednodušší létat, ale ani k tomu nepotřebují těžká letadla s veškerým pozemním příslušenstvím. Létají si i jen tak, pro potěšení z letu.

Veverky nemají obrovské lány ani traktory, nepotřebují zpracovatelské továrny ani obrovské supermarkety. Nač si takovým balastem zbytečně zaneřadit svět? Raději mají čistá jezera, řeky a moře. Místo našich lesů pěstují své obří stromy Šozune, což je ovšem dané jiným vývojem jejich světa oproti našemu, ale život ve větvích může být stejně zajímavý jako naše brouzdání lesy dole po zemi.

Veverky nemají milionová města, osvětlená nespočtelným množstvím svítících reklam. Mají jen menší vesnice, kde se zato všechny znají a jsou si dobrými sousedy. Nepotřebují a tedy ani neznají bombastické reklamy, jejich domky i doupata osvětlují biolampy, působící na lidi dojmem romantiky starých petrolejových plynových lamp. Až na to, že v nich nesvítí petrolej ani plyn. Venkovní osvětlení nepotřebují, ve světě Siruzgos není v noci tma. Místo našeho rádia, televize, papírových novin i internetu mají veverky poněkud zvláštní snění – »gruif«.

Ovšem pozor, ne naše lidské. »Gruif« je stokrát dokonalejší než pozemské filmy, divadla i koncerty. Veverka se obvykle někde – nejčastěji ve svém pelíšku – uvede do klidu a pohodlí, zavře oči, aby ji nic nerušilo, pak se telepaticky spojí s některým z thukipyhů a nechá si od něho snít co ji napadne. Právě i vymyšlené příběhy, může si dát snít »veverčí zprávy« a má v nich dojem přímé účasti v zobrazených událostech. Může požádat thukipyh i o propojení s jinými veverkami a zapojit se do diskuzí. Kam se na veverčí snění hrabe pozemská filmová, televizní i zvuková technika, kam se na ně hrabe i internet!

Ale kromě »neviditelné techniky« mají veverky i techniku viditelnou a setsakra těžkou! Těžká veverčí technika je zásadně v podzemí, kam se za ní můžete vypravit jen s dobrým průvodcem. Když se Vojtovi podařilo získat kontakty na správné zeiriny, pozvali ho do jednoho svého vědeckého střediska.

Připadal si jako v Jiříkově vidění, jako v podzemním tunelu obřího urychlovače v Cernu. Po pravdě řečeno, ten urychlovač by vedle veverčích strojů vypadal asi jako dětská hračka! Ne velikostí, ale možnostmi.

Urychlovače jsou jistě užitečné, ale mohou měnit hmotu jen po atomech a to je skoro nepozorovatelné. Veverčí stroje dovedou měnit kámen ve zlato, ovšem častěji vytvářejí užitečnější věci, i kdyby to mělo být speciální hnojivo pro stromy

obsahující dokonale vyladěné stopové prvky. A nejen to, dokáží přetvořenou hmotu podle potřeb formovat, aby vznikly rovnou požadované předměty. Ačkoliv veverky tolik předmětů k životu nepotřebují, některé se jim přece jen občas hodí – například

lékařské nástroje a různé pomocné prostředky. Kdysi používaly i zbraně, dokonce měly i ponorky, než se jim podařilo zbavit svůj svět všech nebezpečných živočichů, ale to už je jen dávná historie, která se – jak doufají – nebude nikdy opakovat...

Nebyl proto problém změnit kámen ve zlato v podobě zlatých destiček s puncem švýcarské banky. Děda Čestmír kdysi přinesl do jihoamerické banky k ocenění valounek surového veverčího zlata a získal tak zlatou destičku s puncem, kterou ve Švýcarsku směnil za destičku s puncem evropské banky, aby nebudil tolik pozornosti. Donesl ji k veverkám, aby je zaznamenaly pro případné kopírování, nějaké uložil u advokáta pro své dědice, aby zachránil před prodejem rodnou chalupu. Teď jich Věrka pár od veverek přinesla, aby za ně mohl děda vykoupit potřebné pozemky sousedící s jeho.

Děda tedy začal obcházet sousedy s nabídkami hodnými hraběte Monte Christa a jen se v duchu modlil, aby sousedé nebyli tak tvrdé palice, jak je vnučce líčil.

Zlato snad zabere...

Věrka s Vojtou se po několika dnech přestěhovali zpátky na Zem, i když ne domů k rodičům, nýbrž k dědečkovi Čest'ovi do chalupy.

„To jsme ale dopadli!“ komentovala Věrka při svém prvním pohledu do zrcadla v dědově koupelně.

„Neviděl bych to tak katastroficky,“ konejšil ji bráška. „Trošku jsme zestárli, ale na druhé straně jsme se tam hodně dozvěděli, nemyslíš?“

Byla to pravda. Do školy se vrátit nemohli, vypadali na to příliš dospěle. Děda Věrce vyjednal převzetí občanského průkazu, na který už měla jakž takž nárok, neboť jí už mělo být papírově patnáct. Samozřejmě se neobtěžoval navštívit úřady v jejím oficiálním bydlišti, kde ještě probíhala policejní bouře kolem jejich nevysvětlitelného zmizení z policejního auta, ale došel si na ouřad příslušný jeho vesnici, kde předložil její rodný list a fotografie, předvídavě pořízené ještě u veverek. Napadlo ho to až dva dny od začátku jejího pobytu, takže úřednice pozdvihla obočí, jak to, že patnáctiletá dívka vypadá na dvacet, ale děda trval na tom, že je to vskutku jeho vnučka, možná vypadá vyspělejší než je, nicméně může její totožnost kdykoliv potvrdit. Úřednice se upokojila, fotografie i formulář převzala, jen poznamenala, že její podpis musí ověřit, ale nechá to na osobní převzetí průkazu.

Tam si naštěstí vybrali okamžik, kdy tam byla jen její kolegyně, která především sledovala, zda Věrka podepisuje dokument vlastní rukou, načež odsouhlasila podpisy a vydala jí občanský průkaz. Ani ji přitom nenapadlo pozvednout oči, aby se Věrce podívala do obličeje, takže jí ani nedošlo, že tu něco nehraje.

„Tak – a jsi u mě legálně!“ gratuloval děda Věrce. „Teď ještě aby to za rok dobře dopadlo s Vojtou!“

Byli tedy u dědečka a mohli vzkázat rodičům, že jsou v pořádku.

Trochu se báli jedné nejistoty, která nad nimi pořád visela.

Zda je rodiče poznají?

Setkání proběhlo o nejbližším víkendu. Rodiče přijeli do vsi na návštěvu, ale čekalo je tam děsivé překvapení, které jen těžko rozdýchávali. Obě děti se jim musely představit a chvíli trvalo, než tomu oba uvěřili.

Matka se pak s dcerou v objetí rozbřečela a otec také vypadal, jako kdyby mu právě uletěly včely.

„Tys je okradl o dětství!“ obrátila se najednou plačící matka s výčitkou na dědu.

„To není pravda!“ zastala se dědy Věrka. „Náhodou... o tak krásném dětství by se nám bez dědy ani nesnilo!“

„Za rok bys měla mít taneční!“ namítala matka. „Jak já jsem se na to těšila, až tě tam povedeme!“

„No jo, taneční...“ zarazila se Věrka. „Takhle už mě tam ani nevezmou? Ale to je přece maličkost! Nebudu umět tancovat, no bóže! Zato se chystáme zasadit na Zemi první strom Šozune, to bude tisíckrát důležitější!“

„Jaký strom?“ zeptal se rychle otec.

„Strom Šozune,“ opakovala Věrka. „Může to být největší převrat v pozemském zemědělství od vynálezu ruchadla.“

„Strom snad patří do lesa, ne na pole,“ namítl chabě otec.

„Až ho uvidíš, pochopíš, proč je pojem »les« ve spojení se stromy Šozune úplný nesmysl,“ připravovala ho Věrka opatrně na další chystané překvapení.

„Mohla bych ti zamluvit místo v kurzu tanečních pro dospělé,“ napadlo náhle maminku, neboť měla pořád v hlavě ty prošvihnuté taneční pro šestnáctileté.

„Nespěchej s tím!“ poradila jí Věrka. „Já jsem pořád na Zemi napůl ilegálně, jak bych mohla chodit do nějakých kurzů? Dost na tom, že nechodíme do školy!“

„Ale vždyť jste vynechali jen pár dní?“ připomněl jí otec.

„Jo, pár dní,“ pokýval hlavou Vojta. „Jenže tisíckrát urychlených. Ani nejbližší kámoši nás nemohli poznat! Ale nic si z toho nedělej, nebudeme mít zřejmě maturitu a na vysokou můžeme taky zapomenout, jenže jsme u vevereck vystudovali veverčí univerzitu a ta je víc než naše. Můžeš mi věřit. Věrka je dnes mimozemská biologka a já jsem se dal k vědcům, co mění kámen ve zlato! Kdo tohle na Zemi dokáže?“

„Kámen ve zlato?“ nechtěl tomu věřit otec.

„Jo, taky,“ řekl Vojta. „Ačkoliv – je tisíc lepších důvodů měnit prvky, zlatem se zabýváme jen okrajově. I když zrovna teď budeme nějaké potřebovat. Tady se budou dít věci!“

„Počkejte – vy se domů nevrátíte?“ domyslel si otec jen naznačenou skutečnost, vyplývající z Vojtových slov.

„To přece nepůjde!“ opáčila Věrka. „A vy se doma připravte na pronásledování od Sociálky! Budou vás jistě vyslýchat, jestli nás neschováváte doma, možná přijdou i se soudním povolením k domovní prohlídce! Ne abyste nás prozradili! Musíte jim do omrzení opakovat, že od té doby, co nás rovnou ze školy odvezla za asistence naší příčinlivé Policie Sociálka, nevíte, kde jsme. Nebude vadit, když je naopak obviníte z únosu a zejména ze zašantročení. Pro únos mají možná jakési zdůvodnění jedním sprostým anonymem, ale tím za nás převzali zodpovědnost a z toho se nevykroutí.“

„Oni si to už nějak zdůvodní!“ mračila se matka.

„Zdůvodňovat mohou co chtějí, ale vy zase můžete trvat na tom, že nás chcete vidět,“ pokračovala Věrka. „Odepřít vám to nemohou, klidně se obraťte i na soud.“

„Ale co když si pro vás přijedou sem do vsi?“ strachovala se matka.

„Máme jednu obrovskou výhodu,“ usmála se Věrka. „Jakmile zjistíme, že po nás jdou, zmizíme jim. Když přijedou za dědou, klidně jim ukáže celou chalupu, jen

ať se podívají, že tu nikde nejsme. My si mezitím uděláme výlet třeba do Japonska, tam už se oba dlouho chystáme. Aspoň by nás něco donutilo přestat to pořád odkládat.“

„Do Japonska?“ opáčil otec. „Proč do Japonska?“

„Protože je to hodně daleko od české Sociálky!“ odvětila Věrka.

„A vůbec ouřadů!“ dodal Vojta.

Sázení stromu Šozune mohlo započít, jakmile děda dokoupil potřebné pozemky. Nutno uznat, že mu sousedé jeho záměr příliš nekazili. Možná v tom také sehrál roli Monte Christův způsob, s jakým na ně přišel. Každému nabídl zhruba desetkrát víc, než byly »obvyklé« ceny pozemků a kdo by tomu odolal?

Nutno ale také přiznat, že dnešní sedláci už nejsou jako kdysi.

Dříve byla pro sedláka půda zdrojem obživy, jeho zlatým dolem. Staral se o ni, opečovával ji, kameny z polí vybíral a málokdo by svá pole jen tak prodával.

Pak sedlákům pole sebrali a nepatřilo jim nic. Práce v zemědělství nebyla dobře placená, mnozí si proto našli zaměstnání jinde, nejčastěji v továrnách. Generace se střídaly a mladým nikdo nepředával zkušenosti. Není div, že si později nová generace nevěděla s vrácenými poli rady. Zdroj obživy už to pro ně nebyl a s ním zmizel jejich vztah k půdě živitelce. Většinou je prodala nebo pronajala družstvům.

Skvělou nabídku proto nikdo z oslovených sousedů neodmítl a děda byl rázem majitelem mnohem většího lánu než doposud.

Věrka s Vojtou mezitím sjednaly pomoc veverek. Veverky na Zem nechodily, aby jim neutíkal zbůhdarma čas, ale zapůjčily dětem krtky, kterým časový posun nevadil. Ale i tak se museli předem dobře připravit, položit množství kotev »gech« a požádat o spolupráci všechny děti s veverčími úpravami.

Vybrali si na akci sobotu, kdy nikdo nešel do školy a všichni měli volno od rána do večera. Pak tunelem protáhli pět zapůjčených krtků, odnesli je na místo a určili jim, kde má být potřebná jáma.

A pak už museli kmitat všichni. Krtci hloubili jámu, děti od nich nosily hlínu na nejvzdálenější konec dědových polí, kde vznikl pahorek. Hlínu zase vrátí zpět, jenže nejprve zpevní okraje, zabezpečí pramen a hlínu smísí s přísadami z veverčího světa, aby zajistili kořenům stromu dostatečnou výživu. Měli je připravené v řadě měchů poblíž jámy. Práce řídila Věrka, zatímco Vojta s dědou kmitali společně s dětmi při odnášení hlíny.

Konečně krtci narazili na pramen vody. Věrka s Vojtou prýstící otvor zašpuntovali natlučenými dřevěnými klíny. Krtci rychle dokončili jámu. Věrka s Vojtou je vynesli ven a Vojta je odešel vrátit do světa veverek, zatímco Věrka uvolnila klíny a do jámy vhrkla voda z podzemního pramene.

„Mám dojem, že to postačí,“ schválila to znaleckým okem.

Pak děti vracely odnesenou hlínu zpět do jámy a Věrka do ní přidávala přísady. Konečně byla jáma opět dorovnaná.

„A teď přijde to nejdůležitější!“ řekla Věrka slavnostně.

Pak spolu s Vojtou protáhli tunelem sazeničku stromu. Byla menší než je obvyklá velikost sazeniček u veverek, sazeničku správné velikosti by ani neprotáhli tunelem, ale Věrka tvrdila, že to nebude vadit.

„Stejnou cestou budeme muset přitáhnout všechny štěpy,“ pokrčila rameny. „To ještě bude pořádná fuška!“

„Jaké štěpy?“ zeptal se Tom.

„Větve stromu se musí včas naroubovat,“ vysvětlovala mu ochotně Věrka. „Teď sázíme kmen, neboli základ stromu. Až začnou nahoře pučet větve do stran, některé odřízneme a naroubujeme na ně speciální odrůdy. Nikdy jsi neviděl strom, na kterém by byly naroubované dva druhy ovoce?“

Tom přiznal, že neviděl.

„Takové má tady ve vsi pan Tvrzník,“ řekla Věrka. „Na půlce třešně rostou třešně červené, na půlce žluté. Teď sice není na třešně správná doba, ale mohli bychom se jít podívat k Tvrzníkům na proslulé dvoubarevné třešňové kompoty paní Tvrzníkové.“

„V tom kompotu mohou být klidně třešně z různých stromů!“ namítl Tom.

„Mohly by být,“ připustila Věrka. „Ale u Tvrzníků jsou všechny třešňové stromy dvoubarevné. Když zrají, je to docela zajímavé. Tady na vsi to zná každý.“

„Ale není to příliš rozšířené,“ smlouval Tom. „Strejda na vesnici má na zahradě taky třešně, ale všechny krásně červené!“

„Dvoubarevné stromy jsou trochu kuriozita,“ přiznala Věrka. „Starý pan Tvrzník byl sadař a se stromy si rád pohrával. Dodnes se na ně lidé chodí dívat.“

„A ty si dáš taky na strom třešně dvou různých barev?“ napadlo Jitku.

„Proč třešně?“ usmála se Věrka. „A proč jenom dva druhy? Náš strom bude mít roubovaných větví víc. Na některých porostou knedlíky, na jiných hrušky, co na talíři nerozeznáš od pravé svíčkové, jinde omáčkovníky, špenátovníky, bramborovníky, určitě si tam naroubují i gulášovník a taky melounovník.“

„Melounovník?“ vytřeštil oči Tom. „To jde? Já myslel, že melouny rostou dole na zemi!“

„Naše pozemské rostou na zemi,“ souhlasila Věrka. „Veverčí melounovník může být buď jako strom, nebo jako roub – neboli skupina větví – na stromu Šozune.“

„Ale...“ napadlo Toma, „už ti někdy takový meloun spadl ze stromu na hlavu?“

„Veverčí melounovníky mají pevnější stopku,“ vysvětlovala mu rychle Věrka. „Proto nepadají. Mohlo by se stát, že nám některý upadne, až je budeme odřezávat. V tom případě je lepší nestát pod stromem. Děda chce prostor pod korunou Šozune oplotit, aby tam nikdo nechodil.“

„Ale jak se s takovými plody zachází?“ ptala se zvědavě Anka.

„Vezměme si třeba klasickou svíčkovou,“ řekla Věrka. „Nejprve musíš utrhnout šišku knedlíkovníku, hrušku svíčkovníku a tykev omáčkovníku. Knedlík rozkrájíš na plátky a dáš je ohřát na páru, tykev omáčky vymačkáš do kastrolu a dáš na plotnu, pak nakrájíš na plátky hrušku svíčkovníku a vhodíš do horké omáčky. Za deset minut dáš na stůl talíře, každému navršíš, kolik sní – a mňam! Dá se to vylepšit brusinkami a šlehačkovníkem, ale chutná to i bez nich.“

„Júúú, to je prima!“ ozvalo se ze skupiny mladších. „To můžete mít svíčkovou každý den? Taky bych si dal!“

„Tys ji ještě u veverek nejedl?“ otočila se Věrka po hlase.

„No... jako všichni!“ přiznal chlapec. „Mňam! Ale to byla taky ze stromu?“

„Já myslela, že to všichni vítě!“ ohradila se Věrka. „To se rozumí, u veverek nic jiného nejíme!“

„Ale jak to bude v zimě?“ staral se Tom. „Pokud vím, u veverek je pořád léto!“

„Protože nám veverky vyhradily místo v subtropích,“ vysvětlovala Věrka. „Tady jsme si ale zasadili strom Šozune z pásma s podobnými přírodními podmínkami jako v Čechách, takže snese i sníh a mráz a nemusíme se obávat, že zmrzne. Pochopitelně nedává tak často úrodu jako subtropické druhy, ale i tak budeme muset postavit pár skladů. Uvažovali jsme s dědou, že veškerou úrodu ihned po sklizni rozprodáme, ale lepší bude pořídit si sklady s chladírnami, kde by to vydrželo přes zimu. Pak můžeme jedním stromem zásobovat celoročně i menší město.“

„To čekáš tak velkou úrodu?“

„Stromy Šozune jsou produktivnější než všechny pozemské plodiny, co vyrostou na stejné ploše,“ tvrdila Věrka. „Ať zaseješ cokoliv, získáš z každého hektaru jen pár tun úrody. Stromy Šozune dávají desítky a v tropech i stovky tun ročně.“

„A přitom můžeme pod ní pást ovečky!“ doplnil kdosi.

„Tady bych už tak optimistická nebyla,“ vzdychla si Věrka.

„Proč ne?“ zarazil se i nadšenec.

„Protože pod stromy Šozune neprší,“ pokračovala Věrka ve vysvětlování. „Strom využije z deště každou kapku a dolů ji nepustí, takže pod ním roste jen odolná stepní tráva. Ovečky by na ní trpěly hladem a žízní.“

„Škoda,“ vzdychl si nadšenec, zaražený ve svém rozletu.

„To se ještě uvidí!“ pokrčila rameny Věrka. „Prvním rokem asi prodáme všechnu úrodu hned a nakoupíme za to vybavení chladíren. Druhým rokem dokážeme plody lépe skladovat.“

„Teď jen aby strom vyrostl jako u veverek,“ přál si Vojta.

„Doufám, že vyroste,“ řekla Věrka. „A teď bych navrhla skočit si k veverkám na pravou stromovou svíčkovou s knedlíkem a omáčkou. Máme jí tam dost pro všechny. Kdo jde se mnou?“

Takovému pozvání se přece nedalo odolat!

Zakrátko byli u veverek všichni...

Roubování

Stromy Šozune rostou pomaleji než bambus, zato vytrvale. Do plné výšky jim to trvá patnáct let. Ale už za tři roky dosahují výšky rozhledny na Petříně a to je čas, kdy se má začít s roubováním užitkových větví.

To se nezměnilo ani na Zemi, jenže za tři pozemské roky uběhlo u veverek skoro tři tisíce let a z veverek, které tam děti poznaly, nezůstala žádná. Dožívají se tisíce let, ale to nestačí ve srovnání s pomalostí ubíhání času na Zemi. I veverčata, se kterými si děti hrály na začátku, mezitím vyrostla, zestárla a zemřela.

Děti potěšilo, že si veverčata mezi sebou předávala pozemské hry – na honěnou, na schovávanou i další. Veverčata je přijala za své, mezitím se staly pradávnu tradicí a dnes už žádné nevědělo, odkud k nim tyto hry přišly.

Věrka nejvíc oplakala svého učitele zeirina Ferala. Všichni u veverek přešli na režim »jeden den na Zemi, dva u veverek«, aby časové rozdíly právě vyvážily jejich pomalejší vývin, jenže každý den strávený na Zemi znamenal tři roky veverčího času – a to je příliš velký časový posun!

Kdo by u veverek zůstal natrvalo, prožil by tam krásných tisíc let, jenže na Zemi by zatím uplynul sotva jeden rok. Ne že by to nešlo, ale přece jen – lidé patří na Zem a ne k veverkám. Museli se tedy smířit s tím, že »jejich« veverky postupně odcházejí a nahrazují je jiné. Veverky se ke svým mrtvým chovaly s úctou, jakou si zasloužili. Nenechávaly je, tak jako Tibeťané, na pospas dravým ptákům, kteří ve světě veverek ani nežili, ani je nespalovaly. Pohřbívaly je u stromů Šozune, aby je kořeny vrátily do koloběhu přírody. Nezdržovaly se zbytečnostmi, jako bývají naše honosné náhrobky. Památka na známé veverky se lépe zvěční v paměti thukipyhů, tak jako se i na Zemi mnoho herců uchovává ve svých filmech lépe než v opomíjeném mramoru náhrobků.

Až teď vlastně děti pochopily, co jim děda Čestmír tvrdil od začátku. Náš a veverčí svět se časově příliš míjejí. Lidé se mohou s veverkami vzájemně navštěvovat, během návštěv se mohou i pochopit, třeba se i seznámí, ale nikdy ne nadlouho a trvalý vztah mezi nimi nevznikne. Veverky nemohou žít na Zemi, neboť by se vracely do úplně jiné historické epochy, a lidé mohou žít u veverek jen s přestávkami. Ačkoliv se tam děti vypravovaly denně, mezi jejich návštěvami pokaždé uplynuly tři dlouhé roky. Mohly tak na vlastní oči sledovat, jak jejich veverčí přátelé stárnou. Nebylo nemožné zdržet se tam déle a během několika pozemských dní i vystudovat, ale za tu dobu se každý změnil tak, že ho ani jeho přátelé nepoznávali.

Vždyť Věrku s Vojtou nepoznali ani vlastní rodiče!

Bylo však dobře, že mezi naším a veverčím světem stále existoval tunel ztruhotů vyrovnávajících čas, který oba světy spojoval.

Větší prospěch ze vzájemného spojení měli ovšem lidé.

Podivuhodného stromu Šozune si v polích dlouho nikdo nevšiml. Vesničané sem málokdy zabloudili, jen na sousedních polích občas přejel traktor, aby obdělal půdu, zasel a sklídl úrodu. Děda Čestmír zpočátku prohlásil své pozemky za pastviny, kde se v prvních letech skutečně prohánělo malé stádečko oveček. Bylo to však jen dočasné předstírání. Po třech letech se strom Šozune vytáhl do výšky a přerostl

i nejstarší vesnické lípy. Jeho kmen byl silnější než u památkáři chráněného dubu, o kterém se tradovalo, že pamatuje i Žižku.

Někteří Věrčini spolužáci mezitím odmaturovali a všichni se dle očekávání dostali na vysoké školy. Ve veverčím světě se však scházeli se železnou pravidelností. Jen Věrka s Vojtou na Zemi studovat nemohli. Neměli dokončené základní školní vzdělání, což byla podle pozemských byrokratů nepřekonatelná překážka, ačkoliv by mohli na vysokých školách mnohem lépe přednášet než studovat.

Vynahrazovali si to tím, že si během společného pobytu ve světě veverek nechali od studentů přednášet, co se právě učili. Bylo to výhodné pro obě strany. Studenti si látku zopakovali – a jak je známo, každý předmět se nejlépe naučíte vysvětlováním jiným, ať už slabším žákům, nebo někomu úplně neznalému. Věrka ani Vojta však tak neznalí nebyli. Občas své »učitele« naopak doplnili o veverčí znalosti. Téměř všude, kde se pozemská a veverčí věda neshodovaly, byla veverčí věda blíže skutečnosti, ale užitek z toho měli všichni, neboť i to srovnání bylo zajímavé.

Děda Čestmír se teď většinou zdržoval na Zemi. Věkem byl již dávno důchodcem a také jakousi nevelkou almužnu dostával, ale jemu to stačilo. Žil ve své chaloupce, chodil obhlížet pole a zejména strom Šozune, přitom se staral o ovečky, ale s dětmi už do veverčího světa denně nechodil.

„Musím vám přece vydržet, dokud strom nevydá úrodu!“ říkal s úsměvem.

Nevypadal ale, že by se chystal na hřbitov, jako jeho vrstevníci. Papírově už mu bylo devadesát a nikdo ve vsi nebyl tak starý jako on, ačkoliv někteří vypadali starší. Kdo ho neznal, hádal by mu sotva padesát. Přece jen bylo znát, že se na Zem vracel častěji než babička, takže mu čas tak rychle neubíhal. Věrka s Vojtou už mu několikrát navrhli, aby k veverkám vůbec nechodil.

„I my chceme, abys nám vydržel!“ zdůvodňovala to Věrka.

„To by taky nebylo správné!“ namítal děda. „Mohl bych se mohl dožít i dvou set let a silně pochybuji, že by mi tak dlouho platili důchod! Ouřadové by si toho všimli a pak by mi nedali pokoj, dokud by mě do té truhly nedostali. Pořádek nade vše!“

I tak ale začal návštěvy veverek vynechávat. Raději chodil dojit ovečky.

Ovečky byly přece jeho nápad.

Pak konečně nastala doba prvních roubů.

Věrka je přinášela tunelem z veverčího světa, vynášela je do výšky a nahrazovala jimi větve »základního« stromu. Pracovala o sobotách a nedělích, aby se toho mohli účastnit i bývalí spolužáci, zejména vysokoškoláci. O roubování už leccos věděli, ale praktická část výuky je důležitá a tohle bylo přece jen jiné než jak to provádějí sadaři na Zemi už po celá staletí.

Naši sadaři pracují s tenkými klacíčky, které vsazují na podlož. Někdy natupo, jindy do rybinových zářezů, ale vždycky si vystačí se zahradnickým nožem, lýčím na zpevnění a štěpařským voskem na ochranu před hnilobou. Další povinnou výbavou našich sadařů je trpělivost. Stromy rostou pomalu a dlouho trvá, než přinesou ovoce.

Štěpy na strom Šozune, které Věrka s Vojtou přinášeli od veverek, měly obvykle pět až šest centimetrů v průměru a dva metry délky. Věrka je přinášela již opracované, ale připravit rybinovitý protikus na stromě dokázala i s pozemskou pilkou a dlátem. Štěp musel sedět dostatečně pevně, ale to nestačilo a Věrka jej

zpevňovala kusem hadí kůže z veverčího světa – přinejmenším to tak vypadalo, ačkoliv to bylo umělé. Tato bandáž musela vydržet jen týden, pak již byl štěp přirostlý a dál rychle rostl.

Tím to bylo hotové – teď jenom aby se štěpy ujaly.

Věrka si ale věřila.

Utajit takovou neobyčejnost, jakou je mimozemský strom Šozune, není možné, ale dá se to omezit na jednu vesnici. Stačilo, aby se děda Čestmír objevil v hospodě, kde se stromem pochlubil. To ještě nebyl příliš vysoký, ale už budil pozornost hospodářů svým rychlým růstem a děda Čestmír se rozhodl to před nimi netajit.

Bylo třeba, aby si na to co nejdřív zvykli, aby to pak s očima navrch hlavy všude nerozhlašovali jako div světa.

Po dlouhé debatě, spojené s drobnou sázkou ohledně očekávané výšky stromu, neboť jeden ze sousedů cosi tvrdil o nemožnosti, aby strom přesáhl výškou i šířkou koruny sto metrů a chtěl se vsadit o víc než o tradiční »metr piv«, to sousedé přijali. Sice jako jistou kuriozitu, ale aspoň se přestali tak okatě divit. Později se na strom přišli i několikrát tajně podívat, ale pak už je to nevzrušovalo.

A strom zatím rostl...

Proti stejným stromům u veverek neuvěřitelně pomalu, proti pozemským rychle. Věrčin učitel Feral se nedožil ani jeho čtyřiceti metrů, takže se musela o roubování radit s dalšími odborníky, ale už po třech letech začali z nových větví sklízet první plody.

A byly jich hned od začátku tuny.

Mezitím museli u veverek zasadit další stromy určené pro lidi Země, aby

převzaly úlohu dosavadních dvou. Stromy Šozune vynikaly proti většině pozemských stromů i dlouhověkostí, ale vzhledem k Zemi to bylo pořád málo. Nejstaršími stromy na Zemi jsou sekvoje, údajně až pět tisíc let staré, ale i když se stromy Šozune dožily i osmi tisíc let, na Zemi zatím uplynulo sotva osm let, takže i děda Čestmír zažil během svého přerušovaného pobytu u veverek již několik přesazování.

Bylo to spojené s přeroubováním všech druhů roubů – a veverky to tentokrát nechaly na Věrce, Vojtovi a jejich kamarádech. V pořádku – museli se to přece někde naučit a kde jinde než u veverek? Byla to zajímavá práce a strávili na tom několik veverčích dní. Z hlediska pozemského času to znamenalo jen nepatrné zdržení. Bylo to ale poučné, neboť na ně veverčí odborníci dohlíželi a každou chybičku jim hned na místě opravili a vysvětlili. Na Zemi už na ně dohlížet nebudou!

Už protože na Zemi rostou stromy z veverčího hlediska příliš pomalu.

A to brali v úvahu jen stromy Šozune.

Pozemské stromy jsou ve vývinu ještě pomalejší.

Již prvním rokem po naroubování se na rychle se košaticích roubech objevily první plody. Prvním rokem jich bylo málo a stačili by je zkonzumovat i sami, jenže

všichni byli zvědaví, jak to lidé přijmou a rozhodli se úrodu prvního roku dát na trh. Děda uvažoval i o nabídce supermarketům, ale Věrka s Vojtou mu to rychle rozmluvili. Supermarkety mají za cíl platit zemědělcům i zaměstnancům co nejméně a co nejvíc zisku vyvézt. Výhodnější bylo nabídnout to menším obchůdkům. K lidem se to také dostane, ceny nemusí být tak vysoké a veškerá marže zůstane českým a zčásti možná i vietnamským obchodníkům.

Vojtu napadlo vylepšit to alespoň prvním rokem dovozem plodů od veverek. Postavil dokonce vozíček na kolejničkách, na němž chtěl plody vozit tunelem. Děda se mu to snažil rozmluvit, ale Vojta tvrdil, že to jeden rok vydrží a pak už přece bude úroda dost velká, aby nepotřebný dovoz ukončili.

Museli ovšem plody zabalit a popsat, jenže tím si hlavu nelámali. Nechali si vyrobit samolepky, kterými příslušné plody jen přelepovali. Byl na nich čárový kód k usnadnění markování na pokladnách a stručný návod k použití pro zákazníky. Šlo to rychle a nezdržovalo to.

Obvykle tam byla jediná věta:

»Knedlíky rozřežte na plátky, ohřejte na páře nebo v mikrovlnce a podávejte jako přílohu.«

»Odřízněte zúženou část jako víčko, omáčku vytlačte do kastrůlku a ohřejte.«

»Odřízněte zúženou část jako víčko, pivo přelijte do püllitru a podávejte.«

»Hrušku rozřežte na plátky, sloupněte slupku, pak dejte do omáčky a spolu s ní ohřejte.«

»Trvanlivost: v nepoškozeném obalu měsíc, v lednici tři, po otevření jeden den.«

Anka se včas vytasila s námitkou, že si na ně určitě došlápne Nejvyšší kontrolní úřad, neboť plody Šozune zcela jistě nesplňují evropské normy, ale napadlo je řešení vpravdě šalamounské – na samolepky nechali natisknout drobným písmem varování:

»Tyto plody nesplňují Evropské normy, neobsahují Éčka ani alergeny a při jejich konzumaci může vzniknout alergie nanejvýš na Evropskou unii, což není na škodu, spíš naopak!«

Děda musel – byť se skřípěním zubů – formálně založit zemědělské družstvo, aby v Čechách vyhověl platným zákonům. Kdyby bylo po něm, nikdy by takový krok neudělal, ale nakonec uznal, že nemá smysl podávat čertu prst a dodávat byrokratům klacek na bití nevinného psa...

Na jménu družstva se shodli všichni – pokřtili družstvo jménem »**Sciurus**«, což je jednak nepatrná planetka 3350 v pásu planetek, ale také – a to především – latinský název pro veverky. Stylizovaný obrázek veverky se stal rovněž znakem družstva. Málokoho by napadlo, že právě tyto veverky nejsou domovem u nás na Zemi.

Družstvo muselo být po formální stránce bez závad, aby byrokraté neměli vítané záminky k zásahu. Děda se proto rozhodl raději zaměstnat k vedení účetnictví účtařku z města, aby ručila za odbornou stránku a aby z této strany nemohly nastat problémy. Až potom mohl začít jménem družstva sjednávat smlouvy s obchodníky o dodávkách neobvyklých plodů.

Musel je sjednat osobně, ale chopil se toho s vědomím, že je jediný, kdo to může zařídit, takže to zařídit musí. Začal ve venkovské hospodě. Starší hostinská už dávno

žádná jídla nevařila. Byla na hospodu sama a byla ráda, že stačí obsluhovat žíznivé. Kromě nápojů nabízela jen pár drobností – smažené bramborové lupínky, pár slaných arašídů a z jídel jen tlačenko s cibulí a octem, které nevyžadovaly dlouhou přípravu. Díky dědově nabídce překvapila vesničany výběrem jídel, o jakých se jim předtím ani nesnilo. A přitom za tak lidové ceny, že se vyplatilo vzít na večeři a později i na oběd do hospody celou rodinu. A přitom se hospodské zvedla nejen tržba, ale i výdělek.

Podobně se zvýšily i výdělky místním obchodníkům. Ne že by místní občané víc utráceli, ale družstvo »Sciurus« dodávalo tak levně, že se i venkovanům vyplácelo přestat se zdržovat vařením a buď se levně stravovat v místní hospodě, nebo nakoupit plody Šozune a doma je už jen dokončovat, zpravidla ohřátím.

Veverky lidem ve světě Siruzgos vyhradily několik stromů, obvykle až tři, aby se vzájemně zálohovaly. Nikde jinde nerostly štěpy poskytující lidská jídla. Veverky je nejedly. Jídla byla geneticky přizpůsobená lidem, značná část plodů byly dokonce napodobeniny masných jídel a ty by vegetariánským veverkám rozhodně nechutnaly. Co tady lidé nesnědli, zkazilo se a opadalo, nicméně stromy tu musely zůstat, aby se jejich genetická informace neztratila. Bylo jednodušší udržovat několik stromů bez užitku než pak vytvářet nové štěpy.

Vojta neodolal a uvedl do provozu svou »malou železnici«. Dovážel tunelem ze světa veverek plody, které již rozprodali. Jednak tím využil i stromy ve světě veverek, ale také zvětšil okruh, který si mohli dovolit zásobovat. Kromě nejbližšího okresního města tak stihli zásobovat i další dvě městečka, kde během půl roku zkrachovalo pět supermarketů.

Tomuhle konkurovat nemohly.

Jak se ovšem dalo očekávat, konkurence po této ráně nesložila ruce do klína a nevyklidila pozice bez boje.

Před dědovou chalupou zastavily tři automobily, z toho dva policejní. Děda na poslední chvíli varoval Věrku a Vojtu, aby se někam uklidili – chtěli se přece podívat do Japonska a tohle byla neočekávaná příležitost – a vyšel nevídané, protože nezvané hosty přivítat. Jak říkají Rusové: Nezvaný host horší než Tatařin...

Nebyla to však eskorta od Sociálky a nepřijeli si pro Věrku a Vojtu. Tentokrát to byla inspekce od Státní hygienické kontroly, která přijela zkontrolovat, zda výrobní zařízení družstva »Sciurus« odpovídá hygienickým požadavkům Evropské unie.

Děda jen pokrčil rameny, vzal z věšáku klíče a upjatě se tvářící dvoučlennou komisi i s čtyřčlenným policejním doprovodem zavedl do skladu, aby si prohlédla několik vyrovnaných palet se vzorně naskládanými přepravkami. Na jedné straně byly palety prázdné, na druhé již bylo několik tun plodů připravených k expedici.

„Tohle nás nezajímá!“ prohlásil komisně hygienik. „Nechceme vidět sklady, ale výrobní prostory.“

„Tohle jsou naše výrobní prostory,“ ujistil je děda.

„Tohle jsou sklady,“ trval na svém hygienik. „Chceme vidět výrobní prostory, kde ta jídla připravujete! Dostali jsme oznámení, že je nemáte v pořádku, zejména že tam nejsou vykachlíčkovány stěny, odborně zavedená voda a na všechny zaměstnance nemáte dostatečný počet záchodů.“

„Družstvo **Sciurus** nemá zaměstnance,“ opáčil s klidem děda Čestmír. „U sklizně plodů nehrají záchody žádnou roli. Veškerá příprava se odehrává tady ve skladu. Tady jsou samolepky, které lepíme na jednotlivé plody, než je uložíme do přepravek před rozvozem. Jinou přípravu nepotřebujeme.“

„To je nesmysl!“ opáčil kontrolor. „Nechcete mi tvrdit, že hotová jídla rostou jen tak na poli?“

„Nerostou na poli, ale na stromě,“ opravil ho trpělivě děda.

„Cože?“ zarazil se kontrolor. „Chcete mi snad tvrdit, že u vás rostou na stromě i jitrnice? To by byla pěkná pohádka, ale od vás je to znevažování úřední kontroly!“

„To není znevažování úřední kontroly, ale skutečnost,“ namítl děda. „Všechny plody, které družstvo »Sciurus« prodává do obchodů, rostou na jednom stromě, který si můžete beze všeho prohlédnout. Ovšem jen z dálky, nejnížší větve jsou dnes kolem sta metrů nad zemí. Máte-li dalekohled, můžete se o tom přesvědčit.“

„Vy si vážně děláte legraci?“ vybuchl kontrolor. „Podívejte se, jestli do zprávy napíšu, že zodpovědný pracovník družstva odmítl spolupráci a napařím vám milion korun pokuty, nic vás před ní nezachrání!“

„Pokuty chcete dávat?“ ušklíbl se děda. „Spolupráci neodmítnu a přesvědčím vás, ale nejste na takové přesvědčování správně vybavený a zejména oblečený.“

„Nechte si ty legracky! Přesvědčte mě, že máte všechno v pořádku a já odjedu.“

„Jak myslíte,“ pokrčil děda rameny. „Počkáte tady na něho?“

To už se obrátil k policistům, kteří ve zmatku přikývli, neboť nevěděli oč půjde.

Děda se znenadání přitočil ke kontrolorovi a než se policisté vzpamatovali, zmizel jím ze skladu i s ním.

Jen se přitom trochu otrásl vzduch...

„Přidržte se tady té větve, ať mi nespádnete!“ poručil děda hygienikovi.

Stáli na obrovské větvi gigantického stromu ve výšce sta metrů nad pokojně se pasoucími ovečkami. Větev, na které stáli, měla dva metry v průměru a větev, které se měl kontrolor přidržet, byl silný sloup, který by mohl být všude jinde samostatným stromem, kdyby tady nevyrůstal z ještě větší větve.

Při pohledu dolů se z té výšky kontrolorovi zatočila hlava. Objal nabízený sloup a zoufale vykřikl:

„Proboha! Co je tohle za šílenost?“

„To je strom Šozune, vážený pane,“ oznamoval mu klidným hlasem děda Čestmír. „Chtěl jste vidět strom, na kterém rostou jitrnice. Podíváte-li se nad sebe, uvidíte těch jitrnic hned celý trs jako u banánů. Jsou však ještě zelené a nezralé, raději je necháme dozrát. Podíváte-li se nalevo, uvidíte podlouhlé šišky pivního stromu, dvě nebo tři už by se daly sklídit, ale necháme je také ještě chvíli, aby se nasýtily bublinkami, pak budou mít teprve správný říz. Podíváte-li se napravo, spatříte dlouhlé bledé knedlíky. Jsou už zralé, ale sklízet je budeme až zítra. Když se ohlédnete dozadu...“

„Proboha, ne!“ vykřikl kontrolor. „Jak jsme se sem vlastně dostali?“

„Skokem na kotvu,“ odvětil mu děda, ačkoliv to jeho návštěvě nic neříkalo.

„A jak se, proboha, dostaneme zpátky?“ zajímalo kontrolora ještě víc.

„Také skokem na kotvu,“ přikývl děda Čestmír. „Druhá kotva je v našem skladu, hned vás tam odnesu.“

„Jinak než... tím skokem... to nejde?“ zaúpěl chlap.

„Jistěže to jde,“ přikývl děda. „Můžeme spolu sletět dolů jako na padáku. Jste lehčí než já, unesu vás.“

„Kde ale máte ten padák?“ znejistěl chlap.

„O ten se nemusíte starat, jako kdybych ho měl na zádech,“ ujišťoval ho děda.

„Vždyť na zádech nic nemáte!“ namítl chlap.

„Víc než ten virtuální padák ani nepotřebuji,“ opáčil děda s úsměvem. „Se mnou se nemusíte bát. Doufám, že nejdete kontrolovat bezpečnost práce, ale my máme pro práci ve výškách poněkud volnější předpisy. Nepotřebujeme bezpečnostní přilby, lana ani opasky, jen by nám překážely.“

„Ale... co když vám zrovna na téhle větvi uklouzne noha a spadnete dolů?“

„Varoval jsem vás, že na to nejste správně oblečený,“ řekl děda. „Lézt na strom v polobotkách! Takový nerozum! Ale ani to není problém, kdybyste spadl, chytím vás a přistaneme spolu jako na jednom padáku.“

„Který nemáte!“ opakoval kontrolor.

„Mám, i když jen virtuální,“ opravil ho děda. „Doufám aspoň, že mi už věříte, že nám na stromě rostou nejen jitrnice, ale i knedlíky a spousta jiných plodů. Kdyby se vám ještě něco nezdálo, můžeme se tu trochu projít, ukáži vám všechno! Ale přece jen by bylo lepší, kdybyste si na to vzal pohorky nebo jiné vhodnější boty, lakýrky vám budou určitě klouzat.“

„Radši bych byl zpátky!“ vyhrkl kontrolor.

„Prosím – ale pusťte se té větve, ať vás mohu odnést!“ požádal ho děda a zvolna ho objal kolem pasu. „Když se budete držet jako klíště, s celým stromem ani nehnu!“

„Ale držíte mě pevně?“ strachoval se kontrolor.

„To se ví!“ ujistil ho děda. „Jen se klidně pusťte!“

Vzápětí stáli v hale skladu, metr od paní kontrolorky a policejního doprovodu. Policisté už byli trochu nervózní, ale oddychli si, když se děda s panem hygienikem opět objevili.

„Tak co?“ staral se děda. „Všechno v pořádku?“

„A to vážně všechno jenom sklízíte?“ nechtěl pořád věřit hygienik.

„Nic nevyrabíme ani nic nevaříme,“ ujistil ho vážně děda. „Sklidíme, přelepíme etiketami, plníme do přepravek a nakládáme na palety, které auto rozváží. Na to přece nepotřebujeme vykachlíčkové stěny, odborně zavedenou teplou vodu a pro všechny zaměstnance záchody. Ten, kdo vám udal, že je tu nemáme, měl pravdu, ale zapomněl dodat, že je v pouhém skladu ani nepotřebujeme.“

„To bych taky chtěla vidět!“ řekla pyšně paní hygienička.

„Ježiši, Mařko, mlč!“ zarazil ji kolega kontrolor. „Nevíš, co chceš! Chceš stát na kluzké větvi sto metrů nad nějakými ovcemi?“

„Ale to snad ne?“ vyhrkla zaraženě.

„Můžete se na ten strom podívat zdola,“ nabídl jí děda. „Je odsud asi kilometr vzdušnou čarou. Ale bohužel, nemám dalekohled, abych vám ho půjčil. My se na to vždycky díváme zblízka.“

„To radši nechtěj vidět!“ zarazil paní její kolega. „Hele, sepíšeme, že je všechno v cajku – a už ať jsme doma! Ještě teď se mi z toho zvedá žaludek!“

„Co chcete sepisovat?“ pokrčil rameny děda. „Žádná výrobná potravin tady není a nikdy nebyla. Všechno tu spořádaně roste na stromě, jaképak sepisování?“

Měl pravdu. Jaképak sepisování o kontrole pouhého skladiště?

„Přijed'te napřesrok,“ pozval je děda. „Chceme si tady vedle postavit chladírnu. Ale na tu si musíme nejprve vydělat. Já totiž nesnáším půjčky, víte?“

„Proč?“ zpozorněl trochu kontrolor.

„Protože – jak říkal kdysi pan Tomáš Baťa – nejvýhodnější půjčka je půjčka již řádně splacená. Letos všechno investujeme do vybavení. A pak se uvidí!“

„Ale... kde se tady vzal ten obří strom?“ napadlo konečně kontrolora.

„Správná otázka!“ podotkl děda. „Jenže odpovědi se na ni nedočkáte. To už není vaše záležitost a my přece můžeme mít i nějaká obchodní tajemství!“

Pak kontrolory i s doprovodem dovedl k jejich autům.

Už tu neměli co dělat...

Soutěživost

Konkurence se do češtiny překládá jako »hospodářská soutěž«. Slovo »soutěž« vyvolává v češtině dojem čestného soupeření, jenže slovo »konkurence« je od toho až příliš často na sto honů vzdálená.

Konkurence totiž může být různá. Čestná varianta spočívá v dobrém nápadu, který zboží nebo služby jedné firmy nějak vylepší nebo zlevní. Ta pak může přebírat zákazníky i zavedenějším firmám. Četnost výskytu čestné formy konkurence se však dá srovnat s četností výskytu bílých vran. Bílých vran je prý mnohem víc.

V konkurenci se velice často používají horší praktiky. Jednou z méně čestných je dumping. Ten si může dovolit jen dostatečně velká a hospodářsky silná firma, která ztráty z dumpingu dorovná příjmem buď z jiné oblasti, nebo na jiném zboží. Účelem dumpingu je co nejrychleji odrovnat konkurenci, která si nízké ceny nemůže dovolit a protože přijde o zákazníky, vyhlásí nakonec úpadek neboli bankrot. Vítěz bere vše, což znamená, že po likvidaci konkurence naopak prudce zdraží, aby se získaným monopolem na důvěřivých zákaznících patřičně zahojil.

Třetí druh konkurenčního boje patří k praktikám firem, jakými jsou především pověstné italské Mafie. Tento druh boje bývá úplně nezákonný, ale celkem bezpečně se dá provozovat v zemích, kde více než na zákonech záleží na dobrých právnících. Tam už se však o nějaké cti nedá mluvit vůbec.

Nájezd kontrol pokračoval i druhého dne, jenže kontrolu z finančního úřadu už děda snadno odkázal na účetní firmu ve městě, kam kontrolory doprovodil a pak jim naprosto nevysvětlitelně zmizel. Účtařka byla rázná paní a v účetnictví měla pořádek přímo pedantský, takže se kontroly nezalekla a směle jim všechno předvedla.

Když se kontrolorka podívovala, že družstvo nevykazuje žádné mzdové náklady, vysvětlila jí s pokrčením ramen, že je to v naprostém pořádku. Děda Šupík je přece důchodce, důchod se do daňového přiznání nepíše a mzdy?

„Ono to družstvo je taková parta studentských nadšenců, dědek Šupík je vede, ale všichni to zatím dělali zadarmo,“ vysvětlovala účtařka kontrolorce.

„Ale to je přece nepřipustné zneužívání práce dětí!“ vyjela kontrolorka. „Na to jsou paragrafy! Budu muset podat trestní oznámení!“

„Na vašem místě bych to nedělala,“ vrtěla hlavou účtařka. „Ale i když to podáte, co si od toho slibujete? Oni to všichni zaprou a policie to bude muset odložit, nebude mít totiž důkazy, víte?“

„Jak to?“ čertila se finančářka. „Někdo v družstvu přece pracovat musí! Samo se to neudělá!“

„A všimla jste si, jak dědek Šupík znenadání zmizel?“ připomněla jí účtařka.

Pravda, na to kontrolorka civěla nevěřícíma očima. Ten dědek ji dovedl k domu, kde sídlila paní účetní, na její pozvání s ní vešel do chodby, zavřel za sebou dveře... a pak tam najednou nebyl! Dveře se nepootevřely ani na okamžik, takže neměl kudy odejít... vypadalo to příliš divoce!

„On už mi to kdysi vysvětloval,“ pokračovala účtařka. „Prej využívá nějakých dilatací časoprostoru... zkrátka když tady zmizí, objeví se jinde. Tím způsobem může jeden chlap sklídit denně ze stromů tuny plodů. Družstvo »Sciurus« nemá ani traktor a přitom všechny získané peníze investuje. A na to mám všechny faktury v pořádku.“

„Ale co ty mzdy?“ trvala na svém kontrolorka.

„Jaké mzdy?“ neustupovala účetní. „Dědek Šupík je penzista, ten si přece může dovolit dělat i zadarmo. A studenti mu tam jen přihlížejí, mají to prej jako povinnou školní praxi, nebo co...“

„Ale to přece není možné, aby úplně z ničeho získávali takové těžké peníze!“ nedala si říci finančářka. „To je proti zákonům!“

„Proti zákonům to není,“ trvala na svém účtařka. „Spousta podniků dělá peníze z ničeho. Například všechny banky... nebo si vezměte taková fitness centra, mám tady šanony dvou takových. Lidi tam chodí, dřou se na náradí jako koně a ještě za to platí. Majitel jim jen občas poradí, ale určitě to za ně neoddře. Doplňkový prodej limonád a Coca-cola je úplně zanedbatelný, ale i ten mají řádně podložený. Co si na nich chcete ještě vzít?“

„Ale ta fitness centra mají aspoň nějaké počáteční investice, platí snad i nájem, není to úplně z ničeho!“ namítala kontrolorka.

„Nájem neplatí, hala je jejich,“ upozornila ji účtařka. „Pravda, měli na počátku velké investice, vždyť je také všechny řádně odepisují. Družstvo »Sciurus« počáteční investice neuvedlo, ale sázení stromů se dost dobře nedá vykázat ani jako práce, ani jako investice. Leda by ty stromky nakupovali, ale to přece není povinné. A muselo to být už dávno, protože stromy mezitím vyrostly, takže už to nikdo nevykáže, všechno je promlčené. Jenže oni nic neodepisují, takže po účetní stránce není o čem jednat.“

Co ještě? Ani fikaná finančářka se neměla čeho chytit. Děda Šupík udělal skvělý tah, když svěřil účetnictví cizí firmě, která musela ze zákona za všechno ručit. Jediný problém by byl, kdyby družstvo nějaké příjmy zatajovalo, jenže to se zjevně nedělo. Všechny faktury souhlasily. Družstvo »Sciurus« mělo příjmy z prodeje plodů stromů, i když podle množství muselo jít o pořádnou alej nebo sad, také výdaje mělo pečlivě doložené – nákup palet, přepravek, vysokozdvížného vozíku, stavba skladiště zadaná solidní stavební firmě a tou také pečlivě doložená, až po drobné faktury od tiskárny vizitek za potisk samolepek...

Málo platné, vše bylo v pořádku...

Děda Čestmír však měl správné tušení, že státní kontroly jsou jen první vystrčená tykadla škodlivého hmyzu, zvaného »nekalá«, tedy ne zrovna čestná konkurence.

Tady nešlo o zkrachovalé supermarkety. Ty s narežírovaným patosem propustily všechny zaměstnance, aby lidem ukázaly, kdo jim tu dával práci a jaká škoda celému kraji vznikne, když supermarkety odejdou. Nahradily je menší obchody a obchůdky, kde sice nebyl tak úžasný výběr, zato šlo o produkty, jaké se v supermarketech nikdy neobjevily. Hotová jídla byla levnější než suroviny na jejich přípravu a jediná námaha spotřebitelů spočívala v ohřátí toho, co se má jíst teplé a naopak ve vychlazení jídel – a většinou spíš nápojů – konzumovaných za studena.

Menších obchůdků bylo proti několika supermarketům víc a zaměstnaly stejně lidí, jako předtím supermarkety. Naopak se ve městě rozšířila firma zajišťující rozvoz potravin, protože ani družstvo »Sciurus«, ani obchůdky vlastní dopravu neměly.

Tady však šlo především o dovoz. Družstvo »Sciurus« prakticky nic nedováželo. V kanceláři nemělo jediný počítač, ba co hůř, nemělo ani kancelář. Oficiální majitel

děda Šupík byl penzista a ačkoliv mělo družstvo v bance miliony, používal jen starší mobil, vnucený dětmi. Družstvo mělo všeho všudy jednu novou budovu skladu a za ní se rýsující základy budoucí chladírny, ale všechno účetnictví mu vedla ve městě profesionální účtařka, které družstvo posílalo příjmové i výdajové faktury. Oficiálně nemělo zaměstnance ani na zkrácený pracovní úvazek a žádné peníze nešly na mzdy.

Bylo to ještě záhadnější než výroba tolika tun potravin z ničeho.

Pohroma to ale byla pro okolní zemědělské a potravinářské podniky. Uzenáři ze zoufalství »objevili« jednu drobnou »vadu« hotových jídel. Nové uzeniny nevонěly po kouři, ale jen po mase, případně koření. U jitrnic a jelit se žádný rozdíl rozpoznat nedal, ale klobásy, párky a buřty nevонěly »tak, jak mají«.

Mohlo by to uzenáře zachránit, kdyby se po kraji nerozkřiklo, že se to dá obejít vlastním grilováním na pravém dřevěném uhlí. V kraji vypukla krátká poptávka po domácích grilech, jenže stejně tak rychle odezněla. Kdo chtěl vlastní gril, koupil si ho a tím to skončilo. Uzenáři opět ostrouhali kolečka.

Děda Šupík však dobře věděl, že to tím zdaleka neskončilo. Zahraniční majitelé supermarketů, ale i masných a mlékárenských podniků se zajisté nemohli spokojit se stavem, kdy se jim poměrně velká oblast Čech úplně vymkla z rukou.

Nebyl problém poštvat na nevítanou konkurenci všechny možné kontroly, jenže když selhaly, mohla hospodářská soutěž pokračovat jen jinými prostředky. Ze soutěže se stala pravá konkurenční válka, ve které je dovoleno vše.

Děda Šupík to však očekával. Pro jistotu si v koruně Šozune zbudoval malou chatku a začal tam vartovat.

Měl jednu výhodu – chodil spát do světa veverek a tím se dostal až do opačného režimu než děti o prázdninách, které naopak chodily spát na Zem.

Umožňovalo mu to spát několikrát denně, ale přitom neustále – až na pár minut, kdy si odskakoval k veverkám na krátké »šlofiky« – bdít v koruně Šozune. Ty krátké chvíle se u veverek roztáhly na celé hodiny, děda byl tedy neustále odpočatý a bdělý.

Tušení ho nezhadilo. Jednoho rána, noc ještě pořádně neskončila, zaslechl pod stromem podezřelé zvuky. Ke vchodu na pozemek, oplocený kvůli ovečkám, přijelo cizí dodávkové auto. Dva chlapi pákovými nůžkami hladce přeštípli zámeček, otevřeli si vrata a s autem zajeli až k patě stromu Šozune.

Zvuk startované motorové pily pak už dal jasně najevo jejich úmysly. Nečekali však, že jejich příjezd nebude nepozorovaný a že ten starý dědek nebude tak snadným soupeřem, jak si předtím mysleli.

„Copak tady chcete, hošáci?“ ozvalo se znenadání za nimi jízlivě.

„Koukej zmizet, dědku, než ti prořízne hubu od ucha k uchu!“ zařval na dědu chlapík s nastartovanou motorovou pilou v ruce. A aby dodal svým slovům pořádnou váhu, naznačil běžící pilou, jaký horror by to mohl být.

„Zdvořilý teda nejste,“ zašklebil se na něho děda – a zmizel.

Chlap vytřeštil oči, jenže v té chvíli ho zezadu objaly dvě silné ruce a než se stačil polekat, stál znenadání v jakési tmavé místnosti.

Kamenné stěny neměly okna ani dveře a jediné světlo v místnosti pocházelo ze dvou rozžatých svíček, stojících vedle černé rakve v místě, kde má nebožtík hlavu.

„Odpočinek věčný dej mu Pane náš!“ ozvalo se za chlapem hrobovým hlasem. Ruce, které ho do této chvíle objímaly, náhle povolily a když se prudce ohlédl, zjistil,

že je tu – sám. Zvuk běžící motorové pily se v nevelké místnůstce ozýval jako v sudu, chlap raději vypnul motor, jenže nastalé ticho, které sem zjevně patřilo víc, bylo ještě horší. Teď tu byl opravdu jako v hrobce. Kamenné stěny byly stejně černé jako rakev, dvě svíčky ani nestačily zahnat stíny...

Jen on, dvě planoucí svíčky – a rakev. Jako v hrobce.

Ačkoliv – proč jenom jako?

Policie přijela velice neochotně, ale přijela.

„Oni všichni utekli, když jsem je tady načapal,“ zubil se děda. „Nechali tady dokonce i auto. Nafot’te to a odvezte to, ať tu nic nezůstane.“

„No tak byste měl o auto víc,“ křenil se mladší poručík.

„Žádné auto nemám a nechci,“ odvětil vážně děda. „Odvezte i tu zapomenutou motorovou pilu, ať ji už nemám na očích.“

„To si teda troufali!“ zhodnotil poručík obdivným pohledem obrovský strom. „Zajímalo by mě, jak dlouho by jim to trvalo!“

„Jenže my ten strom porážet nechceme, nic takového jsme si neobjednali a navíc sem vnikli s použitím násilí!“ prohlásil děda tvrdě. „Viděl jste? Přestípli zámek jako nic, přichystaní na to byli dobře.“

„Ale je to divný,“ váhal mlčenlivější nadporučík. „Říkáte, že byli čtyři? Čtyři chlapi že by před vámi samotným utekli? To se mi nějak nezdá!“

„Však to říkám, neutekli ani tak přede mnou, jako před vámi,“ ujišťoval je děda. „Přijeli jste s houkačkou, byla slyšet na dva kilometry. Přede mnou by snad neutekli, ale když vás uslyšeli, vylekali se a zdrhli.“

„Ale kudy?“ nezdálo se nadporučíkovi. „Museli by utíkat vraty, všude jinde je plot neporušený. To by nám ale vběhli rovnou do náruče!“

„Vždyť říkám, že jste byli slyšet na dva kilometry,“ opakoval děda. „Času na to měli dost. Vždycky jezdíte s tím houkadlem, aby měli zloději čas uprchnout?“

„To je naše věc,“ odmítl nadporučík zamračeně, neboť to pochopil jako výtku.

„Já jen, proč jste je tu nenašli,“ upřesňoval děda. „To víte, měli mladší nohy než já, pelášili jako zajíci!“

„Ale těch stop tady zase moc nenechali,“ postěžoval si nadporučík. „Přestípnutý zámek vezmu i s těmi štípačkami na expertízu, ale ono to bude souhlasit, nic jiného tu není, co by ten zámek tak hladce přestípl. Jedna motorová pila a dodávkové auto, tam budou otisky prstů, ale je velice pravděpodobné, že bude kradené, takže je jenom vrátíme majitelům a nic víc z toho nebude...“

„Hlavně že jste přijeli včas, dokud nezačali řezat!“ zhodnotil děda jejich podíl na záchraně stromu dobrácky.

„Ale je sem hrozná cesta,“ prohlásil policista. „Sem aby měl člověk traktor nebo aspoň teréňák! Divím se, že se sem dostali tou dodávkou a neočesali spodek!“

„Vždyť sem taky nikdo nejedí!“ podotkl děda. „Co by tady kdo dělal? Ovečky nějaký ten výmol hravě přeskočí a kdyby si tady ti vandalové utrhli výfuk, ze srdce bych jim to přál!“

„To byste jim ale přál pěkné věci!“ pokáral ho nadporučík.

„A nezasloužili by si to?“ opáčil děda. „Ať to berete jak chcete, přišli pokácet náš památný strom! Zasluhovali by pořádnou nakládačku a alespoň týden v šatlavě o chlebě a vodě, nemyslíte?“

„Vy to berete nějak zhurta!“ nezdálo se to nadporučíkovi.

„Vy zase příliš nadržujete vandalům,“ odsekl děda.

„I vandalové mají uznávaná lidská práva,“ podotkl nadporučík.

„Jistě, ale uznával bych nejen jejich právo na život, ale i právo na pruhované zadky a pořádné podlitiny na nich, aby si aspoň týden nesedli!“ dodal děda sveřepě.

„My je bít nesmíme a kdybyste je zbil vy, o čemž naštěstí pochybuji, nevypadáte na to, ještě byste jim musel zaplatit bolestné!“ klidnil dědu nadporučík.

„Já vím – musíte zlodějům pomáhat a chránit je,“ vzdychl si děda. „Tak si aspoň odvezte to auto, třeba se o ně někdo přihlásí a bude tvrdit, že mu ho někdo ukradl.“

„Je to dost dobře možný,“ přikývl nadporučík.

„Kdybych vás volal příště, přijďte bez houkačky!“ radil mu děda. „Mohli byste je čapnout pěkně za ručičky při činu!“

„Máme svoje předpisy,“ odmítl radu nadporučík.

A protože přijeli jen dva, naložili zapomenutou motorovou pilu, pákové nůžky a přeštípnutý zámek, načež poručík nasedl do dodávky a pomalu, opatrně odjeli.

Až když zmizeli mezi domy vesnice, zjeví se vedle dědy Věrka s Vojtou.

„Ti nic nezjistí!“ řekla Věrka s despektem k »práci« policistů.

„Tím lépe!“ opáčil děda s úsměvem. „Nebudou mě tahat na výslechy a k soudu. Bezta by je soudci osvobodili, je to stejná sebranka!“

„To máš pěkné mínění o našich soudcích!“ ušklíbl se Vojta.

„Nic lepšího jsem o nich ještě neslyšel,“ podíval se na něho děda.

„Ale co ti čtyři chlapi?“ starala se Věrka.

„Těm už jistě spadl hřebínek!“ usmál se děda. „Ne abyste za nimi chodili, jsou nebezpeční, zvlášť ten chlap s pilou! Mohl by vám něco zlého udělat, chystal se na to a bylo znát, že to myslí vážně!“

„Kde jsou?“ zajímal se Vojta. „...já jen, ať na ně nenarazíme náhodou...“

„Jsou na kotvách »hrob-jedna« až »hrob-čtyři«,“ usmál se děda. „Vypadá to tam skoro stejně jako na kotvě »hrob«, až na to, že tam není tunel k veverkám. V každé hrobce je jedna rakev, dvě svíčky, ale jinak nic. Připravil jsem si jich pro podobné případy celkem šest, abych nemusel pořád tahat rakve do našeho sklípku.“

„Jak dlouho je tam necháš dusit?“ starala se Věrka.

„Dusit se nebudou, hrobky jsou odvětrávané,“ ujistil ji děda. „Nebudu je tam ani zbytečně dlouho držet, záchod tam není, kdo by to po nich uklízel? Ale tam, kam je přestěhuji, to nebudou mít o nic lehčí.“

„Kam je chceš odstěhovat?“ zajímal se Vojta.

„Mám kotvu v jedné vzdálené jeskyni,“ odvětil děda neurčitě. „No dobrá, vám ji klidně prozradím. Ta kotva se jmenuje »Beznaděj«. Nemá moc výstižné jméno, neboť až z té jeskyně vylezou na světlo Boží a zjistí, že nedaleko vede silnice, nebude to vypadat tak beznadějně jako v hrobě. Problémem pro ně budou asi místní obyvatelé, ochotní prohlásit každého cizince za špiona... No, závidět jim nemusíte!“

„Myslíš, že z nich opravdu udělají špiony?“ starala se Věrka.

„Na turisty vypadat nebudou,“ řekl děda. „V pracovních mundurech jsou příliš nápadní. Hlavně ať je nenapadne promluvit rusky, Rusy tam nemají v lásce. Nedaleko od jeskyňky je malé městečko, třeba se jich místní lidé ujmou a pomohou jim vrátit se domů. Zejména až zjistí, že to opravdu nejsou Rusové.“

„Odkud se mají vracet?“ zeptala se Věrka přímo. „Jak se to městečko jmenuje?“
„Duba-jurt, Čečna...“

Pokus o vyslání záškodníků s motorovými pilami dopadl oboustranně špatně.

Ačkoliv přitom nepadlo mnoho slov, ujistily se obě strany navzájem o odhodlání hájit své zájmy všemi prostředky. Děda Čestmír věděl, že by se ti chlapi nerozpakovali použít násilí a nejspíš by i tu motorovou pilu použili jako příšernou zbraň. Protistrana zase věděla, že se jí komando nevrátilo vůbec a zůstala tak v trapné nejistotě.

O dodávkové auto se nakonec přihlásil nadnárodní obchodní řetězec a protože je nahlásil jako ukradené, Policie mu je beze všech komplikací vydala.

Děda prohlásil, že aspoň ví, odkud vítr fouká. Tím to však skončilo.

Anebo ne?

Pachatele nezákonného vniknutí na pozemek družstva »Sciurus« vedla Policie dál jako »na útěku«. Nikdo neohlásil zmizení čtyř zaměstnanců, takže Policie neměla důvod po nich pátrat. Nikdo o nich nic nevěděl, nikomu nechyběli. Zaměstnavatelům ani rodinám. Ti první ve vlastním zájmu mlčet mohli, ale proč se neozvaly rodiny?

Dědovi Šupíkovi i jeho známým ale bylo jasné, že jim to jejich protivníci nikdy nezapomenou a neodpustí. Ať už se ti čtyři zmizelí najdou živí nebo mrtví, Šupíkovci je budou považovat za vandaly, ti druzí naopak za hrdiny.

Motorové pily se jako prostředek konkurenčního boje neosvědčily. Dalo se tedy očekávat něco jiného. Ale co to bude?

To nikdo netušil.

Druhý útok proti stromu Šozune byl mohutnější, rychlejší a bohužel úspěšnější.

Posádka hasičské cisterny se nezdržovala zámek ani otevíráním vrat. Prostě je v plné jízdě prorazila a téměř smykem zastavila u paty stromu Šozune. Následovala ji čtyři osobní auta, vyskákali z nich chlapi v černých kombinézách se škraboškami na tvářích a samopaly v rukou a bleskem se rozestavili do půlkruhu jako na obranu.

Z vodního děla cisterny začala vzápětí stříkat ošklivá žlutá kapalina. Posádka ji mířila nejprve kolem stromu, pak ze zlomyslnosti pokropila i přístřešek s ovce, které začaly úzkostlivě bečet a rozutíkaly se na všechny strany.

Děda Šupík se tentokrát nenadále zhmotnil těsně vedle cisterny. Popadl jednoho člena posádky a zmizel i s ním, krátce poté se vrátil a odnesl dalšího, ale chlap nahoře u vodního děla stříkal zapáchající kapalinu dál.

To už se k cisterně sbíhali chlapi od ochranky. Na zlomek vteřiny se u prvního z nich znenadání objevil obrys postavy starce, vzápětí oba zmizeli, ale ostatní na to místo namířili své samopaly, jako kdyby cíhali, až se tu někdo objeví.

V té chvíli se ozval dopad něčeho těžkého na cisternu, ale když tam ozbrojenci vzhledli, spatřili opět jen mizet starce i s chlapem, obsluhujícím vodní dělo.

Proud žluté kapaliny však neustal. Vodní dělo mířilo přímo proti kmenu stromu, kam neustále stříkala ta zapáchající žlutá břecha. Motor cisterny, nastavený na plný výkon, pracoval i bez obsluhy a kolem stromu se do suché půdy vsakoval olejovitý hnus, šířící kolem sebe zápach. Bylo ho tolik, že vytvářel páchnoucí jezírko.

Trvalo to několik dlouhých minut. Během té doby zmizeli všichni muži posádky hasičské cisterny a polovina chlapů z ochranky, ale pak motor cisterny vítězně zavyl ve vysokých obrátkách na znamení, že je cisterna prázdná a čerpadlo se točí už jen naprázdno ve vzduchu.

Takový okamžik se obvykle hodnotí jako „dobrá práce“ nebo „mise je splněna“.

Jenže komando nemělo moc důvodů ke spokojenosti. Jedno z jejich aut, kterým sem přijeli, začalo hořet, pak se blýsklo i uvnitř druhého a i to se za okamžik změnilo v planoucí pochodeň.

Ozbrojenci na víc nečekali a rozběhli se ozlomvaz ke zbývajícím automobilům. Ve spěchu nasedli a auta se rozjela. V té chvíli se zablesklo a začala hořet i cisterna, jenže o ni se už nikdo nestaral. Splnila přece svůj úkol.

Děda Šupík telepaticky přivolal své nejbližší, Věrku a Vojtu. Vzápětí byli u něho v jeho hlídačské chatičce v koruně Šozune, kde jim však jen ukazoval, co se stalo.

„Vypadá to na chemický útok,“ řekl sklesle. „Ten žlutý hnus je nejspíš jed, který má Šozune zničit. Nastříkali kolem plnou cisternu, nedalo se tomu zabránit.“

„Vezmu si do skleničky vzorek,“ navrhla Věrka.

„Pozor, může to být i žiravina,“ varoval ji děda. „Podívej, co to dělá s ovce!“

Ovce pořád zmateně pobíhaly v ohradě, nejvíce se ale držely u drátěného plotu, o který se zuřivě drbaly.

Ovce však byly v této chvíli vedlejší. Věrka náhle zmizela, přeskočila do dědovy chalupy a s gumovými rukavicemi a s lahvičkou se objevila u kaluže žluté kapaliny.

„Skočím s tím k veverkám!“ oznámila dědovi a bratrovi. „Musím zjistit, co je to za neřád! Zkuste zatím uklidnit ovce!“

To se snadno řekne, jenže ovce byly splašené a zřejmě je ta žlutá kapalina hodně svédila, protože se nedaly odtáhnout od ničeho, kde se mohly o něco pochrbat.

„Já jim to snad půjdu oplatit!“ napadlo najednou dědu.

„Počkej, Čest’o!“ zarazil ho Vojta. „Nech nám je!“

„Komu?“ pozvedl k němu oči děda.

„No nám!“ opakoval vnuk. „Ta auta sledují Jirka s Tomem! Vzbudil jsem je před chvílí, aby ty grázlíky sledovali!“

„Ti chlapi jsou po zuby ozbrojení a nebezpeční!“ zděsil se děda. „Nikdy bych si neodpustil poslat pár školáků proti mašinkvérům!“

„Však jsi je tam neposlal,“ uklidňoval ho Vojta. „Šli sami.“

„Co chtějí dělat, proboha?“ staral se děda s obavami. „Jestli se jim něco stane...“

„Co by se jim mělo stát?“ krčil rameny vnuk. „Sledují obě auta z výšky jednoho kilometru, ti grázlíci dole o nich nemají nejmenší potuchy. Zatím se nic neděje, kluci je nechtějí dráždit, jen zjišťují, kam jedou a komu vlastně patří.“

„To nejspíš vím,“ zavrčel děda.

„To nevíš, nemusí být od stejné firmy jako ti dřevorubci,“ namítl Vojta. „Hele, co jsi jim chtěl oplatit? Kluci se na to taky těší!“

„Nechte je na pokoji!“ nařídil mu děda. „To nebude vaše starost!“

V té chvíli se však zavlnil vzduch a před hlídačskou chajdou v koruně stromu se objevila Věrka.

„Jste tady ještě?“ zavolala na ně – pro jistotu telepaticky i hlasem.

„Jo, jsme tu,“ ujistil ji bráška. „Jak jsi dopadla?“

„Zatím blbě,“ přiznala. „Ta kapalina je prudký jed, likvidující rostliny. Nejen ty živé, ale protože se pomalu rozkládá, zamoří půdu ještě na mnoho let potom. Na tom poli nic neporoste takových deset, možná i dvacet let. Navíc je jedovatá i pro lidi. Ovce můžeme dát odvézt na jatka, ale nejspíš je budeme muset i potom spálit, i jejich maso bude jedovaté.“

„Tohle nebude obyčejný jed!“ zavrčel děda Čestmír. „To vypadá na něco horšího!“

„Na co?“ zarazila se Věrka.

„Na pravou bojovou otravnou látku,“ zahučel děda. „Takovými jedy se během první světové války kropili Němci s Francouzi. Yperit, lewisit, fosgen, pak to zakázali a kdo by něco takového použil, ztratil by ochranu Ženevských úmluv o zajatcích. Ale recepty se, bohužel, zachovaly, nebo ještě vylepšily.“

„Ale kdo by k tomu přišel tady v Čechách?“ pochyboval Vojta.

„Tohle není z českých chemiček!“ prohlásil děda. „Tohle je určitě dovoz!“

Ta chemikálie byla možná dovoz, ale nebyl by to ani zdaleka první případ, kdy někdo v Čechách zničil konkurentovi úrodu postřikem proti plevelům. Mafiánské metody už zapustily kořeny i u nás, zejména když viníky nikdo nestíhá, neboť Policie tyto případy »pro nedostatek důkazů« zpravidla odloží. Zejména když mají pachatelé z Agrofertu mocného ochránce až ve vládě.

„Veverky mi naznačily, že by se proti tomu dalo něco dělat,“ řekla Věrka. „Máme se zatím pokusit odstranit toho co nejvíc, nejlépe i s vrchní vrstvou hlíny, než začne pršet a vsákne se to hlouběji!“

„Chtěl bych vědět, jak?“ vzdychl si děda.

„Veverky nám na to nabídly nepropustné vaky,“ řekla Věrka. „Ale krtky nám na to nepůjčí, bylo by to i pro ně nebezpečné.“

„Takže bych měl jít sehnat nějaký bagr,“ zvedl se děda.

„Máš možnost?“ sondoval opatrně Vojta.

„Jistě,“ přikývl děda.

Úklid

Veverky si to představovaly jednoduše. Seškrábnout horní vrstvu zamořené půdy a uzavřít ji do nepropustných vaků mělo být v možnostech pozemské civilizace. Jistě, ale nebylo to v možnostech dědy Šupíka. Tomu se podařilo najmout aspoň malý bagr, se kterým to však vypadalo na několikátýdenní práci.

Bagr byl spíš malý bagříček, ve složeném stavu to byl přívěsný vozík za osobní automobil. Bagrista odpojil vozík, rozložil jeho složené části a usedl do sedadla. Pak bagříčkem přičinlivě seškrabával vrchní vrstvu hlíny promíšené se žlutým slizem, ve který se mezitím jedovatá kapalina proměnila. Pomocníci pokaždé nastavili pod lžíci bagru veverčí nepropustný vak, zamořenou zeminu neprodyšně uzavřeli a odnesli na dolní konec pozemku, kde se jich brzy navršila dvoumetrová vrstva.

Bez skoků na kotvy »gech« by to ani nešlo. Školáci by neměli sílu odnášet plné vaky v náručí, nehledě na to, že by se při tom téměř jistě potřísnili jedovatým slizem. Ani takhle to nebylo snadné, kluci se museli střídat a holky k tomu nepustili vůbec.

„Tohle není pro holky!“ odstrčil Vojta Anku, když se nabízela ke střídání. „Je to na vás moc těžké!“

„Šovinisto!“ zpražila ho Anka, ale ustoupila.

Žlutý smradlavý sajrajt vypadal fakt hnusně a nakonec byla za to odstrčení ráda. Ať si to tedy kluci vypijí sami!

Věrka to nesledovala, ale zmizela k veverkám, aby se dozvěděla, jak to pokračuje na jejich straně. Několik minut, kdy byla u dědy a Vojty na Zemi, se však promítlo do několika veverčích dní. A veverky nezahálely.

Věrka se znenadání opět objevila poblíž usilovně pracujícího bagříčku a šňůrky čekajících kluků s vaky. Zjedнала si ticho a vykřikla, aby přehlušila i motor bagru.

„Nechte toho!“ volala i na bagristu. „Zastavte to, všechno je úplně jinak!“

„Co je?“ otázal se bagrista, ale přerušil práci.

„Veverky přišly na něco lepšího!“ křičela Věrka. „Použijeme protijed!“

„Cože? Jaké veverky?“ nechápal bagrista.

„Prosím vás, vraťte se kousek zpátky a vybagrujte nám tam co nejhlubší jámu!“ požádala ho Věrka.

„Vážně?“ nechápal bagrista dál ani slovo.

„Poslechněte ji,“ přišel k němu mírně děda Šupík. „Neztrácejte čas!“

Pak se ale sám obrátil na Věrku.

„Co navrhly veverky?“ zeptal se jí.

„Musíme vybagrovat na očištěném místě co nejhlubší jámu,“ rozvíjela to Věrka. „Když do ní nalijeme protijed, prosákne ke kořenům dřív než tohle svinstvo a tenhle jed zneutralizuje.“

„Veverky jsou si jisté?“ vzdychl si děda, ačkoliv neočekával zápornou odpověď.

„To bych tak nekřičela, kdyby nebyly!“ ujistila ho vnučka.

Pak spolu s Vojtou zmizela, aby Vojtovými vagónky provezla tunelem co nejdříve sudy od veverek. Pomocí skoků na »gech« je pak přemístila na okraj hloubené jámy.

Bagříček byl však opravdu miniaturní a jeho lžíce dosáhla sotva do dvou metrů hloubky, kam se však propracovala poměrně rychle. Přitom mohli všichni pozorovat, jak proniká hlínou i žlutý jed. Podle stěn jámy byl už metr a půl hluboko.

„Víc to nepůjde!“ ohlásil bagrista.

„To postačí!“ schválila to Věrka, ačkoliv původně s bagristou jednal děda Šupík.

Pak spolu s Vojtou přivlekla první soudek. Tekutina uvnitř byla azurově modrá a tekla mnohem ochotněji než žlutý sliz. Kdekoliv se ale se slizem setkala, vytvářely se na ní pásy jedovaté žlutozelené barvy.

Věrka s Vojtou přivlekli druhý soudek, třetí... pátý...

Tekutina od veverek se vsakovala tak rychle, že modrá loužička na dně hluboké jámy nevydržela ani do otevření dalšího soudku. To bylo dobré znamení, znamenalo to, že veverčí protijed bude rychlejší než žlutý sliz od vandalů.

Konečně Věrka s Vojtou otevřeli poslední připravený soudek a vyprázdnili jej do jámy, kde se vsákl jako ty předešlé.

„Můžete to zase zahrnout?“ obrátila se Věrka na bagristu.

„Zřejmě to postačí,“ schválil její příkaz i děda Šupík.

Bagrista tedy obrátil bagr k vykutané hromádce hlíny a začal ji hrnout zpátky. Měl to hotové rychle, zpátky to šlo snadněji než ven.

„Víc toho nebude?“ zeptal se dědy, když skončil.

„Zdá se, že ne,“ odvětil děda. „Změnily se podmínky, nebude třeba odtěžit vše, co jsme původně zamýšleli. Vy však dostanete zaplacené podle původní zakázky.“

„Proč?“ zdráhal se bagrista. „Všem účtuji stejně, podle skutečně zpracovaných kubíků. Nebudu dělat výjimky.“

„Budete, protože jste to měl ve ztížených podmínkách,“ prohlásil děda. „Vytrhl jste nám trn z paty. Tohle žluté svinstvo je jedovaté i pro lidi.“

„A co s ním budete dělat?“ zajímal se bagrista.

„Už jsem volal do vsi,“ řekl děda. „Přijede sem traktor s pluhem a všechno to zaorá, aby se to zbytečně nevypařovalo a neotravovalo to vzduch.“

„Ale pak to zůstane pod zemí!“ namítl bagrista. „Vždyť to způsobí ekologickou katastrofu obrovského rozměru!“

„No – tak tady pár let nic neporoste,“ pokrčil rameny děda. „Nám šlo vlastně jen o ten strom. Jestli ten vydrží, bude všechno v pořádku.“

„To je vůbec divný strom!“ prohlásil bagrista. „Ještě jsem takový neviděl!“

„Kdybyste se někdy podíval do Ameriky, tam takhle vysoké sekvoje rostou,“ ujistil ho děda.

„No jo, ale sekvoje v Čechách?“

„Brambory také dřív rostly jenom v Americe,“ ujistil ho děda.

„A co jste to předtím říkali o nějakých veverkách?“ zajímal se bagrista.

„To je náš znak,“ ukázal mu děda ledabyly na emblém veverky na vratech. „My si všichni říkáme »veverky«, víte? Je to od toho, jak lezeme na stromy.“

Bagrista se s tím vysvětlením spokojil. Poskládal miniaturní bagříček do přívěsu za svým osobním autem, ale před odjezdem ho děda Čestmír ještě pozval do chalupy.

„Pojďte se umýt!“ nabídl mu. „To žluté svinstvo není zdravé!“

„A co ty děcka?“ rozhlédl se najednou, ale s údivem zjistil, že stojí na poli vedle stromu s dědou sám.

„Děčka?“ usmál se děda. „To víte, děčka dnes často uplatňují vlastní rozum, ale jestli daly na mé rady, pak se už ráchají v moři. Potřebují ze sebe také co nejrychleji spláchnout! Ani my nemáme s umytím proč váhat.“

„V moři?“ opakoval po něm nedůvěřivě bagrista.

„Jo, v moři,“ potvrdil to děda Čestmír. „Nevšiml jste si, jak bleskově se dokážeme všichni přemísťovat? Vzdálenosti přitom nehrají roli. Pojd'te raději ke mně, musíte to ze sebe smýt. A jistě nepohrdnete obědem?“

„Ten jsme si nevyjednali,“ namítl bagrista.

„Ale zasloužil jste si ho. Víc než si uvědomujete!“ ujistil ho děda.

„Jak myslíte,“ podvolil se bagrista.

Policie tentokrát přijela ještě neochotněji a dorazila až ve chvíli, kdy už bagrista pozemek družstva »Sciurus« opouštěl. Pro jistotu ho zastavili a lustrovali, jenže tam bylo všechno v pořádku.

„Jé, vy jste přece jen přijeli?“ přivítal je děda Šupík nevlídně. „Vás si pošlu pro smrt a budu mít jistotu dlouhého věku!“

„Co se tady dělo?“ zeptal se ho komisně starší policista, hodností kapitán.

„Nějaká banda tu úmyslně způsobila ekologickou havárii,“ sdělil mu děda, jako kdyby se ve vzduchu ještě nenacházel zápach žlutého jedu. „Tohle jedovaté svinstvo nám otrávil ovce. Kde jste se ale courali, když jsem vás volal?“

„Měli jsme jiný případ,“ odsekl kapitán.

„A to jste na celé Čechy jen vy dva?“ zeptal se ho děda nevinně.

„Ten případ byl složitější a důležitější!“ odsekl opět kapitán.

„Byl v tom také útok střelnou zbraní?“ zeptal se ho děda a dovedl ho ke spálené cisterně, z níž se ještě kouřilo. „Vidíte tady ty dva mašinkvéry? Nesahejte na ně, leží přímo v kaluži toho jedu, kterým to tady ta banda kropila.“

„Myslíte, že je to jedovaté?“ zeptal se nejistě policista.

„Podívejte se tamhle!“ ukázal děda stranou. „Postříkali tím i naše ovce. Dvě jsou v posledním tažení a řekl bych, že pojdou všechny. Nesahejte na to, nebo budete mít potíže i vy!“

„Ale to by se mělo odborně asanovat!“ vyhrkl druhý policista.

„To jsme už udělali,“ ujistil ho děda. „Použili jsme na to protijed. Jenže jsme to zaměřili blíž ke kořenům. Jde nám totiž o ten strom, rozumíte? Ovcí je taky škoda, ale kdyby se něco stalo tomu stromu, byla by to pro nás katastrofa.“

„Neřekli jste ale, že se tady střílelo!“ ztvrdl úsměv policistovi.

„Však se tu také nestřílelo,“ podotkl děda. „Jen tím pár chlapů vyhrožovalo. Pak nám pokropili strom tímhle sajrajtem a odjeli.“

„Jak to, že tu zůstala spálená cisterna a dvě auta?“ zajímal se policista.

„Zřejmě za sebou zametali stopy,“ pokrčil rameny děda. „Ani bych se nedivil, kdyby auta i cisterna byly kradené. Poslyšte, tohle nebyla náhodná akce obyčejných vandalů, to byl cílený útok. Za normálních okolností by ten strom brzy uschl. My sice doufáme, že přežije, ale museli jsme použít protijed, který je mimochodem sám také jedovatý. Počítáme s tím, že se ty jedy vzájemně vyruší, ale takové reakce jsou přece jen riskantní. Naštěstí po spádnici neleží žádné studny a než se voda někam proklube,

měla by se sama vyčistit. Ale vyšetřit byste to měli pořádně, jinak to příště bude ještě horší a také by tu mohla ležet hromada mrtvol!“

„Vy chcete někoho zabít?“ vyjel si na dědu ostře policista.

„Těmi mrtvolami myslím nás,“ odrazil ho děda. „Minule nám jiní vyhrožovali masakrem motorovou pilou, taky nic příjemného. Dneska měli šestnáct mašinkvérů. Vy to pořád berete na lehkou váhu, ale jestli se to bude příště stupňovat, přijdou ještě s něčím horším. A na seznam viníků se pak dostanete i vy!“

„No dovolte!“ ohradil se policista. „My vám tady přece vůbec nic neděláme!“

„Právě proto!“ odsekl děda.

Poradu uspořádali na obvyklém místě ve světě veverek, ve vesnici, kterou měli od veverek jako základnu prázdninových táborů.

„Zdá se, že jsme narazili na opravdu odhodlané protivníky,“ řekl děda vážně. „Ti se nezastaví ani před vraždami!“

„Ale co chceš dělat, Čest’o?“ ptala se Věrka. „Zatím jsme obě akce přečkali jakž takž ve zdraví, i když ještě nevíme, jak dopadne Šozune. Věřím, že protijed účinkuje spolehlivě. Ale děsí mě, s čím přijdou příště!“

„No právě!“ vzdychl si děda.

„My nesmíme čekat, s čím přijdou příště!“ přispěl do diskuse zamračený Jirka. „Musíme těm bestiím dát najevo, že se nebudeme bránit jen pasívně jako dosud.“

„Co bys jim chtěl dávat najevo?“ ožil trochu děda.

„Víme přece, kdo je ten grázl, co na nás pořád útočí!“ odvětil Jirka. „Měl bych návrh – dát mu ochutnat odplatu. Sám jsi přece říkal, že máš chuť něco jim odvést!“

„Jenže – kde se do toho vloží mašinkvéry, tam už jde o krk,“ namítl děda. „Na sílu přece nemůžeš odpovědět větší silou. To by vedlo jediné ke stupňování síly a na to jsme příliš malý a slabý soupeř. Kdo si co bude dělat z několika veverek?“

„Možná jsme veverky,“ řekl Jirka. „Jenže veverky ve světě Siruzgos vyhubily i silnější predátory! Naši protivníci očekávají malé ustrašené tvorečky. Ukažme jim tedy zuby! Ať vidí, že i veverky mohou být šavlozubé!“ řekl Jirka.

„Jak to myslíš?“ nechápal děda. „Jakmile půjde o krev, jsem proti!“

„Nemusí jít o krev!“ namítl Jirka. „Půjde jen o peníze. My máme pár milionů, oni mají miliardy. Proto v soutěži zbraní zatím vedou. Udělejme tedy něco, aby měli těch miliard méně! Postarejme se, aby na další zbraně už neměli peníze!“

„Co tím myslíš?“ ožil trochu děda.

„Podle internetu víme, kde všude má ta firma své supermarkety,“ rozvíjel Jirka svou myšlenku. „Jsou jenom v Čechách a v Německu. Co když do každého položíme kotvu »gech«, abychom je mohli navštívit skokem kdykoliv?“

„Chceš u nich nakupovat? Proč?“ ptala se Anka.

„Nechci u nich nakupovat,“ odvětil Jirka. „Ale jedné noci bych ve tři ráno do každé prodejny donesl pět kanystrů benzínu a podškrtnl je. Chtějí mít válku, ať ji tedy mají! Když jim všechny supermarkety v jeden den vyhoří, ocitnou se bez prostředků a nebudou mít finance na vymýšlení dalších lumpáren!“

„To má jen jednu vadu,“ řekl děda po krátkém zamyšlení. „Ti mají jistě všechny provozovny dobře pojištěné. Proti všemu, tedy i proti ohni. Pojišťovna zaplatí škody, oni všechno opraví nebo postaví znovu a budou na tom jako předtím.“

„Nebudou,“ řekl Jirka s přesvědčením o své myšlence.

„Proč si to myslíš?“ zeptal se ho děda. „Myslíš si snad, že nejsou pojištěni?“

„Očekávám, že jsou,“ připustil Jirka.

„Nebo si myslíš, že taková hromadná akce položí i pojišťovnu?“

„To jistě ne,“ řekl Jirka. „Pojišťovny se přece jistí i mezi sebou. Věřím, že jim pojišťovna – nebo více pojišťoven – všechny škody zaplatí.“

„Takže je to jak říkám,“ řekl děda. „Pojišťovny to těm grázlům zaplatí a budeme tam kde jsme byli!“

„Nebudeme,“ řekl Jirka. „Zapomínáš na dvě věci. Jednak ti grázlové nemohou být tak pitomí, aby to nepochopili jako naši protiakci!“

„No právě – a vrhnou se na nás jako vosy, kterým kopneš do hnízda!“ řekl děda.

„Na koho se vrhnou?“ ušklíbl se Jirka. „Snad ne na tebe, na Věrku a Vojtu? Což jim nedojde, že vy tři byste takovou diverzní akci provést nemohli? Ba ne, nejsou tak pitomí, aby nepochopili, že narazili na něco neznámé. A když pochopí, že by to příště mohlo dopadnout hůř... nechci nikomu ublížit, proto ty požáry ve tři v noci, kdy tam budou nanejvýš noční hlídači, kteří ničemu nezabrání, i kdyby nás při tom viděli!“

„Myslíš – vylekat je, aby si už netroufli?“ zeptal se Vojta.

„Přesně tak!“ usmál se Jirka. „Proto navrhuji všechny supermarkety najednou! Je nás sice málo, ale s kotvami stihneme víc než jeden ohýnek za noc!“

„Moc se mi to nelíbí,“ zavrtěl hlavou děda. „Jednak by to byla strašná škoda... ale dobře, zasloužili by si ji... Ti hlídači mohou být ale ozbrojení!“

„Mohou,“ připustil Jirka. „Ale nemohou být všude! A pokaždé půjde o pět nebo šest vteřin. Než se vzpamatují, budeme pryč. A i kdyby nás načapali přímo na místě, není problém položit do každého obchodáku kotvy dvě, dost od sebe vzdálené. Když nás přichytí na jedné, seběhnou se tam – a na druhé kotvě bude klid!“

„No dobře, připustím, že bys to zvládl,“ řekl děda. „Ale čeho tím dosáhneš? Jen je rozdráždíš.“

„Nejen to,“ řekl Jirka. „Pořád ještě předpokládáš pitomce v pojišťovnách. Ale ani tam nesedí troubové! Na takové hromadné škodě se i pojišťovna citelně prohne!“

„Prohne se, ale zaplatí!“ namítl děda.

„Prohne, zaplatí, ale nikdo už ji nedonutí, aby ty nové objekty znovu pojistila proti ohni!“ řekl Jirka. „Bud' je pojistí proti všemu kromě ohně, nebo vůbec ne. Nebo si myslíte, že si pojišťovny tisknou peníze jako banky?“

„No a?“ namítla Anka. „Tak je nepojistí!“

„Jenže když ti grázlíci nebudou mít krytá záda, nemohou pokračovat ve válce!“ řekl Jirka. „Jsou to gauneři, ale ne kamikaze! Jistě si uvědomí, že po druhém ohni by z nich byli žebráci!“

Měl to zkrátka promyšlené do detailu.

„Pak ale může proti nám zaútočit jiná firma!“ namítl děda, i když trochu chabě.

„Předpokládám, že po takové akci pojišťovny všem drasticky zvednou pojistné proti ohni,“ řekl Jirka. „To se neutají, ale rozkřikne. Nezapomínejme, nikdo na světě nebude mít nejmenší páru, kdo za tím stojí! Nemohou riskovat podezírat jen jednoho dědu – promiň Čest' – a pár vyžlat školáček – nebijte mě, kluci, ale my vážně nejsme organizace, která na něco takového má! Každý bude hádat, že se do toho obula velká špionážní agentura. Budou zoufale pátrat, kdo za tím stojí. Nic neobjeví,

ale právě to pochopí jako hlubokou poklonu neznámým špionům. Proti neznámu se strašně těžko bojuje. Máme výhodu, že svého nepřítele známe, ale on nás ne.“

„To by mohlo fungovat!“ zhodnotil to Vojta.

„Dobrá, zkusíme to!“ připustil i děda.

Největší hromadné žhářství!
Bartolomějská noc v Evropě!
Miliardové škody ve válce gangů?
Kde bude červený kohout kokrhat zítra?
Kdo je pachatelem? Nikdo nikoho neviděl!
Stíny na bezpečnostních kamerách nikoho neurčily!
Známý obchodní řetězec před bankrotem! Kdo bude další?
Policie vyzývá občany ke spolupráci! Hlaste všechny podezřelé osoby!
Povede některá ze stop k pachatelům? Bezradný policejní prezident!
Policie dvou sousedních států zcela zahlcené stopami pachatelů!
Milion eur za stopu, která povede k dopadení pachatelů!
Milionová odměna dosud nezná majitele!
Supermarkety verbují muže ochranky!
Německý policejní prezident rezignuje!
Český policejní prezident vytrvá!

Novinové titulky se předháněly v přinášení zpráv, jedna senzačnější než druhá. Ale kromě očividných faktů, jako byly miliardové škody a podivné zaměření na jeden jediný obchodní řetězec, nepřinesly nic, co by sem vneslo nějaké světlo.

Že by šlo o válku gangů? Pravda, každému konkurenčnímu řetězci by se hodilo, kdyby jeden – a raději více z nich – skončily a zbankrotovaly. Ale na druhé straně to už přesahovalo rámec slušného konkurenčního boje. Takový vandalský útok je přece větší kalibr než drobné fauly a podrazy, kterými se konkurenti jinak běžně kočkují!

Že selhaly bezpečnostní kamery, ani to nebylo nic divného. Mohlo to být tím, že je měly supermarkety nainstalované už dávno, takže šlo o starší modely kamer.

Milionová odměna v eurech nejspíš nepozná majitele nikdy, protože nikoho ani nenapadne, že všech sto šest požárů v téže noci má na svědomí parta dvanácti kluků.

No – s přispěním jednoho staršího pána, který kluky nejenže neokřikl, když tu žhářskou akci vymýšleli, ale který s nimi souhlasil a dokonce jim pomáhal nakoupit po mnoha různých benzínových pumpách plastické kanystry i s benzinem.

Významný byl rozdíl mezi českým a německým policejním prezidentem. Němec pocítil zodpovědnost a odstoupil, český se k rezignaci vyprovokovat nedal. Oba byli přitom ve vyšetřování platní úplně stejně – totiž vůbec.

Šéfové nadnárodního obchodního řetězce, postižení žhářstvím, však pochopili, že asi někomu šlápli na kuří oko. Že by to mělo souvislost s tím otráveným stromem? Ale ne, tam šlo přece o chudáčky, kteří by na takovou propracovanou akci neměli. Za tím musí být někdo silnější!

Ano, ale kdo?

Ačkoliv – ani ti chudáčci nebyli bezbranní, když se z dvacetičlenného komanda vrátilo jen devět chlapů a s očima navrch hlavy vykládali, co se tam dělo za záhady, jak chlapi jeden po druhém mizeli...

Úkol však splnili, kolem stromu vyhlili celou cisternu »defoliantu«, což by stačilo vyhubit i čtvereční kilometr lesa... Auta zaplatí pojišťovna, tak o co jde? Jen úspěchy se přece počítají!

Ale mohl je někdo chránit. Někdo mocnější. Sice ho velice dobře naplánovanou náhlou akcí zaskočili, překvapení vyšlo na sto procent, ale jestli všechny požáry byly odplatou, pak byla hodně tvrdá! Takového protivníka není dobré dráždit!

Nejlepší bude zalézt do ulity a počkat, až co se ukáže.

Mohlo by to dopadnout hůř...

První dny chodili všichni pozorovat strom Šozune snad každou hodinu.

Tráva na celém pozemku do rána zežloutla a uschla, žlutá oblast se rozšířila i za okraje do sousedních pozemků, ale listí stromu Šozune bylo zelené jako dřív. Podle všech známek se strom vůbec nechystal uschnout.

Další dny proto už jen zběžně očima přelétli korunu, zda někde nežloutne listí.

Nic takového se ale nedělo, ačkoliv dole pod stromem se všechna tráva změnila na prach a jako potvrzení, že šlo skutečně o jed, do druhého dne pošly všechny ovce. Následujícího dne si je odvezla přivolaná kafilerie a tím nadobro skončil chov ovcí na trávě pod stromem Šozune. Upřímně řečeno, tráva začala schnout již předtím, neboť strom nepropustil žádnou vláhu, takže by ovce tak jako tak neměly pastvu. Vandalové konec chovu ovcí jen trochu urychlili.

Teprve osmého dne dostal děda Šupík poštou písemné vyrozumění od Policie České republiky o odložení případu vandalství z důvodů nedostatku důkazů.

„Od začátku jsem tvrdila, že ti lemplové nic nevyšetří!“ řekla Věrka pohrdavě, když jim děda policejní dopis přečetl.

„Vždyť je to přece vynikající!“ prohlásil naopak děda.

„Nevidím nic vynikajícího na neschopnosti policie!“ opáčila Věrka.

„Jenže nám se to hodí,“ řekl děda. „Když naše Policie bezradně odložila případ, kde měla spousty hmatatelných, i když očividně ignorovaných stop, pak ale v žádném případě úspěšně nevyřeší požáry supermarketů, kde žádné stopy nemá!“

„Děda má pravdu,“ přidal se Vojta. „Neschopnost naší velectené Policie nahrává především lumpům, ale když už jsme se těmi lumpy stali i my, je to určitě výhoda.“

„My jsme si nezačali!“ odsekla Věrka.

„Nezačali,“ přikývl Vojta. „Ale využili jsme právě té neschopnosti naší Policie, abychom si sami zjednali spravedlnost. Nemá se to, ale jinak to nešlo.“

„Ono se toho vůbec nemá...“ řekla Věrka. „Pro nás je hlavní, že Šozune nejspíš to darebáctví přežije.“

„Dokonce se mi zdá, že po tom »zalévání« roste rychleji!“ ušklíbl se Vojta.

„To se ti nejspíš nezdá, protože se ty dva jedy vzájemně vyrušily a ve výsledku to dalo jakési hnojivo,“ řekla Věrka.

„Bravo!“ komentoval to Vojta.

„Ještě by mě zajímalo, co děda udělal s těmi, co odsud odnesl,“ dodala Věrka.

„Poslal jsi je také do Čečenska?“ dychtil vědět i Vojta.

„Ne,“ zamračil se děda. „Na vteřinu jsem uvažoval poslat tam ty, co obsluhovali cisternu. Jenže jsem si hned řekl, že ti darebáci dobře vědí, co dělají, takže by pro ně nebyl výlet do Čečny dost velkým trestem. Ti druzí zase byli ozbrojení a ještě by tam

vyvolali ozbrojený konflikt – Čečenci by si jistě nenechali líbit, aby jim tam pobíhali chlapi s americkými automaty. Mám ještě horší místo. Všechny jsem odnesl na ostrov »Zanech-vší-naděje«. Ještě jsem vám o něm nevyprávěl?“

„O nějakém ostrově jsi nám už povídal,“ připustil Vojta. „Není to ten, co kolem něho vartují žraloci?“

„Ne, to je »Pátkův ostrov«,“ opravil je děda. „Ale kolem »Zanech-vší-naděje« je také žraloků víc než dost a navíc není ani z nejvyšší hory vidět žádný sousední ostrov, naděje na vysvobození jsou tedy ještě menší. Doufám, že se tam všech jedenáct už setkalo a že se vzájemně nepostříleli.“

„Mají pušky, mohou si něco ulovit,“ vzdychla si Věrka.

„Jenže na tom ostrově nepobíhají ani kozy,“ vzdychl si i děda. „Možná tam jsou nějakí varani, ale lovné zvěře je tam pomálu. Zbývá jim různé ovoce. Jo – a protože umíme létat a nezadrží nás ani žraloci, byl jsem se podívat i po sousedních ostrovech. Dva nejbližší, také neobydlené, jsou až pod obzorem, ale žraloci tam nikoho nepustí. Aspoň je ušetří zklamání. Další jsou pak ještě dál.“

„Budou mít po čem toužit,“ zhodnotil to Vojta.

„To tedy budou,“ řekl děda zamyšleně. „Možná se po nich za rok podívám. Jsou tam jako ve vězení, ačkoliv tam nejsou žádné mříže ani ploty, nehlídají je tam dozorcí a »vězňové« mají dokonce zbraně.“

„Možná to budou mít horší než v českých věznicích,“ mínil Vojta. „Nikdo jim nedá kafičko, není tam žádná posilovna, mobily budou jistě bez signálu...“

„Ani dílek,“ přikývl děda.

„...žádné balíčky, návštěvy, hlídači jsou žraloci a nedají se podplatit... jak dlouho je tam chceš nechat?“ dokončil Vojta.

„Zachraňovat je odtud nemíním,“ řekl děda. „Mimo jiné nevím, kolik jim zbývá munice. Jsou ozbrojení a nebezpeční, takové je škoda zachraňovat.“

„Tomu se dá říkat trest!“ přikývla i Věrka.

Lekce

Pan #F11 Moravan se musel ve vsi několikrát přeptat, než ho poslali na správné místo. Nakonec přece jen zastavil auto na nevelkém plácku před chalupou, vystoupil a zamířil ke starodávným dveřím. Podle cedulky se stylizovanou veverkou a nápisem »Lidové zemědělské družstvo Sciurus« poznal, že je skutečně na místě.

Oni fakt nemají ani pořádné sídlo! pomyslel si.

Jenže když předtím na fakultě obhajoval nutnost zabývat se vážně tím podivným družstvem, nemohl teď couvnout. Když už kolem toho rozvířil vody a navíc přinesl ty neuvěřitelné důkazy, nemohl případ přenechat některému kolegovi.

Postavili se sice proti němu všichni, ale čistě proto, že s tím přišel on. Kdyby za tím byl někdo z vážených docentů, vypadalo by to úplně jinak. Jenže páni docenti to nazvali nezodpovědným fantazírováním a těžké břemeno shánění důkazů zůstalo na pouhém asistentu panu #F16. Nezbylo mu než se zvednout a vypravit se na místo.

Teď toho málem litoval. Stará chalupa že je sídlo podniku, který zavinil bankrot několika supermarketů? To snad ne!

Jenže couvnout v této chvíli nemohl. Když už se dostal až sem, bude si to muset vypít do dna, i když to bude hořké jako pelyněk.

Zazvonil na zvonek a chvíli čekal. Pak se dveře před ním znenadání otevřely a za nimi stála dívka. Mladá a poměrně hezká. Měl tu přece bydlet starý penzista! Ale co, může to být i příbuzná.

„Bydlí tady pan Čestmír Šupík?“ zeptal se jí.

„Máme to přece na dveřích i na zvonku!“ zasmála se. „Co od něho potřebujete? Nemohla bych vám pomoci?“

„Přece jen bych rád mluvil s panem Šupíkem!“ trval na svém pedagog.

„Jen pojd'te dál, děda přijde hned!“ pozvala dívka návštěvu do sednice.

Přece jen nemluvila pravdu, protože děda Šupík už byl v sednici. (Ačkoliv to byl omyl, ve chvíli, kdy to říkala, tam ještě nebyl.)

„Mohu pro vás něco udělat?“ zeptal se děda návštěvy.

„Potřeboval bych si s vámi jen tak pohovořit,“ řekl návštěvník.

„Nezlobte se, ale já neuznávám možnost »jen tak pohovořit«,“ zamračil se děda. „Vždycky se hovoří o něčem – o fotbalu, o ženských, o počasí, v nouzi třeba o kvalitě točeného piva, ale »jen tak« hovoří nanejvýš blázni. Jenže tady není blázinec. O čem chcete hovořit?“

„Víte, dostaly se mi do rukou zajímavé věci,“ začal trochu zešíroka návštěvník. „Jedná se o zvláštní potraviny. Někteří lidé říkají, že dokonce rostou na stromech, jiní zase, že je to všechno jeden velký podvod. Pravděpodobnost prvního názoru je menší, nicméně i já jsem byl ochotný připustit, že na tom něco bude...“

„Odkud jste?“ zeptal se ho stařík. „No jo, Pražák! Ze Zemědělské fakulty? Tím hůř! Nebyl jste to vy, kdo letos vyhodil od zkoušky našeho... ne? To vás zachránilo, ale souhlasil jste s tím? Jo tak, jste s docentem v opozici... a ještě lépe, berete to čistě vědecky, no to vás asi potěším. Ty potraviny opravdu rostou na stromě. Na jediném, zato pořádném. Ale to se ví, že vám to mohu ukázat, vždyť je vlastnoručně se svými přáteli sklízím... klidně vás tam dovedu, mohu vás vzít až do koruny, abyste si mohl nějaký plod vlastnoručně utrhnout... jistě, čtu vám myšlenky, došlo vám to pozdě, ale

přece, ano, i to je možné... nebojte se, nečtu je, abych lidi špehoval nebo je dokonce vydíral, to zásadně neděláme, ale sazeničku ode mě nedostanete, ty stromy vyžadují úplně jinou péči než jiné užitkové stromy, ale chcete-li ten strom aspoň vidět, dobrá, půjdeme se tam podívat. Chcete? Že se tak hloupě ptám!“

Vyšel ze sednice jako první a zamířil za humna, návštěvník v patách za ním. Už z dálky spatřili vršek koruny stromu Šozune, jenže odsud se podobal jen vzdálenému zalesněnému kopci. Až zblízka bude patrné, že jde o jediný strom, jenže gigantických rozměrů. A to ještě nedorostl konečné výše!

Děda Šupík však nespěchal s předváděním stromu návštěvníkovi. Kdyby mu teď řekl, že ten kopec není zalesněný kopec, ale vršek koruny jediného stromu, musel by mu to dlouho vysvětlovat. Určitě bude lepší, když na to zvědavec přijde sám! Kromě toho nechal svého nečekaného hosta přemýšlet o všem možném, jen občas do jeho mysli ťukl, aby ji popostrčil, kam sám chtěl. Takového ovlivňování si nikdo nevšiml a přitom bylo nejúčinnější. Právě takto na sebe každý člověk prozradí všechno, i to, co vůbec nechce. Stačí soustředit se trochu dozadu a vnímat...

Konečně se přehoupli přes vrcholek terénního hrbolu a oběma se naskytl pohled do údolíčka. Ačkoliv byla pata stromu na nejhlubším místě údolí, vrcholek koruny přečníval přes vrcholky sousedních terénních vyvýšenin. Návštěvníka, který něco takového nečekal, to trochu zaskočilo.

„Proboha!“ zašeptal. „To snad není možné!“

„Říkal jsem vám přece, že všechno sklízíme na jednom jediném stromě!“ obrátil se na něho děda Šupík a zastavil, aby si vychutnal návštěvníkovo překvapení. Ten se ovšem zastavil též a chvíli civěl na to stromové monstrum.

„Říkali, že tady máte unikátní sad, plný všelijakých zázraků,“ řekl návštěvník po chvílce prohlížení. „Měly tu být různé stromy, na kterých rostou neuvěřitelné plody. Slyšel jsem o knedlicích, jitrnicích rostoucích na stromech... i tohle je neuvěřitelné, ale – vždyť je to jen jeden strom?“

„Jeden strom, ale roste na něm všechno,“ ujistil ho děda s úsměvem. „Jitrnice i knedlíky, omáčky i pivo. Chcete se na to podívat zblízka?“

„Říkáte – všechno na jednom stromě?“ opakoval návštěvník. „To jde?“

„Jistě,“ přikývl děda. „Slyšel jste někdy, že se dá na jeden strom naroubovat více druhů? A to někdy i takové, které vypadají i odlišně? Třeba třešně a švestky? To se přece najde i v Čechách!“

„O roubování vím, ale kde seženete roub stromu, na kterém rostou jitrnice?“

„Například u nás,“ usmál se děda. „Chcete se podívat blíž?“

„Jistě,“ přikývl návštěvník.

Vzápětí stál s dědou v koruně toho stromového monstra před malou chajdičkou, postavenou v rozsoše neuvěřitelně silných větví. Stáli na nevelké, ale pevné plošince, ale návštěvník se raději rychle chytil dřevěného zábradlí.

„Podívejte se sem!“ ukázal mu děda.

Nedaleko visel na jedné větvi veliký trs jitrnic. Vedle něho na dlouhých stopkách bledé šišky knedlíků a nedaleko i červenohnědé salámy.

„Neuvěřitelné!“ vrtěl hlavou návštěvník.

„Věřte aspoň svým vlastním očím!“ poradil mu dobrosrdečně děda. „Vidíte jistě správně. Chcete-li si na něco sáhnout, jen si řekněte, donesu vám, nač ukážete.“

„A co je tohle za chajdu?“ obrátil se návštěvník na dědu. „Tady někdo bydlí?“

„Já to tady hlídám,“ vysvětloval mu děda. „Už nás dvakrát navštívili vandalové, kterým náš unikátní strom vadil a pokusili se ho zničit.“

„Vandalové?“ podivil se návštěvník. „Co to mohlo být za barbary?“

„Konkurenti,“ pokrčil rameny děda. „Konkurence je základem téhle společnosti a metody má různé – včetně vandalství. Když se podíváte dolů, uvidíte jen spálenou travu. Vyplácali na náš strom plnou cisternu pesticidu, podobného americkému Agent Orange. Trávu to vyhubilo dokonale a možná dvacet let na této půdě nic neporoste.“

„Ale co strom?“ zeptal se návštěvník rychle.

„Použili jsme protijed,“ řekl děda. „Proto strom roste dál, i když pomaleji. Přece jen se ho to dotklo. Ale roste a plody nejsou jedovaté, navzdory dioxinu dole.“

„A co to hnědé kolo kolem kmene?“ ukázal návštěvník opatrně dolů.

„Padesát metrů od kmene jsme to zaorali,“ řekl děda. „Zaorali a pokropili menší dávkou protijedu. Je otázka, zda jsme neutralizovali všechno, ale ve směru po spádu nejsou pět kilometrů žádné studny a vodu v potoce sledujeme, zdali se v ní ten jed neobjeví. Zatím dobrý...“

„Říkáte – konkurence?“ vrátil se návštěvník k předchozímu námětu hovoru. „To jsou přece mafiánské metody! Podali jste na ně trestní oznámení?“

„Podali, ale Policie už to odložila,“ ujistil ho děda. „Nemají dost důkazů.“

„To máme tak neschopnou Policii?“

„Jistě,“ přikývl děda. „Stop tady zůstalo, že by to Sherlock Holmes prohlásil za trestuhodně jednoduchý případ, šlo i o neoprávněné použití zbraní a po vandalech tu zůstaly i útočné pušky, kterými si zajišťovali »klid na práci«, ale Policii to nestačilo. Mrtvoly tady neležely a obyčejný vandalizmus je nezajímá.“

„To je přece na jedné straně zločin a na druhé kolosální neschopnost!“ rozhorlil se návštěvník.

„To je dnešní konkurence a Policie, která chrání víc darebáky než oběti,“ poskytl mu děda jiný pohled na věc.

„Ale ten strom... je přece unikátní!“ obrátil návštěvník opět směr hovoru. „Kdo si dovoluje vztáhnout na to ruku?“

„Zatím je unikátní,“ přikývl děda. „Je to první pokus. Víte co? Začíná tu být už trochu zima, vraťme se ke mně. Pust'te se toho zábradlí, vezmu vás tam přímo!“

Vzápětí už mu nabízel v sednici své chalupy hrnek kávy, nalité z jiného plodu a jen tak ohřáté v mikrovlnce. Byl to v jeho chalupě – vedle staršího mobilu v kapse – jediný moderní spotřebič.

Návštěvník se ale teprve teď rozpovídal.

„Nemohu si pomoci, ale vy snad ani nevíte, o co se tu vlastně staráte!“ řekl nad šálkem vynikající kávy. „Tehle strom není nikde popsáný, v žádné odborné literatuře se nevyskytuje ani náznak něčeho takového.“

„Vždyť my víme, že to je úžasná věc!“ namítl děda Šupík. „Bohužel, vědí to už i naši nepřátelé. Úmyslně neříkám soupeři, soupeře bych ještě uznával, jenže tihle se uchylují k nečestným prostředkům. Řekl byste – je to podle známého českého hesla: »Ať sousedovi taky chcípne prase!«, jenže tohle sice provedli Češi, ale najali si je na to Němci, Čecháčky samotné by to ani nenapadlo. Plány perfektně vymysleli Němci a Češi to jen s trestuhodnou důkladností provedli.“

„Na zločinu snad nemění, kdo to vymyslel!“ namítl návštěvník.

„Nemění,“ přikývl děda. „Ale je smutné, že se k tomu propůjčili i naši lidé.“

„To víte – peníze nesmrdí nikomu!“ vzdychl si návštěvník. „Ale to naopak nic nemění na tom, že tenhle strom je úžasný.“

„Je,“ přikývl děda. „A my to víme. Poslyšte, vy jste přece jeden z našich vědců! Nestál byste o rozhovor s naší špičkovou bioložkou?“

„Vy tu nějakou máte?“ zeptal se přece jen Moravan. „Opravdu by mě zajímala. Na jaké škole vystudovala?“

„Záleží na tom?“ podíval se děda na návštěvu pozorně.

„Do jisté míry ano,“ přikývl pan Moravan. „Víte, jsou univerzity, které jsou již samy o sobě jistou zárukou kvality svých absolventů, zatímco jiné vytvářejí převážně asertivní, namyšlené, drzé, ale pořádné neználky.“

„A co když úplně odhlédnete od známých univerzit?“ navrhl mu děda. „Zkuste aspoň jednou v životě posuzovat odborníka ne podle univerzity, kterou absolvoval, ale podle toho, co vytvořil.“

„To je těžké,“ vzdychl si pan Moravan. „Kdyby to bylo něco mimořádného, pak by se o tom jistě dalo mluvit...“

„Jak se tedy postavíte k tomu, kdo vypěstoval náš strom Šozune?“ upřesnil děda, co by mělo stát návštěvě za zamyšlení. „Jak se postavíte ke tvůrci toho zázraku?“

„Vy mě s ním můžete seznámit?“ rozjasnil se pan Moravan. „To by pro mě byla opravdu velká čest!“

„Věrko, pojď mezi nás!“ zavolal děda vnučku, která se neodvážila rušit bez jeho pozvání, ale byla pochopitelně napnutá, jak to dopadne. Na pozvání vtrhla do sednice jako velká voda.

„Posaď se tady,“ pokynul jí děda na židli. „Pan vědec si s tebou rád popovídá.“

Pan vědec ale zíral a nějakou chvíli nebyl schopný slova. Tahle holčina je tvůrce toho zázračného stromu? Vždyť má sotva dvacet let! Měla by ještě studovat a ne se zabývat takovými grandiózními projekty!

„Čím vám mohu pomoci?“ zasmála se – skoro stejnými slovy, jako když ho před hodinkou vítala ve dveřích.

Pan #F11 Moravan jen lapal po dechu. Jako si zpočátku myslel, že tady bude jen velká otrava, vždyť to družstvo »fakt nemá ani pořádné sídlo!«, tak se teď na něho valilo jedno překvapení za druhým.

Družstvo nemá pořádné sídlo, ale dvě stě metrů vysoký a stejně rozložitý strom, na kterém roste všechno možné, dokonce i jitrnice!

(A to není všechno, strom pořád ještě roste...)

Jako největšího odborníka mu tady doporučují dívenku, která už má možná po maturitě, ale na absolventku vysoké školy je opravdu příliš mladá!

(A to ještě nevěděl, že má podle občanky teprve patnáct let!)

To, že proti družstvu použila konkurence všechno možné, aby je zničila, tomu se dalo věřit. Ale tak rychle vymyslet účinný protijed proti americkému Agent Orange to dokáže jedině vrcholový chemik. A nejen v laboratorních podmínkách! Zneškodnit celou cisternu takového svinstva předpokládá spolupráci nějaké velké chemičky, není to jednoduché zavést na tuny výrobu jakéhokoliv chemického produktu!

(Pravda, tady se zapojila vyspělá mimozemská civilizace...)

No, to jsou ale překvápka!

Asistentovi #F13 Moravanovi bylo jasné, že tady narazil na něco, co si nikdo na fakultě ani nepřipustil. Pro všechny to byla novinářská kachna, asi jako když noviny napíší o vynálezu fungujícího perpetua mobile. Novináři naletí na ledacos, ale vědci musí být opatrnější a vědecká skepse je správný postoj. Neopakovatelný pokus je pro vědu bezcenný. Jako když sovětský »vědec« Lysenko vytruboval do světa o svých grandiózních úspěších, které se nedaly zopakovat, neboť byly všechny zfalšované.

Jenže ten strom byl skutečný. Tak skutečný, že odborný asistent #F11 Moravan stál oběma nohama na jedné jeho větvi. Mohl by si utrhnout i ty jitrnice, co na něm rostly, kdyby se nebál, že uklouzne a spadne z té výšky. I ty plody jsou pravé, žádné jídlo podvodně narafičené do rádoby-přírodních obalů. Zkrátka je to bomba. Vědecká bomba, jakou už věda na tomto světě dlouho nezažila.

Asi by měl pár vzorků přinést na fakultu a alespoň obrazně je pánům docentům omlátit o hlavy. Vědecká skepse je správná, ale na druhé straně je nesmysl šmahem odsoudit, co neznám. Musím mít i schopnost přesvědčit se vlastním pokusem.

„Poslyšte, slečno...“ obrátil se konečně na Věrku.

„Věrka Šupíková,“ představila se mu rychle.

„Poslyšte, slečno Věrko, byla byste ochotná přednést o vašem stromě přednášku na naší fakultě?“ navrhl jí. „Myslím, že byste sklídila zasloužený úspěch!“

„Toužím po tom už dlouho,“ usmála se Věrka...

Navzdory odporu vedení Vysoké školy zemědělské prosadil pouhý asistent #F11 Moravan konání mezinárodní vědecké konference, navazující na přednášku slečny Věry Šupíkové. Rozeslal jménem fakulty pozvánky světovým vědeckým kapacitám a osobně dohlížel na přípravy.

Příprava takové konference není snadná, ale #F11 Moravan získal neočekávanou podporu ze strany studentů. Když se dozvěděli, že se bude jednat o »jitrnicovém stromě«, sami zorganizovali »přípravný výbor« a dali se svému asistentovi k ruce.

Pak už to šlo i přes odpor docentů z vedení fakulty, kteří sice zastávali názor, že z toho bude kolosální mezinárodní ostuda a dávali od toho demonstrativně ruce pryč, ale otevřeně se to přece jen sabotovat neodvážili.

Pozvánka měla tvar útlé knížky, ve které bylo několik desítek fotografií. Jednak tam byly celkové pohledy na strom Šozune, pod který jako měřítko zaparkovali velký autobus, tak fotografie některých plodů se stručným popisem. Díky tomu světové vědecké kapacity zavětrily, že tohle nebude obyčejná záležitost a vědců se přihlásilo tolik, že to zlomilo i poslední námitky docentů.

Přednášku zahajoval svým proslovem rektor – bez vysokých funkcionářů by to ani nebylo možné – ale pak si vzal slovo asistent Moravan, aby představil účastníkům hlavní osobu sympozia – Věrku. Sál trochu zašuměl údivem. Maturantka má přednášet výkvětu světové vědy?

Jenže pak se nestačili divit, protože »maturantka« odbornou veřejnost šokovala ještě víc. Už tím, že nejprve musela přednést slovník nových pojmů, které pozemská věda dosud neznala. Věrka byla na přednášku připravená dobře. S pomocí asistenta #F12 Moravana sestavila rozsáhlou prezentaci s mnoha fotografiemi, promítanou na obrovské plátno, přitom vědcům objasňovala věci, ze kterých jim šla hlava kolem.

Ani staří šediví vědci se s něčím podobným ještě nesetkali!

Nebylo ale divu. Pozemská věda tady narazila na něco úplně odlišného. Veverčí přístupy byly zkrátka od základů jiné než přístupy současné vědy. A současní vědci to chtěli nechtěli museli skousnout, neboť pochopili, že veverčí věda je vyspělejší.

Odborník obvykle pozná, když mu v jeho oboru někdo fušuje, ale většinou také pozná i většího frajera než je sám. A skutečný frajer umí ocenit i to.

Na závěr požádala Věrka o dotazy, pokud jejímu výkladu někdo nerozuměl.

Jenže předtím přednášela tak srozumitelně, že mnoho dotazů nebylo. Vědcům se to muselo nejprve v hlavách rozležet, ačkoliv jim hned na začátku došlo, že takovou revoluci v biologii svět nepamatuje.

Ale hned první dotaz všechny úplně zaskočil.

„Docent Panchartek, Zemědělská univerzita, Praha,“ představil se pyšně tazatel. „Na které univerzitě jste, slečno, získala vzdělání? Proč se na pozvánce, nebo aspoň na přednášce, nepochlubíte svým titulem?“

Děda Šupík, sedící na konci první řady, jen zaskřípal zubama. Od začátku se bál, že nějaký šťoural vyrukuje zrovna s tímhle. Jenže teď to záviselo jen na Věrce.

„Odpovím protiotázkou,“ řekla Věrka klidně. „Chcete asi v přednášce pokračovat místo mě, že?“

„Na naší univerzitě jste nestudovala,“ nedal se odbýt docent Panchartek. „Pokud vím, tohle se v Čechách na žádné univerzitě nepřednáší. Zajímá mě proto, co je to za univerzitu, odkud to máte.“

„Víte, bude to těžké,“ řekla klidně Věrka. „Klidně přiznám, že v Čechách nemám ukončenou základní školu a podle občanského průkazu je mi teprve patnáct let. Žila jsem několik let ve světě zrychleného času a vypadám proto starší, ale to by byla ještě složitější přednáška. Koho ještě zajímá, proč nemám vysokoškolský titul?“

Sál se zahalil v zaražené mlčení. Konečně se vzpamatoval asistent Moravan.

„Nemyslím si, že by přednáška měla být o machrování, kdo má víc titulů,“ řekl. „Přednáška je o biologické revoluci prostřednictvím stromů Šozune. Vše ostatní je irelevantní. Abych předešel jiné takové otázce, prozradím vám, že slečna přednášející neuvádí ani jeden odkaz na jiné odborné práce. Má to ale jednoduchý a pochopitelný důvod. Nikde na světě nebyla, bohužel, publikovaná odborná práce, pojednávající o předmětu přednášky, stromech Šozune. Tento obor je zkrátka ve světě úplně nový a pozemská věda nemá, co by k tomu řekla.“

„Řeknu to jednoduše,“ usmála se Věrka. „Stromy Šozune můžete chápat jako dar mimozemské civilizace Siruzgů Zemi. Studovala jsem v jejich světě. Nehrají si tam na tituly a diplomy, tam rozhoduje, co kdo umí. Podle pozemského měřítko je mojí »diplomovou prací« první strom Šozune na Zemi. Obrázky v pozvánce nejsou žádné fotomontáže, ale dokumentární snímky a zájemce pozvu na krátkou návštěvu stromu přímo na místě.“

„Mimozemská civilizace? Zase jedna nesmyslná konspirační teorie!“ vykřikl se značnou dávkou pohrdání docent Panchartek. „Nejste další vtělení Astara Šerana?“

„Pane docente, poradím vám, krot'te svou nenávist!“ zamračila se trochu Věrka. „Aby vám slova nezaskočila v krku! To není konspirační teorie a kdyby byla, pak má větší váhu než všechna vaše dosavadní vědecká práce!“

„Měla by, kdybyste to mohla dokázat!“ odsekl docent Panchartek.

„Jistěže mohu,“ opáčila Věrka. „I když pomínu skutečnost, kterou jste snad už všichni uznali, že totiž strom Šozune svým původem nepatří na Zem, mám víc faktů, které dokazují vliv mimozemské civilizace. Co třeba antigravitace?“

S těmito slovy se lehce odrazila vzhůru a pozvolna stoupala, až zůstala viset dva metry nad mikrofony. Sál samozřejmě zašuměl. Ačkoliv většina už Věrce dávno věřila každé slovo, tohle bylo ještě působivější.

Jenže ne pro všechny.

„To je trik!“ vykřikl docent Panchartek. „Je zavěšená na neviditelném lanku! Je to podvod a ta holka je podvodnice!“

To už Věrka nevydržela. Z té výšky slétla šikmo dolů k docentu Panchartkovi, až se zastavila ve vzduchu metr nad ním. Trochu klesla, aby měla hlavu proti jeho, načež se rozmáchla a přede všemi vlepila užaslému docentovi parádní facku, jen to mlasklo. Nato opět vzlétla a vrátila se na pódium za mikrofony.

„Ta facka je trest za vaše urážky!“ řekla do mikrofonů. „Za vaše tvrzení, že jsem podvodnice zavěšená na lanku. Žádné lanko, žádný trik! Poctivá antigravitace! A ty, kdo ještě pochybují, klidně vynesu na lustr, aby měli lepší místo k přemýšlení.“

Docent Panchartek, zesměšněný před mezinárodní vědeckou konferencí, vztekle a uraženě opustil sál, ale Věrka si oddychla. Násilí se používat nemá, ale urážky si nic jiného nezasluhují a ta facka byla opravdu správně umístěná!

„Mimochodem, chutnal vám oběd podávaný ve zdejší menze?“ pokračovala, jen co se vrátila za mikrofony. „Pro vaši informaci, všechno jídlo pocházelo výhradně ze stromu Šozune.“

„To nebylo pravé maso?“ ozvalo se ze sálu.

„Ne, to byly plody stromu Šozune,“ ujistila tazatele Věrka. „Kuchařky vstoupily do protestní stávky, nelíbilo se jim, že by jídlo měly pouze ohřívat a ne připravovat od začátku, proto jídlo upravovali dobrovolníci studenti. Doufám, že dobře.“

„Tak proto vypadali kuchaři a kuchařky tak mladě!“ zasmál se kdosi.

„No, já jsem podlehl exotickému názvu a dal jsem si »mamutí kýtu«, ale maso bylo hodně připálené,“ řekl kysele kdosi z předních řad. „Co to, proboha, mělo být?“

„Bylo to přesně to, co jste si dal,“ ujistila ho Věrka. „Mamutí kýty tam naštěstí bylo jen pár porcí a snad omluvíte naše praprapředky, že kuchařské umění neovládali tak jako dnešní mistři kuchařského cechu. Zato se ode dneška můžete chlubit, že jste ochutnal pravou mamutovinu. V našem světě není mnoho lidí, kteří měli tu možnost.“

„Mamutovinu? Vždyť podle vás vyrostla na stromě!“

„Vyrostla na stromě, ale od pravé mamutoviny se neliší,“ ujistila ho Věrka. „Jsou to tak dokonalé kopie, že je v žádné pozemské laboratoři nerozeznáte od originálu. Většina jídel pochází z minulého a předminulého století, ale mamutovinu vložili do genetické paměti stromů naši dávní praprapředci.“

„Ale to by znamenalo, že jsme dnes byli všichni vegetariáni, když i maso rostlo na stromě!“ ozval se jiný.

„Jak se to vezme,“ řekla Věrka s úsměvem. „Když uvažujete jen to, že to maso rostlo na stromě, byla by to pravda. Když podrobíte jídlo laboratorní analýze, žádný rozdíl proti pravému masu nezjistíte. Chutná jako maso, obsahuje živočišné bílkoviny jako maso, jenže vyrostlo na stromě. To je vše.“

„Takže opakují otázku – jsme všichni vegetariány nebo ne?“

Hlas ze sálu trval na svém, jako kdyby to bylo kdovíjak důležité.

„Z filosofického hlediska jsme skutečně vegetariáni,“ potvrdila Věrka. „Podle mě si může dát »stromovou« vepřovou kýtu i zapřísáhlý muslim, neboť na jejím počátku nebyla porážka jakéhosi »nečistého« zvířete, ale strom.“

„Mě zajímá jiná otázka,“ přihlásil se další. „Slyšel jsem, že tyhle stromy jsou dar jakési mimozemské civilizace. Neslyšel jsem ale, že by nás nějaká civilizace oficiálně navštívila. Kde máte její představitele? Proč se neukáží? Bylo by to průkaznější.“

„Nechce se jim,“ usmála se Věrka. „Je to i tím, že jejich svět se s naším časově míjí. Pobytem u nás přicházejí o drahocenný čas. My naopak pobytem u nich tentýž čas získáváme, ale výhodné to je jen pro nás. Když si vezmete můj věk čistě podle mého narození, je mi patnáct let. Když připočtete roky strávené ve světě Siruzgos, je mi pětadvacet. Na Zemi jsem nedokončila základní školu, zato mám mimozemskou univerzitu. Nemám z ní titul ani diplom, jaké univerzity na Zemi tak štědře rozdávají a často i hanebně prodávají, zato mám vědomosti, nutné k pěstování stromů Šozune. Není to tak snadné jako u pozemských stromů, vyžaduje to hlubší vědomosti, ale ani výsledek se nedá srovnávat. Stromy Šozune jsou prostě úplně jiná třída.“

„Dodám k tomu už jen jeden pohled,“ vzal si slovo opět asistent #F11 Moravan. „Stromy Šozune by mohly odstranit ve světě hlad. Jeden strom vystačí pro tisíce lidí. Pokus vedený slečnou Šupíkovou může být klíčový pro celý svět.“

„Vy si snad opravdu myslíte, že tenhle strom samojediný spasí svět?“ pokusil se o ironický tón jiný docent, Krsek ze Zemědělské univerzity.

„Sám o sobě jistě ne,“ odvětil asistent Moravan. „Bude nutné, aby se všechny země shodly na tom, že se má úmyslné zničení stromů Šozune považovat za válečný zločin srovnatelný se zločinem genocidy, neboť tomu tak opravdu bude. Když se však podaří stromy Šozune ve světě rozšířit a od začátku chránit před škůdci – a uvědomte si, nemají jiné škůdce než lidi – pak by mohly opravdu zachránit svět.“

„A když se to nepodaří?“ vybafl docent Krsek.

„Lidstvo zná tisíc druhů sebevraždy,“ řekl Moravan. „To by byla jedna z nich.“

„Myslíte?“ zajímalo více lidí v sále.

„Naše životní prostředí je čím dál znečištěnější,“ vzala si opět slovo Věrka. „Lidé znehodnocují půdu chemií. Na mnoha místech světa se zemědělství nedá provozovat. Pár darebáků se pokusilo zničit český strom Šozune deseti tunami jedů, podobných americkému Agent Orange – mimochodem v obchodech beztrešně prodávaného pod názvem »prostředek proti plevelům«, ačkoliv je pro lidi karcinogenní. Široko daleko kolem tráva neroste a ještě mnoho let neporoste. Strom Šozune však roste dál a jeho plody jsou nezávadné.“

Konference pokračovala i následující den, Věrka byla v jednom kole. Očekávaná mezinárodní ostuda se změnila v mezinárodní úspěch.

„Ale už jsem se klepal,“ přiznal děda Šupík, když Věrce po straně gratuloval. „Hned jak ten chlap začal, nejraději bych po něm skočil.“

„Naštěstí jsou většina účastníků opravdu odborníci,“ řekla Věrka. „Ti se nedali zmást tituly. Mimochodem, pan Moravan řekl, že právě docent Panchartek byl dlouho v podezření, že své poslední práce prostě opsal.“

„Nenabízeli ti, abys na jejich univerzitě studovala?“ zeptal se děda.

„Nabízeli,“ přikývla. „Ale odmítla jsem. Řekla jsem, že v oboru stromů Šozune mi nic nového dát nemohou.“

„A přijali to?“

„Různě,“ usmála se. „Někteří kysele, jako kdyby kousli do citrónu, jiní celkem klidně. Ti druzí zkrátka pochopili, že veverčí znalosti jsou možná i nad jejich. Nabídli mi ale čestný doktorát Honoris Causa. Ten možná vezmu. Je totiž opravdu jen čestný, nic neříká o vědomostech. To by mi nevadilo, naopak. Ale nejprve si zjistím, kdo už ten titul dostal. Nechtěla bych být ve společnosti nějakých »čestných« politiků.“

„Zaslechl jsem, že tě chtějí navrhnout na Nobelovu cenu za biologii,“ řekl děda.

„Tu bych odmítla určitě,“ odvětila. „Nobelova cena je pro mě cejchem zločinců. Uvědom si, kolik grázlů dostalo Nobelovu cenu míru! Mezi takovou sebranku se mi opravdu nechce.“

„Nobelova cena míru je jiná než ostatní,“ řekl děda. „Udělují ji Norové, kdežto ostatní ceny Švédi. Ti jsou snad serióznější.“

„Neměli ji nechat Norům zpackat,“ mínila Věrka. „Dnes má Nobelova cena díky Norům pachut' mršiny. A většinu Nobelových cen za fyziku získali tvůrci atomových bomb, také pěkná pakáž. Asi by bylo lépe, kdyby ji už zrušili. Uzavřeli a zrušili.“

„A jestlipak ti někdo z účastníků nenabídl ruku?“ zeptal se děda šelmovsky.

„Ale Čest' o!“ pohoršila se Věrka. „Tohle jsou přece solidní vědci, žádní nafoukaní hejsci! A kromě toho si vyberu sama. Vlastně už mám vybráno, ale nech to, prosím, na mně, poradím si sama.“

„Dobře děláš!“ řekl děda. „Do toho si nenech nikoho mluvit. Ale jestli ještě dáš na mou radu, klidně můžeš ještě nějakou dobu počkat.“

„Nech to na mně!“ opakovala Věrka. „Spíš se zdá, že bude ve světě velký zájem o stromy Šozune a že se teď dlouho nezastavíme.“

„Vyhovíš jim?“

„Zkusíme to,“ odvětila. „To už nebude akce pro osamělého vlka nebo vlčici, ale fuška pro velkou partu. Jenže naši studenti nemohou odejít ze studií a pro nejbližších pět let to bude hodně velký fofr. A je škoda, že se Vojta stará o ty grázly na ostrovech. Chápu, že jich je tam víc než by ten ostrůvek uživil, chápu, že nosit jim tam jídlo je lepší než vrátit je domů předčasně, ale proč zrovna on?“

„Asi protože to byl jeho nápad a nikdo jiný se tím nechtěl zabývat. Vojta přece tvrdí, že ho ten jeden skok denně moc nezdrží.“

„Ale ti grázlové ho jistě k smrti nenávidí! Mezi tu smečku bych se fakt bála!“

„Jenže on jim odebral zbraně a bez nich mu neublíží,“ chlácholil vnučku děda. „A co ty? Opravdu chceš letos sázet stromy v Indii a v Africe? Neodložíš to, dokud se nevrátí studenti z univerzity?“

„Pomohou nám potom významně,“ přikývla. „Ale musí to jít i bez nich.“

„Takže něco zkusíte?“

„Jistě, Čest' o!“ usmála se. „Čím dřív začneme, tím lépe. Máme slíbenou i pomoc proti vandalům, mělo by to jít.“

„Nebojíš se vyrazit mezi cizí lidi?“

„Ani ne,“ odvětila. „Skok na »gech« je strašně rychlý, než aby nám mohl někdo ubližovat. A začneme v místech, kde budou lidi spíš vděční, než aby se na nás koukali jako na konkurenci.“

„No jo, konkurence...“ vzdychl si děda.
„My to zvládneme,“ řekla Věrka.
„A co veverky?“ staral se ještě.
„Drží nám pacičky!“ usmála se.

© Václav Semerád, Nová Ves 2015